

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 10.

ÅREN

1901—1905.

ÖREBRO LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.

Under denna femårsperiod hafva länets *gränser* och *areal* ej undergått någon förändring.

Länets areal utgör, med undantag af dess andel i sjön Vättern, således, bråkdelar oberäknade, 941,421 hektar, hvar af 833,284 hektar land och 108,137 hektar vatten.

Länets består af hela landskapet Närke, Karlskoga bergslag af landskapet Värmland samt fem härad af landskapet Västmanland, nämligen Nora och Hjulsjö bergslag, Grythytte och Hällefors bergslag, Lindes och Ramsbergs bergslag, Nya Kopparbergs bergslag samt Fellingsbro härad.

I förut afgifna femårsberättelser har Konungens Befallningshafvande redogjort för de framställningar och förslag, som i underdånigt betänkande angående reglering af oregelbundenheter i rikets indelningar af den därtill i nåder förordnade kommitté afgifvits beträffande Örebro län. Af denna kommittés framställningar och förslag rörande Örebro län återstår endast oafgjordt förslag n:r 7, angående reglering af gränsen mellan Kumla och Hallsbergs socknar i närheten af Hallsbergs station. Denna fråga torde dock komma att lösas i sammanhang med att Hallsbergs municipalsamhälle blir köping.

På underdånig framställning af stadsfullmäktige i Örebro har Kungl. Maj:t förordnat, dels genom nådigt bref

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1901—1905. Örebro län.

den 13 februari 1903 att $\frac{1}{2}$ mantal n:r 2 och 1 mantal n:r 3 Västra Mark med därifrån afsöndrade lägenheter skola från och med ingången af år 1904 i ecklesiastikt, kommunalt, administrativt och judiciellt hänseende skiljas från Långbro socken, Örebro härad samt Öster-Närkes fögderi och domsaga samt i alla hänseenden förenas med Örebro stad, dels ock genom nådigt bref den 27 oktober 1905 att den så kallade Myrö utjord äfvensom en från staten till Örebro stad försäld andel om 2,732 hektar af förra skvadronschefsbostället Ansta n:r 3 och 4, 1 mantal skatte, skola från och med 1907 års ingång i administrativt, kommunalt, ecklesiastikt och judiciellt hänseende skiljas från Ansta socken, Glanshammars och Örebro härads tingslag samt Öster-Närkes fögderi och domsaga samt i alla hänseenden förenas med Örebro stad.

Länets har fyra städer nämligen Örebro, Askersund, Nora och Lindesberg samt är *indeladt* i fyra fögderier, nämligen Öster-Närkes, Väster-Närkes, Nora och Lindes fögderier, hvilka till omfattning sammanfalla med länets lika benämnda domsagor.

Fögderierna omfatta 15 härad, mellan hvilka länets 58 landskommuner äro fördelade.

Under femårsperioden har någon förändring häri ej inträffat, hvarför Konungens Befallningshafvande i fråga

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetat och utgivet af Statistiska centralbyrån – Stockholm, 1863-1912.

Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kungl. Maj:ts befallninghavande i Stockholms stad och i rikets 24 län avger underdåniga femårsberättelser av statistiskt innehåll.

Berättelserna består av två avdelningar.

Första avdelning består av följande rubriker:

- 1. Länets indelning och naturbeskaffenhet i allmänhet**
- 2. Innevånare**
- 3. Näringar**
- 4. Kommunikationsanstalter och varubyten**
- 5. Kameralförhållanden**
- 6. Politi.**

Andra avdelning är en tabellbilaga.

Statistiska centralbyrån samlar in och utger ett sammandrag för hela riket av samtliga femårsberättelsernas huvudsakliga innehåll.

Föregångare:

Kongl. maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Underdånig berättelse	1-48.
1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.....	1.
2. Invånare.....	4.
Tab. A. Antal utvandrare från Örebro län åren 1901-1905.....	4.
Tab. B. Utsökningsmål, anhängiggjorda konkurser och exekutiva försäljningar i Örebro län åren 1901-1905.....	5.
Tab. C. Kommunala lån i Örebro län, med nådigt tillstånd upptagna åren 1901-1905.....	6.
Tab. D. Begångna och beifrade brott inom Örebro län åren 1901-1905.....	7.
Tab. E. Inskrifne och frikallade värnpliktige inom Örebro län åren 1901-1905.....	8.
Tab. F. Sockenbibliotek i Örebro län år 1905.....	8.
Tab. G. Bönehus i Örebro län.....	9-11.
Tab. H. Verksamheten inom Örebro läns skytteförbund åren 1901-1905.....	12-13.
3. Näringar.....	16.
Tab. I. Utsäde och skörd i Örebro län åren 1901-1905.....	17.
Tab. K. Handelspris å spannmål, potatis, fläsk, kött och smör i Örebro åren 1901-1905.....	19.
Tab. L. Antal underhållna kreatur i Örebro län åren 1901-1905.....	19.
Tab. M. Nötboskapspremieringarna i Örebro län åren 1901-1905.....	20.
Tab. N. Mejerier i Örebro län år 1905.....	21.
Tab. O. Kemiska stationen och frökontrollanstalten i Örebro åren 1901-1905.....	22.
Tab. P. Produktionen af halffabrikat i Örebro län åren 1901-1905....	28.
Tab. Q. Tillverkning af tackjärn och direkt från masugn framställt gjutgods åren 1901-1905.....	29.
4. Kommunikationer och varuutbyten.....	31.
Tab. R. Trafiken å mera betydande enskilda järnvägar inom Örebro län åren 1901-1905.....	33-34.
Tab. S. Trafiken å mindre järnvägar i Örebro län åren 1901-1905....	35.
Tab. T. Entreprenadbidragen vid Örebro läns skjutsanstalter.....	36.
5. Kamerala förhållanden	38.
6. Politi.....	40.
Tab. U. Örebro läns landstings finanser åren 1901-1905.....	41.

	Sid.
Tabellbilagor	49-78.
Tab. 1. Folkmängden i Örebro län åren 1901-1905.....	49.
Tab. 2. Allmänna vägar och skjutsning i Örebro län åren 1901-1905...	50.
Tab. 3. Hemman och lägenheter samt stadsjordar m. m. i Örebro län år 1905.....	52.
Tab. 4. Egendomar af fideikommissnatur i Örebro län år 1905.....	53.
Tab. 5. Egendomar tillhörande inhemska aktiebolag, i Örebro län år 1905.....	54.
Tab. 6. Egendomar tillhörande främmande makters undersåtar, i Örebro län år 1905.....	58.
Tab. 7. Fromma stiftelser, stipendiefonder, pensionsanstalter, icke registrerade sjukkassor samt därmed jämförliga inrättningar i Örebro län, år 1905.....	59.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

III) Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser. Ny följd. 10.

ÅREN

1901—1905.

ÖREBRO LÄN.

1. Länets indelning och naturliga beskaffenhet.

Under denna femårsperiod hafva länets *gränser* och *areal* ej undergått någon förändring.

Länets areal utgör, med undantag af dess andel i sjön Vättern, således, bråkdelar oberäknade, 941,421 hektar, hvar af 833,284 hektar land och 108,137 hektar vatten.

Länets består af hela landskapet Närke, Karlskoga bergslag af landskapet Värmland samt fem härad af landskapet Västmanland, nämligen Nora och Hjulsjö bergslag, Grythytte och Hällefors bergslag, Lindes och Ramsbergs bergslag, Nya Kopparbergs bergslag samt Fellingsbro härad.

I förut afgifna femårsberättelser har Konungens Befallningshafvande redogjort för de framställningar och förslag, som i underdånigt betänkande angående reglering af oregelbundenheter i rikets indelningar af den därtill i nåder förordnade kommitté afgifvits beträffande Örebro län. Af denna kommittés framställningar och förslag rörande Örebro län återstår endast oafgjordt förslag n:r 7, angående reglering af gränsen mellan Kumla och Hallsbergs socknar i närheten af Hallsbergs station. Denna fråga torde dock komma att lösas i sammanhang med att Hallsbergs municipalsamhälle blir köping.

På underdånig framställning af stadsfullmäktige i Örebro har Kungl. Maj:t förordnat, dels genom nådigt bref

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1901—1905. Örebro län.

den 13 februari 1903 att $\frac{1}{2}$ mantal n:r 2 och 1 mantal n:r 3 Västra Mark med därifrån afsöndrade lägenheter skola från och med ingången af år 1904 i ecklesiastikt, kommunalt, administrativt och judiciellt hänseende skiljas från Långbro socken, Örebro härad samt Öster-Närkes fögderi och domsaga samt i alla hänseenden förenas med Örebro stad, dels ock genom nådigt bref den 27 oktober 1905 att den så kallade Myrö utjord äfvensom en från staten till Örebro stad försäld andel om 2,732 hektar af förra skvadronschefsbostället Ansta n:r 3 och 4, 1 mantal skatte, skola från och med 1907 års ingång i administrativt, kommunalt, ecklesiastikt och judiciellt hänseende skiljas från Ansta socken, Glanshammars och Örebro härads tingslag samt Öster-Närkes fögderi och domsaga samt i alla hänseenden förenas med Örebro stad.

Länets har fyra städer nämligen Örebro, Askersund, Nora och Lindesberg samt är *indeladt* i fyra fögderier, nämligen Öster-Närkes, Väster-Närkes, Nora och Lindes fögderier, hvilka till omfattning sammanfalla med länets lika benämnda domsagor.

Fögderierna omfatta 15 härad, mellan hvilka länets 58 landskommuner äro fördelade.

Under femårsperioden har någon förändring häri ej inträffat, hvarför Konungens Befallningshafvande i fråga

om länets indelning i fögderier, härad och länsmansdistrikt får hänvisa till föregående underdåniga berättelser.

Uti föregående berättelse har Konungens Befallningshafvande meddelat, att Nya Kopparbergs och Hallsbergs municipalsamhällen erhållit nådigt tillstånd att å vissa villkor bilda egna köpingar. Ingendera af dessa köpingsfrågor har under femårsperioden blifvit löst.

I fråga om Nya Kopparbergs municipalsamhälles köpingsfråga får Konungens Befallningshafvande meddela, att någon öfverenskommelse mellan municipalsamhället och öfriga delar af Ljusnarsbergs socken ej kunnat träffas rörande den i nådiga brefvet den 11 mars 1898 föreskrifna fördelningen mellan socknens och municipalsamhällets gemensamma tillgångar och skulder, hvarför municipalsamhället gjort underdånig ansökan hos Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t måtte ej mindre bestämma den tid, då municipalsamhället får träda i utöfning af köpingsrättigheten samt i kommunalt och fattigvårdshänseende skiljas från Ljusnarsbergs socken, än äfven meddela beslut i fråga om de grunder, efter hvilka fördelning af de gemensamma tillgångarne och skulderna bör äga rum. Frågan är för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts pröfning.

Beträffande Hallsbergs municipalsamhälle, så hafva de under förra perioden påbörjade landtmäteriförrättningar, som erfordrats för fullgörande af de i nådiga brefvet den 22 april 1898 stadgade villkor för köpingsrättigheter, nu blifvit afslutade. Under förrättningarnas gång har samhället erhållit fastställelse å förvärf af sådana fastighetsdelar, hvilka under form af afsöndringar fallit inom blifvande köpingsområdet, äfvensom fastställelse å 19 ägostycksförrättningar rörande i området ingående hemmansdelar, hvarjämte samhället genom expropriation förvärfvat, mot en summa af 24,000 kronor, öfriga i köpingsområdet ingående jordområden, om hvilka uppgörelse i godo ej kunnat träffas.

Samhället har hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes bestämma, att samhället får från och med 1907 års ingång inträda i sina köpingsrättigheter. Denna fråga är ännu beroende på Kungl. Maj:ts pröfning.

I fråga om den kyrkliga indelningen har under perioden ej annan förändring inträffat än, att Ansta, Långbro och Ekers församlingar den 1 maj 1902 bildat ett nytt pastorat.

I fråga om länets judiciella indelning hafva följande förändringar inträffat.

Genom nådigt bref den 28 juni 1901 har Kungl. Maj:t förordnat att häradena i Öster-Närkes domsaga skola förenas till två tingslag, omfattande det ena Glanshammars och Örebro härad med tingsställe i Örebro stad samt det andra Askers och Sköllersta härad med tingsställe vid Sköllersta kyrka, hvarjämte Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 4 april 1903 förordnat, att ofvannämnda reglering af tingslagen skall tillämpas från och med ingången af år 1904.

Genom nådigt bref den 10 oktober 1902 har Kungl. Maj:t förordnat, att Nora domsaga skall från och med början af år 1904 indelas i två tingslag sålunda, att Nora och Hjulsjö bergslag samt Grythytte och Hällefors bergslag förenas till ett tingslag med tingsställe i eller invid

Nora stad samt Karlskoga bergslag bibehålles såsom särskildt tingslag.

Genom nådigt bref den 28 oktober 1904 har Kungl. Maj:t förordnat, att Väster-Närkes domsaga skall indelas i tre tingslag sålunda, att Kumla, Grimstens och Hardemo härad förenas till ett tingslag med tingsställe vid eller i närheten af Hallsbergs station samt Edsbergs härad och Sundbo härad bibehållas såsom särskilda tingslag hvart för sig, samt att den sålunda beslutade regleringen skall tillämpas från och med ingången af år 1906.

I fråga om städernas styrelser har Kungl. Maj:t förordnat om förändrad organisation af dels rådstufvurätten och magistraten i Askersund, genom nådigt bref den 13 december 1901, och dels rådstufvurätten och magistraten i Örebro, genom nådigt bref den 13 februari 1903.

Länet är fortfarande indeladt i två justerare-distrikt och under femårsperioden har någon förändring däri ej ägt rum.

Länet tillhör jämte Skaraborgs län det fjärde eller mellersta bergmästaredistriktet. I distriktet äro anställda en bergmästare och en grufingenjör, hvilka båda äro försedda med boställen inom länet.

I fråga om förvaltningen af de allmänna skogarne inom länet har någon förändring ej ägt rum, utan förvaltas de, med undantag af de från Klotens bruk inköpta skogshemman, hvilka äro förlagda till Klotens revir i Kopparbergs län, under öfverinseende af öfverjägmästaren i Bergslagsdistriktet. Skogarne äro indelade i 3 revir, nämligen Örebro, Askersunds och Grönbo revir, hvilka skötas hvart revir af sin jägmästare. Dessutom äro hos förvaltningen anställda 2 jägmästareassistenter, 7 ordinarie och 6 extra kronojägare samt 14 ordinarie och 2 extra kronoskogvaktare.

I fråga om den allmänna sjukvårdens handhavande inom länet har under femårsperioden någon förändring ej inträffat, utan är länet indeladt i 5 provinsialläkare- och 9 extra provinsialläkaredistrikt. Beträffande dessa distrikts omfattning får Konungens Befallningshafvande hänvisa till sina förut afgifna underdåniga berättelser.

Örebro stad har fortfarande 1 stads- och 2 distriktsläkare samt städerna Askersund, Nora och Lindesberg hvar sin stadsläkare.

I fråga om inseendet öfver sjukvården bland husdjuren har under femårsperioden ej annan förändring inträffat, än att tjänsteårsberäkning beviljats för veterinären i Karlskoga distrikt. Det finnes sålunda inom länet 10 distriktsveterinärer, fördelade å lika många veterinärdistrikt. Dessutom finnes det 1 länsveterinär samt i Örebro 1 stadsveterinär.

Under femårsperioden har annan förändring i länets naturliga beskaffenhet ej ägt rum än sådan, som orsakats genom de fortgående odlingarna af torrlagda ängsmarker och dessas förvandling till åker och genom några vattenafledningsföretag, i fråga om hvilka hänvisas till den redogörelse, som härför längre fram i berättelsen lämnas.

Utaf Generalstabens topografiska karta öfver Sverige i skalan 1:100,000 har under femårsperioden ej utkommit något blad, som berör länet, hvarför fortfarande å detta

kartverk saknas en obetydlig del af länets nordliga hörn, som skall ingå å det ännu icke utkomna Grangärdebladet.

Sedan Örebro läns landsting och hushållningssällskap under år 1894 tillsammans beviljat ett årligt anslag af 1,500 kr. att under tre års tid utgå till Sveriges geologiska undersökning såsom bidrag till bekostande af en praktisk geologisk undersökning af Närke jämte öfriga delar af Örebro län, hvilka icke förut varit föremål för dylik undersökning, påbörjades de för ändamålet nödiga fältarbetena år 1895 och fortgingo till år 1898.

Därunder blefvo Karlskoga bergslag samt västra delen af Närke geologiskt nyrekognoscerade, hvarjämte revisionsarbeten och speciella praktiskt geologiska undersökningar företogos inom den öfriga delen af området, öfver hvilket redan förut under den allmänna geologiska undersökningens gång geologiska kartblad i skalan 1:50,000 blifvit med tillhörande beskrifningar upprättade. Arbetet i fråga, som i hufvudsak är grundadt å berörda undersökningar, har utförts i fråga om urbergsområdet af geologen Alb. Blomberg och i fråga om silurområdet af geologen G. Holm. Arbetet utkom under år 1902 och består af en beskrifning med åtskilliga figurer i texten jämte en berggrundskarta i skala 1:500,000, en höjd- och åskarta i samma skala och en karta öfver läget af stenbrott, kalkbruk och stenhuggerier inom Närkes kambrisk-siluriska område i skala 1:200,000 samt en öfversiktskarta i två blad öfver jordarterna inom Närke och Karlskoga bergslag samt Fellingsbro härad i skala 1:125,000.

Under femårsperioden hafva utkommit följande arbeten rörande länet:

Studier öfver de sydnärkiska barrskogarnes utvecklingshistoria af docenten Rutger Sernander;

Noraskogs arkiv, berghistoriska samlingar och anteckningar af Johan Johansson, delarne IV och V;

Örebro läns Kungl. hushållningssällskaps historia 1803—1902 jämte öfversikt öfver landthushållningens utveckling inom länet under samma tid, under medverkan af därtill anmodade utarbetad af folkhögskoleföreståndaren J. W. Jons-son;

Örebro förr och nu, anteckningar af L. G. Tidander; Fellingsbro sockens historia, af Axel Garfvé;

Örebro läns kalender, utgifven af länets hushållningssällskap; samt

De 1882—1886 nybildade Hjälmaröarnes vegetation, af Selim Birger.

Närkes fornminnesförening, hvilken på grund af beslut vid årsmöte den 25 februari 1904 numera benämnes Örebro läns fornminnesförening, har under såväl sitt gamla som sitt nya namn fortsatt sin verksamhet på samma sätt som förut.

Örebro stad och länets landsting lämna fortfarande årliga bidrag till föreningen, staden med 150 kronor och landstinget med 500 kronor, hvarjämte landstinget lämnat år 1902 ett anslag af 1,500 kronor till fönstergallrens borttagande en trappa upp samt reparation af bottenvåningen, samt år 1904 ett anslag af 2,500 kronor för anordnande af en värmeledning i museet.

Under år 1902 anordnades af föreningen en historisk topografisk utställning, omfattande ett tusental taflor, foto-

grafier, bilder af herrgårdar, bruk, bondgårdar, stugor, kyrkor, prästgårdar m. m. inom länet, af boningshus m. m. i städerna samt af kartor öfver länet och delar af detsamma.

Under perioden har föreningen utgifvit två häften meddelanden, det förra innehållande en utförlig beskrifning öfver Örebro slott af K. G. Grandinson och det senare en redogörelse för nämnda utställning samt några afhandlingar rörande länet.

A Örebro slott har under perioden utförts såväl en mera omfattande reparation af landshöfdingens boställsvåning som ock en genomgående restaurering af borggården.

Reparationen af landshöfdingens våning har bestått bland annat i uppförandet af en ny trappa från stora porthvalfvet och insättandet af nya dörrar i samma hvalf, hvilket tillika afputsats och försetts med kalkstenssockel. I våningen hafva rummen till större delen omtapetsrats och målats, fönstren panelats, parkettgolf inlagts i stora matsalen m. m.

Restaureringen af borggården, utförd år 1906, har varit mycket genomgripande. Borggården företedde före restaureringen en föga tilltalande anblick; väggarne voro mörkgrå af ålder och delvis mossbelupna; ett flertal fönster i de högst belägna, obegagnade våningarne voro felaktiga, bågar och karmar flerstädes ruttna. De gamla vackra portalerna från 1500-talets slut i borggårdens nordöstra och sydvästra hörn voro mycket förfallna. Tre grå träkurar för sopors och annat affalls förvaring vanpryde gården, å hvilken dessutom stenläggningen var mycket bristfällig och öfverdragen med grön fuktig mossa, och dessutom fick regnvattnet från det stora taket fritt rinna öfver gården.

Nu hafva alla väggytor rengjorts, lagats och affärgats, alla fönster äro reparerade efter stilenlig modell och utflyttade å rätt plats. Där så kräfts, hafva nya bågar och karmar insatts. Fönstren hafva målats och försetts med nya rutor. Fotränorna äro säkert fastgjorda, och vattnet från taket ledes genom stuprännor ned i dräneringsrör af glaceradt lergods. Nederst är en fogstruken sockel anbrindad, och hela gården afjämnad och stenlagd med tre från porthvalfvet stjärnformigt utgående gångbanor af tuktad sten samt med fältsten däremellan.

De gamla portalerna äro fullständigt renoverade, hvarvid iakttagits, att nya delar blifvit absolut lika de äldre. Öfver sydvästra portalen, som saknade krön, har dylikt, i full likhet med det, som finnes å nordöstra portalen, uppförts, hvarvid användts en i ett förvaringsrum anträffad tympan, märkt med Vasavapnet och initialer C. P. D. S. 1617 (Carolus Philippus, dux Sudermaniac). Vissa på gården utskjutande trappor hafva ombyggts eller borttagits. Sopkurarne äro borttagna och hafva ersatts med dels en mindre stenbyggnad af sockelns höjd, där soporna kunna förvaras, dels ock soptunnor, som äro anbringade under en utskjutande trappa. På väggarne äro till en erinran om slottets forna utseende uppsatta några äldre skulpterade stenar, och vidare är hela portgången stensatt med tuktad sten. Äfven den yttre portalen vid hufvudingången, uppförd år 1900 af sandsten, har reparerats. Sandstenen hade vittrat till följd af vattnets inverkan. Portalen är nu i det närmaste renhuggen, alla horisontella utskjutande listverk äro be-

klädda med bly eller kopparplåt och en ny sten med ett skulpterad krigarhufvud insatt i stället för en söndervitt-rad sådan. Nya fotrännor och stuprännor af koppar äro uppsatta å östra fasaderna.

Slottet är ånyo uppmätt och alla iakttagelser af vikt,

som under reparationen gjorts, äro antecknade å ritningar.

Kostnaderna för reparationerna hafva bestridts dels med statsmedel, dels ock, hvad angår portalerna m. m., genom bidrag från enskilda personer inom länet.

2. Invånare.

Enligt hvad **tabell 1** närmare utvisar, utgjorde länets kyrkoskrifna *folkmängd* vid utgången af år 1905 200,087 invånare, däraf 98,561 manliga och 101,526 kvinnliga, under det att den mantalsskrifna folkmängden samtidigt uppgick till 200,427 personer, däraf 98,248 manliga och 102,179 kvinnliga. Den mantalsskrifna folkmängden är sålunda, såsom vanligt, något större än den kyrkoskrifna.

Länets folkmängd har under denna, liksom under föregående femårsperiod, varit stadd i jämn tillväxt.

Folkmängden i hela länet, som enligt uppgifterna i föregående femårsberättelse uppgick den 31 december 1900 till 194,924 personer enligt prästerskapets uppgifter och till 196,315 personer enligt mantalslängderna, har således under denna period ökats med 5,163 personer enligt de förra och 4,112 personer enligt de senare uppgifterna, motsvarande en ökning af 2.640 % och 2.093 %.

Denna *folkkökning* har ägt rum hufvudsakligen i städerna, i det att städernas folkmängd under perioden ökats med 4,413 personer enligt prästerskapets uppgifter och med 3,766 personer enligt mantalslängderna. Motsvarande ökning å landsbygden har varit 750 och 346 personer. Bland städerna har folkkökningen varit störst i Örebro, hvars folkmängd ökats med 3,733 personer enligt prästerskapets uppgifter och 3,084 personer enligt mantalslängderna.

Den starka folkkökning, som ägt rum i Örebro, beror dels på den stora utvecklingen af stadens handel och industri, som kräfver ökade arbetskrafter, och dels på att vissa angränsande områden blifvit lagda till Örebro. Äfven visar det sig, att städerna utöfva en stor dragningskraft å arbetarne från landet genom de tillfällen till större frihet för arbetarne och förströelser af mångahanda slag, som städerna erbjuda.

Antalet *utvandrare* från länet, som under föregående femårsperiod uppgick till 2,341, har på sätt, som synes af

Tab. A. Antal utvandrare från Örebro län åren 1901—1905.

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	Summa.
Öster-Närkes fögderi	137	187	187	91	114	716
Väster-Närkes »	172	301	348	162	181	1,164
Nora »	200	395	286	150	156	1,187
Lindes »	94	222	210	70	79	675
Örebro stad	87	113	148	69	67	484
Åskersunds »	2	6	11	6	2	27
Nora »	11	21	15	5	1	53
Lindesbergs »	14	6	17	9	—	46
Summa	717	1,251	1,222	562	600	4,352

tabell A, under denna period utgjort 4,352. Under femårsperioden 1891—1895 var antalet utvandrare 4,518. Någon särskild anledning till den ökade emigrationen lär vara svår att anföra; dock torde de ogynnsamma resultaten af skörden under tvenne af periodens år därtill i någon mån hafva bidragit.

Det *ekonomiska tillståndet* under perioden kan ej sägas hafva undergått någon väsentlig förändring och får i det hela anses tillfredsställande, ehuru väl den jordbrukande befolkningen nog lidit af de i allmänhet dåliga skördeförhållandena under vissa år af perioden.

På sätt, som synes af *tabell B*, har antalet *utsökningsmål*, hvari meddelats utslag, som bragts till verkställighet, de å dömda skuldbeloppen, antalet anhängiggjorda konkurser och exekutivt försälda fastigheter ganska mycket stigit under perioden, men anledningen härtill torde vara affärslivets utveckling såväl i städerna som å landsbygden, i det att en massa handlande utan kapital och ekonomisk erfarenhet öppnat affärer, som de ej kunnat sköta, och därför nödgats göra konkurs.

Antalet *lagsökningar* vid Örebro landskansli framgår af denna tabell:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	Summa.
Ståndspersoner, handlande	23	27	34	17	28	129
Hemmansägare och brukare af allmogestånd	165	194	190	159	194	902
Torpare, tjänstefolk, handverkare m. fl.	45	58	60	38	30	231
Hypotekslagsökningar	56	52	53	63	37	261
Summa	289	331	337	277	289	1,523

Lagsökningarnes antal vid landskansliet, som under föregående period uppgick till 1,923, har således under denna period icke obetydligt minskats.

Beträffande antalet ingångna giftermål samt nativtets- och mortalitetsförhållandena inom länet finnas under denna, likasom under föregående perioden, icke några abnormiteter att omförmåla.

För bedömande af kommunernas ekonomiska ställning i förhållande till den kommunala verksamheten får Konungens Befallningshafvande hänvisa till *tabell C* (sid. 6), som utvisar de *län*, som *kommuner* med nådigt tillstånd *upptagit* under perioden.

Antalet och beskaffenheten af de under femårsperioden begångna och befrade *brott* inhämtas af *tabell D* (sid. 7).

Antalet personer, som under perioden häktats för mord, dråp, råp eller mordbrand, har i någon mån minskats, hvar-

emot antalet af dem, som gjort sig skyldiga till våld å person, ökats i afsevärd grad. Antalet lösdrivare och personer, som gjort sig skyldiga till »mindre förseelser», har under perioden betydligt minskats. På sätt Konungens Befallningshafvande i sin förra berättelse omnämnt, ställde 1898 års landsting till Konungens Befallningshafvandes förfogande ett årligt anslag af 2,000 kronor under två år att tilldelas enligt fattigvårdsförordningen utsedde tillsyningsmän öfver bettlare. Efter det till följd häraf lämpliga tillsyningsmän å bettlare och lösdrivare blifvit i tillräckligt antal för kommunerna utsedde, samt föreskrifter meddelats bland annat rörande den ersättning, de utsedde tillsyningsmännen ägde erhålla för hvarje lagligen anhållen lösdrivare, har Konungens Befallningshafvande till en hvar af länets fyra kronofogdar lämnat förskott till betäckande af deras utgifter för de ersättningsbelopp, som tillsyningsman ägde

hos kronofogden uppbära. Utaf detta anslag är större delen användt, så att endast ett mindre belopp finnes kvar för Konungens Befallningshafvandes disposition.

Till ledning för bedömande af den fysiska utvecklingen hos den manliga ungdomen meddelas från inskrifningsförrättningarna under *tabell E* (sid. 8) uppgifter å antalet inskrifne och frikallade *värnpliktige* inom länet.

Allmänna *hälsotillståndet* har under perioden varit tillfredsställande. Förutom under år 1901, då svårare difteri-epidemier förekommo på olika håll inom länet samt dessutom tarntyfus i Ljusnarsbergs och Lindesbergs distrikt, hafva några svårare epidemier ej förekommit inom länet. Den allmänt utbredda influensaepidemien återkommer årligen och bidrager nog att höja dödlighetsprocenten. Såsom ett uttryck för det allmänna hälsotillståndet tjänar dödligheten, som visar, att på hvarje tusental invånare inom länet

Tab. B. Utsökningsmål, anhängiggjorda konkurser och exekutiva försäljningar i Örebro län åren 1901—1905.

	Utsökningsmål.		Antal anhängiggjorda konkurser.	Exekutivt försälda fastigheter.	
	Antal.	Skuldbelopp. Kronor.		Antal.	Försäljningsbelopp.
<i>Öster-Närkes fögderi.</i>					
År 1901	106	46,212.46	9	—	—
» 1902	106	32,353.32	9	—	—
» 1903	153	81,201.47	13	—	—
» 1904	126	54,122.23	11	2	43,775
» 1905	122	36,555.59	7	4	30,800
Åren 1901—1905	613	250,445.07	49	6	74,575
» 1896—1900	330	114,618.57	33	—	—
<i>Väster-Närkes fögderi.</i>					
År 1901	170	59,960.06	13	2	13,460
» 1902	147	37,101.65	11	1	2,255
» 1903	188	54,326.41	14	1	12,300
» 1904	176	45,235.20	14	1	7,700
» 1905	185	41,721.99	16	1	4,700
Åren 1901—1905	866	238,345.31	68	6	40,415
» 1896—1900	722	194,529.70	122	9	56,035
<i>Nora fögderi.</i>					
År 1901	48	30,926.24	8	—	—
» 1902	54	32,585.37	4	4	29,500
» 1903	79	38,380.20	7	—	—
» 1904	77	24,664.46	12	1	9,500
» 1905	69	12,837.24	9	—	—
Åren 1901—1905	327	139,393.51	40	5	39,000
» 1896—1900	280	91,323.19	26	1	1,200
<i>Lindes fögderi.</i>					
År 1901	104	59,620.27	4	3	12,010
» 1902	125	24,427.25	8	6	19,395
» 1903	117	48,253.05	11	3	24,750
» 1904	87	40,917.36	9	2	17,900
» 1905	94	21,634.63	10	2	1,915
Åren 1901—1905	527	194,852.56	42	16	75,970
» 1896—1900	405	191,449.99	44	14	155,360
<i>Örebro stad.</i>					
År 1901	86	47,820.95	35	19	549,950
» 1902	74	58,402.48	32	11	89,950
» 1903	69	20,678.57	45	5	83,800
» 1904	89	30,805.51	24	8	126,300
» 1905	97	56,744.56	57	5	90,900
Åren 1901—1905	415	214,452.07	193	48	940,900
» 1896—1900	430	75,091.12	123	22	509,320
<i>Askersunds stad.</i>					
År 1901	8	1,444.81	2	1	2,000
» 1902	22	2,988.78	—	—	—
» 1903	5	1,624.11	4	3	10,400
» 1904	10	1,892.11	2	—	—
» 1905	14	4,876.83	5	1	750
Åren 1901—1905	59	12,826.64	13	5	13,150
» 1896—1900	54	10,100.49	10	2	4,700
<i>Nora stad.</i>					
År 1901	1	52.50	1	—	—
» 1902	2	4,124.90	—	—	—
» 1903	—	—	6	—	—
» 1904	1	500.00	2	—	—
» 1905	—	—	3	—	—
Åren 1901—1905	4	4,677.40	12	—	—
» 1896—1900	8	7,145.00	9	—	—
<i>Lindesbergs stad.</i>					
År 1901	13	1,924.86	5	—	—
» 1902	6	2,098.25	1	1	15,500
» 1903	4	788.90	1	1	1,030
» 1904	13	5,481.72	3	1	21,100
» 1905	6	705.35	1	—	—
Åren 1901—1905	42	10,999.08	11	3	37,630
» 1896—1900	39	16,063.12	9	3	26,760

dogo under år 1901 15°, under år 1902 14°, under år 1903 13°, under år 1904 13° och under år 1905 14° procent.

På hälsovårdens område märkes under perioden en del framsteg, som tyda på ökad intresse och större offervillighet för sanitära ändamål. Länets landsting har tillsatt åtta af landstinget aflönade sjuksköterskor, som fördelats å

olika platser inom länet. Nya epidemisjukhus hafva af de respektive kommunerna uppförts i Örebro, Lindesberg, Karlskoga och Kopparberg. Å dessa platser och i Nora hafva planlagts och utförts arbeten för anskaffande af godt dricksvatten och bortförande af förbrukadt sådant. Renhållningen har förbättrats och tillsynen öfver densamma ökats genom anställande af hälsopolis. Kontrollen öfver beskaffenheten af till salu hållna födoämnen samt lokalerna för deras tillverkning och försäljning har blifvit skärpt genom af Konungens Befallningshafvande fastställda stadgar.

I länet har bildats en förening för tuberkulosens bekämpande. Det torde vara att hoppas god framgång af föreningens verksamhet.

De nu anförda framstegen å hälsovårdens område gälla så godt som uteslutande städerna och municipalsamhällena, hvarest hälsovårdsstadgan för stad tillämpas. På den egentliga landsbygden, d. v. s. inom kommunalnämndernas verkningsskrets såsom hälsovårdsmyndigheter, är den allmänna hälsovården fortfarande försummad, och några större förbättringar i nämnda hänseende äro icke att anföras.

Missbruket af starka drycker torde, hvad den fasta befolkningen angår, kunna anses fortfarande vara i aftagande. Egentliga orsaken till denna förbättring i sedligt afseende synes, såsom förut angifvits, vara stigande upplysning, de religiösa rörelserna och de öfverallt verkande föreningarne för nykterhetens befrämjande. För de inom länet bildade nykterhetsföreningar, som nu äro i verksamhet, redogöres här nedan.

Följande *nykterhetsföreningar* finnas:

Öster-Närkes fögderi: Axbergs socken 1 blåbandsförening; Långbro socken 1 blåbandsförening; Ekers, Hofsta, Vintrosa, Tysslinge, Kils, Gräfve, Glanshammars och Rinkaby socknar, hvardera 1 eller tillsammans 8 nykterhetsföreningar; Götunda socken 2 godtemplarloger, nämligen »Sickelsjö framtid» och »Järnkorset», samt 1 blåbandsförening; Askers socken 4 godtemplarloger, nämligen »Väl gjordt», »Pingstiljan», »Labbetorps väl» och »Kvissmarodalens hopp», samt 1 blåbandsförening; Lännäs socken 4 godtemplarloger, 1 blåbandsförening och 1 lokalkommitté för nykterhetsverksamheten med anslutning till Örebro nykterhetsförbund; Stora Mellösa socken 5 godtemplarloger och 2 nykterhetsföreningar; Ekeby socken 1 nykterhetsförening, »Hoppets här»; Sköllersta socken 1 nykterhetsförening vid namn »Kvissmarens ros»; Svennevads socken 1 godtemplarloge.

Väster-Närkes fögderi: Hallsbergs socken: godtemplarlogerna »Unitas» och »Hallsbergs vapen», »Järnvägsmännens helynkterhetsförening» och »Hallsbergs ungdomsskara»; Lerbäckes socken: 5 godtemplarloger och 4 blåbandsföreningar; Kumla socken: 5 godtemplarloger, benämnda »Nathanael» och »Kampen» vid Kumla station, »Hvarandras hjälp» vid Yxhult, »Trofast» vid Hörsta och »Skydds-vakten» vid Folketorp, 7 blåbandsföreningar, nämligen »Kumla», »Mossby», »Hörsta», »Folketorps», »Sannaheds», »Byrsta» och »Säbylunds»; Hardemo socken: »Julsta blåbandsförening»; Kräklinge socken: godtemplarlogen »Malmberget» och »Kräklinge blåbandsförening»; Edsbergs socken: 1 nykterhetsförening; Knista socken: godtemplarlogen »Fjugesta», »Brotorps blåbandsförening» och 2 nykterhetsföreningar; Hidinge socken: 1 godtemplarloge vid Lanna samt 2 nykterhetsföreningar och 1 blåbandsförening darsammastädes; Tångeråsa socken: 1 blåbandsförening, Kvistbro socken: godtemplarlogen »Strömsborg» vid Mullhyttan och blåbandsföreningen »Strid och Seger» vid Kvistbro kyrka; Hackva socken: 1 godtemplarloge och 1 blåbandsförening; Viby socken: 2 godtemplarloger, nämligen »Nyårsblomman» vid Vretatorp och »Bergfast» vid Laggartorp samt 4 blåbandsföreningar; Bodarne socken: 2 godtemplarloger och 2 nykterhetsföreningar; Askersunds socken: 1 godtemplarloge vid Ljungås; Hammars socken: 4 godtemplarloger, nämligen vid Aspa, Harge, Öfre Knalla och Åmmeberg; Snafunda socken: 1 godtemplarloge vid Tycke samt 2 nykterhetsföreningar, nämligen vid Tycke och Svinnersta.

Nora fögderi: Nora socken: 4 godtemplarloger, benämnda »Nora skog», »Hammarby», »Järnviljan» och »Nordstjärnan», samt 8 blåbandsföreningar; Vikers

Tab. C. Kommunala län i Örebro län, med nådigt tillstånd upptagna åren 1901—1905.

År.	Kommun (bergs slag).	Länets ändamål.	Belopp. Kronor.	
1901	Edsberg	Reparation af församlingens kyrka	5,000	
	Hofsta	Uppförande af skolhus	7,000	
	Ervalla	Restaurering af församlingens kyrka	10,500	
	Kvistbro	Anordnande af fattigvård	70,000	
	Rinkaby	Restaurering af församlingens kyrka	13,000	
1902	Stora Mellösa	D:o d:o	7,600	
	Bodarne	Flyttning och restaurering af församlingens kyrka	15,000	
	Viker	Anskaffande af fattigvård och folkskola	20,000	
	Lerbäck	Anordnande af fattigvård och reparation af kyrkan	60,000	
	Kumla	Reparation af församlingens kyrka, kyrkoherdeboställe m. m.	60,000	
1903	Lännäs	Uppförande af skolhus och fattighus	10,500	
	Långbro och Ånsta	Uppförande af skolhusbyggnad för församlingarna	10,000	
	Bjurtjärn	Anordnande af fattigvård	30,000	
	Hardemo	Uppförande af skolhusbyggnad och reparation af församlingens kyrka	25,000	
	Viby	Uppförande af skolhusbyggnad	3,500	
	Almby	D:o d:o	55,000	
	Ljusnarsberg	D:o d:o	70,000	
	Ånsta	Uppförande af kyrka och prästgårdsbyggnad	50,000	
	1904	Bodarne	Uppförande af skolhus	25,000
		Nora och Hjulsjö samt Grythytte och Hällefors bergslag	Uppförande af tingshus	70,000
Axberg		Restaurering af församlingens kyrka	6,000	
Axberg och Hofsta		Nybyggnad i församlingarna af prästgårdar	9,000	
Kräklinge		Anskaffande af nytt tak på kyrkan	2,300	
Ervalla		Uppförande af skolhusbyggnad	17,000	
Glanshammar		Anordnande af fattigvård	35,000	
D:o		Uppförande af skolhusbyggnad	15,000	
Askersunds länskommun		Ordnande af fattigvården	14,000	
Örebro stad		Uppförande af elementarskola för flickor, epidemisjukhus, inköp af gasverk, Örebro slottskvarn m. m.	1,300,000	
Tysslinge		Uppförande af skolhusbyggnad	15,000	
1905		Viker	Tillbyggnad till fattiggården	12,000
		Askersunds stad	Uppförande af en samskola	35,000
		Sköllersta	Uppförande af skolhusbyggnad	25,000
		Kräklinge	Uppförande af prästgårdsbyggnad	5,000
	Mosjö	Restaurering af församlingens kyrka	7,000	
	Lindesbergs stad	Anläggning af vatten- och aflöpsledning	180,000	

kapell: 2 godtemplarloger, »Bergfast» och »Vikersblomman», samt 1 blåbandsförening; Järnboås socken: 1 godtemplarloge »P. Fjellstedt» och 1 blåbandsförening; Hjulsjö socken: 2 godtemplarloger, nämligen i Hjulsjöby och Grängshyttan; Grythyttans socken: 6 godtemplarloger, nämligen »Hederskänslan», »Älfvan», »Enighet och Frid», »Hammarblomman», »Enigheten» och »Finnhults stjärna» samt 1 blåbandsförening; Hällefors socken: 4 nykterhetsföreningar, »Forsblomman», »Godt hopp», »Säfvens lilja» och »Silfverkronan»; Karlskoga socken: 10 godtemplarloger, nämligen »Per Lagerhjelm», »N:r 904 Bofors», »Skogsblomman», »Skogsliljan», »Laurentius Petri», »Sylvia», »Degerfors framtid», »Karlavagnen», »Pingstliljan» och »Karlsdals godtemplarloge», samt 5 blåbandsföreningar; Bjurtjärns socken: godtemplarlogen »Banbrytaren».

Lindes fögderi: Lindes bergsförsamling: templet »Stjärbaneret», templet »Ledstjärnan» och nykterhetsföreningen »Bergfast»; Ramsbergs socken: godtemplarlogen »N:r 1,006 Kloten», ungdomslogen »Klotens framtid» och godtemplarlogen »Klippan»; Ljusnarsbergs socken: logen »N:r 87 Malmen», logen »N:r 26 Morgonbris», 1 ungdomsförening, logen »Stålgnistan», 1 Verdandiloge, 1 ungdomsloge, logerna »Stjärnfors», »Nordförbundet», »Ljus utan Mörker», »Friskt mod» och 3 blåbandsföreningar; Fellingsbro socken: 1 blåbandsförening samt godtemplarlogerna »Österns stjärna», »Framtidshoppet», »Fellingsbro framtid» och »Ny förhoppning»; Näsby socken: 1 blåbandsförening samt godtemplarlogerna »Ny strid» och »Allvar»; Ervalla socken: »Ervalla hopp» och 1 blåbandsförening.

Länets städer: Örebro stad: 1) Godtemplarorden med 5 loger och 474 medlemmar; 2) Nationalgodtemplarorden med likaledes 5 loger och 498 medlemmar; 3) Templarorden med 3 tempel och 252 medlemmar, Örebro blåbandsförening med 306 medlemmar, Örebrofilialen af föreningen Hvita bandet (endast kvinnor) med 109 medlemmar, logen »Brand» af nykterhetsorden Verdandi med 78 medlemmar samt 2 afdelningar af Sveriges studerande ungdoms helykterhetsförbund (S.S.U.II), nämligen vid Karolinska och Tekniska skolorna med 62 medlemmar i den förra och 38 i den senare; Askersund: 3 godtemplarloger och 1 blåbandsförening; Nora: godtemplarlogerna »Per Wieselgren» och »Nora» med vardera omkring 65 medlemmar samt 1 blåbandsförening; Lindesberg: af I. O. G. T. 1 loge, »David», med 74 medlemmar, af nationaltemplarorden 1 loge, »Gideon», med 98 medlemmar, och af templarorden »Templet N:r 95 Seger» med 83 medlemmar.

Ovvanstående godtemplarordnar samt blåbands- och nykterhetsföreningar arbeta verksamt i nykterhetens intresse och fylla på ett berömvärdt sätt sitt ändamål, nämligen att föra sina medlemmar samt äfven andra utom ordnarne och föreningarne stående personer till absolut nykterhet och kvarhålla dem därtill. Särskildt är att bemärka den nykterhetsrörelse, som gjort sig gällande bland skolu ungdomen och som säkerligen kommer att verka mycket godt. Det torde också med fog kunna framhållas, att nykterhetsrörelserna å många ställen, och icke minst i städerna, ledt till ett godt resultat.

I enahanda syfte verka äfven nedan omförmälda föreningar, hvilka därjämte hafva till uppgift att befördra allmän sedlighet, upplysning och fosterlandskärlek. Dessa föreningar äro:

Öster-Närkes fögderi: Sköllersta socken en fosterländsk förening med syfte att genom föredrag m. m. befördra bildning och sedlighet; i enhvar af socknarne Gällersta, Stora Mellösa och Kil en fosterländsk förening med enahanda syfte; Tysslinge socken en föreläsningsförening; Askers socken en föreläsningsförening; samt i Glanshammars socken en föreläsningsförening, hvilka tre sista nämnda erhålla understöd af stat och kommun; Stora Mellösa socken en s. k. husbondsförening med ändamål att verka för tjänarens och i allmänhet ungdomens lyftning i religiöst och sedligt afseende samt för deras ekonomiska förkofring; Glanshammars socken en landtmannaförening; Ekeby socken en förening af unga flickor, som har till uppgift att genom tillverkning och försäljning af smärre arbeten bidraga till fosterlandets försvar.

Väster-Närkes fögderi: Hallsbergs socken en föreläsningsförening; Kumla socken en föreläsningsförening; Edsbergs socken två ungdomsföreningar på kristlig grund; Knista socken Fjugesta folkbibliotek; samt i Viby socken Vretstorps föreläsningsförening.

Nora fögderi: Bofors godtemplars föreläsningsförening och Degerfors föreläsningsförening i Karlskoga socken.

Lindes fögderi: Fellingsbro föreläsningsförening i Fellingsbro socken; Lindes stads- och bergslagsförsamlingars föreläsningsförening i Lindes bergsförsamling hvilken förening äfven verkar i Lindesbergs stad; samt Ljusnarsbergs föreläsningsförening i Ljusnarsbergs socken.

Dessutom verkar inom länet ett samfund, som jämväl har till ändamål att befrämja nykterhet, sedlighet och upplysning, nämligen Kristliga föreningen af unge män, hvilken har filialer i Örebro och Nora samt Karlskoga municipalsamhälle. I Örebro och Karlskoga finnes jämväl ett dylikt samfund för unga kvinnor. Båda föreningarna hafva vunnit stor tillslutning och hafva egna lokaler, i hvilka medlemmarne få tillfälle att åhöra föredrag, musik m. m., som af föreningarna anordnas.

Folkskolorna inom länet omfattas fortfarande med stigande intresse, och kommunerna göra på ett sätt, som förtjänar allt erkännande, stora uppoffringar för att anskaffa goda lärarekrafter och tidsenliga och bekväma skolhus. Undervisningen är i allmänhet fördelad på två afdelningar, den egentliga folkskolan och småskolan. Hågen för ett ytterligare höjande af kunskapsmättet utöfver folkskolebildningen har under denna liksom under föregående period gif-

Tab. D.

Begångna och befrade brott inom Örebro län åren 1901—1905.

År.	A n t a l p e r s o n e r h ä k t a d e f ö r																				Summa dömda.		Från annat fängelse hit-förflyttade att fortsätta ådömt straff.			
	mord, dråp, rån eller mordbrand.		förfalskningsbrott.		våld mot person.		mindre förselser eller böters aftjänande.		stöld med eller utan inbrott.								snatteri.		lösdrifveri.							
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	1:sta resan.		2:dra resan.		3:dje resan.		4:de resan.		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.
1901	—	2	5	—	33	—	286	3	23	3	1	—	1	—	1	—	4	—	25	3	379	11	37	—		
1902	—	2	8	—	28	1	242	3	17	2	4	—	4	—	2	—	4	—	18	2	327	10	45	—		
1903	3	2	6	1	45	—	252	6	27	2	6	1	—	—	2	—	5	—	33	6	379	18	12	—		
1904	—	1	6	3	33	1	257	6	10	4	7	—	1	—	3	—	3	—	31	3	351	18	10	—		
1905	—	2	4	—	41	—	281	5	59	2	10	—	3	—	—	—	2	—	24	2	424	11	74	—		
Summa	3	9	29	4	180	2	1,318	23	136	13	28	1	9	—	8	—	18	—	181	16	1,860	68	178	—		
Årligt medeltal 1901—1905	2.4		6.6		36.4		268.2		29.8		5.8		1.8		1.6		3.6		29.4		385.6		35.6			
» » 1896—1900	3.1		5.2		22.8		303.2		13.8		1.4		2.0		2.2		2.4		65.0		421.4		44.2			

vit sig tillkänna dels genom anlitan­de af elementarskolans lägre klasser, dels genom det ökade tilloppet till folkhögskolan och landtbruksskolan och dels genom ett ökad­et användande af sockenbiblioteken. Tidningslitteraturen vinner äfven allt mer och mer utbredning såväl i städerna som på landsbygden. *Sockenbibliotekens* antal och storlek framgår af nedanstående *tabell F*.

Befolkningens *klädedräkt* och *lefnadssätt* hafva under femårsperioden icke undergått några nämnvärda förändringar.

I fråga om *byggnadssättet* kan, liksom under förra perioden, med skäl framhållas, att byggnaderna uppföras med större omsorg och af bättre material än förut, och att mera än förr hänsyn toges till hygienens och skönhetsin­nets fordringar. Husets inredning göres omsorgsfullare och bekvämare, och mera omsorg nedlägges äfven på arbetet att göra lägenheterna sunda och ljusa, hvarjämte de yttre om­gifningarna ofta förskönas genom planteringar och trädgårds­anläggningar. Stall och ladugårdar inredas i regel mycket omsorgsfullt, med cementgolf och ledningar för afförande af den flytande spillningen.

Särskildt i städerna märkes det framsteg, byggnads­konsten gjort under denna period, och många byggnader där äro utmärkta för såväl sitt monumentala yttre som den tidsenliga inredningen af byggnaderna. Af städerna har Örebro i synnerhet visat prof på stor byggnadsverksamhet.

I fråga om de *skismatiska rörelserna* på det andliga området får Konungens Befallningshafvande meddela följande. Dessa hafva å landsbygden, med undantag af bap­tis­men, icke i nämnvärd grad ökats, men fortgå dock och hafva anhängare af de från statskyrkans läror skiljaktige, hvilka hufvudsakligen förekomma under namn af baptister, me­todister, nyluteraner och waldenströmare, eller det så kal­lade Svenska missionsförbundet. Den sekt, som under namn af helgelseförbundet, hvars medlemmar äfven kallas hel­gonister, uppstått i Kräklinge och några socknar i Fellings­bro härad, äger fortfarande bestånd. Sekten utöfvar en ganska betydande missionsverksamhet i hednaländerna. Sek­ten har för detta ändamål en särskild skola å egendomen Götäbro i Kräklinge för utbildande af missionärer. Den så kallade frälsningsarmén fortfar med sin verksamhet i stä­derna, men å landsbygden och särskildt i municipalsamhäl­lena torde dess verksamhet snarare af­ än tilltagit. Mormonis-

Tab. E. Inskrifne och frikallade värnpliktige inom Örebro län åren 1901—1905.

År.	Landsbygden.			Städerna.			Hela länet.		
	In­skrifne.	Frikal­lade.	Sum­ma.	In­skrifne.	Frikal­lade.	Sum­ma.	In­skrifne.	Frikal­lade.	Sum­ma.
1901 . . .	1,254	418	1,672	163	55	218	1,417	473	1,890
1902 . . .	1,028	287	1,315	188	41	229	1,216	328	1,544
1903 . . .	935	212	1,147	173	28	201	1,108	240	1,348
1904 . . .	1,122	237	1,359	181	33	214	1,303	270	1,573
1905 . . .	1,080	233	1,313	161	32	193	1,241	265	1,506
Summa	5,419	1,387	6,806	866	189	1,055	6,285	1,576	7,861

men synes numera hafva fullständigt upphört å länets lands­bygd.

De skismatiska rörelserna inom städerna synas icke heller, med undantag af bap­tis­men, hafva i afsevärd grad ökats. I Örebro hållas i Betelkapellet n:r 19 Köpmanga­tan, i kapellet n:r 11 b Järnväggsgatan, i Filadelfiakyrkan och i två mindre kapell, det ena å Långbrogården och det andra å Södermalm, söndagligen andaktsstunder af bap­tis­mens anhängare, hvilka med högst få undantag ej ansett sig pliktiga att, i enlighet med kungl. förordningen den 31 oktober 1873 angående främmande trosbekännare, utträda ur svenska kyrkan. Detta är dock förhållandet med större delen af metodisterna, som samlas i sitt kapell i n:r 8 Ny­gatan. Den separatistiska Brödräfsamlingen håller sina andaktsöfningar i sitt bönehus i n:r 6 och 8 Vasagatan, kalladt Vasakyrkan. Dess medlemmar, af hvilka åtskilliga omfattat en baptistisk åskådning af dopet, hafva icke ut­trädt ur kyrkan. Fortfarande finnes i Örebro den så kallade luterska missionsföreningen med gudstjänstlokal i n:r 11 Kungsgatan. Denna förening söker fasthålla den luterska be­kännelsen bland sina medlemmar. Ett fåtal mormoner sammankomma till religiösa sammankomster i förhyrd lo­kal i n:r 38 a Drottninggatan. Det finnes äfven ett mindre antal adventister. För att slutligen vidröra frälsningsar­mén, som håller sina möten i kapellet n:r 31 Köpmangatan, så verkar den fortfarande på sitt kända sätt, men synes ej

Tab. F. Sockenbibliotek i Örebro län år 1905.

Socken eller ställe, där bibliotek finnes.	Antal band år 1905.	Socken eller ställe, där bibliotek finnes.	Antal band år 1905.	Socken eller ställe, där bibliotek finnes.	Antal band år 1905.
<i>Öster-Närkes fögderi.</i>		Svennevad . . .	725	<i>Nora fögderi.</i>	
Mosjö	295	Bo	150	Nora sockens, ge­mensamt med Nora stad . .	1,050
Eker	110	Summa	8,716	Viker	459
Ånsta o. Långbro	250	<i>Väster-Närkes fögderi.</i>		Järnboås	355
Almby	196	Hallsberg	297	Hjulsjö	600
Axberg	550	Lerbäck	260	Grythyttan . . .	862
Hofsta	230	Kumla	530	Hällefors	475
Vintrosa	225	Hardemo	140	Karlskoga o. De­gerfors	957
Kil	800	Kräklinge	182	Bjurtjärn	528
Gräfve	90	Edsberg	75	Summa	5,286
Glanshammar . .	315	Kuista	59	<i>Lindes fögderi.</i>	
Rinkaby	100	Hidinge	130	Lindes bergsför­samling	200
Tysslinge	300	Tångeråsa	332	Ramsberg	500
Götlunda	605	Skagershult . . .	472	Ljusnarsberg . .	1,215
Lillkyrka	400	Kvistbro	173	Näsby	250
Ödeby	81	Nysund	230	Ervalla	700
Asker	600	Häckva	70	Summa	2,865
Brefvens bruk . .	200	Viby	240	Samtliga fögderier	21,422
Lännäs	550	Bodarne	400	D:o år 1900 . .	22,012
Stora Mellösa . .	586	Askersunds lf. . .	165		
Norrbyås	73	Hammar	425		
Gällersta	219	Snaflunda	375		
Ekeby	550	Summa	4,555		
Sköllersta	516				

hafva samma dragningskraft som i rörelsens början. Tillläggas bör, att såväl baptister som metodister och separatister undervisa till luterska kyrkan hörande barn i sina söndagsskolor. Bittra lärostrider förekomma icke, utan fastmer har å senare tid ett visst allianssinne uppenbarat sig mellan de frireligiösa af olika bekännelser.

Inom Askersunds stad och dess ägoområde finnes ett ganska stort antal personer, som bekänna sig till baptismen och hålla sina sammankomster och andaktsöfningar uti en församlingen tillhörig byggnad. Äfven finnes det en missionsförening med egen lokal.

Inom Nora stad finnes en baptistförsamling med eget bönehus samt en missionsförening, som i kyrkoförfattning och kult anslutit sig till Svenska missionsförbundet och som har eget bönehus. Frälsningsarmén har äfven under denna period uti förhyrd lokal utöfvat sin verksamhet.

Inom Lindesbergs stad finnes en metodistförsamling med eget bönehus, äfvensom ett antal baptister, som hålla sina andaktsöfningar i förhyrd lokal. Dessutom finnes den så kallade Lindes evangelisk-luterska missionsförening, hvars medlemmar hafva eget bönehus men kvarstå i statskyrkan.

Af nedanstående *tabell G* framgår, hvilka enskilda byggnader, afsedda till gemensamma andaktsöfningar, finnas inom länet, deras belägenhet och värde samt för hvilket tros- eller kyrkosamfund de äro afsedda.

Liturgisk gudstjänst förrättas å landsbygden, förutom i de allmänna kyrkorna, å nedannämnda ställen:

Öster-Närkes fögderi: Inom Askers socken uti såväl Brevveas bruks kyrka som Bysta kapell på så sätt, att en af innehafvaren utaf Bysta fideikommiss aflönad prästman förrättar gudstjänst i kapellet hvar fjärde söndag och i brukskyrkan öfriga sön- och helgdagar.

Väster-Närkes fögderi: a) Inom Hammars socken i Olshammars kapell, hvarst genom Aspa bruks aktiebolags försorg gudstjänst förrättas hvar fjärde söndag utaf någon af komministrarne i Hammars och Askersunds socknar — b) inom Kvistbro socken vid Svartå bruk uti en till bönerum använd sal, hvarst läraren i den s. k. Fockska skolan förrättar gudstjänst hvarje sön- och helgdag.

Nora fögderi: a) Inom Grythyttans socken vid Rockesholms och Älfvestorps bruk — b) Inom Karlskoga socken i Karlsdals och Degerfors kapell samt i Kedjåsens och i Linnebäckes skolhus.

Lindes fögderi: a) Inom Fellingsbro vid Grönbo och Finnåker i brukskapell, tillhöriga egendomarnes ägare, i hvilka kapell församlingens prästerskap förrättar gudstjänst en gång i månaden på hvardera stället — b) Inom Ljusnarsbergs socken i ett vid Högfors uppfördt bönehus, hvartill Högfors aktiebolag tillsläppt mark och materialier, men bolagets arbetare bekostat arbetets utförande. Gudstjänst

förrättas i detta bönehus dels af församlingens prästerskap och dels af predikanter, tillhörande samfund af evangelisk-lutersk bekännelse. Det i förra berättelsen omnämnda bönehuset vid Vedeväg har under denna period nedlagts.

Af de i föregående berättelse omnämnda *förläkningsnämnder* finnas ännu några kvar i Öster- och Väster-Närkes fögderier, men de utöfva numera ej någon vidare verksamhet och kunna sägas vara utan all betydelse.

Antalet *borgerliga äktenskap*, ingångna under femårsperioden inför magistrater och kronofogdar i länet, inhämtas af följande öfversikt:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	Summa.
Örebro stad	31	24	27	16	26	124
Askersunds »	2	4	4	5	4	19
Nora »	1	1	2	—	4	8
Lindesbergs »	1	1	1	2	2	7
Öster-Närkes fögderi	13	19	17	22	30	101
Väster-Närkes »	13	12	10	10	18	63
Nora »	9	8	6	10	6	39
Lindes »	8	12	9	13	4	46
Summa	78	81	76	78	94	407

Örebro läns *skytteförbund*, som bildades år 1893 på grund af nådigt bref den 9 juni samma år och hvars ändamål är att inom länet verka för allmän utbredning af skjutfärdighet af sådant slag, som anses komma till användning i nutidens krig och sålunda i farans stund kan vara fäderneslandet till gagn, bestod vid 1905 års slut af 59 föreningar med, så vidt känt är, 3,598 aktiva och passiva ledamöter. Förbundet, som den 24 oktober 1901 bestod af 37 föreningar med sammanlagdt 2,620 aktiva och passiva medlemmar, har således under perioden ökat med 22 föreningar och 978 medlemmar. Här intagna *tabell H* (sid. 12), som är upprättad af förbundets sekreterare, visar antalet medlemmar i de olika föreningarna, antal skarpa skott, som lossats af samtliga föreningsmedlemmar, antal skyttar, som äro berättigade till statsanslag, lämnade anslag af statsmedel och föreningarnas kostnader under år 1905 för skytteverksamhetens bedrivande utöfver statsanslaget samt de af förbundets medlemmar förvärfvade statens skyttemärken och förbundets medaljer. Ta-

Tab. G.

Bönehus i Örebro län.

Fögderi och socken.	Hemman eller lägenhet, å hvars ägor byggnaden är uppförd.	Värde i kronor.	Tros- eller kyrkosamfund, hvartill byggnadens ägare eller disponenter höra.	Fögderi och socken.	Hemman eller lägenhet, å hvars ägor byggnaden är uppförd.	Värde i kronor.	Tros- eller kyrkosamfund, hvartill byggnadens ägare eller disponenter höra.
<i>Öster-Närkes fögderi:</i>				Vintrosa	Arfvaby	1,000	Evangelisk-luterska.
Mosjö	Mosåsby	1,000	Evangelisk-luterska.	»	Östra Tomta	2,000	»
Täby	Ulfgrýt	600	»	»	Östra Via	3,000	Baptismen.
»	Skeppsta	500	»	»	Granhammar	2,000	{Evangelisk-luterska. (Helgelseförbundet.)
Eker	Ekorsby	1,500	»	»	Sannamon	2,300	»
Almby	Ekeby	1,500	Baptismen.	Tysslinge	Garphyttan	1,500	Evangelisk-luterska.
Axberg	Kvinnerstatorp	3,000	{D:o och evang.-lut. gemensamt.	»	Bäcketorp	1,500	»
Hofsta	Yxta	3,500	Evangelisk-luterska.	Kil	Vallby	2,000	»

Fögderi och socken.	Hemman eller lägenhet, å hvars ägor byggnaden är uppförd.	Värde i kronor.	Tros- eller kyrkosamfund, hvartill byggnadens ägare eller disponenter höra.	Fögderi och socken.	Hemman eller lägenhet, å hvars ägor byggnaden är uppförd.	Värde i kronor.	Tros- eller kyrkosamfund, hvartill byggnadens ägare eller disponenter höra.
Kil	Nyttorp	1,500	Evangelisk-luterska.	Kumla	Grönby	6,000	Evangelisk-luterska.
»	Backalund	1,200	»	»	Åbytorp	3,000	»
»	Södra Billinge	2,000	Baptismen.	»	Folketorp	1,000	»
Gräfve	Åkerby	1,000	Evangelisk-luterska.	»	Hjortsberga	1,000	Baptismen.
Rinkaby	Mejsta	2,000	»	»	Stene	1,500	Metodismen.
Glanshammar	Glanshammars by	1,500	Baptismen.	Hardemo	Julsta	3,000	Evangelisk-luterska.
»	Krogesta	1,500	Evangelisk-luterska.	»	Lanna	2,000	»
»	Rönö	1,500	»	»	Eneby	2,000	Baptismen.
Lillkyrka	Åsta	3,000	»	Kräklinge	Götabro	2,000	Helgelseförbundet.
»	Bråntorp	1,500	»	»	Sörby	3,000	»
Götlunda	Brotorp	3,000	»	Edsberg	Vägen	1,000	Evangelisk-luterska.
»	Norra Lunger	3,000	»	»	Sörby	800	»
»	Järnäs	3,000	»	»	Enebacken	300	Baptismen.
Asker	Stohagen	20,200	Baptismen.	Kuista	Hallsberg	3,000	Evangelisk-luterska.
»	Brefven	5,000	»	»	Magria	800	»
»	»	4,000	Evangelisk-luterska.	»	Fjugesta	3,000	»
Lännäs	Bönerud	1,500	Baptismen.	»	Brotorp	1,000	»
»	Fasttorp	1,500	Evangelisk-luterska.	Hidinge	Lekhyttan	2,000	Metodismen.
»	Södra Vivön	1,500	»	»	Lanna	2,000	»
Stora Mellösa	Vallby	5,000	Baptismen.	»	»	1,500	Evangelisk-luterska.
»	Röhammar	2,000	Evangelisk-luterska.	Skagershult	Hasselfors	2,000	»
Norrbyås	Hidingsta	2,000	»	Kvistbro	Gropen	3,000	»
»	»	4,000	Baptismen.	»	Svartå	2,000	»
Gällersta	Norra Bro	1,400	Evangelisk-luterska.	»	Mullhyttemo	1,500	»
Ekeby	Näfvesta	5,000	Baptismen.	Nysund	Långåsen	1,500	»
Sköllersta	Testa	5,000	»	»	Källsbo	1,000	»
»	Kärr	5,000	»	»	Slättåsen	2,000	Metodismen.
»	Käfvesta	5,000	Evangelisk-luterska.	Hackva	Via	1,200	Evangelisk-luterska.
»	Backa	2,000	»	»	Helgesta	1,800	Baptismen.
»	Gillberga	3,500	Frälsningsarmén.	Viby	Körtingsberg	3,000	Evangelisk-luterska.
Svennevad	Svennevadsby	2,500	Baptismen.	»	Gatugårda	3,000	Helgelseförbundet.
Bo	Skinnarbacka	9,150	»	»	Folketorp	2,000	Evangelisk-luterska.
»	Bo	2,500	Evangelisk-luterska.	»	Tystinge	4,000	»
»	Nedra Gryt	3,000	»	»	Törntorp	2,000	»
				»	Vretstorp	6,000	»
				»	Lybby	2,000	Baptismen.
				»	Berga	4,000	»
				»	Stenkulla	4,000	Evangelisk-luterska.
<i>Väster-Närkes fögderi:</i>				Bodarne	Laxå	4,000	Metodismen.
Hallsberg	Hallsbergs station	6,000	Baptismen.	»	Röfors	2,000	Evangelisk-luterska.
»	Ålsta	2,000	Metodismen.	Åskersunds landsf.	Algrena	1,000	»
Lerbäck	Ingelsby	1,000	Evangelisk-luterska.	»	Björstorp	500	»
»	Åsbro	1,500	»	»	Lilla Bergshult	—	»
»	Gålsjö	2,000	»	Hammar	Harge	3,000	»
»	Mariedam	—	»	»	Stora Forssa	1,000	»
»	Rönne	1,000	»	»	Stordalen	2,000	»
»	»	1,500	Metodismen.	»	Öfra Knulla	3,000	»
»	Hult	2,000	»	»	Aspa	5,000	»
»	Toltorp	2,000	Evangelisk-luterska.	»	Ålsnäs	3,000	»
»	Isåsen	1,000	»	»	»	2,800	»
»	»	—	Baptismen.	»	»	»	»
»	Stensätter	1,000	»	»	»	»	»
Kumla	Kumla station. (Johanneskyrkan)	15,000	Evangelisk-luterska.	Snafunda	Kårberg	1,000	»
»	Hallsbergs station. (Luterska bönehuset)	8,200	»	»	Svinnersta	1,500	»
				»	Tycke	1,000	»

Fögderi och socken.	Hemman eller lägenhet, å hvars ägor byggnaden är uppförd.	Värde i kronor.	Tros- eller kyrkosam- fund, hvar till bygg- nadens ägare eller disponenter höra.	Fögderi och socken.	Hemman eller lägenhet, å hvars ägor byggnaden är uppförd.	Värde i kronor.	Tros- eller kyrkosam- fund, hvar till bygg- nadens ägare eller disponenter höra.
<i>Nora fögderi:</i>							
Nora socken	Jerle	700	Evangelisk-luterska.	Lindesbergs landsf. . .	Västra Bohr	2,000	Evangelisk-luterska.
»	Södra Fingerboda . . .	700	»	»	Öskehyttan	1,500	»
»	Kåfalla	1,500	»	»	Öskevik	3,000	»
»	Fogdhyttan	3,000	»	Guldsmedshyttans kap.	Guldsmedshyttan	3,000	»
»	»	2,500	»	»	Kellernäs	1,000	»
»	Gamla Pershyttan . . .	2,000	»	»	Ingelshyttan	3,000	»
»	Gyttorps gärde	1,500	»	»	Märdshyttan	1,200	»
»	Greksåsar	3,000	»	»	Vasselhyttan	1,000	»
Vikers kapell	Skrekarhyttan	3,500	»	Ramsberg	Kärberg	1,000	»
»	Dalkarshyttan	1,500	»	»	Löa	10,800	»
»	Enbergsängen	600	»	»	Ristan	1,000	»
Järnboås	Finnshyttan	7,000	»	Ljusnarsberg	Västra Born	3,000	»
»	Vassland	1,000	»	»	Västra Dal	800	»
»	Lindesby	2,000	Baptismen.	»	Södra Hörken	1,500	»
Hjulsjö	Hjulsjöby	2,000	Evangelisk-luterska.	»	Konstbacken	1,000	Baptismen.
»	Grängshyttan	1,000	»	»	Stora Kumlan	4,000	Evangelisk-luterska.
»	Rundbohöjden	800	»	»	Kyrkobacken	7,000	»
Grythyttan	Grythytted	3,000	Adventister.	»	Källbacken	800	»
»	»	350	Evangelisk-luterska.	»	Körartorp	1,000	»
»	Saxhyttan	1,000	»	»	Rällsvik	1,000	»
»	Fisklösen	800	Baptismen.	»	Norra Ställberget . . .	1,000	»
Hällefors	Sångshyttan	3,000	Evangelisk-luterska.	Fellingsbro	Bergaby	2,500	»
Karlskoga	Bohult	8,700	Metodismen.	»	Bäck	6,700	»
»	Degerfors	18,000	»	»	Finnåker	2,000	»
»	Bregårdstorp	8,000	Baptismen.	»	Fyrby	3,200	»
»	»	15,000	Evangelisk-luterska.	»	Gillberga	2,200	»
»	Kedjeåsen	4,000	»	»	Svillinge	1,000	»
»	Högfors	1,500	»	»	Västansjö	4,000	»
»	Skogskärr	1,500	»	Näsby	Lia	4,000	»
»	Gällersåsen	2,000	»	Ervalla	Södra Klysua	2,000	»
»	Sibbo	2,000	»	»	Torpa	5,000	»
»	Bottesbol	14,000	»	<i>Länets städer:</i>			
»	Gräsholmen	2,000	»	Örebro	Kungsgatan 11	42,500	Evangelisk-luterska.
»	Björtorp	900	»	»	Köpmangatan 19	48,500	Baptismen.
»	Knutsbol	800	»	»	Järnvägsgatan 11 b . .	30,000	»
»	Immetorp	500	»	»	Bethania, Långbrogärdet	5,500	»
Bjurtjärn	Kväggstorp	4,000	»	»	Södermalm	—	»
»	Ladufallet	2,000	»	»	Nygatan 8	16,500	Metodismen.
»	Bokärr	1,500	»	»	Vasagatan 6—8	36,500	Evangelisk-luterska.
»	Bresätter	1,500	»	»	Drottninggatan 38 a . .	—	Mormonismen.
<i>Lindes fögderi:</i>				»	Köpmangatan 31	15,000	Frälsningsarmén.
Lindesbergs landsf. . .	Aspa	3,000	Evangelisk-luterska.	Askersund	Gården n:r 78	6,400	Evangelisk-luterska.
»	Björkhyttan	3,000	»	»	» n:r 188	5,400	Baptismen.
»	Fornaboda	2,000	»	Nora	» n:r 31 i kvar- teret Vulkan	5,000	»
»	Kvarnberget Gusselhyt- tan	3,000	»	»	» n:r 59 i kvar- teret Mercurius	7,000	Evangelisk-luterska.
»	Högstaboda	2,000	»	»	» n:r 93 i kvar- teret Högern	—	Frälsningsarmén.
»	Norra Hult	—	»	Lindesberg	Nedre gatan nära järn- vägsstationen	6,000	Metodismen.
»	Rya	1,200	»	»	D:o	4,000	Evangelisk-luterska.
»	Hidingen Torphyttan ¹⁾	—	Baptismen.				
»	Vedevåg	2,000	Evangelisk-luterska.				

1) Af enskild person uppförd 1905.

Tab. H.

Verksamheten inom Örebro läns

Föreningens namn. (Skf. = skytteförening. Skg. = skyttegille.)	Stiftelse- år.	Antal föreningsmedlemmar.										Antal af föreningsmedlemmarne lossade skarpar skott.				
		År 1901.		År 1902.		År 1903.		År 1904.		År 1905.		År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
		Aktiva.	Passiva.	Aktiva.	Passiva.	Aktiva.	Passiva.	Aktiva.	Passiva.	Aktiva.	Passiva.					
Örebro skf. ¹⁾	1860	289	297	255	291	360	200	365	200	240	200	44,903	57,000	64,702	88,948	63,709
Glaushammars skf.	1864	40	—	36	—	43	—	50	—	50	—	3,640	2,160	1,910	5,170	4,670
Lindes skg.	1885	59	11	39	3	44	3	37	14	37	6	9,832	3,540	2,837	3,990	4,245
Karlskoga skg. ²⁾	1886	58	4	35	2	37	—	33	—	63	7	7,572	4,475	5,215	3,524	7,289
Degerfors skg. ³⁾	1890	36	2	32	6	17	1	—	—	—	—	3,340	2,731	1,615	—	—
Nora skg.	1892	41	8	55	9	48	8	156	8	116	8	2,840	5,910	5,360	17,695	12,080
Hjulsjö skg.	1892	51	—	111	9	115	—	107	9	93	9	4,213	11,253	9,765	9,943	7,662
Vikers skg.	1893	72	—	37	1	49	—	37	—	27	—	12,100	2,300	4,250	2,390	2,040
Stora Mellösa skg.	1894	45	—	50	2	62	—	57	1	51	1	4,262	4,360	5,340	4,773	4,557
Fellingsbro skg.	1894	125	12	154	22	119	15	144	—	241	22	10,300	13,280	9,470	15,215	17,580
Garphytte-Lannafors skg.	1894	35	—	47	—	30	3	23	3	19	3	2,250	1,480	1,780	1,720	1,310
Östra Närke skf. ⁴⁾	1895	16	1	14	1	—	—	—	—	—	—	991	700	—	—	—
Svartåls skg.	1897	14	—	14	—	20	—	24	—	29	1	960	960	980	1,410	2,030
Skogaholms skf.	1897	41	2	36	2	19	3	16	1	33	2	3,460	2,510	1,040	990	3,390
Högfors skf.	1897	47	—	42	—	40	—	56	—	56	—	2,580	3,570	3,520	9,480	5,330
Ramsbergs skg.	1897	31	5	32	12	27	9	37	8	40	4	2,650	2,750	3,780	5,210	4,880
Brefvns skg.	1898	42	3	66	2	43	5	47	7	34	7	7,049	4,952	4,821	6,943	3,489
Stribergs skf.	1898	50	—	54	3	12	—	57	1	55	1	3,830	3,770	400	8,184	4,680
Yxhults skf.	1899	44	—	25	—	62	—	41	—	34	—	4,848	1,995	2,839	4,220	3,280
Vasselhyttans skf.	1900	47	2	51	2	31	2	29	—	46	—	3,244	1,517	550	1,835	4,520
Hallsberg-Kumla skf.	1900	114	20	99	47	103	41	91	33	90	42	11,340	16,140	15,090	15,410	20,410
Svartå skf.	1900	28	1	28	1	23	3	26	—	29	—	2,530	1,980	1,330	1,800	1,880
Bångbro skf.	1900	51	—	48	—	47	7	56	—	71	—	7,120	5,549	4,886	5,340	6,480
Laxå skf.	1900	50	—	—	—	—	—	—	—	141	19	990	—	—	—	12,320
Karlslunds skf.	1900	31	2	19	2	33	2	39	5	38	4	4,500	1,990	4,395	3,765	4,410
Götlunda skf.	1900	44	8	93	8	110	5	92	8	74	11	5,925	9,892	8,347	8,345	5,965
Grythytte skf.	1900	36	1	39	1	33	1	39	2	36	3	5,210	4,480	3,814	2,785	3,945
Karlsdals skg.	1900	24	—	22	1	19	—	26	2	18	2	2,070	1,360	1,370	2,090	1,600
Askers skf.	1901	72	18	70	18	68	19	81	20	79	16	5,128	3,870	4,150	3,450	3,790
Älfvestorps skf.	1901	72	5	65	3	46	2	90	6	79	2	5,762	4,660	3,970	8,520	7,285
Karlskoga skf. ²⁾	1901	173	79	80	62	59	12	—	—	—	—	19,674	7,140	3,580	—	—
Askersunds skf.	1901	52	6	51	5	54	5	43	3	56	5	3,725	5,240	4,370	3,633	4,031
Ekeby skf.	1901	40	—	38	—	58	—	51	—	54	—	3,784	3,552	3,575	4,753	4,800
Gryts skg. ⁵⁾	1901	26	2	30	3	—	—	—	—	—	—	2,770	2,710	—	—	—
Närke-Kils skf.	1901	53	2	59	2	63	—	46	4	39	1	4,936	6,387	5,070	3,955	3,090
Bjurtjärns skf.	1901	46	1	71	1	42	2	72	—	43	1	3,561	5,392	3,703	5,708	4,525
Kvistbro skf.	1901	33	—	34	—	36	—	41	—	20	—	3,951	3,174	2,905	4,048	1,227
Guldsmedshytte skg.	1902	—	—	67	4	52	19	61	21	60	8	—	8,218	8,350	9,460	7,429
Silfvergrufvans skg.	1902	—	—	26	1	17	—	19	—	17	—	—	2,080	1,410	1,200	820
Norrbyås skf.	1902	—	—	23	3	20	5	—	—	14	6	—	—	710	—	160
Klacka och Lerbergs skf.	1902	—	—	39	1	27	2	23	2	29	2	—	1,880	2,204	1,020	2,065
Saxhytte skf.	1902	—	—	47	1	32	—	32	—	26	—	—	3,460	3,220	3,160	2,840
Tusenkullens skf. ⁴⁾	1902	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	770	—	—	—
Sångens skf.	1902	—	—	20	1	21	1	25	1	26	1	—	1,510	980	1,420	1,890
Östra Lerbäcks skf.	1903	—	—	—	—	42	—	62	—	64	—	—	—	2,500	4,455	3,630
Zinkgrufvans skg.	1903	—	—	—	—	42	—	44	—	29	—	—	—	—	1,330	1,114
Stadra och Rockesholms skf.	1904	—	—	—	—	—	—	85	4	66	7	—	—	—	8,050	7,543
Latorps skf.	1904	—	—	—	—	—	—	49	—	68	—	—	—	—	5,410	8,195
Hardemo och Kumla skf.	1904	—	—	—	—	—	—	47	5	44	5	—	—	—	2,690	5,120
Haddebo skf. ⁵⁾	1904	—	—	—	—	—	—	29	1	29	1	—	—	—	1,410	2,000
Dammens skf.	1904	—	—	—	—	—	—	16	—	26	—	—	—	—	560	2,440
Klotens skg. ³⁾	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nysunds östra skg.	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	85	—	—	—	—	—	4,400
Kumla skf.	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	4,209
Kopparbergs skf.	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	53	29	—	—	—	—	5,070
Hällefors skf.	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	111	15	—	—	—	—	12,527
Hammars skg.	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	28	—	—	—	—	—	2,770
Skagershults skf.	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	27	3	—	—	—	—	2,020
Hidinge skf.	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	41	—	—	—	—	—	3,470
Röfors skf.	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	56	2	—	—	—	—	7,250
Spångboda skg.	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	2,650
Summa	—	2,128	492	2,268	532	2,205	375	2,601	369	3,142	456	227,840	232,647	220,103	305,407	332,111

¹⁾ Karolinska läroverkets skytteförening, egentligen bildad på 1870-talet, ingick i länets skytteförbund år 1905, då stadgar för föreningen fastställdes af skytteförbundens har den likväl måst uppgå i Örebro skytteförening. — ²⁾ Karlskoga skytteförening sammanslogs år 1904 med Karlskoga skyttegille. — ³⁾ Rapport för åren 1904 och 1905 ej kvarvarande skyttar tillhöra Haddebo skytteförening.

skytteförbund åren 1901—1905.

Antal till anslag af statsmedel berättigade skyttar.					Utbekomet anslag af statsmedel, i kronor.					Kostnader utöfver statsanslaget, i kr. år 1905.	Förvärfvade statens skyttemärken åren 1901—1905.			Förvärfvade förbundets medaljer åren 1901—1905.			Föreningens namn. (Skf. = skytteförening. Skg. = skyttegille.)
År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.		Guld.	Silfver.	Brons.	Guld.	Silfver.	Brons.	
227	187	277	308	198	687.00	1,157.50	759.00	1,385.00	1,540.00	9,060.01	37	128	245	26	138	251	Örebro skf.
21	17	21	34	36	81.00	94.50	44.50	105.00	170.00	494.19	1	11	26	1	10	34	Glanshammars skf.
26	15	12	25	29	105.00	164.00	54.50	60.00	125.00	1,167.06	2	17	24	2	9	33	Lindes skg.
47	32	32	29	47	171.00	230.50	88.50	160.00	145.00	1,040.33	3	11	11	1	9	27	Karlskoga skg.
31	27	11	—	—	114.00	125.00	103.00	55.00	—	—	3	1	13	2	1	11	Degerfors skg.
19	41	18	105	84	183.00	90.50	187.00	90.00	525.00	1,430.34	3	9	38	1	6	47	Nora skg.
43	99	78	101	85	210.00	124.50	397.50	390.00	505.00	1,133.55	7	20	46	1	14	62	Hjulsjö skg.
65	34	47	33	22	336.00	210.50	170.00	235.00	165.00	274.85	1	4	28	—	2	—	Vikers skg.
30	36	47	43	31	99.00	95.00	114.00	235.00	215.00	1,342.04	3	15	20	—	10	—	Stora Mellösa skg.
75	104	78	119	142	279.00	342.50	446.00	390.00	595.00	2,792.50	5	31	62	2	29	55	Fellingsbro skg.
22	16	18	22	18	129.00	72.00	77.50	90.00	100.00	153.92	—	3	13	—	—	—	Garphytte-Lannafors skg.
12	8	—	—	—	30.00	24.00	16.00	—	—	—	—	—	6	—	—	7	Östra Närkes skf.
14	14	13	17	28	84.00	28.00	—	135.00	85.00	241.44	—	1	8	—	1	7	Svartåls skg.
37	29	9	11	21	111.00	123.00	86.00	45.00	55.00	375.68	—	1	7	—	—	—	Skogaholms skf.
22	27	25	39	30	123.00	54.50	78.50	125.00	195.00	844.65	3	11	19	—	10	25	Högfors skf.
12	21	17	21	27	126.00	45.00	80.50	85.00	105.00	506.22	3	18	18	—	12	23	Ramsbergs skg.
27	25	26	32	21	78.00	78.50	176.00	130.00	160.00	502.08	2	10	14	2	9	17	Brefvens skg.
38	42	5	54	50	255.00	142.50	164.50	25.00	270.00	654.86	1	6	13	1	8	8	Stribergs skf.
25	12	12	26	23	42.00	123.50	34.50	60.00	130.00	679.99	2	11	25	1	7	19	Yxhults skf.
27	13	5	21	38	168.00	103.00	40.00	25.00	105.00	800.20	—	4	21	—	4	28	Vasselhyttans skf.
67	77	65	74	77	555.00	221.50	297.50	325.00	370.00	2,298.01	6	39	77	5	31	89	Hallsberg-Kumla skf.
19	10	9	24	21	264.00	69.50	62.00	45.00	120.00	160.76	—	—	3	—	—	2	Svartå skf.
21	23	31	22	32	159.00	63.00	88.00	155.00	110.00	1,504.61	1	10	23	—	5	21	Bångbro skf.
16	—	—	—	88	171.00	42.50	—	—	—	2,592.19	—	1	19	—	1	30	Laxå skf.
22	12	26	19	27	141.00	79.00	31.00	130.00	95.00	296.30	2	8	21	1	3	35	Karlsunds skf.
27	72	66	83	58	123.00	134.50	326.00	330.00	415.00	1,597.16	1	19	41	—	5	51	Götlunda skf.
20	21	21	15	32	102.00	64.50	73.50	105.00	75.00	467.42	—	8	24	1	7	23	Grythytte skf.
15	15	16	25	15	138.00	44.00	47.50	70.00	105.00	230.25	—	1	5	—	—	—	Karlsdals skg.
26	25	21	24	38	—	234.00	57.00	105.00	120.00	574.14	4	13	22	2	6	31	Åskers skf.
50	37	43	61	65	—	331.00	116.00	195.00	305.00	797.84	1	3	24	—	4	22	Ålfvestorps skf.
80	38	25	—	—	—	608.00	160.00	125.00	—	—	2	9	39	—	6	42	Karlskoga skf.
18	21	18	15	21	—	130.50	84.00	90.00	75.00	514.27	—	7	16	—	1	6	Åskersunds skf.
25	22	24	34	36	—	155.00	65.00	120.00	170.00	575.18	1	6	18	—	2	33	Ekeby skf.
20	19	—	—	—	—	113.50	69.50	—	—	—	—	—	14	—	—	11	Gryts skg.
43	36	41	35	30	—	254.00	89.50	205.00	175.00	510.44	—	6	24	—	3	35	Närkes-Kils skf.
22	44	29	47	35	—	156.00	189.50	145.00	235.00	694.25	—	11	31	—	5	25	Bjurtjärns skf.
26	18	20	20	13	—	146.50	39.50	100.00	100.00	332.62	—	5	14	—	4	16	Kvästbro skf.
—	43	26	43	36	—	—	278.50	130.00	215.00	1,189.83	3	8	35	—	7	40	Guldmedshytte skg.
—	26	17	19	16	—	—	143.00	70.00	60.00	138.75	—	—	—	—	—	—	Silfvergrufvans skg.
—	—	4	—	—	—	—	—	50.00	—	—	—	—	1	—	—	—	Norrbyås skf.
—	15	15	11	19	—	—	131.50	75.00	55.00	236.92	—	2	13	—	1	7	Klacka och Lerbergs skf.
—	25	20	23	20	—	—	183.00	100.00	115.00	258.62	—	2	17	—	1	23	Saxhytte skf.
—	11	—	—	—	—	—	67.50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Tusenkullens skf.
—	13	11	16	17	—	—	71.50	55.00	80.00	115.18	—	—	1	—	—	5	Sängens skf.
—	—	28	41	29	—	—	—	149.00	205.00	1,296.07	—	2	16	—	3	21	Östra Terbäcks skf.
—	—	—	8	7	—	—	—	—	40.00	152.80	—	1	3	—	—	4	Zinkgrufvans skg.
—	—	—	65	55	—	—	—	—	325.00	981.66	—	11	28	—	4	28	Stadra och Rockesholms skf.
—	—	—	33	57	—	—	—	—	165.00	2,994.39	—	6	16	—	4	4	Iatorps skf.
—	—	—	29	29	—	—	—	—	145.00	1,094.17	—	4	9	—	2	15	Hardemo och Kumla skf.
—	—	—	11	11	—	—	—	—	55.00	272.83	—	1	6	—	—	—	Haddebo skf.
—	—	—	5	21	—	—	—	—	25.00	368.72	—	—	4	—	—	11	Dammens skf.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Klotens skg.
—	—	—	—	78	—	—	—	—	—	382.75	—	3	2	—	—	7	Nysunds östra skg.
—	—	—	—	31	—	—	—	—	—	—	1	5	11	—	4	9	Kumla skf.
—	—	—	—	29	—	—	—	—	—	2,608.43	1	3	5	—	2	6	Kopparbergs skf.
—	—	—	—	75	—	—	—	—	—	1,884.73	—	1	13	—	—	17	Hällefors skf.
—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	232.09	—	—	4	—	—	6	Hammars skg.
—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	185.93	—	—	1	—	—	5	Skagershults skf.
—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	294.91	—	—	7	—	—	13	Hidinge skf.
—	—	—	—	35	—	—	—	—	—	393.95	—	2	9	—	—	—	Röfors skf.
—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	356.55	—	1	7	—	—	—	Spånghoda skg.
1,337	1,422	1,327	1,842	2,167	5,064.00	6,275.50	5,788.00	6,699.00	9,145.00	52,078.63	99	510	1,280	49	390	1,347	Summa.

öfverstyrelse. Då föreningen emellertid icke kunde skaffa särskild bana för sina skjutöfningar, och såsom särskild förening icke fick använda Örebro skytteförenings skjutbana, insänd. — 4) Rapport för åren 1903, 1904 och 1905 ej insänd. — 5) Gryts skyttegille upplöstes år 1903, sedan Gryts glasbruk nedbrunnit och arbetarne aflyttat från orten.

bellen visar tydligt, hvilket uppsving skytterörelsen under denna period tagit inom länet och huru skjutskickligheten bland förbundets medlemmar ökats. Det är ej heller obetydliga kostnader, som föreningens ledamöter få vidkännas, och det är att hoppas, att förbundet fortfarande skall utveckla sig till gagn för fosterlandet.

Hvarje förening har sin egen styrelse, som leder föreningens verksamhet, och är representerad i förbundsstyrelsen af en-för två år vald medlem.

För *fattigvården* inom länet innehåller den del af Bidrag till Sveriges officiella statistik, som afhandlar kommunernas fattigvård och finanser, fullständig redogörelse, men anser sig Konungens Befallningshafvande — som vunnit den erfarenheten, att fördelen af väl inrättade fattiggårdar är obestriddig icke blott för de orkeslösa, vanföra och minderåriga, som där erhålla omsorgsfull vård, tillräcklig föda, kläder och undervisning samt dessutom vänjas vid arbete, snygghet och ordentlighet, utan äfven för kommunen, hvars fattigvårdstunga otvifvelaktigt begränsas därigenom, att mången, som af lättja och likgiltighet i oträngdt mål yrkar på fattigunderstöd, hellre afstår från understöd, än han underkastar sig den inskränkning i friheten, som blir en följd af hans intagande på en fattiggård — böra rörande inom länet befintliga *fattiggårdar* meddela följande.

I förra berättelsen har Konungens Befallningshafvande redogjort för de 2 inom Öster-Närkes fögderi då inrättade fattiggårdar inom Kils och Götlunda socknar. Under denna period har inom fögderiet inrättats 3 nya fattiggårdar, nämligen:

Axbergs sockens fattiggård, bestående af $\frac{2}{3}$ mantal Brunsjötorp, som inköpts år 1903 för 20,700 kr. och innehåller i areal 68 hektar, däraf en tredjedel åker. Hjonens antal vid fattiggården, som började sin verksamhet år 1904, har växlat mellan 24 och 27. Hjoneu sysselsätts dels vid landtbruket och dels med slöjd af olika slag. Dagkostnaden för hjonen har utgjort lägst 29.2 och högst 37 öre.

Glanshammars sockens fattiggård, bestående af 1 mantal Via, som inköptes för en summa af 42,000 kr. och tillträdades den 14 mars 1905. Fattiggården har under perioden ej hunnit att tagas i bruk.

Lillkyrka sockens fattiggård, bestående af hemmanet Slyte, som är taxerad för 13,500 kr.

Inom Väster-Närkes fögderi finnas 5 fattiggårdar, hvilka numera äro i verksamhet, och äro inrättade i Askersunds socken, Lerbäckes socken, Hammars socken, Kvistbro socken och Nysunds socken. I fråga om fattiggården i Lerbäckes socken, som ej börjat sin verksamhet under förra femårsperioden, får Konungens Befallningshafvande meddela följande.

Under åren 1900—1903 har kommunen inköpt $\frac{23}{40}$ mantal Å och där uppfört ett fattighus i två bostadsvåningar samt vindsvåning och källare. Källarvåningen innehåller ångpanna och ångmaskin samt den elektriska anläggningen för belysning af själva fattighuset, ladugård, svinhus m. m., 2 kök, 2 badrum, tvätt- och bagarestuga, desinfektionsugn m. m. I första och andra våningen finnas tillsammans 19 större och mindre boningsrum, en större matsal, toalettrum m. m. Vindsvåningen innehåller 8 större eller mindre rum, en större arbetsal, vindskontor m. m. Å vinden äro dessutom uppsatta två vattenreservoarer, hvilka fyllas medelst en pumpanordning i maskinrummet. Den ena reservoaren är afsedd för kallt vatten och den andra för varmt vatten. Vattnet i den senare uppvärms med ånga och lämna dessa reservoarer allt för inrättningen behöfligt vatten. Den nybyggda ladugården har plats för 24 kor, 2 par oxar, ett par hästar samt kalvar och ungvöt m. m. Loge och lada äro genom en körbrygga förenade med ladugården. Svinhuset, som rymmer 30 svin, spannmåls-

magasin, slakthus, vedbodur m. m. äro likaledes nybyggda. Vid gården finnes det dessutom två delvis nyreparerade större boningshus af trä. Fattighuset rymmer 130 till 160 hjon. Under år 1905 vårdades där 125 fattiga, däraf 44 män, 59 kvinnor och 22 barn. Underhållskostnaden per dag uppgick till $47\frac{1}{2}$ öre per hjon och dag. Till fattiggården böra 120 tunnland öppen jord och omkring 300 tunnland skogsmark med skog utöfver behovet. Fattiggården skötes af en föreståndare, hvars hustru är husmoder för det hela, en skolad sjuksköterska, en kokerska, en maskinist, en rättare och en dräng. Värdet å fattiggården uppgick vid 1905 års slut till 169,298 kr. 45 öre, hvarå kommunen häftade i skuld för 126,545 kr. 37 öre.

Inom Nora fögderi funnos under förra perioden 5 fattiggårdar, nämligen i Nora, Karlskoga, Grythyttan, Hjulsjö och Järnboås socknar.

Dessa fattiggårdar hafva äfven under denna period utöfvat en gagnande verksamhet. Vid 1905 års slut funnos å dessa fattiggårdar intagna följande antal personer med följande dagkostnad per hjon. Nora fattiggård med 83 hjon och 19.6 öre, Järnboås fattiggård med 53 hjon och 23.3 öre, Hjulsjö fattiggård med 38 hjon och 30.8 öre, Grythyttans fattiggård med 107 hjon och 26.5 öre samt Karlskoga fattiggård med 124 hjon och 32.24 öre. Vid sistnämnda fattiggård har under denna period uppförts en nybyggnad för sinnessjuka och idioter, hvarigenom plats kan beredas för 10 våldsamma sinnessjuka och 15 idioter, hvarjämte det finnes boställsrum för två vårdarinnor.

Under perioden hafva uppförts 2 fattiggårdar, nämligen:

en i Vikers kapellförsamling, som anlades under år 1903 å det för en summa af 11,500 kr. inköpta $\frac{2}{3}$ mantal nr 3 Gamla Viken. Fattiggården började sin verksamhet den 1 oktober 1904. Anläggningskostnaderna hafva uppgått till omkring 16,000 kr. Antalet intagna hjon uppgick under år 1905 till 25, däraf flertalet orkeslösa och minderåriga. Dagkostnaden per hjon utgjorde 30.66 öre; och

en i Bjurtjärns socken, som, efter inköp af $\frac{1}{3}$ mantal Bjurtjärnstorp nr 1 med därtill hörande $\frac{15000}{1000000}$ mantal Åbyhult för 25,000 kr., började sin verksamhet den 14 mars 1903. Anläggningskostnaderna hafva uppgått till 11,200 kr. Fattiggården skötes af en föreståndare och en husmoder med en ledamot i fattigvårdsstyrelsen såsom tillsyningsman. Å fattiggården voro under år 1905 intagna 24 hjon med en dagkostnad af 40.75 öre per hjon.

Inom Lindes fögderi verka de i förra berättelsen omnämnda, i hvar och en af fögderiets sex socknar inrättade fattiggårdar. Fattiggården i Näsby socken har under denna period börjat sin verksamhet.

I Örebro stad och Lindesbergs stad finnas de i förra berättelsen omnämnda anstalter för fattigförsörjning.

På anmodan af Konungens Befallningshafvande har förste provinsialläkaren i länet under denna period liksom under föregående perioden inspekterat de flesta fattighus och fattiggårdar inom länet. Rörande dessa inspektioner har förste provinsialläkaren meddelat, att det allmänna omdömet om fattiggårdarne utfallit fullt tillfredsställande, och om några synnerligen godt, samt att detta system för fattigvårdens ordnande visat sig särdeles lämpligt och äfven i ekonomiskt hänseende ställer sig fördelaktigt.

Uti föregående femårsberättelser har Konungens Befallningshafvande ej särskildt behandlat de i länet förekommande *arbetarerörelser*, hvilka tagit sig uttryck i arbetarnes inom ett visst yrke sammanslutning till s. k. *fackföreningar*. Under den period, denna berättelse omfattar, och särskildt under detta år, då berättelsen utgifves, har emellertid denna rörelse fått en sådan omfattning och erhållit en sådan fast organisation, att Konungens Befallningshafvande ansett sig böra redogöra för dessa rörelser.

Efterföljande tabell, hvilken grundar sig på uppgifter, som lämnats Konungens Befallningshafvande af om-

bud från fackföreningarna, utvisar de inom länet befintliga olika föreningar, deras medlemsantal och stiftelseår, för så vidt uppgifter härom lämnats.

	År då förening bildats.	Medlems- antal 1906.
<i>Örebro stad.</i>		
Örebro måleriarefackförening	1888	47
Örebro skoarbetarefackförening	1895	27
Örebro bleck- och plåtslagarefackförening	1894	43
Örebro järn- och metallarbetarefackförening	1895	85
Örebro murarefackförening	1895	69
Örebro kakelugnsmakarefackförening	1895	68
Örebro skrädderiarefackförening	1896	161
Örebro bageriarbetarefackförening	1896	48
Örebro träarbetarefackförening	1897	140
Örebro skofabriksarbetarefackförening	1897	183
Örebro typografiska förening	1889	110
Örebro grofvarbetarefackförening	1902	116
Örebro bryggeriarbetarefackförening	1903	40
Örebro afdelning nr 64 af Järnvägsmannaförbundet	1904	170
Örebro d:o nr 50 af d:o ¹⁾	1904	115
Örebro tapetserarefackförening	—	—
Örebrokretsen af Statsbanans konduktörs- & packmästareförening	1901	18
Örebrokretsen af Statsbanans lokomotivförare- & eldareförening	—	15
Örebrokretsen af Sveriges postbetjänteförening	—	40
Örebro pappersbruks arbetarefackförening	1904	157
Örebro läderarbetarefackförening	1905	21
Örebro afdelning af telegraf- och rikstelefonarbetarefackföreningen	1906	40
Örebro kvarnarbetarefackförening	1906	40
Örebro transportarbetarefackförening	1906	70
Örebro stenarbetarefackförening	1906	60
Örebro konditori-, karamell- och kexfabriksarbetarefackförening	1906	140
Örebro textilarbetarefackförening	1906	80
Örebro maskinist- och eldarefackförening	1906	12
<i>Länet i öfrikt.</i>		
Yxhults stenhuggarefackförening	—	40
Lanna d:o	—	50
Vilhelmsbergs d:o	—	50
Tängsätters d:o	—	15
Kopparbergs järn- och metallarbetarefackförening	—	10
Lindes d:o d:o	—	20
Bofors d:o d:o	—	250
Degerfors d:o d:o	—	200
Askersunds d:o d:o	—	20
Bångbro gjutarefackförening	1906	10
Bofors d:o	—	40
Degerfors d:o	1906	10
Askersunds d:o	1906	10
Haddebo d:o	1906	—
Hallsbergs afdelning af Svenska järnvägsmannaförbundet	1906	200
Laxå d:o d:o	1906	80
Nora-Karlskoga d:o d:o	1906	170
Frövi d:o d:o	1906	—

¹⁾ Denna förening utgöres af arbetare vid Centralverkstüderna.

	År då förening bildats.	Medlems- antal 1906.
Vanneboda afdelning af Svenska järnvägsmannaförbundet	1906	—
Kopparbergs d:o d:o	1906	120
Kopparbergs träarbetarefackförening	—	15
Guldsmedshyttans d:o	1906	40
Lindes d:o	1906	20
Karlskoga d:o	—	40
Fjugesta d:o	1906	40
Bergslags-Hörkens grofvarbetarefackförening	—	40
Ställdalens d:o	—	30
Bångbro d:o	—	115
Guldsmedshyttans d:o	1906	100
Hjulsjö d:o	1906	60
Bredsjö d:o	1906	120
Degerfors d:o	1906	110
Fintorps (Gyttorp) d:o	—	40
Frövifors d:o	1906	80
Ilögfors-Hörkens grofvarbetarefackförening, Grängesberg	—	100
Kafveltorps d:o	1906	60
Guldsmedshyttans d:o	1906	—
Kårbergs (Stråssa) d:o	1906	150
Ingelslyttans d:o	1906	—
Hjulsjö d:o	1906	50
Hjuljärns d:o	1906	60
Ställbergs d:o	1906	30
Stribergs d:o	—	55
Klacka Lerbergs d:o	—	40
Timansbergs d:o	1906	30
Dalkarlsbergs d:o	1906	40
Kopparbergs skrädderiarefackförening	—	25
Kopparbergs bleck- och plåtslagarefackförening	—	5
Kopparbergs bageriarbetarefackförening	1906	15
Hallsbergs läderarbetarefackförening	—	25
Svartå brädgårdsarbetarefackförening	1906	70
Lindes murarefackförening	—	10
Nora grofvarbetarefackförening	—	20

Utaf ofvanstående tabell synes, att det år 1906 fanns inom länet 81 fackföreningar, hvilka hade, så vidt medlemsantalet uppgifvits, tillsammans 5,045 medlemmar, af hvilka omkring 300 voro kvinnor. I Örebro stad fanns det 28 föreningar med tillsammans 2,115 medlemmar.

Hvarje fackförening å en plats har sin särskilda styrelse, men bildar tillsammans med öfriga fackföreningar i samma yrke i riket ett s. k. fackförbund, benämndt efter det yrke medlemmarna tillhöra. Fackföreningarnas beslutanderätt i förbundet utöfvas å kongresser, hvilka sammanträda årligen eller efter mellanrum af vissa år och bestå af efter vissa grunder valda ombud från de olika föreningarna. Kongressen antager stadgar för förbundet och väljer förbundsstyrelse, hvilken handhafver ledningen af förbundets verksamhet i öfverensstämmelse med de antagna stadgarne och de å kongressen fattade beslut. Förbundsstyrelsen är förbundets verkställande och, då kongress icke är samlad, äfven dess beslutande myndighet i sådana frågor, om hvilka kongress ej fattat beslut. Enligt de stadgar, som i allmänhet gälla för de olika förbunden, har hvarje förbund i hufvudsak till

ändamål att verka för en kraftig sammanslutning af arbetare i yrket, i afsikt att värna deras fackliga och ekonomiska intressen samt att söka höja arbetsklassen i socialpolitiskt hänseende. I regel har hvarje fackförbund till sitt förfogande ett eget tidningsorgan eller en tidskrift, som utkommer periodiskt och hvaruti förbundets och de olika fackföreningarnas angelägenheter behandlas. De flesta fackförbunden hafva sitt säte i Stockholm, dock har stenhuggareförbundet sitt säte i Halmstad och grufarbetareförbundet sitt säte i Grängesberg. Såsom ett resultat af fackföreningarnas och fackförbundens verksamhet må nämnas de inom nästan alla yrken med vederbörande arbetsgifvare träffade arbetsaftal rörande aflöningar, arbetstid m. m., genom hvilka arbetarnes löneförmåner i fråga om såväl styck- som timarbete blifvit betydligt höjda. Flertalet fackförbund tillhöra den så kallade landsorganisationen i Sverige. Enligt de för denna gällande stadgar är dess ändamål att gifva styrka åt den svenska arbetarrörelsen i dess fackliga sträfvan och har därför till uppgift att verka för upprättande af fackföreningar och fackförbund, att följa den fackliga verksamheten i riket och att ömsesidigt understödja de till landsorganisationen anslutna förbund vid de tillfällen, då tvister mellan dem och arbetsgifvarna uppkomma.

Ehuru det således kan sägas, att såväl fackföreningarna och fackförbunden som ock landsorganisationen ej hafva något särskildt politiskt syfte, verka de dock i socialdemokratisk riktning, enär landsorganisationen i sitt program upptagit att äfven verka för hvarje fackförenings anslutning till sin orts *arbetarekommun* och genom densamma till Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Större delen af fackföreningarna tillhöra också arbetarekommuner. I länet förekomma arbetarekommuner i samtliga länets städer samt i Hallsberg, Karlskoga, Kopparberg och Bergslags-Hörk. Af de i Örebro förekommande fackföreningar tillhöra 11 ej Örebro arbetarekommun och 6 ej landsorganisationen. Arbetarekommunernas ändamål är uteslutande politiskt och afser att sammansluta fackföreningar och politiska föreningar å en plats till ett gemensamt arbete för att i såväl politiskt som kommunalt hänseende genomföra det socialdemokratiska

arbetarepartiets program. Arbetarekommunen är också å plats, där den förekommer, den egentlige ledaren af arbetarnes politiska verksamhet. Arbetarekommunerna tillhöra och uppgå i det så kallade Sveriges socialdemokratiska arbetareparti. Att här redogöra för detta partis program faller utom området för Konungens Befallningshafvandes berättelse, men vill Konungens Befallningshafvande meddela i fråga om dess organisation, att arbetarekommunerna skola, där så ske kan, sammansluta sig provinsvis i distrikt, som hafva till uppgift att bedrifva agitation i socialdemokratisk riktning inom distriktet, förbereda valrörelsen vid politiska och kommunala val m. m. Inom hvarje distrikt skall årligen hållas en konferens för fastställande af grundplan för agitationen under tiden till nästa konferens, väljande af en »korresponderande», som står i förbindelse med arbetarepartiets styrelse och verkställande utskott m. m. Det socialdemokratiska partiets angelägenheter bestämmas i sista hand å kongress, som består af ombud, valde utaf arbetarekommunerna. Kongressen väljer partistylelsen, som består af 23 ledamöter, af hvilka 7 skola vara bosatta i Stockholm och utgöra det så kallade »verkställande utskottet». Landet är i agitationssyfte indeladt i tidningsdistrikt med bestämda centralplatser inom hvarje distrikt, från hvilka utgifvas partiets respektive distriktsorgan. Örebro är en sådan centralplats och det här utgifna tidningsorganet är Örebro-Kuriren.

I sammanhang med arbetarrörelserna må här äfven omnämnas de kooperativa föreningar, som under namn af »*Folkets hus*» bildats å olika platser inom länet. Ehuru dessa föreningar ej hafva ett direkt sammanhang med de socialdemokratiska rörelserna, hafva de dock i allmänhet tillkommit för att tillgodose arbetarekommunernas och fackföreningarnas behof af samlingslokaler och äro därför i regel bildade af de olika fackföreningarna å en plats. Sådana folkets hus förekomma i Örebro, Karlskoga, Bergslags-Hörk, Ställdalen, Kopparberg, Degerfors, Glanshammar, Striberg och Högfors, hvarjämte sådana äro under bildning i Ställdalen, Nora, Hjulsjö, Bångbro och Frövi.

3. Näringar.

A) **Jordbruk.** B) **Boskapsskötsel.** De meddelanden, Konungens Befallningshafvande har att lämna i afseende å dessa näringar under denna femårsperiod, grunda sig dels på de primäruppgifter, som af länets hushållningssällskap årligen insamlas och af Statistiska Centralbyrån offentliggöras, och dels vidare på de upplysningar, som hufvudsakligen länets hushållningssällskap lämnat.

Enligt uppgift i förra berättelsen utgjorde den odlade jorden inom länet, träd-, humle- och kålgårdar däri icke inberäknade, vid 1900 års slut 152,171 hektar.

Efterföljande tabell utvisar, hvad af den *dugliga marken* under femårsperiodens olika år belöper sig å såväl åker och annan odlad jord som äfven å dels träd-, humle- och kålgårdar, dels naturlig äng och dels skogbärande mark, beräknadt i hektar.

År.	Träd-, humle- och kålgård.	Åker och annan odlad jord.	Naturlig äng.	Skogbärande mark.
1901	1,764	153,361	32,416	519,751
1902	1,806	152,336	32,123	527,712
1903	1,788	152,788	31,331	528,502
1904	2,011	153,501	31,314	533,337
1905	2,071	153,794	30,823	534,428

Den odlade jorden skulle sålunda under perioden ökas med 1,623 hektar, hvilket dock ej stämmer med arealen å de, enligt inkomna uppgifter under samma tidsperiod verkställda nyodlingar, hvilka skola hafva uppgått tillsammans till 557 hektar. Om anledningen till denna brist på öf-

verensstämmelse mellan uppgifterna angående åkerarealens ökning och utförda nyodlingar under perioden torde gälla, hvad i berättelsen för åren 1891—1895 därom anförts.

Skogsarealen, som enligt föregående berättelse utgjorde år 1900 521,070 hektar, synes äfven hafva ökats med 13,358 hektar, ett förhållande som, i likhet med hvad i förra berättelsen påpekas, äger sin förklaring i den osäkerhet, som råder i fråga om den verkliga skogbärande markens areal, hvarigenom en och annan insamlare af kommunernas primäruppgifter torde hafva föranledts att lämna uppgift om hela utmarken i stället för den del däraf, som blifvit skogsodlad.

I fråga om sättet för den odlade jordens brukning har under denna period ej försports någon väsentlig ändring. Växelbruk, förnämligast det i 7 skiften, är genomfördt på de flesta ställen, dock förekomma, ehuru mera sällan, 2- och 3-skiftesbruk å en del mindre hemmansdelar. Jordbruket skötes fortfarande med största omsorg och å flere af de större och medelstora egendomarne kan det sägas vara mönstergillt, men äfven de mindre jordbrukarne visa allt mer och mer intresse för jordbrukets förbättring genom åkerens täckdikning och gödning samt besåning med kontrolleradt utsäde. Användandet af moderna skörde-, trösknings- och såningsmaskiner blifver alltmer allmänt liksom äfven begagnandet af artificiella gödningsämnen. Hvad boskapskötseln angår söka äfven de mindre jordbrukarne att gifva nötboskapen omsorgsfullare skötsel och att förskaffa sig ädlare kreatursbesättningar. För detta ändamål hafva så kallade tjurföreningar bildats i flere socknar. Länets hushållningssällskap lämna, på sätt här nedan vidare omförmäles, jordbrukarne kraftigt understöd i deras bemödande att höja jordbruket och boskapskötseln.

Jordförbättringar genom täckdikningar hafva under perioden ägt rum på omkring 3,942 hektar af länets åkerjord eller under periodens särskilda år på respektive 665, 736, 903, 776 och 862 hektar.

Rörande den odlade jordens användning för olika ändamål hafva, enligt lämnade uppgifter, under hvart och ett af periodens fem år för olika ändamål användts nedan angifna ägovidder:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Höstsäd hektar	19,921	19,815	19,804	19,804	20,004
Vårsträsäd »	46,847	46,269	46,231	46,341	46,174
Baljväxter »	1,502	1,396	1,397	1,461	1,539
Potatis »	6,065	5,993	5,992	5,890	5,880
Andra rotfrukter »	501	546	608	735	1,127
Spånadsväxter »	38	36	36	29	19
Gräs och andra foderväxter:					
till bete »	3,171	3,244	3,116	3,299	3,726
till skörd »	55,774	55,865	56,348	56,680	56,283
Träde »	19,542	19,172	19,256	19,262	19,042

Den mängd utsäde, som af hvarje sädeslag vanligen utsås per hektar, är fortfarande densamma, som förr uppgifvits. I afseende å mängden af det utsäde, som användts till besående af den odlade jorden i hela länet, samt skörden däraf under periodens olika år lämnas uppgifter i tabell I.

K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1901—1905. Örebro län.

Under femårsperioden har af lin utom frö äfven skördats spånadsämnen. Skörden här af äfvensom af andra rotfrukter än potatis samt af hö från odlad jord har utgjort:

År.	Lin, spånads-	Andra rot-	Åkerhö.
	ämne.	frukter.	
	Deciton.	Hektoliter.	Deciton.
1901	81.1	94,495	1,659,551
1902	62.3	92,978	1,476,292
1903	60.6	174,231	1,696,724
1904	54.2	191,757	1,361,751
1905	34.4	385,954	1,375,568

Af de uppgifter, som ingått till hushållningssällskapet angående den foderskörd, som inom de olika kommunerna erhållits, framgår, att skörden med undantag af den i närmast föregående tabell angifna höskörden från odlad jord, utgjort i medeltal under perioden per hektar: af vårsädeshalm 20¹², af höstsädeshalm 29⁷² och af hö från icke odlad jord 15⁸² deciton.

De särskilda årens skörd uppskattad i korntal af utsädet, utan afdrag för detsamma, inhämtas af de hit inkomna, till Statistiska Centralbyrån insända och där bearbetade rapporter, enligt hvilka det skördade korntalet af olika sädeslag äfvensom af potatis varit:

Tab. I. Utsäde och skörd i Örebro län åren 1901—1905.

Växtslag.	År	År	År	År	År	1901—	1896—
	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.	1905.	1900.
	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl.	Hl., i medeltal.	
<i>Utsäde:</i>							
Hösthvete	8,192	7,948	7,828	7,681	8,013	7,932	7,597
Vårhvete	856	789	668	655	599	713	1,012
Höstråg	38,390	39,161	39,709	38,492	39,214	38,993	37,449
Våråg	334	314	340	328	369	337	268
Korn	5,772	5,519	5,392	5,436	4,898	5,403	6,532
Hafre	170,783	169,542	170,962	166,806	167,118	169,042	167,976
Blandsäd	3,645	3,851	3,738	4,895	4,587	4,143	3,535
Ärtor	2,252	2,052	1,806	1,790	1,785	1,937	2,359
Bönor	177	146	130	128	143	145	268
Vicker	2,809	2,029	2,194	2,263	2,271	2,313	3,043
Potatis	100,319	105,853	103,320	101,788	100,632	102,382	104,868
Linfrö	54	37	37	33	18	36	81
<i>Skörd:</i>							
Hösthvete	62,376	49,191	60,844	49,325	61,514	56,650	61,786
Vårhvete	4,688	3,053	3,321	2,921	2,957	3,388	5,479
Höstråg	309,842	308,471	316,795	279,177	345,458	311,949	292,250
Våråg	1,558	1,550	1,817	1,445	1,782	1,630	1,370
Korn	34,872	32,780	35,921	31,220	33,234	33,605	40,459
Hafre	1,122,309	1,064,488	1,084,190	870,441	1,124,788	1,053,243	1,086,722
Blandsäd	23,456	23,808	24,614	25,836	33,647	26,272	24,930
Ärtor	8,057	2,363	9,814	8,278	12,169	8,136	12,648
Bönor	569	210	454	366	484	417	922
Vicker	6,580	1,615	7,461	5,629	7,329	5,723	11,019
Potatis	463,683	564,718	659,571	548,111	748,857	596,988	559,897
Linfrö	88	65	60	47	33	59	141

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
Hösthvete	7.3	6.3	9.4	7.2	8.6
Vårhvete	4.4	3.0	6.8	5.2	6.0
Höstråg	7.8	8.2	9.1	7.8	9.9
Våråg	4.0	3.0	6.2	4.9	6.1
Korn	5.9	6.3	7.5	6.1	7.2
Hafre	6.7	6.5	7.8	5.4	8.0
Blandsäd	5.9	5.8	6.9	4.7	6.8
Ärter	2.4	—	7.6	6.5	8.4
Bönor	4.9	0.9	8.5	5.0	9.0
Vicker	3.9	0.6	6.8	5.5	7.5
Potatis	4.3	6.6	8.4	5.6	9.7

Enligt de af Konungens Befallningshafvande ågifna årsväxtberättelserna hafva skördarne under perioden ansetts böra sålunda bedömas:

År 1901: att hvetet, som på ett och annat ställe angripits af sot, skördats under gynnsam väderlek och lämnat fullt medelmåttig skörd af god kvalitet; att rågen, som likaledes bärgats under gynnsamma förhållanden, lämnat nära god skörd af mycket god beskaffenhet; att kornet och blandsäden, som odlas mindre i länet, lämnat medelmåttig skörd af delvis god beskaffenhet; att hafren lämnat fullt medelmåttig skörd, som på högre belägna trakter varit af mindre god beskaffenhet; att ärter, som odlas mindre i länet, gifvit skörd under medelmåttan af mindre god beskaffenhet; att potatisen, som lidit af torka, gifvit skörd långt under medelmåttan; att öfriga rotfrukter gifvit skörd under medelmåttan; att höet, som blifvit väl inbärgadt, lämnat medelmåttig skörd af mycket god kvalitet; samt att halmfalkastningen varit fullt medelmåttig.

Till följd häraf kan Konungens Befallningshafvande uttala det omdöme om årets skörd inom länet, att densamma varit medelmåttig.

År 1902: att hvetet gifvit skörd under medelmåttan af mindre god beskaffenhet; att rågen lämnat medelmåttig skörd, till myckenheten god men till kvaliteten delvis skadad af regn; att kornet och blandsäden, som odlas mindre i länet, lämnat skörd under medelmåttan; att hafren lämnat till kvantiteten fullt medelmåttig skörd, hvilken dock till ej ringa del skadats af regn och frost; att ärter, som odlas mindre i länet, gifvit dålig skörd, närmande sig missväxt; att potatisen lämnat god skörd; att öfriga rotfrukter gifvit medelmåttig skörd; att höskörden, såväl å odlad jord som å naturlig äng, blifvit nära medelmåttig, men delvis skadats af regn; samt att halmfalkastningen af såväl höst- som vårsäd varit riklig, dock delvis skadad af regn.

Till följd af nu angifna förhållanden anser sig Konungens Befallningshafvande kunna uttala det omdöme om årets skörd i länet, att den blifvit nära medelmåttig.

År 1903: att hvetet gifvit fullt medelmåttig skörd, till myckenheten god, men till beskaffenheten mycket ojämn i följd af ogynnsamma väderleksförhållanden under bärgningstiden; att rågen lämnat fullt medelmåttig skörd, till myckenheten god, men liksom hvetet till beskaffenheten delvis mindre tillfredsställande; att kornet och blandsäden, som odlas mindre i länet, lämnat medelmåttig skörd, delvis skadad af regn; att hafreskörden i större delen af länet varit nära

god, ehuru på en del egendomar, där ej passande utsäde användts, densamma blifvit tunn och ojämnt mognad; att ärter, som odlas mindre i länet, gifvit god skörd; att potatis och öfriga rotfrukter lämnat god skörd af god beskaffenhet; att höskörden å såväl odlad jord som naturlig äng varit mycket god och tillika af god beskaffenhet; samt att halmfalkastningen af såväl höst- som vårsäd varit fullt medelmåttig.

Till följd af nu angifna förhållanden anser sig Konungens Befallningshafvande kunna uttala det omdöme om årets skörd i länet, att den blifvit öfver medelmåttan.

År 1904: att hvetet gifvit medelmåttig skörd af i allmänhet god beskaffenhet; att rågen, som i allmänhet varit välbärgad, lämnat medelmåttig skörd; att hafren, länets mest odlade sädeslag, lämnat ringa skörd på den fasta åkerjorden, men på lättare jord medelmåttig skörd; att kornet och blandsäden, som odlas mindre i länet, lämnat medelmåttig skörd; att ärter gifvit skörd under medelmåttan; att potatis och öfriga rotfrukter lämnat medelmåttig skörd af god beskaffenhet; att höskörden varit medelmåttig, men af god beskaffenhet; samt att halmfalkastningen varit under medelmåttan.

Till följd af nu angifna förhållanden anser sig Konungens Befallningshafvande kunna uttala det omdöme om årets skörd i länet, att den blifvit nära medelmåttig.

År 1905: att hvetet gifvit såväl till kvaliteten som till kvantiteten god skörd; att rågen lämnat god skörd af god beskaffenhet; att kornet och blandsäden, som odlas mindre i länet, lämnat öfver medelmåttig skörd, att hafren gifvit öfver medelmåttig skörd på fastmarken, men god skörd på ängsmarken, af god beskaffenhet; att ärter, som odlas mindre i länet, gifvit öfver medelmåttig skörd; att potatis och öfriga rotfrukter lämnat mycket god skörd af god beskaffenhet; att höskörden utfallit så, att första årets vallar lämnat skörd under medelmåttan, men att skörden i öfrigt varit medelmåttig, af god beskaffenhet; samt att halmfalkastningen af hvete- och rågsäd varit riklig, men af hafre och korn medelmåttig på fastmarken och god på ängarne.

Till följd af nu angifna förhållanden anser sig Konungens Befallningshafvande kunna uttala det omdöme om årets skörd i länet, att den kan betecknas såsom god.

Markegångsprisen å spannmål per hektoliter hafva varit:

År.	Hvete. Kr.	Råg. Kr.	Korn. Kr.	Hafre. Kr.
1901	11.30	8.53	8.00	4.65
1902	9.02	8.05	7.67	4.46
1903	10.66	7.96	7.57	4.37
1904	11.33	9.06	7.65	4.85
1905	11.40	8.79	7.92	4.80
	Medelpris 10.74	8.48	7.76	4.63

Handelspriset å jordbrukets och boskapsskötselns alster inhämtas af *tabell K* (sid. 19), som är grundad på de pris, som rådt i residensstaden Örebro.

Försök att till odling på åker införa nya växtarter hafva icke försports, däremot uppmärksammas *trädgårdsskötsel* samt plantering af såväl fruktträd som andra träd. Den af hushållningssällskapet anställda länsträdgårdsmästaren, som stått till allmänhetens tjänst för råd och arbete i trädgårdsskötsel, har så flitigt anlitats, att hushållnings-

sällskapet måst vissa tider anställa särskildt biträde till hans hjälp för att rekvirerade arbeten skolat kunna medhinnas. Till gratisutdelning åt mindre jordbrukare af fruktträd var under åren 1901 och 1902 af hushållningssällskapet beviljad ett anslag af 200 kronor för hvarje år, men från och med år 1903 har anslaget blifvit höjdt till 800 kronor årligen. Utdelningen har årligen ägt rum inom två af länets åtta hushållningssällskapsområden.

Under perioden hafva, enligt uppgift från hushållningssällskapet, tillsammans planterats 16,831 fruktträd.

Humleodlingen omfattas fortfarande med ringa intresse inom länet. Icke heller under denna period har någon framställning gjorts hos hushållningssällskapet att erhålla biträde af länsträdgårdsmästaren för humleodlingens bedrivande.

Biskötseln synes ej heller hafva gjort några framsteg inom länet under denna period. Enligt jordbruksstatistiska uppgifterna var antalet bisamhällen inom länet år 1901 3,914, år 1902 3,691, år 1903 3,407, år 1904 3,555 och år 1905 3,686.

För *fjäderfäskötselns* inom länet främjande bildades under år 1903 »Örebro läns fjäderfäafvelsförening». Föreningen, som utgör en underafdelning af Sveriges fjäderfäafvelsförening, har till ändamål att verka för fjäderfäafvelns höjande inom länet genom anordnande af utställningar och premieringar, föredrags hållande, utdelande af skrifter och afvelsagg, anskaffande af afvelsdjur samt ordnande af ägg-handeln. Föreningen räknade vid 1905 års slut 185 ledamöter och har under hvar och ett af åren 1903—1905 åtnjutit ett årsunderstöd af omkring 700 kr., utaf hvilket belopp

under åren 1904 och 1905 omkring 300 kr. årligen lämnats till understödjande af en vid egendomen Espenäs inrättad hönssköterskola.

Antalet af de vid slutet af hvar och ett af åren 1901—1905 *underhållna kreatur* inhämtas af *tabell L*.

Besiktningmöten i och för premiering af hästar hafva årligen ägt rum på sex platser inom länet.

Antalet uppvisade och *premierade hästar* framgår af efterföljande tabell:

År.	Hingstar.		Betäckta ston och fölston.		Ungston.		Prisbelöningar. Kronor.		Öfriga omkostnader för hushållningssällskapet. Kronor.
	Uppvisade.	Premierade.	Uppvisade.	Premierade.	Uppvisade.	Premierade.	Af statsmedel.	Af hushållningssällskapets medel.	
1901	40	27	171	113	153	105	4,434.50	4,434.50	249.56
1902	50	34	241	153	200	116	4,200.00	4,988.80	273.73
1903	32	24	240	120	149	59	3,700.00	4,991.20	349.21
1904	32	26	213	156	121	68	3,400.00	4,999.20	287.78
1905	36	25	172	125	103	58	3,900.00	5,984.40	305.71

Den af hushållningssällskapet år 1899 till utlämnande af räntefria amorteringslån för inköp af gröfre hingstar af kallblodigt slag anslagna fond af 10,000 kronor höjdes år 1902 till 20,000 kronor, sedan det först anslagna beloppet visat sig vara för ändamålet otillräckligt. Emellertid synes intresset för den kallblodiga hästafveln hafva under senare tiden något förminskats. Af ofvannämnda lånefond voro vid 1905 års slut endast 7,000 kronor utestående. I stället synes intresset för den varmblodiga hästafveln hafva ökat. Till den under år 1903 ombildade »Föreningen till den ädla hästafvelns förbättrande i Örebro län» beviljade hushållningssällskapet samma år ett räntefritt amorteringslån å 15,000 kronor, afsedt att genom föreningen utlämnas i smärre lån å 1,000 kronor lånet till mindre jordägare inom länet för inköp af ädla svenska afvelsston.

Till »Stamboksföreningen för svenska ardennerhästar» har hushållningssällskapet från och med år 1902 lämnat ett årligt anslag af 100 kronor.

Hästmarknader hafva af hushållningssällskapet varit anordnade i Örebro i samband med de två vår- och höstmarknaderna därstädes under åren 1901—1904. Sedan dessa

Tab. K. Handelspris å spannmål, potatis, fläsk, kött och smör i Örebro åren 1901—1905.

	Hvete.	Råg.	Korn.	Hafre.	Ärter.	Potatis.	Fläsk.	Kött.	Smör.
	Kr. per 100 kg.					Kr. pr 1 hl.	Kr. per 1 kg.		
1901 jan. . . .	13.35	11.25	11.25	8.50	12.50	2.75	0.90	0.55	1.90
april. . . .	13.75	11.25	12.00	10.00	12.25	2.75	0.90	0.55	1.70
juli	15.35	11.10	11.50	9.50	12.25	1.85	0.90	0.60	1.65
okt.	15.00	11.50	11.50	9.80	13.25	4.35	1.20	0.75	1.95
1902 jan. . . .	14.75	11.50	11.50	10.50	13.75	4.25	1.20	0.60	1.80
april. . . .	15.35	12.35	12.25	11.00	15.50	4.30	0.75	0.60	1.85
juli	16.25	13.75	13.75	11.75	13.75	7.00	0.85	0.70	1.85
okt.	13.00	11.00	12.50	10.70	15.00	6.20	1.00	0.60	1.75
1903 jan. . . .	11.00	10.50	12.00	8.50	17.50	6.00	1.10	0.70	1.90
april. . . .	11.00	10.50	11.50	8.25	17.50	6.00	1.20	0.65	2.00
juli	11.00	9.75	11.00	8.25	17.50	5.50	1.00	0.90	1.75
okt.	14.75	11.25	11.75	8.70	17.50	4.50	0.80	0.75	1.75
1904 jan. . . .	14.75	11.25	11.00	8.50	13.50	5.00	0.85	0.85	1.75
april. . . .	15.25	12.25	11.00	10.00	13.50	5.75	1.05	0.85	1.70
juli	14.75	12.25	11.00	10.50	12.75	7.00	0.60	0.65	1.65
okt.	15.25	13.25	12.75	11.25	13.50	7.00	1.05	0.80	1.90
1905 jan. . . .	14.00	13.00	11.00	10.00	12.75	6.25	0.70	0.70	1.95
april. . . .	14.75	13.00	11.25	9.85	12.75	6.75	0.80	0.60	1.80
juli	14.25	13.50	11.75	9.85	13.25	4.75	0.95	0.70	1.70
okt.	14.25	12.50	11.50	9.00	13.75	3.75	1.30	0.80	1.95

Tab. L. Antal underhållna kreatur i Örebro län åren 1901—1905.

År.	Hästar		Oxar.	Tjurar.	Kor.	Ungnöt under 2 år och kalvar.	Får och lamm.	Getter och killingar.	Svin och grisar.
	öfver 3 år.	under 3 år och föl.							
1901	13,896	2,038	10,194	2,219	70,536	19,254	25,471	342	21,132
1902	14,340	2,131	9,698	2,226	71,207	19,366	24,548	299	22,313
1903	14,795	2,280	9,239	2,244	71,839	20,036	23,991	359	23,048
1904	14,667	2,073	8,452	2,151	67,950	18,546	20,973	327	21,937
1905	14,858	2,124	7,984	2,038	67,610	17,885	19,603	322	21,372

allmänna marknader från och med år 1905 upphört, har hushållningssällskapet anordnat hästmarknader i samband med de flesta under året hållna kreaturstorgdagar. År 1905 lät hushållningssällskapet på hästmarknadsplatsen uppföra ett skyddsstall för omkring 30 hästar.

At nötboskapsafvelns förbättrande har hushållningssällskapet fortfarande ägnat stor omsorg och offrat ganska betydliga belopp. Premieringen af nötboskapskapen har under perioden fortgått inom länet på ungefär enahanda sätt som förut, ehuru med något ändrade bestämmelser från och med år 1905. Premieringen har ägt rum hvarjt annat år inom norra och hvarjt annat år inom södra delen af länet. Inom den del af länet, där för året allmän premiering icke ägt rum, har dock särskild tjurpremiering anordnats.

Nedanstående tabell M visar antalet premierade djur och omkostnaderna för premieringarna.

Ur de af premieringsnämnden till hushållningssällskapet afgifna berättelser må ur 1905 års berättelse anföras följande:

»Af uppvisade 144 tjurar hafva 50 varit af ren ayrshireras.

Tillvaratagandet och användandet af frisedlarne visar sig numera allt fortfarande mycket tillfredsställande, om än premieringskassans tillgångar därigenom blifva mycket hårdt anlitade; under året hafva icke mindre än 1,578 frisedlar och 1,693 parningsintyg blifvit inlösta till ett sammanlagt belopp af 7,113 kr. Af de inlösta frisedlarna hafva 983 varit utfärdade för ren ayrshireras. Tjurföreningsverksamheten synes numera vunnit fast fot i länet, och för närvarande finnas 30 dylika föreningar, hvaraf 5 äro ny- eller ombildade under innevarande år. Att frisedlarne så småningom kommit till sin rätta användning, torde till största delen vara beroende på dessa tjurföreningar, hvilka samtliga äro försedda med synnerligen framstående tjurar, de flesta af ren ayrshireras, hvars afkomma allt mer och mer börjar att framvisas vid premieringarne och som äfven öfverhufvudtaget hittills befunnits särdeles lofvande. — — — — —

Det är att hoppas, att bestämmelserna i det nya premieringsreglementet, som första gången i år tillämpats, an-

gående styrkandet att de vid premieringarne uppvisade djurens tillfredsställande mjölkegenskaper, skall mana kreaturägarna att hädanefter söka bilda kontrollföreningar för utvärderande af beskaffenheten af sina ladugårdsbesättningar eller åtminstone åstadkomma så pass mycken väckelse, att regelbundna profmjölkningar komma till stånd äfven bland de mindre ladugårdarne.»

Till understödjande af dylika *kontrollföreningar* (föreningar, som bildats för underlättande och ordnande af undersökningar af och kontroll i utfodringen och afkastningen af de utaf föreningens medlemmar innehafda ladugårdsbesättningar) har hushållningssällskapet från och med år 1905 anvisat ett årligt förslagsanslag af 1,500 kronor. År 1905 voro 6 dylika föreningar i verksamhet inom länet med ett sammanlagt medlemsantal af 72 personer, hvilka ägde tillsammans 2,674 kor. Tre af dessa föreningar hafva på begäran erhållit understöd af hushållningssällskapet.

Ur fonden för utlämnande af räntefria amorteringslån till inköp af afvelsdjur af nötboskapsras, hvilken fond af hushållningssällskapet höjdes år 1903 från 10,000 till 20,000 kronor, voro vid 1905 års slut sådana lån utlämnade till 32 enskilda personer för ett sammanlagt lånebelopp af 12,495 kronor.

Till afvelsföreningen för rödbrokig svensk boskap, liksom till ayrshireföreningen har hushållningssällskapet för hvarjt och ett af åren 1901—1905 beviljat dels ett fast anslag af 100 kronor till utgifvande af de respektive föreningarnas stamböcker, dels ock ett belopp intill 200 kr. till resekostnader för invalsnämnden vid förrättningsresor inom sällskapets område.

Den i förra berättelsen omnämnda, vid egendomen Stjärnsund i Askersunds socken inrättade, *skola för utbildning af kreatursskötare* har äfven under denna period varit i verksamhet samt af hushållningssällskapet åtnjutit ett årligt anslag af 750 kronor. Tre med underhåll af hushållningssällskapet försedda ordinarie och vanligen äfven en eller flere extra elever hafva årligen utexaminerats från skolan.

Mejerihandteringen omfattas fortfarande med stort in-

Tab. M.

Nötboskapspremieringarna i Örebro län åren 1901—1905.

År.	Antal uppvisade djur.				Antal premierade eller godkända djur.				Omkostnader för premieringarna, i kronor.				Däraf.	
	Å premieringsplatserna.		Vid besiktning å större gårdar.	Summa. Djur.	Bland nyuppvisade.	Bland ånyo uppvisade.	Vid besiktning å större gårdar.	Summa. Djur.	Pris, medaljer etc.	Inlösta frisedlar.	Resersättningar m. m.	Summa. Kronor.	Statsbidrag. Kronor.	Hushållningssällskapets medel. Kronor.
	Nyuppvisade.	Ånyo uppvisade.												
1901	819	117	10	946	684	117	8	809	2,441	2,924	2,044	7,409	3,000	4,409
1902	1,137	171	53	1,361	984	171	43	1,198	3,064	2,897	1,691	7,652	3,000	4,652
1903	1,127	209	59	1,395	931	209	59	1,199	3,010	4,999	1,923	9,932	3,000	6,932
1904	1,234	381	145	1,760	1,126	380	145	1,651	3,505	5,707	1,782	10,994	3,000	7,994
1905	744	262	82	1,088	697	259	80	1,036	2,122	7,113	2,056	11,291	3,600	7,691

Anm. Därjämte har en tjur med afkomma, bestående af 25 djur, uppvisats och tillerkänts hederspris.

tresse inom länet. Mejeriernas antal inom länet uppgick vid 1905 års slut till 62. Nedanstående *tabell N* redovisar för

de mejeriers verksamhet, från hvilka uppgift lämnats å mjölk-tillgång, tillverkning m. m.

En af hushållningssällskapet anställd mejerikonsulent har äfven under denna period stått till tjänst såsom biträde åt mejeriägare och af dessa blifvit flitigt anlita.

Till smörprofningarne i Göteborg och Malmö, som verka för förbättrande af landets exportsmör, har under perioden utgått ett anslag af 700 å 800 kronor årligen. Uti 1905 års smörprofningar deltog 30 mejerier från länet. Af dessa tillerkändes 26 rätt att använda det från och med samma år införda skyddsmärke för svenskt exportsmör.

Utbildandet af mejerskor har årligen ägt rum vid två af statsmedel understödda mejeristationer inom länet, den ena afsedd för första och den andra för andra årets elever.

Under år 1903 anordnade hushållningssällskapet å egendomen Karlslund en kurs i rationell mjölkning, hvilken kurs bevistades af 12 elever, de flesta ladugårdsförmän.

Mejeriutställningar hafva af hushållningssällskapet varit anordnade i Örebro under hvart och ett af åren 1902, 1903 och 1904. Uti 1902 och 1904 års utställningar, hvilka omfattade endast smör, deltog respektive 31 och 25 mejerier. Uti 1903 års utställning, som omfattade såväl smör som ost, deltog 25 smör- och 37 ostutställare.

Kemiska stationen och frökontrollanstalten i Örebro, som hafva att främja utvecklingen såväl af jordbruk och näringar som af inhemsk fröodling och fröhandel, hafva under denna period årligen i bidrag åtnjutit af hushållningssällskapet 3,000 och af staten 4,650 kronor. Antalet undersökningar vid kemiska stationen har stigit från 16,187 under perioden 1891—1895 och 17,471 under perioden 1896—1900 till 19,607 under denna period. Ökningen gäller hufvudsakligen gödningsämnen, fodermedel och mejeriprodukter. Frökontrollanstaltens analysantal visar äfven en betydlig ökning, från 4,151 under perioden 1891—1895 och 6,228 under perioden 1896—1900 till 20,654 under denna period. Äfven plomberingarna af utsäden hafva i hög grad ökat, nämligen från 30,292 säckar och 2,862,797 kg. under perioden 1891—1895 och 79,280 säckar och 7,306,377 kg. under perioden 1896—1900 till 116,642 säckar och 11,107,449 kg. under denna period, hvilka siffror visa, att Örebro börjar blifva mer och mer en centralpunkt för handel med kontrollerade svenska utsädesvaror. Sedan år 1901 ledas från kemiska stationen de delvis af hushållningssällskapet bekostade gödslingsförsök på de egendomar inom länet, som därom göra anmälan. Ändamålet med dessa försök är att söka utröna, af hvilken gödsling försöksjorden är i behof. Omkring 40 försök hafva årligen under perioden anställts. Dessutom hafva under några år på flere egendomar anställts jämförande försök mellan nu odlade potatissorter och nyare sådana, som ansetts vara mera gifvande.

Tabell O (sid. 22) redovisar för arbetet vid kemiska stationen och frökontrollanstalten under denna period.

Arbetslöner under denna period förhållande till dem, som rådt under föregående period, framgår af efterföljande öfversikt, i hvilken desamma, beräknade efter medeltal, äfven angifvas särskildt för år 1905.

Tab. N. Mejerier i Örebro län år 1905.

Mejeriernas namn.	Behandlad oskummad mjölk. Liter.	Tillverkning.				Antal leve- ran- förrer.
		Smör. Kg.	Helfet ost. Kg.	Halfvet ost. Kg.	Skum- ost. Kg.	
Afverby, Bo	1,065,936	44,695	13,098	11,349	30,837	30
Alkvetterns, Bjurtjärn . . .	205,268	5,815	520	656	259	10
Askers, Asker	439,429	14,647	—	—	—	—
Aspa, Askersunds landsf. . .	325,022	10,838	—	—	—	—
Binninge, Edsberg	247,416	9,000	—	10,000	—	—
Björkborns, Karlskoga	41,591	1,346	—	—	—	2
Bysta, Asker	294,178	9,715	3,084	1,220	10,444	3
Bålby, Skagershult	482,645	13,308	—	—	—	—
Edö, Askersunds landsf. . . .	134,288	368	9,410	1,278	—	1
Ekebergs, Lillkyrka	267,894	7,389	—	3,698	—	2
Ekeby, Fellingsbro	464,078	—	—	—	—	—
Fellingsbro, Fellingsbro	1,881,445	—	—	—	—	70
Frötuna, Götlunda	186,335	6,958	—	—	—	—
Frövi, Näsby	112,629	1,200	—	—	—	5
Gelleråsens, Karlskoga	210,243	4,387	—	—	77	5
Hallsbergs, Kumla	994,509	37,653	—	3,249	—	—
Hammars andelsmejeri, Ham- mar	580,209	22,499	—	—	—	55
Hardemo andelsmejeri, Har- demo	578,873	21,644	—	—	—	46
Hidinge, Hidinge	513,520	19,175	—	6,200	—	17
Hällefors, Hällefors	—	668	—	—	—	1
Karlskoga, Karlskoga	39,020	5,067	—	—	—	31
Kumla andelsmejeri, Kumla . . .	1,768,917	62,700	—	10,877	—	—
Källviks, Hackva	345,750	14,056	—	2,450	—	—
Körtingsbergs, Viby	429,406	16,142	—	2,896	—	—
Lanhöjdens, Karlskoga	18,540	—	1,800	—	—	1
Nybble andelsmejeri, Vintrosa	616,885	24,836	74	3,528	478	—
Nynäs, Ekeby	326,319	9,374	1,989	3,421	1,044	3
Närkes-Kils, Kil	221,654	—	—	—	—	32
Pålsboda, Sköllersta	196,729	71	5,471	—	—	12
Ramsbytte, Ramsberg	—	4,992	—	—	—	—
Segersjö, Lännäs	689,048	22,665	4,710	4,398	16,698	28
Skogholms, Svennevad	178,796	5,710	123	—	344	10
Skogsbergs, Fellingsbro	1,288,571	50,114	1,844	—	312	48
Snafunda andelsmejeri, Snaf- lunda	340,533	12,931	—	—	—	43
Stjärnsunds, Askersunds lf. . .	463,601	19,288	1,698	1,438	3,929	—
Strömtorps, Karlskoga	218,746	6,268	—	—	394	12
Sörby, Edsberg	381,496	14,120	—	2,000	1,000	50
Toltorps, Lerbäck	417,896	15,489	—	—	—	—
Torps, Kråklinge	817,302	30,309	—	6,258	—	—
Valsta, Asker	500,351	16,724	587	7,223	16,773	33
Viby andelsmejeri, Viby	776,716	29,320	—	1,268	—	72
Vretstorps, Viby	501,708	17,280	—	—	—	—
Yxe, Lindesbergs landsf.	252,940	8,522	344	27	3,624	2
Älfvestorps, Grythyttan	146,987	2,949	—	—	123	2
Örebro läns	3,645,744	95,729	—	—	50,424	153

	1896—1900.	1901—1905.	1905.
	Kr.	Kr.	Kr.
Årslön för dräng i husbondes kost	202.20	228.40	232
» » piga » » »	110.32	127.20	137
Värdet af stat och lön för dräng	435.54	476.20	499
» » » » » piga	241.60	280.00	297
Dagsverkspris för jordbruksarbetare med egen kost:			
a) under sommaren för man	1.99	2.14	2.19
» » » kvinna	1.16	1.23	1.24
b) under vintern för man	1.20	1.35	1.37
» » » kvinna	0.75	0.81	0.88

De af hushållningssällskapet på olika platser inom länet inrättade *stationer för dagliga meteorologiska observationer* hafva fortfarande varit i oafbruten verksamhet. Deras antal har ökat till 27, från hvilka månatliga rapporter afgifvits till Meteorologiska Centralanstalten. Under månaderna juli, augusti och september komma fortfarande hvarje dag kl. 6 e. m. till Örebro telegram om de af Meteorologiska Centralanstalten beräknade utsikter rörande nästföljande dags väderlek, hvilka underrättelser sedan omedelbart spridas öfver länet.

Tab. O. Kemiska stationen och frökontrollanstalten i Örebro åren 1901—1905.

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.	Summa.
<i>Undersökta prof.</i>						
Jord	32	49	9	17	23	130
Jordförbättringsmedel	18	22	41	17	17	115
Gödslingsämnen	146	135	162	241	157	841
Fodermedel	112	242	192	225	262	1,033
Vatten	32	112	42	50	89	325
Mejeriprodukter	1,723	1,432	2,276	2,321	3,924	11,676
Närings- och njutningsmedel	21	27	32	52	20	152
Giftprof	902	850	806	1,035	1,057	4,650
Tekniskt	16	11	5	22	77	131
Bergarter, mineralier och hyttprodukter	84	97	44	49	78	352
Diverse	33	45	46	43	35	202
Summa	3,119	3,022	3,655	4,072	5,739	19,607
<i>Fröundersökningar.</i>						
Sädesväxter	704	753	11,066	1,772	1,524	15,819
Foderväxter	704	885	805	1,265	1,176	4,835
Summa	1,408	1,638	11,871	3,037	2,700	20,654
<i>Flomberingar.</i>						
Sädesväxter: säckar	21,187	19,973	16,325	20,351	19,670	97,506
kg.	2,351,555	1,849,154	1,566,447	1,722,302	1,755,827	9,245,285
Foderväxter: säckar	4,009	3,898	2,678	4,324	4,227	19,136
kg.	402,396	367,726	259,473	420,983	411,586	1,862,164
Summa: säckar	25,196	23,871	19,003	24,675	23,897	116,642
kg.	2,753,951	2,216,880	1,825,920	2,143,285	2,167,413	11,107,449

Länets *landtbruksskola*, som år 1898 flyttades till egendomen Ekeberg i Lillkyrka socken, har under denna period fortgått på ungefär enahanda sätt, som i föregående berättelser omförmäls; och har vid densamma undervisning meddelats åt i medeltal 13 elever årligen, hvilka varit fördelade på två afdelningar eller årsklasser. De vanligen efter två års kurs afgångna eleverna hafva i allmänhet erhållit för månligen tjänster såsom rättare. Förutom statsanslaget 4,000 kr. för år har skolan från och med år 1898 af hushållningssällskapet åtnjutit ett årligt anslag af 350 kr. att användas till premier åt de elever, mot hvilkas flit och uppmärksamhet ej förekommit någon anmärkning. För år 1901 anslag hushållningssällskapet 400 kr. till inköp af undersökningsmaterieell för skolan.

Till länets *landtmannaskola* vid Käfvesta har under denna period hushållningssällskapet dels lämnat ett årligt anslag, som för år 1901 utgjort 1,000 kr. men för de öfriga åren höjts till 1,200 kr., dels ock anslagit 5,000 kr. till uppförande af bostad åt skolans elever.

För inrättande vid landtmannaskolan af ett mönstergillt småbruk har hushållningssällskapet därjämte beviljat skolan dels ett räntefritt lån å 5,000 kr., att amorteras under tio år, för inköp af erforderlig jord och dels ett förslagsanslag å högst 3,000 kr. till uppförande af för småbruket nödiga byggnader.

Till anordnande vid landtmannaskolan af särskilda *undervisningskurser för småbrukare* från länet har hushållningssällskapet från och med år 1904 årligen anvisat 400 kronor. Undervisningsämnena vid dessa kurser äro: gödsel-lära, jordbrukslära, kreatursskötsel och mjölkhushållning i hemmen samt bokföring. Uti 1904 års kurs deltog 32 småbrukare från länet.

Till länets landtbrukares tjänst hafva äfven under denna period 4 å 5 *dikningsförmän* varit anställda af hushållningssällskapet, hvarjämte hushållningssällskapet lämnat anslag åt en *nivellör*, hvilken varit anställd såsom biträde åt landtbruksingenjören i länet. Arealen af den med biträde af nämnda dikningsförmän dränerade marken har under denna period uppgått tillsammans till 359⁴¹ hektar.

Sveriges utsädesförening har under denna period åtnjutit af hushållningssällskapet ett årligt anslag af 500 kr. samt i ersättning därför till hushållningssällskapets förfogande årligen lämnat 1,500 kg. utsädeshafre att under vissa villkor utdelas till småbrukare inom länet, hvarjämte utsädesföreningen låtit för förevisning anordna fält, besådda med olika utsädessorter.

Svenska mosskulturföreningen har äfven under denna period för sin verksamhet af hushållningssällskapet erhållit ett årligt bidrag af 600 kronor.

Till *premiering af mindre jordbruk* har hushållningssällskapet från och med år 1902 anvisat ett förslagsanslag af 1,000 kr. årligen, hvarjämte hushållningssällskapet åtagit sig att betala alla de kostnader för premieringarna, som icke kunna gäldas med statsanslaget. I och för dessa premieringar är länet indeladt i fyra områden. Premieringen, som verkställs årligen i ett af dessa områden, återkommer således i hvarje område hvar fjärde år. Utom prisbelöningar, å 50,

40 och 30 kronor, har premieringsnämnden bemyndigande att tillhandahålla de täflande premielån om högst 150 kr. för utförande af de utaf nämnden förordade förbättringar i fråga om afdikning, gödselstäder eller byggnader. Lånen, som utgå med högst hälften af den beräknade kostnaden för föreslagna förbättringar, anses guldna, i fall förbättringsarbetena blifvit inom föreskrifven tid och på tillfredsställande sätt utförda.

Följande tabell redovisar för resultatet af de hittills verkställda premieringarna:

År.	Till täflan anmälda jordbruk.	Premierade jordbruk.			Beviljade premielån.		Omkostnader för premieringen.		
		1:sta pris.	2:dra pris.	3:dje pris.	Antal.	Belopp. Kronor.	Statsmedel. Kronor.	Hushållningssällskapets medel. Kronor.	
1902	22	2	4	7	—	—	440	1,404.48	
1903	52	1	5	11	3	75	400	1,250.22	
1904	24	3	3	5	1	15	435	511.77	
1905	17	2	5	2	2	125	485	547.70	

Från och med år 1903 har hushållningssällskapet med bidrag af statsmedel årligen anordnat *studieresor* från länet i afsikt att bereda deltagarna tillfälle att genom besök under sakkunnig ledning å väl skötta jordbruk inom Sverige och Danmark inhämta erfarenhet och kunskap, huru de bäst skola sköta sina egna jordbruk. Under åren 1903 och 1904 besöktes både Sverige och Danmark, men år 1905 endast Sverige. Till resorna anmälde sig år 1903 31, år 1904 27 och år 1905 30 personer, men kunde af de sökande under åren 1903 och 1904 endast 10 och under år 1905 15 personer få medfölja. Till omkostnaderna för resorna lämnades år 1903 af statsmedel 365.⁹⁵ kr. och af hushållningssällskapet 953.⁹⁴ kr., år 1904 af statsmedel 378.⁵⁰ kr. och af hushållningssällskapet 725.¹² kr. samt år 1905 af statsmedel 478.²⁰ kr. och af hushållningssällskapet 626.⁷⁵ kr.

På framställning af Karlskoga hushållningssällskapets anslag hushållningssällskapet för hvarterdera af åren 1904 och 1905 ett belopp af 1,000 kr. för anställande af s. k. *vandringslärare*, åt hvilka uppdrogs att dels genom föredrag och dels genom på ort och ställe meddelade råd och upplysningar verka för jordbruksbefolkningens inom orten undervisning i jordbruk och boskapsskötsel. Då de anställda vandringslärares verksamhet visat sig vara mycket gagnande, har hushållningssällskapet från och med år 1906 anställt 2 vandringslärare för att verka på olika platser inom länet samt för detta ändamål anslagit 2,400 kr. årligen.

Med anledning af kungl. kungörelsen den 17 juni 1904 i fråga om utlämnande af lån till arbetare, som önska att på landsbygden förvärfva *egna hem*, har hushållningssällskapet den 1 december 1904 åtagit sig förmedlingen af dylika lån och för sådant ändamål sökt statslån samt uppdragit åt sitt förvaltningsutskott att utfärda de närmare bestämmelserna för hushållningssällskapets egnahemslånerörelse. Af det statslån, som hushållningssällskapet för år 1905 erhållit, har hushållningssällskapet samma år lyftat 89,600 kr. eller

det lånebelopp, som af förvaltningsutskottet beviljats. Af detta belopp hafva 65,450 kr. beviljats för 31 jordbrukslägenheter och 24,150 kr. för 18 bostadslägenheter.

Förutom den omfattande verksamhet, som hushållningssällskapet utvecklat till jordbrukets och boskapsskötselns främjande, har sällskapets verksamhet äfven sträckt sig till åtskilliga andra, i samband med nämnda yrken stående näringar, såsom skogsskötseln, fiskerinäringar och husslöjden. Rörande dessa af sällskapet vidtagna åtgärder blir Konungens Befallningshafvande i tillfälle att här nedan redogöra. Sällskapet har ock bidragit till andra mera omfattande till gagn för landet i dess helhet afsedda företag. Detaljerade upplysningar härom, utöfver hvad som ofvan finnes omnämndt, har sällskapets förvaltningsutskott lämnat i sin hvarje år afgifna berättelse, intagen i den tidskrift, som sällskapet fortfarande utgifver hvar tredje månad.

Angående sin verksamhet inom länet har statens *landtbruksingenjör* meddelat följande. Landtbruksingenjörens verksamhet har afsett dels syneförrättningar enligt dikningslagen dels agronomiska arbeten, såsom planer för cirkulationsindelning, täckdikning och odling m. m., dels ock af vederbörande domstolar påkallade utlåtanden i mål enligt dikningslagen och vattenrättsförordningen. Under perioden hafva omkring 6,000 hektar behandlats, hufvudsakligen för vinnande af förbättrad torrläggning af redan odlad jord. Dränering har verkställts å omkring 500 hektar. Sammanlagda längden af större eller mindre afloppsdiken och andra vattendrag, öfver hvilka profiler och förslag till utvidgning blifvit upprättade och genomförda, torde under perioden uppgått till omkring 10 mil. Den mest anmärkningsvärda förrättningen har varit regleringen af Arbogaån mellan Frötuna och Rölfors uti Fellingsbro och Götlunda socknar af Örebro län samt Medåkers socken af Västmanlands län.

C) Skogshushållning. D) Rofdjurs dödande. De inom länet befintliga *allmänna skogarne*, med undantag af de från Klotens bruk inköpta, förvaltas under öfverinseende af öfverjägmästaren i Bergslagsdistriktet och äro fördelade i tre revir, nämligen Örebro, Askersunds och Grönbo. Statens skogspersonal för länet utgjordes vid denna periods slut af nämnde öfverjägmästare, 3 jägmästare, en i hvarterdera af de tre reviren, 2 jägmästareassistenter, 7 ordinarie och 6 extra kronojägare samt 14 ordinarie och 2 extra kronoskogvaktare.

För statens räkning äro under denna period *inköpta*:

1:o) Enligt kungl. bref den 18 april 1902 emot en köpeskilling af 280,000 kr. $\frac{3}{4}$ mantal Axsjöboda n:r 1, $\frac{1}{4}$ mantal Axsjöboda n:r 2, $\frac{3}{4}$ mantal Västra Garphyttan n:r 2, $\frac{9}{32}$ mantal Hjulåsen n:r 1, $\frac{13}{32}$ mantal Hjulåsen n:r 2, 1 mantal Höghult n:r 1, $\frac{1}{4}$ mantal Ladugårdsfallet n:r 1, $\frac{3}{8}$ mantal Suttarboda n:r 1, $\frac{5}{8}$ mantal Svartkärnstorp n:r 1, $\frac{1}{2}$ mantal Ymningshult n:r 1, $\frac{1}{2}$ mantal Norra Ånnaboda n:r 1, 1 mantal Södra Ånnaboda n:r 1, Silfvergrufveallmänning samt vissa till sina gränser utmärkta delar af andra hemman inom Tysslinge socken, 1 mantal Forsaboda n:r 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Ymningsstorp n:r 1 inom Kils socken, samt $\frac{1}{2}$ mantal Lekhult n:r 1, $\frac{1}{8}$ mantal Lekhyttan n:r 1 Norrgården, $\frac{3}{4}$ mantal Lekhyttan n:r 3 Brogården, 1 mantal Svenshyttan n:r 1 Östergården, $\frac{1}{2}$ mantal Torpkärr, Klunkhytte allmännings eller rekognitionsskogs norra lott samt Trumö allmänning inom Hidinge socken med en sammanlagd areal af 5,302.41 hektar.

2:o) Enligt kungl. bref den 27 juni 1902 emot en köpeskilling af 35,000 kr. vissa till sina gränser utmärkta områden af $\frac{1}{4}$ mantal Öfre Haddebo, $\frac{1}{4}$ mantal Nedre Haddebo och $\frac{1}{4}$ mantal Glotterbäck i Svennevads socken med en sammanlagd areal af 171.86 hektar; eller tillsammans 5,474.27 hektar.

Under perioden hafva Edsböle grufallmanning, 31 hektar, samt en del mindre kronoegendomar blifvit försålda.

Vid 1905 års slut uppgingo de allmänna skogarne inom länet till följande antal och omfång:

8 kronoparker	39,383·77 hektar
8 till bergsbrukets understöd anslagna skogar	3,260·43 >
9 häradsallmänningar	10,106·78 >
62 utarrenderade kronoegendomar	2,923·98 >
18 > ecklesiastika hemman	841·92 >
5 civila boställen	337·37 >
58 ecklesiastika boställen	6,172·79 >
1 allmänt inrättningshemman	74·40 >
Summa 63,101·44 hektar	

Vid 1900 års slut hade de allmänna skogarne en areal af 57,806·10 hektar, hvarför ökningen under denna period uppgår till 5,295·34 hektar.

Oafsedt hvad som användts till husbehof vid utarrenderade kronoegendomar, ecklesiastika och civila hemman och boställen samt lägenheter å under skogsstatens förvaltning ställda skogar, äfvensom hvad af arrendator jämlikt kontrakt fått användas annorledes än till husbehof, hafva från de allmänna skogarne i länet följande *virkesmängder försålts* eller utlämnats till utsyningsberättigade:

Kronoparker och utarrenderade kronoegendomars skogar	63,976·60 kubikmeter
Civila boställens skogar	609·35 >
Ecklesiastika boställens och hemmans skogar	19,204·92 >
Häradsallmänningar	99,477·22 >
Till bergsbrukets understöd anslagna skogar	24,940·55 >
Summa 208,208·64 kubikmeter	

Med undantag af de nyinköpta kronoparkerna och några helt obetydliga allmänna hemmansskogar äro samtliga kronans skogar inom länet indelade till ordnad hushållning. I fråga om skogsodlingen sörjes därför genom att fröträd få kvarstå. Där dock dessa visat sig af en eller annan orsak vara otillräckliga, har marken varit föremål för kultur. Under perioden har sålunda genom skogsstatens försorg fullständig skogsodling utförts å 472·06 hektar och 115·45 hektar blifvit hjälplanterade eller hjälpbesådda.

För skogsbörd äro under perioden omkring 835·63 hektar vattensjuka marker genom afdikning torrlagda.

Priserna å virke hafva i allmänhet varit under denna period i stigande. För följande virkesslag hafva priserna ställt sig sålunda: bjälkträd 15 kr., sågtimmerträd 6 å 8 kr., hustimmerträd 6 å 7 kr., björkved 3·50 kr. och barrved 2 kr., allt per kubikmeter fast mått å rot.

Kolpriset har under denna period varierat ej obetydligt. Under år 1901 var det 20 å 21 kr. per 40 hektoliter, men sjönk under år 1902 till omkring 15 å 16 kr. för nämnda kvantitet samt steg sedan efter hand, så att det vid periodens slut uppgick till 20 å 25 kronor.

De *enskildes skogar* hafva på grund af de höga virkespriserna blifvit i hög grad afverkade och i många fall till en grad, som ej stått i rimligt förhållande till deras tillväxt; hvarjämte i sådana fall åtgärder för återväxt å de afverkade markerna ej vidtagits. Ehuru de större bruks-egendomarne härifrån göra ett undantag och i allmänhet

skötas mönstergillt, var dock den, den 24 juli 1903 utkomna lagen angående vård af enskildes skogar i hög grad af behofvet påkallad. För verkningarna af denna lag blir Konungens Befallningshafvande i tillfälle att här nedan redogöra.

För *skogsodlingens främjande* har den af hushållningssällskapet tillsatta skogskommitté varit i verksamhet under åren 1901—1904, hvarefter den efterträds af den på grund af förenämnda lag tillsatta skogsvårdsstyrelse. För skogsodlingens främjande har hushållningssällskapet under hvar och ett af åren 1901—1905 lämnat ett anslag af 2,800 kr., hvarjämte af landstinget årligen erhållits 1,200 kr. och af staten 4,000 kr. med undantag af år 1901, då statsanslaget uppgick till endast 2,943 kr. De anslagna medlen hafva användts till främjande af den enskilda skogsvården genom skogsfrösådd, skogsplantering, torrläggning af sankta skogsmarker m. m. Under skogskommittén har tjänstgjort en länsforstman och i allmänhet 10 länsplantörer. Enligt skogskommitténs uppgifter hafva, under åren 1901—1904 återodlats omkring 717 olika hemmans eller lägenheters skogslotter äfvensom genom plantering eller rutsådd skogsodlats omkring 570 hektar samt genom dikning torrlagts eller förbättrats omkring 925 hektar. För skogsodling hafva användts omkring 500,000 barrträdplantor, 300 kg. tallfrö, 900 kg. granfrö, 10 kg. lärkträdsfrö och 10 kg. björkfrö, hvarjämte utplanterats omkring 2,000 löfträdplantor. Länsplantörernas biträde liksom i regel frö och plantor hafva bekostats af de till skogskommitténs förfogande ställda medel, men då det gällt större skogsägare, hafva dessa själfva fått bekosta frö och plantor. Samtliga skogsägare hafva fått bekosta nödiga handtlagningsdagsverken. Under år 1903 anlades 3 mindre plantskolor på olika ställen inom länet, för att tillgodose behofvet af barrträdplantor. Från och med år 1905 har hushållningssällskapet å den jämlikt nyss nämnda lag tillsatta skogsvårdsstyrelse öfverlätit såväl hushållningssällskapets årliga anslag som ock hushållningssällskapet tillhöriga inventarier för skogsodling, plantskolor m. m.

I fråga om *skogsvårdsstyrelsens verksamhet* må meddelas följande. Under skogsvårdsstyrelsen tjänstgör en länsjägmästare och två länskogvaktare. Till länets 58 landskommuner har från styrelsen utgått uppmaning att tillsätta skogsvårdskommittéer, och hafva i 31 socknar sådana kommittéer tillsatts, för hvilkas verksamhet skogsvårdsstyrelsen utfärdat närmare föreskrifter. För att inhämta så noggrann kännedom som möjligt om skogsförhållandena inom länet hafva länskogvaktare inom sina respektive distrikt genomforskat dessa; 26 af länets socknar hafva under år 1905 blifvit på detta sätt mer eller mindre fullständigt genomforsgade. Genom länskogvaktarne hafva anmälts 65 afverkningar af skog, hvilka blifvit af skogsvårdsstyrelsen pröfvade. Då flertalet anmälningar rört kalafverkning af skog, verkställd af annan person än jordägaren, har skogsvårdsstyrelsen infordrat förbindelse att skogsodla det afverkade området, och hafva 34 dylika förbindelser aflämnats. Endast i ett par fall har afverkningsförbud behöft hos Konungens Befallningshafvande påkallas. De öfriga anmälningarna hafva rört afverkningar i mindre omfång eller sådana, som ej varit fullbordade, så att öfverenskommelse om

fröträds kvarlämnande eller aftal om skogsodlingsförbindelsers aflämnande vid fortsatt afverkning kunnat träffas. Till främjande af skogsodling å äldre skogsmarker har skogsvårdsstyrelsen till hvarje sökande af bidrag lämnat 2 kg. tall- och granfrö gratis samt frö därutöver till nedsatt pris. För erhållande af frö gratis eller till nedsatt pris har länsplantörens biträde varit obligatoriskt. Till länsplantören har den sökande endast behöft lämna husrum och kost samt skjutsar, dock under villkor att den sökande tillhandahöll så stor arbetsstyrka, att 2 hektar vid sådd och 1 hektar vid plantering kunnat medhinnas per dag. I fall arbetet dragit längre tid än fem dagar eller längre tid än den härofvan nämnda användts, har sökanden varit skyldig att betala plantören 3 kronor per dag. Redskap för skogsodling har afgiftsfritt tillhandahållits. Skogsvårdsstyrelsen har under år 1905 haft 7 plantörer i verksamhet. Under länskogvaktarnes och deras ledning hafva besåtts 288³² hektar och planterats omkring 20 hektar kalmarker. Genom skogsvårdsstyrelsens försorg hafva utdelats 222⁸⁵ kg. tall- och 212⁸⁵ kg. granfrö, 36,600 tall- och 26,400 granplantor, 118 ek-, 82 lönn-, 50 bok-, 48 oxel- och 19 asktelningar. För att ständigt hafva tillgång på lämpliga plantor har i närheten af länskogvaktarnes bostäder arrenderats lämplig mark att användas till fasta plantskolor, och hafva i dessa förutom svenskt tall- och granfrö utsåtts schlesisk och japansk lärk, svart weymouth- och cembratall.

Skogsfröinsamlingen har under perioden ökat, så att numera insamlas ganska stora kvantiteter tall- och grankottar. I allmänhet sker frönas utklängning i så kallade lafvar genom solvärmen, men äfven i klängningsstugor med tillhjälp af ugnsvärme. Fröet står högt i pris, hvarför insamling af frö lämnar god inkomst.

Skogarna inom länet hafva under perioden lidit helt obetydligt genom stormar, skogseldar och skådeinsekter.

För skogsprodukters tillgodogörande vid salusågar och deras tillverkning redogöres här nedan under rubriken Fabriker.

På sätt i föregående berättelse omnämnts, förekom under förra perioden beredning af *torfströ* och *brännorf* endast på några få ställen inom länet. Under innevarande period har denna industri i hög grad utvecklats och blifvit af stor ekonomisk betydelse för länet. Förutom den betydande tillverkning för eget behof, som förekommer af torfströ och torfmull vid Älfvetorps, Hällefors, Skogaholms och Svartå bruk samt vid Högåsen och Gelleråsen, samt af brännorf vid Hällefors och Rockesholms bruk, tillverkas till afsalu torfströ och torfmull samt brännorf vid omkring 10 fabriker, belägna å olika platser inom länet. Tillverkningsvärdet vid de fabriker, från hvilka uppgifter inkommit, uppgick under år 1905 till omkring 400,000 kronor. Under föregående och innevarande år hafva nya mossar blifvit undersökta och flere nya fabriker planlagts, hvarför det är att antaga, att torfindustrien inom kort skall få den utsträckning, som denna betydelsefulla industri förtjänar.

Ehuru hufvudsakligast af betydelse för järntillverkningen må här nämnas, att för ett rationellare tillvaratagande af skogsprodukterna under denna period kolningsugnar blifvit uppförda vid flere bruk. Enligt hvad till Konungens Befall-

ningshafvande meddelats, hafva kolningsugnarne lämnat godt resultat och anses blifva af stor betydelse för brukens ekonomi.

I stället för Prästeruds *skogsskola*, som under år 1897 upphörde, öppnades den 1 november 1901 vid Lervik i Färnebo socken, Värmlands län, en ny skola, kallad Värmlands och Örebro läns gemensamma skogvaktare- och kolareskola. Skolan har till ändamål att utbilda dugliga skogvaktare. Undervisningen bedrifves dels och företrädesvis praktiskt genom öfningar och arbeten i skog och å fält, dels ock teoretiskt genom föredrag i lärosalen och exkursioner. Den praktiska undervisningen, som pågår under hela året, omfattar utsyningar, afverkningsarbeten, virkesmätning, skogsfröinsamling, sådd och plantering, dikning, mätning, avvägning, kartritning, skogstaxering, jakt, målskjutning, skidloppning, trädgårdsskötsel m. m. Den teoretiska undervisningen, som pågår hufvudsakligast under höst- och vintermånaderna, omfattar rättskrifning, bokföring, naturlära, skogshushållning, skogsförfattningar m. m. Skolan åtnjuter numera i anslag från Järnkontoret 5,000 kr., från Värmlands läns landsting 1,250 kr. och dess hushållningssällskap 750 kr. samt från Örebro läns landsting 1,500 kr. och dess hushållningssällskap 500 kr., eller tillsammans 9,000 kr. Vid skolan äro anställda två lärare, och skolan är afsedd för 12 elever, 6 från hvardera länet. Elevafgiften är 200 kronor. Utom dessa hafva elever antagits vid kolarskolan. Under läsåret 1904—05 uppgick deras antal till 19. Skolan börjar den 1 november och avslutas i slutet af oktober månad påföljande år. I allmänhet erhålla de, som genomgått skolan, mycket snart goda platser såsom skogvaktare.

Genom nådigt bref den 15 december 1899 har vid Klotens bruk anordnats en skogsskola, som lyder under Domänstyrelsen och utgör en obligatoriskt förberedande lärokurs för inträde vid Skogsinstitutet i dess högre kurs. Lärotiden utgör 10½ månader, från den 15 oktober till den 1 september. Såsom skogsskolans chef fungerar dess föreståndare, som tillika är lärare, hvarjämte till dennes biträde är anställd en extra jägmästare såsom underlärare. Elevernas antal är 10. Undervisningsämnen äro skogsskötsel, skogsmätning och taxering, kolning, jaktkunskap och skjutkonst, zoologi, förvaltningskunskap och expedition samt kartritning. Arligen uppmäta eleverna några skogsblock öfver Klotens kronopark, och äro sålunda under perioden tre bevakningstrakter kartlagda och taxerade samt hushållningsplan upprättad för skogens rationella skötsel. Eleverna deltaga för öfrigt i alla de göromål, som förekomma inom den mångsidiga förvaltningsverksamheten på Klotens bruk. Skogsskolan disponerar förra brukskontorsbyggnaden vid Kloten. Skogsskolans utgifter, med undantag af lärarelöner, bestridas genom ett särskildt anslag å 2,500 kr. Till bestridande af elevernas gemensamma kosthåll erlägger hvarje elev en årsafgift af 650 kronor.

Intresset för *jaktvård* är fortfarande i allmänhet mycket ringa, och det är endast å några större egendomar, som god hushållning med det vilda iakttages.

Till premier för dödande af skadliga rofdjur har lands-tinget anslagit medel. Premierna äro 3 kr. för räf under

sommaren, 1 krona för dufhök och uf samt 10 öre för kråka. I dylika premier hafva utbetalts under år 1901 4,161 kr., år 1902 3,863⁹⁰ kr., år 1903 2,038⁹⁰ kr., år 1904 1,800 kr. och år 1905 2,471⁶⁰ kr.

Älgen är fortfarande ganska allmän samt skyddas väl i kronans och de större egendomarnes skogar. Enligt insamlade uppgifter skötes 282 under år 1901, 270 år 1902, 330 år 1903, 324 år 1904 och 280 älgar år 1905. Rådjurens antal har ej obetydligt ökat under perioden. Tillgången å hare och gräsänder har varit medelgod. Skogsfågeln, som under förra perioden till följd af ogynnsamma vårar mycket minskades, har under perioden åter ökat, och torde tillgången därå vara fullt medelgod. Tillgången å raphöns är numera riklig. Morkullor och beckasiner förekomma däremot endast i ringa mängd.

E) Bergsbruk och brukshandtering. Under denna liksom under föregående period hafva inom länet brutits järn, silfver, bly, koppar och zink.

Uppföringen af *järnmalm* under periodens olika år har utgjort:

År.	Svartmalm.	Blodsten.	Summa.	Häraf i sligverk framställda.	
	Ton.	Ton.		Ton.	%.
1901	195,218	123,082	318,300	12,859	4.0
1902	204,268	121,832	326,100	21,338	6.5
1903	227,408	105,835	333,243	23,404	7.0
1904	223,713	107,883	331,596	25,802	7.8
1905	210,762	112,044	322,806	32,830	10.1
Medeltal	212,274	114,135	326,409	23,247	7.1

Arliga medeltalet uppförad malm utgjorde under föregående femårsperiod 297,468 ton, hvarför således malmfångsten under denna period betydligt ökats. En synnerligen stark tillväxt har den i sligverk framställda malmen företett. Företeelsen är af stor ekonomisk betydelse, ty genom sligtillverkningen har man kunnat tillgodogöra sig svagare eller kisiga malmer, hvilka förut sparsamt blifvit använda. Vid Strossa grufvor är under uppförande ett större anrikningsverk, och meningen är, att grufbrytningen därstädes, som under de senare åren tidtals legat nere till följd af malmens låga järnhalt, skall upptagas och drifvas i stor skala.

Värdet af hela den uppförade malmen utgjorde under år 1901 2,646,171 kr., år 1902 2,626,959 kr., år 1903 2,532,822 kr., år 1904 2,493,855 kr. och år 1905 2,480,774 kr., hvilket motsvarar ett medelvärde af malm per ton af år 1901 8 kr. 31 öre, år 1902 8 kr. 6 öre, år 1903 7 kr. 60 öre, år 1904 7 kr. 52 öre och år 1905 7 kr. 69 öre. Arliga medelvärdet af den under perioden uppförade malmen har således varit 2,556,116 kr., eller 7 kr. 83 öre per ton.

Antalet bearbetade järngrufvor har utgjort: 89 år 1901, 77 år 1902, 73 år 1903, 73 år 1904 och 72 år 1905.

Antalet utmål, hvilka varit under hvilostånd, var år 1901 318, år 1902 330, år 1903 343, år 1904 344 och år 1905 359.

De mest betydande gruffälten inom länet äro Stridbergs- och Asbobergsfälten med en uppföring år 1905 af 41,084 ton, samt Sköttgruffefältet och Stripa gruffält med en uppföring samma år, det förra af 34,672 ton och det senare

af 32,000 ton. Därefter komma i afscende å kvantiteten af malmpufföring under år 1905 Dalkarlsbergsfältet med en uppföring af 20,542 ton, Klacka-Lerbergsfältet med 17,910 ton, Ställbergsfältet med 17,852 ton, Pershyttefältet med 17,751 ton, Lombergfältet med 14,188 ton, Ingelsbyttefältet med 11,878 ton, Bastkärnsfältet med 10,991 ton och Svartviksfältet med 10,795 ton.

Af dessa fält är Bastkärnsfältet ett jämförelsevis nytt fält, enär arbetet därstädes först under den gångna femårsperioden på allvar upptagits. Enligt uppgift skola malmtillgångarna vara synnerligen goda, hvarför länet genom detta fälts upptagande tillförts en betydande malmareal.

Malm af annat slag än järnmalm har inom länet brutits och uppförats till följande kvantiteter:

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.	Ton.
Brutet berg och malm . . .	60,740	64,014	54,342	53,270	55,677
Erhållen skrädd malm, silfver och bly	1,357	1,422	2,024	1,786	1,475
Koppar	475	1,245	1,405	989	223
Zink	19,486	22,738	26,499	23,025	26,739

Antalet med malmfångst arbetade grufvor har varit under år 1901 11, år 1902 13, år 1903 11, år 1904 8 och år 1905 6.

Värdet af den uppförade malmen utgjorde år 1901 800,121 kr., år 1902 962,555 kr., år 1903 1,135,935 kr., år 1904 1,208,047 kr. och år 1905 1,578,484 kr.

Antalet arbetade grufveutmål samt hela antalet i kraft varande grufveutmål har utgjort:

År 1901	11 arbetade	74 i kraft	varande
› 1902	12	› 55	›
› 1903	10	› 56	›
› 1904	8	› 54	›
› 1905	6	› 42	›

Zinkmalmen har brutits hufvudsakligast i Ämmebergsfältet. Genom betydande tillbyggnader till anrikningsverket, hufvudsakligen för det finaste materialet, har metallförlusten kunnat betydligt nedbringas, och till och med har en del af den gamla åter gått igenom finverket, hvarvid icke obetydliga kvantiteter zinkmalm vunnits.

Silfver- och blymalm har hufvudsakligast brutits i Kafveltorps grufva tillsammans med koppar- och zinkmalmen.

Vid Kafveltorps grufva har byggts ett anrikningsverk, hvarigenom en del gamla varp äfvensom den fattigare delen af den brutna malmen kunnat tillgodogöras. Vinsten i grufhandteringen har äfven härigenom ökat.

I fråga om den inom länet tillverkade *järnmanufaktur* må anföras följande.

Vid Bofors järnverk tillverkas krigsmateriell. Denna tillverkning har under perioden stigit högst betydligt, så att värdet af densamma under år 1905 uppgick till öfver 4,000,000 kronor.

Tillverkning af tunnplåt har ägt rum vid Bofors och Degerfors. Medeltillverkningen per år har varit 2,810 ton, hvaraf omkring en fjärdedel tillverkats vid Bofors. Tillverkningsvärdet har uppgått till något öfver 500,000 kronor per år.

Spik har tillverkats vid Kårberg, Degerfors, Stora Lassåna och Algrena samt under åren 1901, 1902 och 1903 äfven vid Asbrohammar. Tillverkningskvantiteten för de verk, som under hela perioden tillverkat spik, har varit störst vid Kårberg med en tillverkning af något öfver 2,000 ton om året. Därefter kommer Degerfors med omkring 800 ton, Lassåna med omkring 100 ton och Algrena med omkring 15 ton, allt per år räknadt. Under den tid, spiktillverkningen bedrefs vid Asbrohammar, tillverkades där omkring 600 ton årligen. Värdet af inom länet tillverkad spik uppgår årligen till omkring 700,000 kronor.

Tillverkningen af dragen tråd har hufvudsakligast ägt rum vid Kårbergs bruk, där tillverkningen stigit från 370 ton år 1901 till 688 ton år 1905. Årliga tillverkningsvärdet år 1905 uppgick till omkring 150,000 kronor.

Kättingar hafva tillverkats vid Mariedams och Asbrohammars bruk. Tillverkningen har stigit från 47 ton med ett värde af omkring 23,000 kronor år 1901 till 164 ton med ett värde af omkring 60,000 kronor år 1905.

Tillverkning af dragna rör har under åren 1901—1903 ägt rum vid Bångbro järnverk, men har sedan dess varit nedlagd.

Jordbruksredskap samt hästskor och hästkosöm hafva tillverkats vid Vedevågs bruk. Tillverkningen af jordbruksredskap har ökats från 162 ton år 1901 till 355 ton år 1905.

Dessutom har vid några bruk tillverkats manufaktur och maskingods till värde af omkring 500,000 kronor.

Hela det sammanlagda tillverkningsvärdet för den i sammanhang med bruksrörelsen bedrifna tillverkning af järn- och stålgoods uppgick till år 1901 4,383,555 kronor, år 1902 4,071,577 kronor, år 1903 3,711,153 kronor, år 1904 3,666,207 kronor och år 1905 6,130,236 kronor.

Efter omsmältning af tackjärn har i sammanhang med fabrikationen framställts gjutgoods och äfven en del så kalladt metallgjutgoods. Tillverkningsvärdet häraf har utgjort för

År 1901 järngjutgoods	218,910 kr.,	metallgjutgoods	29,358 kr.
» 1902 »	248,330 »	»	41,517 »
» 1903 »	286,115 »	»	44,250 »
» 1904 »	200,154 »	»	44,050 »
» 1905 »	323,819 »	»	66,211 »

Gjutgoods har dessutom framställts direkt från masugn vid ett stort antal bruk, och uppgick tillverkningsvärdet år 1901 till 244,724 kr., år 1902 till 264,910, år 1903 till 313,264, år 1904 till 290,258 och år 1905 till 355,142 kronor.

Vid de med valsverk och hammarverk försedda bruk har framställts så kalladt *halffabrikat*. Tillverkningen häraf uppgick år 1901 till 42,363 ton med ett värde af 6,444,164 kronor; år 1902 till 49,469 ton med ett värde af 7,131,250 kronor; år 1903 till 56,941 ton med ett värde af 8,118,101 kronor; år 1904 till 57,131 ton med ett värde af 7,920,386 kronor och år 1905 till 59,058 ton med ett värde af 8,313,275 kronor.

Följande *tabell P* (sid. 28) redogör för hvilka olika slag af så kalladt halffabrikat, som inom länet tillverkats under perioden, därvid det i tabellen angifna procenttal beräknats efter hela tillverkningen för året af dylik vara.

Smältstyckes- och götmetalltillverkning har ägt rum vid följande antal verk:

År.	Lancashire.	Franche-comté.	Bessemer.	Martin.
1901	10	3	2	4
1902	10	4	2	4
1903	10	4	2	4
1904	9	4	2	4
1905	8	3	2	5

Uti dessa verk hafva användts följande antal ugnar:

År.	Lancashire.	Franche-comté.	Bessemer.	Martin.
1901	51	4	3	8
1902	49	4	3	9
1903	51	4	3	9
1904	49	4	3	9
1905	45	3	3	9

Följande tabell redogör för hvad som under perioden tillverkats vid de olika verken äfvensom för värdet därpå per ton:

År.	Smältstycken. Ton.		Götmetall. Ton.		Värde per ton, kr.		
	Lancashire.	Franche-comté.	Bessemer.	Martin.	Hård metall.	Götmetall.	
						Bessemer.	Martin.
1901	29,600	93	5,890	35,339	109.86	106.88	111.13
1902	32,403	245	8,006	36,332	106.54	94.18	107.19
1903	35,609	149	8,430	46,593	106.07	90.00	111.38
1904	35,949	138	8,750	44,453	99.57	90.02	116.40
1905	32,645	46	7,534	49,435	105.55	91.90	107.99

Vid Kortfors har under år 1905 varit i gång en elektrisk smältugn för tillverkning af stål enligt den så kallade Heroûltska metoden. 236 ton stål hafva framställts; denna kvantitet har upptagits bland martinmetallen.

Följande *tabell Q* (sid. 29) redogör för den kvantitet *tackjärn och gjutgoods*, som framställts direkt från *masugn*, äfvensom för antalet *masugnar*, *blåsningsdygn*, värde per ton m. m.

Största tillverkningen har ägt rum vid Degerfors, hvarest under år 1905 tillverkades 10,845 ton. Därefter komma Bredsjö hytta med en tillverkning samma år af 10,523 ton och Bångbro järnverk med en tillverkning af 8,900 ton. Öfver 5,000 ton hafva därjämte tillverkats vid Högfors, Guldsmeshyttan, Darlkarlshyttan, Sikfors, Karlsdal, Bofors och Rölfors.

Medeldygnstillverkningen har, såsom af *tabell Q* synes, under femårsperioden ökats. Detta beror till största delen därpå, att rikare beskickning användts i masugnarne, något som möjliggjorts genom den större kvantitet anrikad malm, som vunnits och blifvit använd antingen som slig eller såsom briketter. Den ökade medeldygnstillverkningen medför minskade kostnader såväl i fråga om arbetskostnaden som ock genom den minskade kolåtgången. Det är därför att förutse, att anrikningen af malmen kommer att under nästa period blifva betydligt större, än hvad nu är fallet.

Under perioden hafva omkring 2,000 arbetare varit sysselsatte vid järngrufvor, 500 vid andra grufvor, 2,800

vid den egentliga järntillverkningen och 1,300 vid fabriksdriften.

Utaf detta antal arbetare hafva de, som varit minderåriga, utgjort 8 procent vid grufvehandteringen, 7 procent vid den egentliga bruksdriften och 18 procent vid fabriksdriften.

I fråga om olyckshändelser har under perioden i medeltal per 1,000 arbetare dödligheten utgjort: vid grufvehandtering under jord 1⁶⁷; vid grufvehandtering i dagen 0⁷ eller i medeltal för alla arbetare 1³¹, samt vid fabriksdriften 0⁷⁴, hvaremot vid den egentliga bruksdriften något dödsfall genom olyckshändelse ej inträffat.

I fråga om olyckshändelser, som föranlett oförmåga till arbete under längre tid än fjorton dagar, hafva dessa i medeltal per 1,000 arbetare utgjort: vid grufvehandtering under jord 48¹, vid grufvehandtering ofvan jord 19³ eller i medeltal för alla arbetare 37⁵, samt vid den egentliga bruksdriften 29³ och vid fabriksdriften 29³.

Under perioden har den för bergverks- och bruksrörelsen tillgängliga monterade kraften ökat från 13,066 hkr till 18,379 hkr.

F) Fabriker och handverk. För dessa näringar redogöres i Kommerskollegii berättelser om fabriker och handverk. Af nämnda berättelser framgår, att industrien inom länet befinner sig i ständigt framåtskridande. Såväl fabrikerernas antal och tillverkningsvärde som ock antalet handverkare och deras arbetare hafva i väsentlig mån ökat under denna femårsperiod. Arbetsskickligheten har äfven gått betydligt framåt.

För en del i föregående berättelse särskildt omnämnda fabriker och yrken torde Konungens Befallningshafvande här böra lämna en närmare redogörelse.

Vid Hammars *glasbruk* bedrifves fortfarande i stor skala tillverkning af buteljer. Under år 1901 tillverkades 3,392,584 buteljer med ett tillverkningsvärde af 152,666 kr. 28 öre och under år 1905 hade tillverkningen uppgått till 5,422,764 buteljer med ett tillverkningsvärde af 244,024 kr. 38 öre. Under denna period tillverkades tillsammans 19,447,493 buteljer med ett sammanlagdt tillverkningsvärde af 875,136 kr. 20 öre. Det vid Gryts bruk anlagda glasbruk upptrann för tre år sedan, hvarefter tillverkningen där nedlades.

Krut och andra sprängämnen hafva under perioden tillverkats af Gyttorps sprängämnesaktiebolag, Aktiebolaget Nora tändrörsfabrik och Aktiebolaget Bofors nobelkrut. Gyttorps sprängämnesaktiebolag tillverkar vid bolagets fabriker vid Gyttorp patentdynamit, spränggelatin och svartkrut. Under år 1905 tillverkades 423,914 kg. dynamit och spränggelatin till ett värde af 655,000 kr. samt 176,612 kg. svartkrut till ett värde af 137,700 kronor. Aktiebolaget Bofors nobelkrut tillverkar uteslutande nobelkrut, och uppgick tillverkningen år 1905 till 121,265 kg. med ett tillverkningsvärde af 674,400 kronor. Nora tändrörsfabrik, som år 1903 öfvertogs af Gyttorps sprängämnesaktiebolag och därefter lades ned, tillverkade under åren 1901—1903 32,676 kg. tändrörskrut, 102,740 kg. bergkrut, 27,384 kg. jaktkrut och 9,740 kg. stubintråd i ringar.

Tillverkning af *hagel och kulor* har under perioden bedrifvits vid Stripa i Lindesbergs socken samt vid Kopparbergs hagelfabrik i Ljusnarsbergs socken. Vid Stripa tillverkades under år 1901 84,400, år 1902 96,600 och år 1903 98,120 kg. hagel, år 1904 69,480 kg. hagel och 4,960 kg. kulor samt år 1905 72,410 kg. hagel och 5,130 kg. kulor. Vid Kopparbergs hagelfabrik tillverkades endast hagel, och utgjorde tillverkningen 49,420 kg. år 1901, 51,600 kg. år 1902, 52,380 kg. år 1903, 52,380 kg. år 1904 och 42,015 kg. år 1905.

Tillverkningen af *kalk* samt förarbetningen af kalk till byggnadsmaterial hafva äfven under denna period gått betydligt framåt. Kalk tillverkas å åtskilliga ställen inom länet såsom vid Öfra Forsa och Harge i Hammars socken, vid Gårkilen i Knista socken, vid Kälkesta i Kvistbro socken, vid Lanna och Strömsborg i Hidinge socken, vid Norra Mossby och Yxhult i Kumla socken, vid Latorp, Holmstorp, Hökerkulla, Örsta m. fl. ställen inom Tysslinge och Vintrosa socknar samt vid Larsbo, Limnäs och Sjöskogen i Lindesbergs socken. Tillverkningsvärdet af kalk å dessa ställen under år 1905 torde kunna uppskattas till omkring 180,000 kronor. *Kalksten* förarbetas vid Lanna, Nyhyttan och Strömsborg i Hidinge socken, vid Yxhult och Röseholm i Kumla socken samt vid Tångssäter och Vilhelmsberg i Askers socken. Tillverkningsvärdet har under år 1905 å dessa ställen öfverstigit 925,000 kronor. Under år 1900 uppskattades tillverknings-

Tab. P.

Produktionen af halffabrikat i Örebro län åren 1901—1905.

År.	Stångjärn och stål, stångjärnsafugg m. m.			Band, söm och ej särskildt specificerad finjärn.			Valstråd i ringar.		Grof plåt.		Vällda ämnen för export.		Ej särskildt specificerad fasonjärn.		Tubämnen.		Hela tillverkningen.							
	Produktion.		Värde p. ton.	Produktion.		Värde p. ton.	Produktion.		Värde p. ton.	Produktion.		Värde p. ton.	Produktion.		Värde p. ton.	Produktion.		Värde p. ton.	Produktion.		Värde p. ton.			
	Ton.	%	Kr.	Ton.	%	Kr.	Ton.	%	Kr.	Ton.	%	Kr.	Ton.	%	Kr.	Ton.	%	Kr.	Ton.	%	Kr.			
1901.	16,742	39.5	154.38	16,546	39.1	146.28	3,627	8.6	145.88	3,657	8.6	170.02	729	1.7	149.66	952	2.2	160.06	110	0.3	248.96	42,363	—	152.12
1902.	21,651	43.8	146.84	15,278	30.9	140.89	6,064	12.2	139.90	3,444	7.0	150.00	1,777	3.6	135.79	1,087	2.2	145.05	168	0.3	212.55	49,469	—	144.16
1903.	24,665	43.8	143.81	17,519	30.8	139.86	8,245	14.5	140.45	3,254	5.7	149.99	1,691	3.0	133.99	1,222	2.1	144.96	345	0.6	206.17	56,941	—	142.58
1904.	27,259	47.7	137.34	16,958	29.7	139.95	7,093	12.4	140.33	2,669	4.7	149.98	1,589	2.8	111.39	1,241	2.1	145.04	145	0.3	241.02	57,131	—	138.64
1905.	24,815	42.0	139.65	19,139	32.4	139.17	7,992	13.5	140.96	3,840	6.5	150.00	1,831	3.1	139.34	1,219	2.1	145.05	221	0.4	223.39	59,057	—	140.77

¹⁾ Härei ingå utom förestående fabrikat, äfven skarvfjärn och bottenplåtar, hvaraf år 1904 tillverkades 177 ton, 0.3 % af hela halffabrikatsproduktionen, med ett värde af 89.83 kr. per ton.

värdet till 600,000 kronor, hvilket visar, att denna industri under perioden fått en stor utveckling. Närkes kalksten har gjort sig öfverallt fördelaktigt känd och har fått stor användning för monumentala byggnader såväl i länet som i Stockholm och på andra ställen i Sverige.

Vid Ekeberg i Lillkyrka socken brytes och förarbetas fortfarande en sorts marmor, dolomit, som till största delen afsättes i Stockholm, hvaremot marmorbrottet vid Kvinnerstatorp i Axbergs socken, hvarest påträffats en hvit och rödaktig marmor, ej blifvit under perioden bearbetadt. Vid Sjötorp i Almby socken brytes fortfarande sandsten, men brytningen har under perioden betydligt minskats, så att tillverkningsvärdet under år 1905 uppgick endast till 4,300 kr. mot ett tillverkningsvärde under år 1900 af något öfver 30,000 kronor.

Takskiffer tillverkas fortfarande vid Grythytte skifferverk, som äges af Stadra aktiebolag. Tillverkningen har fortgått i ungefär samma utsträckning som under föregående period. Tillverkningsvärdet, som under år 1900 uppgick till 44,292 kr., utgjorde under år 1905 44,330 kronor. Under detta år tillverkades 961 ton takskiffer och 8 ton hållar.

Tegeltillverkningen har äfven under denna period ganska afsevärdt utvidgats. Några nya större tegelbruk hafva väl ej under perioden anlagts, men flere förutvarande hafva utvidgats, och i allmänhet har tillverkningen ökat. De största tegelbruken inom länet äro: Harge tegelbruk i Hammars socken, Flåtens tegelbruk i Ervalla socken, Marks tegelbruk i Långbro socken och Vedevågs tegelbruk i Lindesbergs socken. Karlslunds tegelbruk i Ansta socken, som äfven var ett af de större i länet, nedbrann under år 1901 och har sedermera ej uppbyggt. Dessutom finnas tegelbruk, som hafva ej obetydlig verksamhet, vid Älfvestorp i Nora socken, vid Fjugesta i Knista socken, vid Gropen i Kvistbro socken, vid Hallsberg i Hallsbergs socken, vid Hidingsta i Norrbyås socken, vid Hälla i Glanshammars socken, vid Karlskoga, vid Bottesbol och vid Karåsen i Karlskoga socken, vid Mårsäter och vid Olshammar i Hammars socken, vid Stene i Kumla socken och vid Gustafsvik i Örebro stad. Albäckens tegelbruk vid Gusselhyttan i Lindesbergs socken och vid Bångbro i Ljusnarsbergs socken hafva under perioden blifvit nedlagda. Å flere egendomar tillverkas tegel för eget behof.

Värdet af det för afsalu tillverkade teglet vid alla tegelbruk öfversteg under år 1905 425,000 kronor.

Inom länet bedrifves en ganska betydlig sågverksrörelse. Under femårsperioden har någon afsevärd förändring i verkens antal ej skett, hvaremot deras tillverkningsvärde ganska afsevärdt ökats. Under år 1905 har tillverkningen vid några af de inom länet befintliga salusågar af större betydighet uppgifvits sålunda:

	Kub.-meter.		Kub.-meter.
Skäret, Ljusnarsbergs socken	1,571	Karlsdal, Karlskoga socken	1,412
Finnhyttan, »	1,608	Valåsen, »	1,970
Älfvestorp, Grythyttans »	1,406	Gelleråsen, »	1,019
Hällefors, Hällefors »	10,810	Alkvettern, Bjurtjärns »	3,167

För de öfriga, Skogaholm i Hallsbergs socken, Rönneshytta i Lerbäckes socken, Hasselfors i Skagershults socken, Laxå och Lassåna i Bodarne socken och Olshammar i Hammars socken, äro tillverkningskvantiteterna ej uppgifna, men för samtliga här nämnda sågverk uppgick hela tillverkningsvärdet år 1905 till öfver 3,000,000 kronor.

Äfven kvarnrörelsen inom länet är ganska betydande. Någon egentlig förändring i denna rörelse har ej skett under perioden. Tillverkningspriset vid samtliga kvarnar inom länet under 1905 uppgick till omkring 1,500,000 kronor.

Följande tabell visar de i länet befintliga trämassefabrikerna, deras tillverkningar samt värdet af desamma under år 1905:

	Tillverkning. Ton.	Värde. Kronor.
Laxå bruk, Bodarne socken	2,267	360,000
Rockesholm, Grythyttans »	5,219	236,000
Silfvergrufvan, Hällefors »	2,452	126,000
Säfvenfors, »	1,890	110,000
Stjärnfors, Ljusnarsbergs »	4,178	175,544
Rockhammar, Fellingsbro »	2,801	84,086
Frövifors, Näsby »	3,729	218,068
Oppbåga, Fellingsbro »	6,471	174,717
Summa	29,007	1,484,365

Oppbåga trämassefabrik anlades år 1903 och är den fabrik, som tillkommit under denna period.

Tab. Q. Tillverkning af tackjärn och direkt från masugn framställt gjutgods åren 1901—1905.

År.	A n t a l		Blås- nings- dygn.	Tackjärn och direkt framställt gjutgods.							Medel- dygnstill- verkning.	Värdet per ton af		
	verk.	mas- ugnar.		Smides- tackjärn.	Bessemer- och martin- tackjärn.	Gjuttackjärn		Genom elektrisk smältning framställt metall.	Gjutgods direkt från mas- ugnarne.	Summa.		tackjärn.	gjutgods.	tackjärn och gjut- gods.
						för adu- cering.	för andra ändamål.							
1901	36	41	10,593	58,666	62,971	6,736	2,282	—	2,575	133,230	12.58	73.62	95.02	75.46
1902	34	39	11,122	67,331	65,450	5,532	819	—	2,938	142,070	12.77	66.29	90.17	66.79
1903	35	41	9,846	54,287	64,305	4,523	2,203	—	3,663	128,981	13.10	63.61	85.52	64.23
1904	33	39	10,334	56,350	72,225	7,435	1,892	—	3,365	141,267	13.67	63.27	86.26	63.81
1905	33	39	9,758	51,529	72,112	6,693	2,465	236	3,957	136,992	14.04	67.48	89.75	68.12

I fråga om *pappersbruken* inom länet må anföras följande. Vid Frövifors har såväl kraftmasse- som pappersfabriken under perioden ombyggt och utvidgats. Vid kraftmassefabriken tillverkas kemisk trämassa, som sedermera användes för tillverkning vid pappersfabriken af omslagspapper. Enligt uppgift hafva kostnaderna för de nya anläggningarna uppgått till omkring 2,000,000 kr., och läser fabriken kunna uppdrifva tillverkningen af papper till omkring 5,500 ton om året. Vid Näsby i Almby socken har af Örebro pappersbruks aktiebolag under perioden uppförts en större fabriksanläggning, bestående dels af trämassefabrik för mekanisk massa och af trämassefabrik för kemisk massa, dels ock af fabrik för tillverkning af olika sorters papper samt papp. Anläggningskostnaderna i sin helhet hafva uppgått till 2,175,000 kronor. För fabriken drift användas dels omkring 1,500 elektriska hästkrafter, som levereras af Örebro elektriska aktiebolag, dels ock omkring 180 ånghästkrafter från fabriken egna ångmaskiner. Under år 1905 tillverkades 3,654 ton kemisk och 2,780 ton mekanisk massa. Här af jämte af inköpt massa tillverkades 4,654 ton omslagspapper och 2,332 ton papp för ett tillverkningsvärde af 1,172,000 kronor. Fabriken sysselsätter omkring 220 arbetare.

Följande tabell visar de i länet befintliga pappersbruken, deras tillverkningar och värdet af desamma under år 1905:

	Tillverkning, ton.	Värde, i kr.
Frövifors, Näsby socken . . .	2,326	458,696
Ställdalen, Ljusnarsbergs » . . .	1,400	194,000
Lindbacka, Ånsta » . . .	—	15,000
Örebro pappersbruk, Almby » . . .	6,986	1,172,000

Antalet *salubryggerier*, som vid förra periodens slut uppgick till 43, har under perioden ökat, så att år 1905 funnos 53 bryggerier, däraf 43 skattefria och 10 skattepliktiga. Denna ökning är föranledd däraf, att smärre svagdricks, det vill säga icke skattepliktiga, bryggerier blifvit anlagda för att tillfredsställa den närmaste ortens behof af svagdricka.

Några större *strejker* hafva under denna period icke förekommit i länet.

Uti föregående berättelse har Konungens Befallningshafvande lämnat redogörelse för de *elektriska kraftanläggningar*, som under föregående period utförts. Äfven under denna period hafva åtskilliga i länet befintliga vattenfall blifvit tagna i användning för dylika anläggningar.

I fråga om de elektriska anläggningarna i städerna får Konungens Befallningshafvande hänvisa till hvad Konungens Befallningshafvande härefter meddelar under rubriken länets städer.

Inom Öster-Närkes fögderi har vid Garphyttan i Tysslinge socken monterats ett där befintligt vattenfall och en 6 km. lång ledning anlagts för elektrisk kraftöfverföring till Holmstorp i samma socken. Vid Karlslund i Långbro socken har anlagts en elektrisk kraftstation, som medelst en 10 km. lång ledning förser centralverkstäderna och norra järnvägsstationen i Örebro samt egendomarne Källtorp, Backa, Karlslund och Aby med erforderlig elektrisk kraft för belysning och andra ändamål.

Inom Väster-Närkes fögderi har Aktiebolaget Kumla ångkvarn anlagt en kraftstation vid Backa i Edsbergs socken,

äfvensom ledning för öfverföring af elektrisk kraft för kvarnens kraft- och belysningsbehof. Omkring 230 effektiva hästkrafter uttagas, af hvilka kvarnen för eget behof använder 130. Öfriga 100 hästkrafter äro på 30 år utarrenderade till Kumla elektriska aktiebolag, som utnyttjar denna kraft dels till belysning och kraftändamål inom Kumla municipalsamhälle, dels ock till kraftleverans åt Yxhults stenhuggeriaktiebolag. Vid Skärmartorp i Hidinge socken har anlagts en kraftstation för öfverförande af elektrisk ström dels till Lanna för belysning och kraftbehof för därvarande stenhuggerier, dels ock till Hidinge för belysning och kraftbehof för därvarande kvarn och såg. Vid Gropen i Kvistbro socken har inrättats elektrisk kraftstation för öfverföring till Fjugesta af elektrisk ström för ljus- och kraftbehof. Laxå bruks aktiebolag har från sitt därvarande vattenfall anordnat elektrisk belysning af bolagets verkstäder vid Laxå. Bolaget la Vieille Montagne har anlagt ledning för öfverförande af elektrisk ström från Nääs kraftstation vid Motala ström till Ammeberg för drift af och belysning i bolagets verkstäder därstädes. Från denna hufvudledning är en förgreningsledning anlagd till bolagets grufvor och verk vid Zinkgrufvan i Lerbäckes socken.

Inom Nora fögderi har Örebro elektriska aktiebolag låtit under perioden färdigmontera Brattforsens vattenfall och kraftstation samt förbundit denna kraftstation med Skråmforsens kraftstation. Från dessa kraftstationer levereras omkring 4,500 elektriska hästkrafter till Örebro, Karlskoga municipalsamhälle, Odefalla med flere ställen. Saxhytte byamän hafva låtit montera det vid Saxens utlopp i Saxhytteälven befintliga vattenfall och där anordnat en kraftstation för byamännens ljus- och kraftbehof. Älfvestorps bruks aktiebolag har låtit anordna en större kraftstation för 750 å 900 elektriska hästkrafter, afsedd för leverans af elektrisk ström till andra bruk, grufvor och industriella anläggningar. Anläggningen blef delvis under denna period färdig och har börjat leverera elektrisk ström till Persbergs och Nordmarkens grufvor i Värmland.

Inom Lindes fögderi har vid Norrby i Fellingsbro socken inrättats en mindre kraftstation om 25 hästkrafter för gårdens behof af ljus och kraft. Dalkarlslytte aktiebolag har låtit inrätta en kraftstation å omkring 100 hästkrafter för leverans af elektrisk ström till Lindesberg för stadens kraft- och ljusbehof. Stripa grufbolag har utvidgat sin kraftstation med 750 hästkrafter, så att numera från denna kraftstation kunna lämnas omkring 1,150 elektriska hästkrafter. Högfors aktiebolag har låtit montera ett mindre fall i Högforsälven och där uppfört en kraftstation om 55 hästkrafter. Den elektriska strömmen ledes till Sköttgrufvan, där den i förening med dit ledd elektrisk ström användes för grufdriften och drifvande af en såg vid Högfors. Aktiebolaget Stjärnfors-Ställdalen har genom gräfvande af en 1,400 meter lång kanal, som fortsattes af en 400 meter lång tub, sammanbundit sjöarne Stora och Lilla Kumlan och därigenom skaffat sig ett vattenfall om 33 meters höjd. Bolaget har vid Lilla Kumlan anlagt en kraftstation om cirka 200 hästkrafter. Den elektriska kraften användes för bolagets eget behof.

Förutom ofvannämnda elektriska anläggningar, som drivas medelst vattenkraft, hafva äfven andra elektriska an-

läggningar utförts, hvilka drifvas medelst ångkraft. Aktiebolaget Joh. Thermoenius & Son i Hallsberg har anordnat en ångcentral för frambringande af elektrisk ström för verkstädernas kraft- och ljusbehof. För att vara oberoende af vattenbrist under torkår har Hällefors bruks aktiebolag låtit vid Hällefors anordna en elektrisk kraftstation om 500 hästkrafter, som drifves med ånga. Denna kraftstation är sammankopplad med bolagets kraftstation vid Saxhyttan.

Inom länet bedrifves fortfarande *husslöjd* i ganska stor skala. Genom årliga anslag, hvartill staten lämnar bidrag, verka landstinget och hushållningssällskapet för husflitens och slöjdskicklighetens främjande. Örebro läns slöjdförening, som förvaltar och fördelar anslagen, har under perioden till sitt förfogande haft anslag dels af landstinget 6,000 kr., dels af hushållningssällskapet 2,100 kr. och dels af staten 1,000 kronor. Dessutom äger slöjdföreningen två donationer å tillsammans 5,330 kr. samt uppbär omkring 500 kr. årligen i afgifter från föreningens medlemmar. Landstingets anslag har användts såsom bidrag till slöjdundervisningen i 191 slöjdscolegrupper för gossar och 232 grupper för flickor. Af föreningens öfriga medel hafva stipendier lämnats åt slöjdlärare eller slöjdlärareelever från länet för att genomgå kurser vid Nääs slöjdinstitut. Dessutom hafva bekostats ej allenast slöjdkurser i kvinnlig skolslöjd för elever vid småskoleläraryrkesseminariet i Örebro, utan ock undervisning i väfnad och korgflätning. Slöjdföreningens verksamhet har varit till stort gagn för länet och hos yngre och äldre väckt eller bibehållit hagen för nyttig husslöjd samt ökat slöjdskickligheten.

Såsom husslöjd idkas fortfarande inom Hallsbergs och Lerbäckes socknar af Väster-Närkes fögderi handsmide af spik och nubbslätterliar, hästskor och söm samt klackjärn. Inom Hallsbergs och Kumla samt till någon del äfven inom Lerbäckes och Viby socknar tillverkas halmflätor och stråhattar. Denna tillverkning har betydligt ökat under denna period. I Hallsberg finnes en stor fabrik för tillverkning af strå- och filthattar. I Kumla idkas en betydande tillverkning af alla slags skodon. Tillverkningen lider visserligen ej obetydligt afbräck af den mängd skofabriker, som anlagts såväl i Örebro och Kumla som ock å andra ställen i Sverige, men är fortfarande dock mycket afsevärd. Tillverkningsvärdet vid skofabrikerna under år 1905 uppgick till omkring 2 millioner kronor. Såsom alster af husslöjd må äfven nämnas snickeri- och möbelsarbeten, laggekärl, korgarbeten och väfnader. I bergslagen inskränker sig husslöjden förnämligast till gröfre smiden och snickeriarbeten samt väfnader för eget behof.

Fiske kan sägas utgöra yrke eller hufvudnäring endast för befolkningen å de i Hjälmarne belägna öarne Essön, Björkönen, Valen och Vinön samt på Rökneöarne i norra Vättern,

äfvensom för ett mindre antal strandbor vid nämnda sjöar samt vid en och annan af de öfriga större sjöarne inom länet. För vården af fisket och för vidtagande af åtgärder för dess utveckling och förkofran verkar fortfarande en särskild fiskeriförvaltningsnämnd, kallad Örebro läns fiskeriförvaltningsnämnd. Nämnden har till sitt förfogande ett anslag af 2,000 kr., hvaraf staten lämnar 1,000 kr. samt landstinget och hushållningssällskapet hvartera 500 kronor. Enligt den för nämndens verksamhet uppgjorda plan skall nämnden utöfva tillsyn öfver att gällande författningar angående fisket efterleivas äfvensom verka för fiskevård och fiskodling. Tillsynen öfver att författningarna efterleivas utöfvas hufvudsakligen genom en af Konungens Befallningshafvande tillförordnad fiskeriöfvertillsyningsman, som företager årliga inspektionsresor till sjöar och vattendrag inom länet. Det har visat sig, att dessa inspektionsresor göra mycken nytta och i hög grad verka till att minska lagöfverträdelserna vid fiskets bedrifvande. Odling af fisk och kräftor i därtill lämpliga vattendrag inom länet har fortgått enligt af nämnden bestämd plan. Genom nämndens försorg hafva under perioden inplanterats: uti Vättern 450,000 rödingar, i Hjälmarne 96,000 rödingar och 70 sutare, i Rossvälen 65,000 rödingar, 10,000 sikar, 200 lekfärdiga gösar och 1,100,000 befruktad gösrom, i Toften 20,000 rödingar och 10,000 sikar, i Teen 10,000 rödingar, i Björksjön, Lindesjön med flere sjöar 30,000 rödingar, i Nora- och Lindesjöarne 30,000 sikar och 300 sutare, i diverse andra sjöar 160 sutare, i Möckeln och Degerforsen 6,600 kräftor och i Axsjön 2,000 kräftor. All röding och sik har hämtats från hushållningssällskapets fiskodlingsanstalt vid Bastedalen. Gösen och kräftorna hafva tagits i Hjälmarne, hvaremot sutarne, som alla varit lekfärdiga, inköpts från olika orter inom Södermanland. Rödingsodlingen i Vättern har lämnat ett godt resultat, och sutarne hafva i allmänhet gått väl till. Rödingar hafva fångats i Hjälmarne, men ännu är det för tidigt att döma om resultatet af odlingen därstädes af denna fisk.

För bedrifvande af fiske och kräftfångst i Hjälmarne hafva Konungens Befallningshafvande i Örebro, Västmanlands och Södermanlands län under år 1905 haft gemensamt sammanträde med vederbörande fiskerättsägare i denna sjö, och genom gemensamt utslag den 21 november 1906 hafva nämnda Konungens Befallningshafvande utfärdat nya bestämmelser för bedrifvande af fiske och kräftfångst i Hjälmarne. Genom nådigt beslut den 22 september 1905 har Kungl. Maj:t fastställt nya stadgar rörande fisket i sjön Vättern.

I fråga om *jakten* får Konungens Befallningshafvande hänvisa till hvad därom yttrats i sammanhang med redogörelsen för skogshushållningen och rofdjurs dödande.

4. Kommunikationer och varuutbyten.

A) **Landtkommunikationer.** I fråga om länets *järnvägar* får Konungens Befallningshafvande anföra följande.

Den uti förra berättelsen omnämnda järnvägen från Pålshöden till Örebro öppnades under januari månad 1901 för allmän trafik.

Genom nådig resolution den 31 december 1901 har Kungl. Maj:t lämnat åtskilliga personer tillstånd att anlägga och till allmänt begagnande mot afgift upplåta järnväg af 1,435 meters spårvidd från statens järnvägars södra station i Örebro till Örebro pappersbruks aktiebolags område vid Ske-

bäck i Almby socken. Örebro--Skebäcks järnvägsaktiebolag, å hvilket koncessionen öfverlåtits, har anlagt järnvägen, som under januari månad 1903 uppläts för allmän trafik. Någon persontrafik förekommer ej å järnvägen, utan är den afsedd att tillgodose fraktgodstrafiken för de fabriker, som äro anlagda vid sidan och ändpunkten af järnvägen. Genom nådig resolution den 23 januari 1903 har Kungl. Maj:t medgifvit sådant tillägg till den för järnvägen fastställda planen, att mellan de båda skenorna å järnvägen finge inläggas en tredje skena på sådant sätt, att järnvägen kan trafikeras äfven med rullande materiell för järnväg af 0⁸⁰¹ meters spårvidd. Sådan tredje skena har äfven inlagts, hvarigenom järnvägen på detta sätt kommit i direkt förbindelse med nyssnämnda järnväg från Örebro till Pålshoda.

Genom nådigt bref den 2 juni 1905 har Kungl. Maj:t på ansökning af Nora—Karlskoga järnvägsaktiebolag beviljat bolaget rättighet dels att anlägga och till allmänt begagnande mot afgift upplåta järnväg om 1⁴³⁵ meters spårvidd från Bofors station å Nora—Karlskoga järnväg till Valåsens station å Bredsjö—Degerfors järnväg, dels att till nämnda spårvidd ombygga sträckan Bredsjö—Striberg af Bredsjö—Degerfors järnväg samt därefter till allmänt begagnande mot afgift upplåta samma järnvägssträcka, dels ock att ej mindre, sedan omförmälda järnväg från Bofors till Valåsen blifvit i behörig ordning upplåten för allmän trafik samt en hållplats anordnats å Nora—Karlskoga järnväg vid den invid lägenheten Pungaränsa befintliga vaktstugan, från Bredsjö—Degerfors järnväg afsöndra sträckan Dalkarlsberg—Vikersvik, hvilken sträcka därefter vore att anse såsom en särskild järnväg, benämnd Dalkarlsbergs järnväg, samt nedlägga järnvägsdriften å sträckorna Striberg—Vikersvik och Dalkarlsberg—Degerfors af Bredsjö—Degerfors järnväg, än äfven, efter det järnvägssträckan Bredsjö—Striberg blifvit till normalspårig bana ombyggd och för allmän trafik upplåten, nedlägga järnvägsdriften å Bredsjö—Degerfors järnvägs bibanor till Petersfors masugn och till Rösbergs grufvor; hvarjämte Kungl. Maj:t i nåder förklarar, att, sedan järnvägen Bofors—Valåsen samt den till normalspårig bana ombyggda järnvägssträckan Bredsjö—Striberg blifvit fullbordade och vid afsyning i allo godkända, Nora—Ervalla järnväg, Nora—Karlskoga järnväg samt järnvägssträckan Bredsjö—Striberg skulle anses såsom en särskild järnväg, benämnd Nora—Bergslags järnväg. Arbetet med dessa järnvägar har ej under perioden afslutats.

Under sommaren år 1903 har Högfors aktiebolag fått färdig en under år 1901 påbörjad järnvägsanläggning mellan Högfors bruk och Hörks järnvägsstation å Frövi—Ludvika järnväg. Järnvägen, som är normalspårig och har en längd af 8 kilometer, trafikeras af bolaget med eget lokomotiv, men med af trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund förhyrda vagnar och befraktas så godt som uteslutande för brukets eget behof.

Under åren 1902 och 1903 har Frövi bruks aktiebolag låtit bygga en normalspårig järnväg om 2⁵ kilometers längd mellan Frövi station och bolagets pappersbruk. Järnvägen trafikeras af bolaget med eget lokomotiv och användes uteslutande för bolagets räkning.

Uti juli månad 1905 påbörjades anläggningen af en normalspårig järnväg mellan Storå hytta och Vasselhytte järnvägsstation å Frövi—Ludvika järnväg. Järnvägen, som är en half kilometer lång, har ej hunnit fullbordas under denna period.

Huru rörelsen å de mera betydande enskilda järnvägar, hvilka antingen helt och hållet eller till väsentligare del falla inom länet, utvecklats sig och huru trafiken och inkomsten däraf växlat, inhämtas af *tabell R* (sid. 33).

Med afseende å denna tabell må nämnas, att, då Östra Värmlands järnväg blott å en sträcka af 4 kilometer ligger inom länet och å denna sträcka någon station ej finnes, någon uppgift om denna järnväg ej ansetts erforderlig.

I fråga om de tider, då berörda järnvägar öppnades för allmän trafik och om deras spårvidd, hänvisas till de uppgifter, som Konungens Befallningshafvande härom lämnat i föregående berättelser.

De mindre järnvägarnes trafikförhållanden samt den procentiska ökningen eller minskningen af deras inkomster från det ena året till det andra under denna period belysas af *tabell S* (sid. 35).

Genom nådig resolution den 6 oktober 1905 har Kungl. Maj:t meddelat koncession å anläggning af en normalspårig järnväg från Eskilstuna till Örebro. Ehuru intresset för en sådan järnväg torde vara ganska stort, är det dock osäkert, huruvida tillräckliga medel kunna anskaffas för denna järnvägsanläggning.

Genom nådigt bref den 5 maj 1905 har Kungl. Maj:t lämnat Svartälfs järnvägsaktiebolag tillstånd att anordna elektrisk drift å bolagets järnväg mellan Kortfors och Grythyttan. Någon elektrisk drift å järnvägen har dock ej under denna period blifvit anordnad.

Under denna period har Kungl. Maj:t fastställt taxor för nedannämnda järnvägar inom länet, nämligen:

- den 14 december 1900 för järnvägen Pålshoda—Örebro,
- den 21 december 1900 för Bergslagens järnväg,
- den 17 april 1903 för Örebro—Skebäcks järnväg,
- den 31 december 1904 för Norra Östergötlands järnvägsaktiebolag tillhöriga järnvägar,
- den 6 oktober 1905 för bolaget Vielle Montagnes järnväg från zinkgrufvorna till Ämmeberg,
- den 27 oktober 1905 för Svartälfs järnväg,
- den 27 oktober 1905 för Nora—Karlskoga järnvägsaktiebolags järnvägar,
- den 3 november 1905 för Askersund—Skyllberg—Lerbücks järnväg, och
- den 3 november 1905 för Stripa—Guldsmeshyttan—Rossvälens samt Guldsmeshyttan—Storå järnvägar.

I föregående berättelse har Konungens Befallningshafvande redogjort för länets indelning i väghållningsdistrikt äfvensom för de utslag Konungens Befallningshafvande meddelat rörande de i 41 § af väglagen omförmälda förhållanden. Genom Kungl. Maj:ts utslag den 15 juli 1904 har nya *vägdeleningen* inom Örebro härads väghållningsdistrikt af Öster-Närkes fögderi blifvit fastställd och börjat tillämpas från och med år 1905. Inom Lindes fögderi har vägdeleningen inom Ramsbergs sockens väghållningsdistrikt blifvit under år 1905 afslutad samt tagit åt sig laga kraft, hvaremot vägdeleningen inom Fellingsbro härads väghållningsdistrikt, ehuru i det närmaste färdig, ej hunnit blifva afslutad under denna period.

Bilagda tabell 2 redogör för de allmänna vägarne och skjutsningen under femårsperioden. I afseende å denna tabell får Konungens Befallningshafvande anmärka, att olikheterna i denna tabell med den, som afgafs till föregående femårsberättelse, bero därpå, att vid vägdelningarne vägnarnas natur af landsväg och bygdeväg blifvit förändrad, så att förutvarande allmänna vägar uteslutits ur vägdelningarne och andra vägar i deras ställe intagits.

I fråga om nya väganläggningar samt omläggning eller förändring af gamla sådana, må anföras följande.

Inom Öster-Närkes fögderi har under år 1905 verkställts breddning och förbättring af vissa delar utaf bygdevägarne

Örebro—Kil—Nora samt Blacksta—Ekersmon öfver Kilsmon och Ekersmon. Arbetet har bekostats af Kils kommun med bidrag af 800 kr. från distriktets vägkassa. Inom Sköllersta härad hafva 30 kilometer bygdeväg fulländats för en kostnad af omkring 9,000 kronor och inom Örebro härad hafva 2⁵⁶ kilometer allmän väg omlagts för en kostnad af 1,020 kr. 24 öre.

Inom Väster-Närkes fögderi hafva 69 broar och brotrummor ombyggt eller reparerats.

Inom Nora fögderi har någon ny väganläggning ej förekommit under perioden.

Inom Lindes fögderi har öfver Storån vid Storå gäst-

Tab. R. Trafiken å mera betydande enskilda järnvägar inom Örebro län åren 1901—1905.

År.	Medel- längd trafikerad bana. Kilometer.	R e s a n d e.				Inkomst. Kronor.	Post, åkdon, levande djur m. m. Kronor.	Paket-, il- och fraktgods.		Summa inkomst. Kronor.	Ökning eller minsk- ning i procent.
		A n t a l.						100-tal kilogram.	Inkomst. Kronor.		
		1:a klass.	2:a klass.	3:e klass.	Summa.						
<i>Örebro—Köping.</i>											
1901	46	—	20,251	160,757	181,008	129,371	32,746	8,181,699	628,384	790,501	—
1902	46	—	19,733	154,848	174,581	125,602	33,335	7,697,153	589,951	748,888	— 5.3
1903	46	—	20,544	164,783	185,327	135,068	35,385	8,919,862	657,179	827,632	+ 10.5
1904	46	—	21,618	169,010	190,628	140,515	32,820	9,054,776	680,812	854,147	+ 3.2
1905	46	—	21,094	170,172	191,266	139,943	30,670	9,159,912	687,573	858,186	+ 0.5
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	+ 843	+ 9,415	+ 10,258	+ 10,572	— 2,076	+ 978,213	+ 59,189	+ 67,685	+ 8.6
<i>Frövi—Ludvika.</i>											
1901	98	—	15,641	185,793	201,434	126,747	33,576	9,233,544	1,535,785	1,696,108	—
1902	98	—	15,316	169,395	184,711	115,926	33,306	8,693,098	1,446,058	1,595,290	— 5.9
1903	98	—	14,299	180,471	194,770	118,553	27,580	9,860,097	1,596,158	1,742,291	+ 9.2
1904	98	—	14,246	198,300	212,546	126,734	25,603	10,233,096	1,631,725	1,784,062	+ 2.4
1905	98	—	16,021	207,856	223,877	132,647	25,316	10,457,433	1,670,124	1,828,087	+ 2.5
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	+ 380	+ 22,063	+ 22,443	+ 5,900	— 8,260	+ 1,223,889	+ 134,339	+ 131,979	+ 7.8
<i>Ervalla—Otterbäcken.</i>											
1901	130	—	12,930	141,439	154,369	87,654	35,031	2,355,095	487,502	610,187	— 6.0
1902	130	—	13,697	139,744	153,441	88,999	38,591	2,350,689	478,718	606,308	— 0.6
1903	130	—	14,622	151,001	165,623	96,287	39,984	2,384,534	497,321	633,592	+ 4.5
1904	130	—	14,149	150,386	164,535	98,302	37,345	2,627,938	517,549	653,196	+ 3.0
1905	130	—	14,330	162,659	176,989	104,784	43,305	2,579,368	515,496	663,585	+ 1.6
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	+ 1,400	+ 21,220	+ 22,620	+ 17,130	+ 8,274	+ 224,273	+ 27,994	+ 53,398	+ 8.7
<i>Bredsjö—Degerfors.</i>											
1901	97	—	1,848	26,393	28,241	14,079	2,380	1,118,638	162,303	178,762	— 0.6
1902	97	—	1,615	26,427	28,042	13,698	2,884	1,041,849	154,659	171,241	— 4.3
1903	97	—	1,611	28,875	30,486	14,876	4,190	1,114,848	169,057	188,123	+ 9.9
1904	97	—	1,471	27,085	28,556	13,936	4,233	1,310,207	197,842	216,011	+ 14.8
1905	97	—	1,558	28,092	29,650	14,901	4,195	1,177,616	173,194	192,290	— 10.9
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	— 290	+ 1,699	+ 1,409	+ 822	+ 1,815	+ 58,978	+ 10,891	+ 13,528	+ 7.5
<i>Svartålfvs järnväg.</i>											
1901	38	—	1,126	16,259	17,385	10,425	4,817	500,380	57,741	72,983	+ 0.13
1902	38	—	1,188	14,640	15,828	9,542	4,595	567,060	65,466	79,603	+ 9.1
1903	38	—	1,324	17,141	18,465	11,039	4,996	558,470	65,482	81,517	+ 2.4
1904	38	—	1,355	16,108	17,463	11,230	6,436	530,739	59,581	77,247	— 5.5
1905	38	—	1,412	15,722	17,134	10,859	8,662	568,117	59,165	78,686	+ 1.9
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	+ 286	— 537	— 251	+ 434	+ 3,845	+ 67,737	+ 1,424	+ 5,703	+ 7.8

2299/or. K. Maj:ts Befallningshafvandes femårsberättelser 1901—1905. Örebro län.

År.	Medel- längd trafikerad bana. Kilometer.	R e s a n d e.				Inkomst. Kronor.	Post, åtkdon, levvande djur m. m. Kronor.	Paket-, il- och frakttgods.		Summa inkomst. Kronor.	Ökning eller minsk- ning i procent.
		A n t a l.						100-tal kilogram.	Inkomst. Kronor.		
		1:a klass.	2:a klass.	3:e klass.	Summa.						
<i>Bånghammar—Kloten.</i>											
1901	22	—	117	1,478	1,595	1,316	306	72,515	16,692	18,314	—
1902	22	—	121	1,121	1,242	1,052	312	94,117	21,362	22,726	+ 24.1
1903	22	—	112	1,305	1,417	1,187	310	124,705	27,448	28,945	+ 27.4
1904	22	—	112	1,262	1,374	1,127	590	74,985	17,274	18,991	— 34.4
1905	22	—	101	1,281	1,382	1,114	355	89,536	20,553	22,022	+ 16.0
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	— 16	— 197	— 213	— 202	+ 49	+ 17,021	+ 3,861	+ 3,708	+ 20.2
<i>Bergslagens järnväg.</i>											
1901	78.5	—	5,795	60,206	66,001	73,083	24,185	1,102,882	390,198	487,466	— 0.1
1902	78.5	—	5,862	57,775	63,637	69,697	23,892	1,020,685	342,468	436,057	— 10.6
1903	78.5	—	5,528	58,178	63,706	67,404	22,677	1,144,602	389,421	479,502	+ 10.0
1904	78.5	—	5,277	58,803	64,080	62,560	24,580	1,208,977	396,609	483,749	+ 0.9
1905	78.5	—	5,674	60,611	66,285	66,197	24,677	1,219,577	385,301	476,175	— 1.6
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	— 121	+ 405	+ 284	— 6,886	+ 492	+ 116,695	— 4,897	— 11,291	— 2.3
<i>Askersund—Skylberg—Lerbäck.</i>											
1901	14	3,935	—	34,765	38,700	18,361	2,077	22,709	30,889	51,327	+ 1.5
1902	14	3,870	—	30,808	34,678	16,469	1,739	25,410	34,006	52,214	+ 1.7
1903	14	3,645	—	33,105	36,750	17,030	1,723	21,845	29,957	48,710	— 6.7
1904	14	3,813	—	33,172	36,985	17,454	1,866	22,919	31,304	50,624	+ 3.9
1905	14	4,033	—	34,255	38,288	17,841	1,813	24,981	32,801	52,455	+ 3.6
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	+ 98	—	— 510	— 412	— 520	— 264	+ 2,272	+ 1,912	+ 1,128	+ 2.2
<i>Säfsnäs järnväg.</i>											
1901	47	—	218	4,842	5,060	6,713	802	269,373	102,560	110,075	— 29.4
1902	47	—	241	3,867	4,108	5,624	709	329,920	123,375	129,708	+ 15.1
1903	47	—	183	3,868	4,051	5,488	626	308,938	120,725	126,839	— 2.3
1904	47	—	277	4,171	4,448	6,003	884	320,758	121,758	128,645	+ 1.4
1905	47	—	270	4,587	4,857	6,512	612	293,287	108,097	115,221	— 11.6
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	+ 52	— 255	— 203	— 201	— 190	+ 23,914	+ 5,537	+ 5,146	+ 4.7
<i>Örebro—Svartå.</i>											
1901	50	—	6,053	125,787	131,840	76,580	7,542	801,129	109,488	193,610	+ 17.9
1902	50	—	6,566	129,859	136,425	78,619	8,930	927,918	117,214	204,763	+ 5.8
1903	50	—	6,591	137,187	143,778	81,794	9,374	776,820	113,568	204,736	— 0.01
1904	50	—	6,456	147,203	153,659	84,065	8,532	879,594	131,513	224,110	+ 9.5
1905	50	—	6,868	157,687	164,555	88,766	9,208	769,538	122,914	220,888	— 1.4
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	—	+ 815	+ 31,900	+ 32,715	+ 12,186	+ 1,666	— 31,591	+ 13,426	+ 27,278	+ 14.1
<i>Pålsboda—Finspong.</i>											
1901	58	5,029	—	61,620	66,649	36,035	15,276	494,368	123,232	174,543	—
1902	58	5,045	—	56,109	61,154	34,217	16,091	476,238	121,666	171,974	— 1.5
1903	58	4,671	—	52,268	56,939	33,443	19,621	450,280	120,669	173,733	+ 1.0
1904	58	4,690	—	52,590	57,280	33,203	14,036	440,186	119,276	166,515	— 4.2
1905	58	5,429	—	55,964	61,393	34,706	14,646	450,966	119,320	168,672	+ 1.3
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	+ 400	—	— 5,656	— 5,256	— 1,329	— 630	— 43,402	— 3,912	— 5,871	— 3.9
<i>Örebro—Pålsboda.</i>											
1901	31	4,238	—	63,524	67,762	37,545	4,194	130,303	24,676	66,415	—
1902	31	5,484	—	61,652	67,136	38,735	4,539	161,103	29,338	72,612	+ 9.3
1903	31	5,482	—	60,234	65,716	36,370	5,145	157,825	29,421	70,936	— 2.3
1904	31	6,899	—	58,946	65,845	36,258	5,279	223,854	34,945	76,482	+ 7.8
1905	31	6,768	—	63,982	70,750	39,295	5,436	213,535	40,451	85,182	+ 11.4
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	+ 2,530	—	+ 458	+ 2,988	+ 1,750	+ 1,242	+ 83,232	+ 15,775	+ 18,767	+ 28.3

gifvaregård en ny bro blifvit uppförd, hvarjämte tillfartsvägar till bron blifvit anlagda. Arbetet, till hvilket lämnats statsbidrag, har i sin helhet kostat 17,041 kr. 96 öre samt blef färdigt under år 1901. Allmänna vägen vid den s. k. Kvarnabergsbacken i Lindesbergs socken har med statsbidrag blifvit omlagd under åren 1901 och 1902. Kostnaden härför uppgick till 3,523 kr. 17 öre. I stället för den s. k. Sundsbron strax söder om Lindesberg, som blifvit allt för bristfällig att kunna repareras, har under åren 1902 och 1903 en 6 meter bred bro blifvit uppförd för en kostnad af 46,096 kr. 45 öre, hvaraf 20,800 kronor erhållits i statsbidrag. Å Hidinge—Siggebohyttevägen hafva de båda Hidingebroarne

blifvit ombyggda till en gemensam bro för en kostnad af 1,200 kronor. Under åren 1903—1905 har anlagts en ny väg mellan Bergslags-Hörken till Grängesberg, hvartill statsbidrag om 17,300 kronor erhållits. Den inom detta län belägna del af vägen har en längd af 7,640 meter. Vägen, som ännu ej är afsynad och godkänd, har till denna periods utgång kostat 42,281 kr. 50 öre. Denna väg är ej upptagen i tabell 2 öfver vägarnes längd. Den i förra berättelsen omnämnda vägomläggningen mellan Spångboda och Rockhammar har under år 1902 fullbordats. Kostnaden för vägomläggningen har uppgått till 22,176 kr. 53 öre. Till Spannarboda, Sällinge och Blixterboda järnvägsstationer hafva från närmaste allmänna vägar bygdevägar blifvit med statsbidrag om 3,200 kronor anlagda. Kostnaderna för dessa tre anläggningar hafva uppgått till 5,830 kronor 26 öre.

Tab. S. Trafiken å mindre järnvägar i Örebro län åren 1901—1905.

	Medel- längd. Kilo- meter.	100-tal kg. gods.	Inkomster. Kronor.	Ökn. ell. minskn. i %.
<i>Kilsno—Brefvens järnväg.</i>				
År 1901	7	99,522	13,104	—
1902	7	120,442	15,880	+ 21.1
1903	7	100,547	13,263	— 19.7
1904	7	114,405	15,094	+ 18.3
1905	7	117,916	15,592	+ 3.1
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	+ 18,394	+ 2,488	+ 18.9
<i>Lazå—Röfors järnväg.</i>				
År 1901	5	518,550	30,846	—
1902	5	501,760	29,127	—
1903	5	418,490	26,073	—
1904	5	527,010	30,968	—
1905	5	490,300	28,796	—
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	— 28,250	— 2,050	—
<i>Ämmebergs järnväg.</i>				
År 1901	11	591,067	23,282	+ 7.4
1902	11	609,388	21,665	— 6.9
1903	11	615,370	18,270	— 15.6
1904	11	608,340	21,710	+ 18.8
1905	11	602,260	17,755	— 18.2
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	+ 11,193	— 5,527	— 23.7
<i>Storå—Guldsmedshyttans järnväg.</i>				
År 1901	4	373,829	19,562	—
1902	4	375,376	19,753	+ 1.0
1903	4	310,390	18,043	— 8.7
1904	4	413,190	21,972	+ 21.8
1905	4	470,571	26,887	+ 22.4
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	+ 96,742	+ 7,325	+ 37.4
<i>Kumla—Yzhults järnväg.</i>				
År 1901	—	147,964	18,723	—
1902	—	152,790	18,489	—
1903	—	137,977	16,933	—
1904	—	122,931	16,793	—
1905	—	147,468	18,156	—
Skillnad mellan 1901 och 1905 års trafik	—	— 496	— 567	—

Af det å riksdagens sjätte hufvudtitel uppförda extra ordinarie anslag till undersökningar och expenser för allmänna arbeten hafva blifvit inom länet använda 500 kronor hvarje år af perioden.

Antalet *grindar* å allmänna vägarne uppgår — järnvägsgrindarne vid vägöfvergångar däri icke inberäknade — till 55 inom Öster-Närkes fögderi, till 13 inom Väster-Närkes fögderi, till 7 inom Nora fögderi och till 3 inom Lindes fögderi.

Färjpenningar uppbäras fortfarande för öfverfart af Käxsundet i Bjurtjärns socken och af Torrvarpssundet i Grythyttans socken enligt särskilda, af Kungl. Maj:t den 18 november 1904 för Käxsundet och den 9 april 1875 för Torrvarpssundet fastställda taxor, hvilka äro intagna uti Konungens Befallningshafvandes tryckta förteckningar öfver de inom länet befintliga gästgifverier m. m.

Genom nådigt bref den 21 juni 1901 har Kungl. Maj:t förklarad Sundbo häradsbor berättigade att intill 1905 års utgång uppbära *afgift* med 50 öre för hvarje gång, som den å allmänna landsvägen mellan Närke och Östergötland befintliga *bro* öfver Lilla Hammarsundet öppnas för genomfart af fartyg eller båt af sådan storlek, att bron af sådan anledning behöfver öppnas. Genom nådigt bref den 13 oktober 1905 har dylikt tillstånd lämnats för ytterligare fem år från och med år 1906. Såsom bidrag till erforderlig vaktare vid en å samma landsväg befintlig bro öfver Stora Hammarsundet hafva samma häradsbor, enligt kungl. brefvet den 20 april 1859, jämväl erhållit rätt att tillsvidare uppbära afgifter till belopp af 75 öre för ångfartyg och 50 öre för seglande fartyg, hvarje gång bron passeras.

För *skjutsanstalternas* antal och legan därstädes samt antalet utgångna hästar redogöres i tabell 2.

Inom länet funnos under föregående period 43 skjutsanstalter, af hvilka 22 voro gästgifverier och 21 skjutsstationer. Samma antal skjutsanstalter finnes äfven under denna period, men af dessa äro 21 gästgifverier och 22 skjutsstationer. Orsaken härtill är, att Lekhyttans gästgifveri vid periodens början omändrats till skjutsstation.

Nyttorps skjutsstation indrogs vid föregående periods utgång, hvaremot å andra sidan skjutsstation inrättats vid Hidingebro.

Jämlikt 26 § i skjutsstadgan har Konungens Befallningshafvande förordnat om inrättande af skjutsstationer vid

Strömtorp och Hidingebro för en tid af tre år dels från den 1 januari 1901 och dels från den 1 januari 1904. Vid öfriga länets skjutsanstalter är skjutsen ställd på entreprenad. Nyssnämnda Strömtorps skjutsstation är densamma som förutvarande Karlskoga skjutsstation, men ändrades namnet i samband med motsvarande namnförändring å Karlskoga järnvägsstation. I stället benämnes det inom Karlskoga municipalsamhälle belägna Bregårdens gästgifveri numera Karlskoga gästgifveri.

Sedan entreprenadauktioner å öfvertagande för fem år, räknade från och med den 1 januari 1906, af skjutshållningen vid skjutsanstalterna inom länet blifvit hållna och Konungens Befallningshafvande till länets landsting för pröfning i öfverensstämmelse med 15 § i skjutsstadgan öfverlämnat de auktionsprotokoll, hvilka afsågo skjutsanstalter, där särskildt bidrag utförver maximilegan fordrats för skjutsens uppehållande, har, efter det landstinget i fråga om entreprenadbidragens belopp fattat beslut, Konungens Befallningshafvande vid pröfning af besluten funnit skäligen godkänna desamma.

Under denna period har genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 11 november 1904 Nora stads gästgifveri ändrats till skjutsstation från och med år 1906. Genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 23 november 1904 har Högfors skjutsstation indragits och ny skjutsstation från och med den 1 januari 1906 anordnats i närheten af Bergslags-Hörks järnvägsstation, hvarjämte genom Konungens Befallningshafvandes resolution den 20 december 1904 Torsta skjutsstation vid Abylund förflyttats till Sköllersta järnvägsstations närmaste omnejd.

Tabell T redovisar *entreprenadbidragen* för länets skjutsanstalter med entreprenad åren 1901—1905 och 1906—1910. Bidragen utgå med lika andelar af staten och länet.

Af tabellen framgår, att entreprenadbidrag icke erlagts under perioden 1901—1905 vid Ullersätters och Örebro skjutsstationer och under perioden 1906—1910 icke utgår vid Dylta skjutsstation samt vid Hallsbergs, Vretstorps och Fellingsbro gästgifverier.

Skjutslegan utgick under perioden 1901—1905 vid Örebro skjutsstation med 1 kr. 40 öre och vid Ullersätters skjutsstation med 1 kr. 25 öre per häst och nymil samt är under perioden 1906—1910 vid Fellingsbro gästgifveri 1 kr. 35 öre och vid Hallsbergs gästgifveri 90 öre per häst och nymil. Vid öfriga skjutsanstalter, utom Hidingebro och Strömtorps skjutsstationer, har legan under båda dessa perioder varit och är fortfarande 1 kr. 50 öre per häst och nymil. För tiden 1901—1903 har legan vid Hidingebro skjutsstation utgjort 2 kr. 50 öre och vid Strömtorps skjutsstation 2 kr. per häst och nymil och för tiden 1904—1906 vid den förra skjutsstationen 2 kr. 30 öre och vid den senare 2 kronor per häst och nymil. För tiden 1907—1909 kommer legan att utgöra vid Hidingebro skjutsstation 1 kr. 90 öre och vid Strömtorps skjutsstation 2 kr. per häst och nymil.

Kungsskjuts har under perioden 1901—1905 icke förekommit och kronoskjuts helt obetydligt.

I fråga om länets postanstalter, telegrafstationer och telefoninrättningar får Konungens Befallningshafvande hänvisa till Generalpoststyrelsens och Telegrafstyrelsens härom lämnade berättelser.

Tab. T. *Entreprenadbidragen vid Örebro läns skjutsanstalter.*

Skjutsanstaltens namn.	Årligt entreprenadbidrag.	
	Åren 1901—1905. Kronor.	Åren 1906—1910. Kronor.
a) Öster-Närkes fögderi:		
Vintrosa-Sanna gästgifveri	425	400
Mosås skjutsstation	100	20
Dylta »	400	—
Glanshammars gästgifveri	350	400
Lännäs »	300	350
Kilsmo »	900	900
Pålsboda »	800	800
Hjortkvarns skjutsstation	800	800
Torsta skjutsstation vid Abylund (förlagd 1905 till Sköllersta)	325	
Sköllersta skjutsstation		375
b) Väster-Närkes fögderi:		
Skalltorps skjutsstation	125	125
Råå gästgifveri	400	400
Mariedams skjutsstation	300	500
Lerbäcks gästgifveri	700	700
Hallsbergs »	400	—
Svartå »	1,000	1,000
Edsbergs-Sanna »	600	600
Lekhyttans skjutsstation	350	500
Vretstorps gästgifveri	600	—
Laxå skjutsstation	300	300
c) Nora fögderi:		
Grythyttedens gästgifveri	1,000	620
Kjärfvingeborns skjutsstation	450	450
Hjulejö gästgifveri	900	900
Järnboås skjutsstation vid Tolfsbörd	200	400
Greksåsars »	400	195
Vikersviks »	250	350
Karlskoga (f. d. Bregårdens) gästgifveri	500	700
Bjurtjärns skjutsstation vid Brunnstorp	200	350
Västra Kedjeåsens skjutsstation	300	350
d) Lindes fögderi:		
Laxbro gästgifveri	1,500	1,500
Högfors skjutsstation (indragen 1906)	400	
Bergslags-Hörks »		550
Storå gästgifveri	900	900
Ramsbergs »	600	800
Hägernäs skjutsstation	300	290
Fellingsbro gästgifveri vid Olofsborg	275	—
Sällinge skjutsstation	200	200
Ullersätters »	—	300
Blixterboda »	175	175
e) Städerna:		
Örebro skjutsstation	—	725
Askersunds gästgifveri	750	675
Nora gästgifveri (skjutsstation år 1906)	325	700
Lindes gästgifveri	850	1,000
Samtliga skjutsanstalter med entreprenad	19,650	20,300

B) Sjökommunikationer. Någon egentlig förändring har häri ej under perioden inträffat. På sätt i föregående berättelse omnämns, står Örebro stad genom Örebro kanal och sluss i direkt förbindelse med Hjälmararen.

Ångbåtskommunikationerna mellan Örebro och Stockholm öfver Hjälmararen, Hjälmar kanal och Mälaren besörjas af Örebro nya rederiaktiebolag och Ångfartygsaktiebolaget Hjälmararen, hvilket senare bolags styrelse har sitt säte i Stockholm. Örebro nya rederiaktiebolag använder härför ångarne Örebro I om 103 ton, Örebro II om 160 ton och Örebro III om 104 ton, hvarjämte bolaget genom ångaren Gustaf Lagerbjelke om 75 ton underhåller reguljär förbindelse mellan Örebro, Odensbacken och Skogstorp. Ångfartygsaktiebolaget Hjälmararen har endast ångaren »Engelbrekt», hvilken gör regelbundna turer mellan Örebro, Odensbacken och Stockholm. Godstrafiken å Hjälmararen äfvensom mellan Örebro och Stockholm underhålles till största delen af Örebro nya rederiaktiebolag, som härför använder två bogserångare, Närke och Hjälmararen, den förra om 16⁴³ ton och den senare om 11³⁶ ton, äfvensom 21 pråmar och 1 segelfartyg med en dräktighet om tillsammans 1,340 ton. Någon lifligare segelfart förekommer numera ej å Hjälmararen, och landtmännens segelfart därstädes är äfven högst obetydlig.

Örebro ångslupsaktiebolag, som bildades år 1896 med ändamål att å sjön Hjälmararen bedrifva person- och godstrafik, har två grundgående ångare, Björksundet och Hemfjärden, med hvilka bolaget uppehåller reguljära turer mellan Örebro stad samt bryggor vid Hem- och Mellanfjärdarne af Hjälmararen.

Sjöfarten å Vättern är ganska betydlig. Sjökommunikationerna mellan Askersund samt Motala, Vadstena, Jönköping och Göteborg uppehållas af Askersunds ångfartygsaktiebolag, som har två ångare, Vättern I och Vättern II. Härförutom underhålles regelbunden ångbåtsförbindelse mellan Askersund och Stockholm. Grufbolaget Vieille Montagne, som har hamn vid Ammeberg, uppehåller genom två egna ångare, Vieille Montagne n:o I och Vieille Montagne n:o 2, om tillsammans 236 ton, förbindelse med Göteborg, dit bolagets produkter fraktas för vidare befordran till Belgien.

Ångbåtskommunikation med regelbundna turer är numera inrättad å sjön Möckeln i Karlskoga socken, hvarest ångslupen Karl IX, med rättighet att föra 60 passagerare, befordrar personer och gods mellan Karlskoga—Valåsen och Karlskoga—Degerfors. Äfven å Alkvättern med flere sjöar finnes ångbåtskommunikation, i det att de Alkvätterns aktiebolag tillhöriga två ångbåtar, »Vingolf» om 20 ton och »Alkvättern» om 10 ton, befordra passagerare och gods.

Å Lindesjön, Rossvälen, Ljusnarn och Hörkensjöarne förekommer bogsering medelst ångare af pråmar, som frakta limsten, bränd kalk, trävirke m. m.

I öfrigt får Konungens Befallningshafvande hänvisa till Kommerskollegii årsberättelser angående sjöfart.

Genom särskilda nådiga bref den 16 december 1904 har Kungl. Maj:t fastställt förnyad taxa dels å afgifter för begagnande af Örebro hamn, kanal och sluss, dels ock å hamnafgifter i staden Askersund, hvilka taxor skola vara gällande till 1909 års utgång.

För begagnande af *Knappfors sluss* i Karlskoga härad har Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 28 oktober 1904 föreskrifvit, att den af Kungl. Maj:t den 13 oktober 1899 fastställda taxa skall fortfarande lända till efterrättelse under åren 1905—1909. Angående *trafiken* vid denna sluss har Konungens Befallningshafvande erhållit följande redogörelse:

År.	Sluss- afgifter.	Räntor.	Omkost- nader.	Vinst.	Utdel- ning.
1901	kr. 725·69	348·26	797·85	276·10	300·00
1902	> 436·87	333·64	244·71	525·80	300·00
1903	> 841·37	342·50	201·71	982·16	400·00
1904	> 653·42	361·45	868·72	146·15	400·00
1905	> 635·96	371·50	948·08	59·38	400·00

För öfriga inom länet befintliga transportmedel får Konungens Befallningshafvande hänvisa till hvad Konungens Befallningshafvande därom anført i föregående berättelser.

C) Sjöfart och handel. I afseende å de till inrikes sjöfart använda seglande fartyg af mer än 10 tons dräktighet och ångfartyg tillhörande landtmän inom Örebro län samt dessa fartygs besättningar får Konungens Befallningshafvande hänvisa till Kommerskollegii härom årligen utkommande berättelser.

Till samma kollegii berättelser får Konungens Befallningshafvande äfven hänvisa i fråga om antalet å landet befintliga handlande, deras bevillning och de hos dem anställda personer.

Den så kallade gårdfarihandeln förekommer fortfarande inom länet, men dess forna betydelse har helt och hållet upphört. Under år 1905 har Konungens Befallningshafvande lämnat tillstånd åt 68 personer att idka dylik handel.

I afseende å de hufvudsakligaste afsättningsorterna utom länet för dess alster af landt- och bergsbruket har någon nämnvärd förändring ej inträffat, hvarför Konungens Befallningshafvande åberopar hvad i föregående berättelser härom blifvit omförmäldt.

Varuutbytena inom länet ske fortfarande hufvudsakligen å torgdagar och kreatursmöten. Marknaderna hafva däremot förlorat nästan all betydelse.

De af Konungens Befallningshafvande den 24 januari 1885 utfärdade särskilda ordningsföreskrifter i afseende å de å länets landsbygd medgifna torgdagar och kreatursmöten tillämpas fortfarande och hafva åstadkommit, att ordningar vid desamma i regel ej förekomma.

I afseende å *marknader* har under denna period den förändring inträffat, att de i Örebro i april och september månader förekommande marknader blifvit indragna, hvaremot öfriga i föregående berättelser omnämnda marknader fortfarande hållas. Den i Tomta under oktober månad förekommande marknaden har dock genom Kommerskollegii bref den 31 december 1902 blifvit bestämd att från och med år 1904 hållas i det därbredvid belägna Hallsbergs municipalsamhälle.

Kreatursmöten hållas beträffande städerna:

i Örebro den första onsdagen i januari, februari, mars, juni, juli, augusti, november och december månader, eller, om helgedag då inträffar, påföljande lördag; i Askersund andra onsdagen i januari, februari, mars, november och december eller, om helgedag då inträffar, påföljande lördag; i Nora tredje lördagen i

januari, februari, mars, november och december månader, eller, om helgedag då inträffar, onsdagen därförut; samt i Lindesberg andra onsdagen i hvarje månad, eller, om helgedag då inträffar, påföljande lördag.

Å landsbygden förekomma följande *torgdagar* och *kreatorsmöten*, nämligen i

Öster-Närkes fögderi: Torgdag hålles vid Odensbacken den första helgfria torsdagen i hvarje månad och vid Brevfvens bruk den andra helgfria dag, som inträffar näst efter den fjärde i hvarje månad, hvarjämte kreatursmöten hålles i Odensbacken första helgfria tisdag i februari, juni, augusti och december månader.

Väster-Närkes fögderi: Vid Hallsbergs station hålles torgdagar hvarje helgfria fredag samt kreatursmöten den sista helgfria fredagen i hvarje månad. Vid Zinkgrufvan hålles torgdag den 5 och den 20 i hvarje månad. Vid Lerbäck hålles

månatligen utom i april kreatursmöte den första helgfria fredag. Vid Kumla station hålles torgdagar hvarje helgfria tisdag och lördag samt dessutom vid Kumla kyrka kreatursmöten andra helgfria tisdagen i hvarje månad. Kreatursmöten hålles vid Fjugesta tredje helgfria torsdagen i april, juni, september och november månader. Vid Hidingebro hålles kreatursmöten första helgfria tisdagen i april, juni, september och november månader. Torgdagar hålles en gång i månaden vid Mullhyttan och vid Svartå järnvägsstation. Kreatursmöten hålles vid Vretstorpens järnvägsstation en gång i februari, april, september och december månader. Vid Laxå station hålles torgdag en gång i månaden och vid Åmneberg två gånger i månaden.

Lindes fögderi: Vid Frövi och Kopparberg hålles torgdagar i hvarje vecka.

Nora fögderi: Vid Karlskoga hålles torgdagar hvarje helgfria torsdag, hvarjämte kreatursmöten hålles den första torsdagen i april och oktober månader.

5. Kamerala förhållanden.

I tabell 3 redogöres för antalet hemman och lägenheter å landet, deras kamerala natur och bruksdelar jämte taxeringsvärden, äfvensom för städernas jordar, hus och tomter jämte deras taxeringsvärden m. m.

I nyssnämnda tabell hafva 2 1/2 så kallade hyttetal i Nora fögderi medräknats bland länets *mantal* och, liksom i motsvarande vid föregående berättelse fogade tabell, upptagits såsom 10 mantal.

Från ödesmål har icke något hemman blifvit under perioden upptaget.

Den vid upprättandet af 1899 års jordeboksförändrings-extrakt begångna, i förra berättelsen omnämnda felaktighet har rättats vid afgifvande af 1901 års jordeboksförändringsextrakt.

De *jordafsöndringar*, hvarå Konungens Befallningshafvande under denna period meddelat fastställelse, hafva utgjort 290 år 1901, 316 år 1902, 358 år 1903, 201 år 1904 och 439 år 1905, eller tillsammans 1,604 och således i medeltal 321 för hvarje år. Af dessa jordafsöndringar falla 383 inom Öster-Närkes, 694 inom Väster-Närkes, 263 inom Nora och 264 inom Lindes fögderi.

För statsverkets räkning voro vid 1905 års slut *utarrenderade* 76 *kronoegendomar*, hvaraf 73 hemman samt 3 f. d. löningsjordar, landssekreterarejorden, landskamrerarejorden och landtränmästarejorden. Deras sammanlagda mantal uppgick till 75 1/2. Taxeringsvärdet härå uppgick till 1,929,500 kronor. Årliga arrendebeloppet utgjorde år 1905 78,789 kr. 2 öre.

Under femårsperioden har Konungens Befallningshafvande förordnat om *rotering* af

- 1:o) 1/4 mantal Sirbomark n:r 1 i Östra Nysunds socken genom utslag den 4 februari 1901, fastställt af Kungl. Maj:t enligt nådigt bref den 21 juni 1901,
- 2:o) 1 mantal Hälla n:r 1 i Sköllersta socken genom utslag den 20 mars 1903, fastställt af Kungl. Maj:t enligt nådigt bref den 11 december 1903, och
- 3:o) lägenheten Länsmans-, Förpantnings- och Åkrokstegarne n:r 1 i Vintrosa socken enligt utslag den 20 mars 1903, fastställt af Kungl. Maj:t enligt nådigt bref den 18 december 1903.

I afseende å de under femårsperioden *till skatte lösta* hemmansdelar får Konungens Befallningshafvande hänvisa till följande öfversikt:

År.	Antal.	Skatteköpe- skilling, kr.	Vadstena krigs- manshuskassa, kr.
1901	6	81·08	4·87
1902	9	31·04	1·88

År.	Antal.	Skatteköpe- skilling, kr.	Vadstena krigs- manshuskassa, kr.
1903	8	38·99	2·33
1904	8	42·51	3·73
1905	4	29·77	1·79

Sammanlagda mantalet af berörda skatteköpta delar utgjorde 2 1/2 1/2.

Under femårsperioden hafva endast 2 *kronohemman* blifvit *försälda* emot nedanstående belopp:

1:o) enligt kungl. brefvet den 24 april 1903 förra kronofogdebostället 1/4 mantal Bomanshyttan n:r 1 i Nora socken emot kronor 23,950;

2:o) enligt kungl. brefvet den 15 maj 1903 lotten n:r 2 utaf hemmanen Ånsta n:r 3 och 4 om tillsammans 1 mantal i Ånsta socken och Örebro härad, omfattande lägenheten Odalslund med angränsande 2 skogsskiften om tillhoppa 44 hektar 84 ar, emot kronor 15,400.

Under denna period har ej någon *skattefrälseränta* blifvit af staten inlöst.

På grund af bestämmelserna i kungl. förordningen den 2 december 1892 angående viss *ersättning* af statsmedel *till ägare af skattefrälsehemman*, hvilkas ränta icke blifvit af statsverket inlöst, hafva af statsmedel utbetalts 411 kr. 44 öre under år 1901, 419 kr. 51 öre under år 1902, 442 kr. 76 öre under år 1903, 459 kr. 55 öre under år 1904 och 525 kr. 53 öre under år 1905, eller tillsammans under perioden 2,258 kr. 79 öre.

För egendomar af *fideikommissnatur* och deras innehafvare redogöres i bifogade **tabell 4**.

Egendomar tillhörande *inhemska aktiebolag* och egendomar tillhörande *främmande makters undersåtar* under år 1905 finnas upptagna i bifogade **tabellerna 5 och 6**.

Antalet sökta och avslutade *laga skiften* inom Örebro län under denna femårsperiod har utgjort:

	Sökta.	Afslutade.
År 1901	5	3
» 1902	11	6
» 1903	3	4
» 1904	7	3
» 1905	6	7
Summa	32	23
Medeltal för åren 1901—1905	6·4	4·6
» » » 1896—1900	2·2	3·4

Förenämnda avslutade laga skiften under denna femårsperiod hafva omfattat följande förmedlade mantal och ägo-

vidder, de senare uttryckta i hektar af här nedan upptagna olika ägoslag, nämligen:

År.	Mantal.	Åker.	Äng.	Odlingsmark.	Afrösningsjord.	Inrösningsjord.	Summa hektar.
1901	1 750	88	9	6	102	2	207
1902	9 583	316	70	—	1,073	47	1,506
1903	3 500	349	110	—	834	20	1,313
1904	4 375	288	9	23	202	6	528
1905	13 625	838	302	63	1,557	63	2,823
Summa	32 833	1,879	500	92	3,768	138	6,377

Medeltal för år utgjorde af skiftade mantal 6 566 och af skiftad ägovidd 1,295 4 hektar. För jämförelse med nästföregående femårsperiod antecknas, att därunder samma slags förrättningar omfattat i medeltal för år skiftade mantal 2 852 och skiftad ägovidd 786 4 hektar.

Såsom förklaring på den i ögonen fallande stora olikhet emellan nästföregående femårsperiod och nu varande i fråga om skiftade mantal och ägovidder torde böra antecknas, att under senare åren förekommit inom länet en mängd försäljningar af större egendomspossitioner, som styckats i smärre ägotter och för den skull måste förut undergå laga skifte.

Vid förenämnda under femårsperioden avslutade laga skiften hafva ägotter utbrutits till följande antal delägare:

År.	Kvarboende, som hvar för sig fått			Utflyttade, som hvar för sig fått	
	1 skifte.	2 skiften.	3 skiften.	1 skifte.	2 skiften.
1901	3	2	—	2	4
1902	17	6	—	—	—
1903	6	3	—	—	—
1904	8	1	—	2	—
1905	18	2	2	1	—
Summa	52	14	2	5	4

Sålunda summa 68 kvarboende samt 9 utflyttade delägare, och utgjorde utlagda skiftenas antal 99.

Enligt de uppgifter, som inkommit till Landtmäterikontoret från vederbörande landtmätare med deras årsredogörelser, hafva omkostnaderna för de under ifrågavarande femårsperiod avslutade laga skiften uppgått till följande belopp, i kronor:

	Till landtmätare och godemän.	I öfrigt.	Summa. Kronor.
År 1901	1,736	390	2,126
> 1902	5,833	—	5,833
> 1903	3,885	—	3,885
> 1904	1,675	—	1,675
> 1905	8,313	1,500	9,813
Summa	21,442	1,890	23,332

I medeltal för år hafva omkostnaderna för egentliga laga skiften således uppgått till 4,666 kr. 40 öre. Under näst föregående femårsperiod var samma medeltal 3,680 kr. 20 öre.

Till understöd af allmänna medel för utflyttningar i följd af laga skiften under denna femårsperiod har, enligt hvad af inkomna handlingar kunnat erfaras, icke utanordnats något belopp. Enligt en af förste landtmätaren i länet i sammanhang med länsberättelsen upprättad tablå, utvisande det allmänna skiftesverkets i Örebro län ställning den 31 december 1905, hvilken likväl i anseende till frågans beskaffenhet icke kunnat grundas på annat än sannolikhetsberäkning, skulle laga skifte vara att påräkna å alla ägor till 81 976 mantal, å inägor till 7 816 mantal och å utägor till 4 253 mantal.

Af hemmansklyfningar och ägostyckningar hafva under nu ifrågavarande femårsperiod följande antal afslutats, med här angifna omfattning:

	Antal.	Mantal.	Hektar.	Delägare.
År 1901	108	35 567	6,402	536
> 1902	99	20 528	5,041	518
> 1903	111	29 950	5,466	514
> 1904	99	22 863	3,872	416
> 1905	113	33 774	6,965	793
Summa	530	142 682	27,746	2,777

Häraf hafva genom ägostyckningar blifvit delade: 4,604 hektar år 1901, 3,015 år 1902, 4,114 år 1903, 3,094 år 1904 och 5,501 år 1905, eller inalles 20,328 hektar.

Medeltalet af hemmansklyfningar och ägostyckningar under perioden har således utgjort 106, omfattande 28 536 mantal, 5,549 2 hektar och 555 4 delägare.

Utom ofvan omförmälda skiftesförrättningar har länets landtmäteripersonal, som i medeltal utgjorts af 6 på eget ansvar arbetande landtmätare jämte 2 medhjälpare, under nu ifrågavarande femårsperiod handlagt åtskilliga andra förrättningar, såsom arealuppmätningar, rågångsförrättningar och vägdelnings m. m.

Af sådana förrättningar avslutades under år 1901 20, under år 1902 37, under år 1903 32, under år 1904 26 och under år 1905 21, eller under hela femårsperioden 136, hvilket i medeltal pr år gör 27 2 förrättningar.

Bland vägdelningsförrättningar enligt nya väglagen hafva under femårsperioden inga blifvit avslutade, som af landtmätare handlagts; och synes af årsredogörelserna, att ingen sådan förrättning är under handläggning.

Af alla de under denna femårsperiod avslutade landtmäteriförrättningar, hvilkas antal hafva utgjort 689, hafva 43 varit beroende på rättegångar, eller öfver 6 % af alla förrättningar. Såsom förklaring på, att ett så stort antal förrättningar varit beroende på rättegångar, torde böra påpekas, att nämnda rättegångar till endast en ringa del berott på besvär från vederbörande jordägare, utan på den omständighet att fastställelse vägrats å förrättningar och att landtmätare funnit anledning besvara sig öfver sådant beslut, hvarigenom förrättningar, med hvilka sådan åtgärd ägt rum, upptagits i årsredogörelserna såsom beroende af rättegångar efter avslutandet.

Beträffande särskildt sådana förrättningar, som föranledts af föreskrifterna i lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879, må anmärkas, att under femårsperioden intet förordnande utfärdats för landtmätare

och att förordnanden till alla dylika förrättningar meddelats för statens landtbruksingenjör, och utgör deras antal under femårsperioden tillsammans 55, eller i medeltal för år 11.

Ehuru någon fullständig redogörelse för *landstingets* och kommunernas *finanser* numera icke skall inflyta i denna

berättelse, dorde dock, i likhet med hvad vid föregående berättelse ägt rum, Konungens Befallningshafvande böra lämna den öfversikt af landstingets verksamhet, som kan inhämtas af i *tabell U* (sid. 41) meddelade utdrag af landstingets räkenskaper för åren 1901—1905.

6. Politi.

Uti första afdelningen af denna berättelse har Konungens Befallningshafvande redogjort för, huru långt det fortskridit i fråga om Hallsbergs och Nya Kopparbergs municipalsamhällets ombildande till köpingar.

I fråga om de inom länet befintliga *municipalsamhällena* får Konungens Befallningshafvande meddela följande.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 28 augusti 1903 gillat Konungens Befallningshafvandes beslut, att ordningsstadgan för rikets städer skulle i tillämpliga delar gälla inom Nya Kopparbergs municipalsamhälle äfvensom uppdragit åt Konungens Befallningshafvande att, med tillämpning af vissa af Kungl. Maj:t fastställda hufvudgrunder för bringande till verkställighet inom samhället af berörda stadga, utfärda erforderliga bestämmelser i ämnet, så har Konungens Befallningshafvande genom resolution den 9 oktober 1903 utfärdat ordningsstadgar för Nya Kopparbergs municipalsamhälle.

I fråga om Kumla municipalsamhälle har Konungens Befallningshafvande genom resolution den 28 september 1901 för detta samhälle utfärdat ny hälsovårdsordning. Härjämte har Konungens Befallningshafvande jämlikt bemyndigande i nådigt bref den 29 januari 1904, i öfverensstämmelse med de af Kungl. Maj:t fastställda hufvudgrunder, utfärdat ordningsstadgar för nämnda samhälle.

Sedan inom ett flertal af länets socknar antagits *ordningsstadgar* för utöfvande såsom yrke af slakteri eller tillverkning af korf, s. k. sylta och dylika födoämnen, har Konungens Befallningshafvande fastställt sådana stadgar för Gräfve, Kils, Tysslinge, Glanshammars och Lillkyrka socknar genom resolution den 15 februari 1902, för Norrbyås socken genom resolution den 3 maj 1902, för Nora socken genom resolution den 16 juni 1902, för Stora Mellösa socken genom resolution den 13 augusti 1902, för Ekers socken genom resolution den 2 november 1902, för Kumla socken genom resolution den 14 februari 1903, för Hallsbergs socken genom resolution den 30 maj 1903, för Karlskoga socken genom resolution den 27 juni 1903 och för Askers socken genom resolution den 23 januari 1904.

Uti Civildepartementets publikationer angående *försäkringsväsendet* i riket finnas fullständiga redogörelser såväl för brandförsäkrings- och kreatursförsäkringsinrättningarnes i länet verksamhet under denna period som ock angående den verksamhet, som utvecklats af bolaget inom Örebro län till försäkring mot hagelskada samt ränte- och kapitalförsäkringsanstalten i Örebro län, hvarför Konungens Befallningshafvande i fråga härom får hänvisa till nämnda publikationer.

I afseende å de *allmänna läroverken* och öfriga äldre undervisningsanstalter, deras organisation och den undervisning, som i dem meddelas, får Konungens Befallningshaf-

vande hänvisa till hvad som i föregående berättelser i detta hänseende meddelats. I fråga om den i förra berättelsen omnämnda ombyggnaden af Karolinska läroverkets hus i Örebro må nämnas, att kostnaden för densamma uppgått till 184,216 kr. 71 öre.

Rörande *folkskolan* och folkundervisningen i länet får Konungens Befallningshafvande återopa hvad å annat ställe i denna berättelse finnes i korthet omnämndt och de särskilda redogörelser, som af vederbörande inspektörer lämnas.

Örebro läns manliga folkhögskola har under denna period fortsatt sin verksamhet i öfverensstämmelse med skolans stadgar och det vid folkhögskolor brukliga arbetssätt. Skolans räkenskapsår omfattar tiden den 1 maj till den 1 maj på följande år. Skolan åtnjuter i anslag af staten 4,000 kronor och af landstinget 1,700 kronor, dessutom inflyta i elevavgifter årligen omkring 1,500 kronor. Elevernas antal uppgick under läsåret 1905—06 till 43.

Den i samband med folkhögskolan såsom en andra årskurs anordnade landtmannaskolan har under denna period fortsatt sin verksamhet i öfverensstämmelse med de för skolan af Kungl. Maj:t fastställda stadgar. Skolan åtnjuter i anslag af staten 3,000 kronor, af landstinget 1,300 kronor och af hushållningssällskapet 1,200 kronor. I elevavgifter uppbäras årligen omkring 360 kronor. Elevantalet var för år 1905 15.

Folkhögskolan för unga kvinnor har under perioden arbetat efter samma plan som förut och under samma ledning som de båda förutnämnda skolorna. Skolan åtnjuter i anslag af staten 1,455 kronor, af landstinget 300 kronor, af Örebro läns slöjdförening 300 kronor och af folkhögskoleföreningar 300 kronor. Elevantalet år 1905 var 28.

För skolornas framtida betryggande hafva grundfonder insamlats, hvilka uppgingo den 1 maj 1906 till 6,892 kr. 18 öre för manliga folkhögskolan och till 3,747 kr. 34 öre för kvinnliga folkhögskolan.

Örebro läns folkhögskolas ekonomiska ställning den 1 maj 1906 synes af följande uppgift å dess tillgångar (skulder ägde skolan samtidigt inga):

Fastighet om 3 tunnland	1,500.00
Folkhögskolebyggnad	10,000.00
Gymnastikbyggnad med attiralj	6,000.00
Bostadsbyggnad	10,000.00
Bagarstuga m. m.	500.00
Uthusbyggnad	1,500.00
Inventarier	11,566.00
Nybblegården, ¼ mantal (inköpt för 13,000 kr.), taxeringsvärde . . .	6,600.00
Kontant i kassan	358.07

Summa kronor 48,024.07

Tab. U.

Örebro läns landstings finanser åren 1901—1905.

	År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.		År 1901.	År 1902.	År 1903.	År 1904.	År 1905.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Debet.						Folkundervisning.					
<i>Ingående tillgångar.</i>						<i>Småskollärarinneseminarier</i>					
Inventarier	500 00	500 00	500 00	500 00	500 00		3,700 00	3,700 00	3,700 00	3,900 00	3,900 00
Fordringar och kontant	37,684 82	12,331 88	901 64	10,549 69	8,473 83		600 00	600 00	600 00	600 00	600 00
Fastigheter	471,500 00	539,286 82	539,286 82	584,286 82	619,286 82		3,300 00	3,300 00	5,800 00	3,300 00	3,300 00
										2,500 00	
Inkomster.						<i>Läraremöten och stipendier</i>					
Statsanslag	883 00	1,200 00	1,200 00	1,200 00	—		200 00	475 00	475 00	775 00	800 00
Brännvinsmedel	103,811 19	100,653 89	102,158 96	101,204 80	107,627 75		<i>Jordbruk o. binärningar.</i>				
Landstingsmedel	26,803 92	39,469 49	39,269 13	42,743 85	29,500 00		<i>Skogsodlingens befrämjande</i>				
Idiotanstalten i Örebro	—	—	—	—	183 70		2,083 00	2,400 00	2,400 00	2,400 00	2,200 00
<i>Utgående skulder . . .</i>	<i>134,459 03</i>	<i>106,500 00</i>	<i>144,022 02</i>	<i>149,192 86</i>	<i>127,499 01</i>		<i>Mosskulturföreningen</i>				
Summa debet	775,641 96	799,942 08	827,338 57	889,678 02	893,071 11		400 00	400 00	400 00	400 00	400 00
							<i>Fiskerinäringens befrämjande</i>				
							500 00	500 00	500 00	500 00	500 00
							<i>Allmän ordning och diverse.</i>				
							<i>Bevarande af fornminnen</i>				
							500 00	2,000 00	500 00	500 00	3,000 00
							<i>Örebro slotts restaurering</i>				
							1,000 00	—	—	—	—
							<i>Antecepterad anslag till Krylbobanan</i>				
							3,018 35	17,467 14	—	—	—
							<i>Understöd åt lärarinna</i>				
							150 00	150 00	200 00	200 00	200 00
							<i>De blindes förening</i>				
							100 00	100 00	100 00	100 00	—
							<i>Arkivhyra</i>				
							100 00	100 00	100 00	100 00	100 00
							<i>Örebro läns skytteförbund</i>				
							—	—	500 00	500 00	500 00
							<i>Nykterhetens befrämjande</i>				
							—	450 00	450 00	500 00	600 00
							<i>Landsmålsundersökningar i Närke</i>				
							—	—	300 00	300 00	300 00
							<i>Landstingstidskriften</i>				
							200 00	200 00	200 00	200 00	200 00
							<i>Örebro läns kalender</i>				
							—	—	—	1,000 00	—
							<i>Johan Johansson i Nora-skog</i>				
							—	—	—	1,500 00	—
							<i>De blindas veckoblad</i>				
							—	—	—	—	100 00
							<i>Örebro stads brandväsen</i>				
							—	—	—	—	70 00
							<i>Länets allmänna fattigvård</i>				
							—	—	1,350 00	—	—
							Förvaltningkostnader.				
							<i>Arfvoden till landstingets tjänstemän och be- tjänte</i>				
							920 00	1,100 00	1,225 00	1,635 00	1,670 00
							<i>Resersättningar</i>				
							809 04	712 70	528 50	615 59	1,455 53
							<i>Hyror</i>				
							180 00	180 00	180 00	180 00	187 00
							<i>Annonser, tryck m. m.</i>				
							934 03	1,456 51	1,466 58	1,816 20	2,045 25
							<i>Räntor</i>				
							3,680 36	3,148 58	4,472 02	3,997 30	3,533 28
							Utgående tillgångar.				
							<i>Inventarier</i>				
							500 00	500 00	500 00	500 00	512 50
							<i>Fordringar och kontan- ter</i>				
							12,331 88	901 64	10,549 69	8,473 83	9,242 50
							<i>Fastigheter</i>				
							539,286 82	539,286 82	534,286 82	619,286 82	623,809 27
							Summa kredit				
							775,641 96	799,942 08	827,338 57	889,678 02	893,071 11

Nybyggnadernas ekonomi är ej intagen i den å sid. 40 intagna tablå, enär för dessa föras särskilda räkenskaper. Det i föregående berättelse omnämnda *seminarium för bildande af småskollärarinnor* har under perioden arbetat i enlighet med den för seminariet utstakade planen. Undervisningen uppehålls af en föreståndare och en öfningslärarinna jämte en biträdande lärare och en biträdande lärarinna. Elevantalet under höstterminen 1905 utgjorde 36. Seminariet åtnjuter i anslag af landstinget 3,900 kronor och af staten 666 kronor 67 öre.

Örebro och Värmlands läns döfstumskola. I föregående berättelser har Konungens Befallningshafvande lämnat redogörelse för skolans tillkomst. Skolan är fortfarande delad i två afdelningar, af hvilka den ena är förlagd till Örebro och den andra till Karlstad. De lärjungar, som läras tala och undervisas medelst talmetoden, äro förlagda till Örebro, hvaremot de elever, som erhålla undervisning enligt den så kallade skrifmetoden, hafva sin plats i Karlstad. Vid periodens slut lämnades vid skolans afdelning i Örebro undervisning åt 40 lärjungar, hvarjämte en sinnesslö elev varit intagen i skolan vid Hjorted för sådana barn. Lärarepersonalen utgöres af en föreståndare, 2 lärare och 4 lärarinnor, hvarjämte en biträdande lärarinna biträdt vid undervisningen. Undervisningsämnen äro de för folkskolan föreskrifna, hvarjämte slöjdundervisning är anordnad för såväl manliga som kvinnliga elever.

Örebro läns uppfostringsanstalt för sinnesslöa barn har under perioden varit i oafbruten verksamhet. Under höstterminen 1905 undervisades 25 elever, 19 gossar och 6 flickor. Alla platser i anstalten äro alltid upptagna, och ofta måste ansökningar afslås af brist på utrymme. Undervisningen, som omfattar folkskolans vanliga läroämnen, fortgår från den 1 september till den 1 juni påföljande år med en månads uppehåll vid jultiden. Undervisning i slöjd lämnas under 12 1/2 timme i veckan. Slöjden för gossar har omfattat skomakeri, korgmakeri, träslöjd m. m. samt för flickor handslöjd af flere slag. Dessutom hafva eleverna sysselsatts med gräfning, plantering och skördearbete i anstaltens trädgård. Undervisningen har bestridits af anstaltens föreståndarinna samt 2 lärarinnor och 1 slöjdlärare. Anstalten åtnjuter i anslag af staten 5,625 kronor, af landstinget 5,300 kronor och af Malmö barnhusfond 300 kronor, hvarjämte anstalten i årsafgifter uppbär omkring 1,000 kronor årligen, hvartill komma räntor och vinst vid försäljning af de utaf barnen förfärdigade arbeten.

För beredande af tjänlig *undervisning åt medellösa blinda* från länet vid institutet vid Tomtebodas och blindskolan i Växjö har landstinget under år 1901 beviljat ett årligt anslag af 600 kronor under fem år, räknadt från och med år 1902. Detta anslag är ställt under allmänna fattigvårdsstyrelsens disposition. För att komma i åtnjutande af bidrag härifrån måste likväl kommun eller målsman förklara sig villig att bidraga med hälften af årsafgiften.

Tekniska skolan i Örebro har under perioden fortsatt sin verksamhet på enahanda sätt, som i föregående berättelse omnämnes. Den i föregående berättelsen omnämnda nyuppförda skolbyggnaden har kostat Örebro stad tillsammans 382,000 kronor. Undervisningen meddelas af skolans rektor,

3 lektorer och 5 andra lärare. Lärjungarnes antal under höstterminen 1905 var 159. Skolan uppbär under år 1905 22,290 kr. 47 öre i ordinarie och 16,045 kronor i extra anslag samt för ålders- och dyrtidstillägg 3,100 kronor. I inskrifnings- och terminsafgifter uppburos 3,320 kronor. Af landstinget har skolan sedan år 1864 årligen uppburit 500 kronor för underhåll och ökande af skolans samlingar.

Tekniska söndags- och aftonskolan i Örebro, hvilken står under inseende af tekniska elementarskolans styrelse, begagnar tekniska skolans lokal jämte undervisningsmateriell. Arbetsåret, som fortgår från oktober månads början till slutet af påföljande april månad, är indeladt i två terminer, åtskilda genom ett uppehåll af omkring tre veckor vid jultiden. Undervisningstiden meddelas fem söckendagar i veckan mellan klockan 5—9 e. m. och söndagar mellan klockan 8—11 f. m. Omkring 130 elever besöka skolan. Staden lämnar till skolan 1,500 kronor om året, och staten bidrager med lika belopp, hvarjämte i terminsafgifter inlutit omkring 450 kronor.

I Örebro stad finnas 2 *högre skolor för kvinnlig ungdom*, nämligen »Örebro elementarskola för flickor» och »Nya elementarskolan i Örebro, läroverk för flickor». Den förra är indelad i åtta klasser med två förberedande klasser. Lärjungeantalet var höstterminen 1905 321. Undervisningen har bestridits af 18 ordinarie lärarinnor samt 8 extra lärarinnor eller lärare. Under perioden har Örebro stad vid Oskarsparken uppfört en ny storartad flickskolebyggnad, som invigdes i augusti 1904. Byggnaden, som kostat förutom tomt 280,000 kronor, innehåller på nedre botten 6 klassrum, 1 naturkunnighetsrum, 1 lärarinnerum, 1 materialrum och bostad för vaktmästaren; en trappa upp 5 klassrum, bön- och sångsal, 1 mottagningsrum, 1 lärarinnerum med tambur och 1 materialrum; två trappor upp 6 klassrum, 1 lärarinnerum och bostad för föreståndarinnan; och på vinden 1 ritsal med skuggrum och 1 handarbetsrum. Källarvåningen innehåller ångpannerum med värmekamrar, kol- och vedkällare, matkällare, tvättstuga och badrum. Skolan är för åren 1903—1908 tillförsäkrad ett årligt statsunderstöd af 4,500 kronor mot skyldighet att meddela undervisning åt 10 frielever samt åt 15 elever mot en årsafgift af högst 50 kronor. Af staden åtnjuter skolan för samma tid ett årligt understöd af 4,500 kronor. Nya elementarskolan har samma klassindelning som Örebro elementarskola. Undervisningen har bestridits af 17 lärare och lärarinnor, och lärjungeantalet uppgick höstterminen 1905 till 128. Läroverket åtnjuter ett årligt statsunderstöd af 3,750 kronor mot skyldighet att lämna kostnadsfri undervisning åt 8 lärjungar och åt 13 mot en årsafgift af högst 50 kronor.

Karlskoga praktiska skola har äfven under denna period fortsatt sin verksamhet på enahanda sätt, som förut omnämnts. Skolan, som förut ägts af Karlskoga praktiska slöjdskolas aktiebolag, har för betryggande af skolans bestånd under år 1903 försålts till »Föreningen för Karlskoga praktiska skola». Skolan är delad i en manlig och en kvinnlig afdelning, i hvilka undervisning lämnas under olika tider på året. I medeltal har skolan för män varit besökt af 155 elever och skolan för kvinnor af 115 elever.

I fråga om *hälso- och sjukvården* inom länet har, ut-

öfver hvad i första afdelningen finnes omförmäldt, Konungens Befallningshafvande att meddela följande.

Förnämsta sjukvårdsanstalten i länet är *länslasarettet*, beläget i staden Örebro. I föregående berättelser har Konungens Befallningshafvande lämnat en fullständig redogörelse för detta lasarets tillkomst och uppförande. Å lasarettet finnas 177 sängplatser. Legosängsavgifterna för vård och underhåll å lasarettet hafva per dag varit: för sjuk från länet å allmänt rum 80 öre, å half-enskildt rum 2 kr., å hel-enskildt rum 3 kr. och å upptagningsanstalten för sinnessjuka 1 kr. 50 öre; samt för sjuk från annat län: å allmänt rum 1 kr. 60 öre, å half-enskildt rum 2 kr. 50 öre, å hel-enskildt rum 3 kr. 50 öre och å upptagningsanstalten för sinnessjuka 2 kronor.

Antalet vårdade sjuka samt deras underhållsdagar hafva å lasarets- och kurhusafdelningarne tillsammans utgjort:

År 1901	1,365 sjuka	45,406 dagar
» 1902	1,312 »	49,238 »
» 1903	1,235 »	45,959 »
» 1904	1,338 »	52,041 »
» 1905	1,122 »	45,512 »
	Summa 6,372 sjuka	238,156 dagar

I medeltal vårdades således årligen under femårsperioden 1,274 sjuka under i rundt tal 37 dagar hvardera.

Följande tabell visar lasarets inkomster och utgifter under perioden:

	Inkomster, kr.	Utgifter, kr.
År 1901	107,083-15	97,517-05
» 1902	112,238-50	96,777-86
» 1903	110,566-87	88,163-35
» 1904	114,399-28	97,466-82
» 1905	98,214-17	91,621-32

Förestående utgiftssummor afse kostnaderna för den egentliga sjukvården och mindre reparationer, så att i dem ej ingå utgifter för nybyggnader m. m.

Sjukvårdsavgiften har under hela perioden utgått med 50 öre för hvarje mantalsskrifven man och med 25 öre för hvarje mantalsskrifven kvinna.

Förutom länslasarettet finnas i olika delar af länet mindre distriktssjukhus eller så kallade *sjukstugor*. Dessa sjukstugors ställning har under perioden förändrats. Jämlikt landstingets beslut år 1904 har landstinget åtagit sig att bestrida samtliga utgifter för sjukstugorna, som icke betäckas af de utaf patienterna lämnade dagavgifterna, mot det att sjukhusdistrikten fortfarande ansvara för anskaffning och underhåll af alla de lokaler, som för sjukstugorna äro nödvändiga, och att alla den 1 januari 1906 å de särskilda sjukstugorna befintliga inventarier utan lösen öfverlämnas till landstinget. I länet finnas fortfarande 7 sjukstugor fördelade å följande platser, nämligen Askersund, Grythytted, Karlskoga, Kopparberg, Lindesberg, Nora och Ramsberg. I Karlskoga och Nora hafva, i stället för de gamla sjukstugorna, nya tidsenliga sjukhus blifvit uppförda, i Karlskoga år 1901 och i Nora år 1905. Sjukstugan i Kopparberg undergick år 1902 en genomgående reparation och blef delvis omändrad. Sjukstugorna förfoga tillsammans öfver 109 sjuksängar, af hvilka under år 1905 i medeltal 90-5 varit

dagligen upptagna. Läkarvården vid sjukstugorna bestrides af ortens provinsial-, extra provinsial- eller stadsläkare. Sjukstugorna äro i godt stånd och försedda med lämplig, efter behofvet afpassad utredning samt skötas på ett sådant sätt, att de motsvara det förtroende, de åtnjuta från allmänheten. Förutom nu nämnda sjukhus finnes ett sjukhus i Ammeberg med 22 sängar, hvilket äges och underhålls af bolaget *Vieille Montagne*. Å detta sjukhus intagas dock i regel ej andra sjuka än bolagets arbetare samt deras hustrur och barn.

Hälso- och sjukvården såväl i städerna som på landsbygden har under femårsperioden såtillvida blifvit bättre tillgodosedd, att *antalet läkare* för den enskilda sjukvården ökats med sex. De civila läkarebefattningarne äro fortfarande 20, däribland icke medräknade öfverläkarebefattningen vid Hålahults sanatorium och lasaretsläkaretjänsterna vid länslasarettet i Örebro. Såsom förut utgör de ordinarie, civila tjänstläkarnes antal 5, stationerade såsom provinsialläkare i Örebro, Nora, Askersund, Karlskoga och Grythytted, af hvilka provinsialläkaren i Örebro tillika är förste provinsialläkare i länet. De extra provinsialläkarne äro fortfarande 9, fördelade på samma distrikt som förut. Hälso- och sjukvården i Örebro är fördelad mellan 1 stads- och 2 distriktsläkare. Askersund, Nora och Lindesberg hafva fortfarande hvar sin stadsläkare. För den enskilda sjukvården inom länet äro dessutom att påräkna 15 enskildt praktiserande läkare, af hvilka 11 äro bosatte i Örebro. Vid 1905 års utgång hade länet 37 legitimerade läkare (däribland icke medräknade läkarne å Hålahults sanatorium) på en areal af 83-03 kvadratomil och på en befolkning, som vid samma tid utgjorde 200,087 personer, eller i medeltal en läkare för 5,408 personer och en areal af 2-24 kvadratomil. Sjukvården inom länet kan således anses väl tillgodosedd.

Under perioden har medikamentsförrådet i Fellingsbro, som förut lydt under apoteket i Arboga, tillerkänts egna privilegier, så att det nu i länet finnes 15 *apotek*.

På *veterinärväsendets* område har under perioden icke inträffat annan förändring, än att tjänsteårsberäkning blifvit beviljad för en veterinär i Karlskoga distrikt. Distriktsveterinärernas antal är numera således 10, hvilka veterinärer äro fördelade på lika många distrikt. Härförutom har länet 1 länsveterinär, 1 stadsveterinär i Örebro samt 2 enskildt praktiserande veterinärer, eller tillsammans 14.

I länet funnos vid periodens slut 9 tandläkare, af hvilka 6 voro bosatte i Örebro, 1 i Nora, 1 i Karlskoga och 1 i Lindesberg; 3 fältskärer, alla bosatte i Örebro; 3 sjukgymnaster, alla bosatte i Örebro, af hvilka en förestår ett gymnastiskt institut.

För *barnmorskeväsendet* är väl sörjdt genom 98 examinerade barnmorskor, af hvilka 19 bo i städerna och öfriga 79 å landsbygden. Endast två af dessa sakna befogenhet att vid behof använda förlösningsinstrument.

Skyddskoppsympningen handhafves med nit och skicklighet af 79 vaccinatorer, af hvilka 5 bo i städerna och öfriga 74 å landsbygden. År 1905 ympades med framgång 75 procent af de under föregående året födda barn. I Örebro har staten en vaccindepot, som förser detta och Värmlands län med ympämne.

Brunns- och badanstalter med behörigen förordnade läkare finnas i Loka och Porla. Den förra af dessa anstalter besöktes under år 1905 af 541 och den senare af 823 personer. Loka är känt för sina förträffliga gyttjebad, och Porla besökes företrädesvis för sjukdomar i matsmältningsorganen och för blodbrist, för hvilka åkommer dess berömda järnkällor sedan gammalt ansetts välgörande. Härförutom finnas flere mindre hälsobrunnar, såsom Adolfsberg, Stene, Fors m. fl., hvilka anlitas af den kringboende befolkningen.

Beträffande *postsparbankens* verksamhet inom länet får Konungens Befallningshafvande hänvisa till de om densamma ärligen utkommande berättelser.

I länet finnas 16 *sparbanker*. I fråga om deras verksamhet får Konungens Befallningshafvande hänvisa till de årliga uppgifter härom, hvilka offentliggöras af Statistiska Centralbyrån. Genom de i lag föreskrifna inspektionerna af dessa banker har uttrönts, att de af dem omhänderhafda medel förvaltas på ett nöjaktigt sätt och att tillräcklig säkerhet finnes för dessa medel. Anmärkningar mot bankernas förvaltning förekomma numera ganska sällan, och de stärka äfven hvarje år sin ställning genom afsättningar till reservfonderna.

Till följd af den nya lagen angående solidariska *bankbolag* den 18 september 1903 hafva under år 1905 Nora folkbank och Fellingsbro folkbank antagit benämningen kreditkassa, så att de nu kallas Nora kreditkassa och Fellingsbro kreditkassa. Hallsbergs folkbank har öfvertagits af Örebro enskilda bank och Örebro folkbank har uppgått i Aktiebolaget Örebro folkbank. Kreditkassorna stå fortfarande under Konungens Befallningshafvandes inseende och äro i likhet med sparbankerna underkastade Konungens Befallningshafvandes inspektion.

Aktiebolaget Örebro arbetares lånekassa har under perioden fortsatt sin verksamhet, på sätt i föregående berättelser är omnämndt. Lånerörelsen har under perioden ökat. Kassan har sitt räkenskapsår från den 1 juli till och med den 30 juni påföljande år. Kassan har under perioden inköpt gården nr 5 vid Järntorgsgatan och där låtit uppföra en ny ändamålsenlig byggnad.

Det under förra perioden nybildade Aktiebolaget Örebro handelsbank har under år 1904 upphört och öfverlåtits sin rörelse å Hernösands enskilda bank, som i stället i Örebro öppnat afdelningskontor. Resultatet af afdelningskontorets rörelse år 1905 inhämtas följande tablå:

<i>Inkomster.</i>	
Vinst å obligationer	280-00
Kursvinst å utländska växlar	5,014-94
Saldo af intressekonto	222,509-87
» » provisionskonto	20,421-74
	Summa 248,256-55
<i>Utgifter och årsvinst.</i>	
Omkostnader	68,683-02
Vinst af rörelse	179,573-53
	Summa 248,256-55

Örebro enskilda bank drifver fortfarande rörelse vid hufvudkontoret i Örebro och vid afdelningskontoren i Askersund, Nora, Lindesberg, Karlskoga och Nya Kopparberg,

hvarjämte banken under år 1905 öppnat afdelningskontor i Arboga och Hallsberg, det senare i sammanhang med bankens öfvertagande af Hallsbergs folkbank.

På grund af 1905 års bolagsstämmas beslut har banken ökat sitt aktiekapital genom utsläppande af 1,000 nya aktier till ett pris af 1,575 kronor per aktie. Samtliga nya aktier blefvo tecknade, och af influtna beloppet hafva 1,000,000 kronor öfverförts till grundfonden, som således utgör 3,000,000 kronor, och återstoden 575,000 kronor lagts till reservfonden. Banken har under år 1905 utdelat 9 procent till lottägarna.

Riksbanken har fortfarande afdelningskontor i Örebro. Bankens bokslut visar, att kontoret under år 1905 lämnade en vinst af 327,457 kr. 93 öre.

Den i förra berättelsen omnämnda, i Lindesberg under år 1896 öppnade bankinrättning, Lindesbergs bankaktiebolag, har under perioden utvidgat sin verksamhet genom att öppna filialer i Kopparberg, Fjugesta och Nora. Från och med 1907 års iugång kommer bankens namn att, enligt den af Kungl. Maj:t den 28 september 1905 fastställda bolagsordning, ändras till Aktiebolaget Bergslagsbanken. Banken har ett aktiekapital af 1,000,000 kronor och utdelade under år 1905 5 procent till aktieägarna.

Smålands enskilda bank har fortfarande afdelningskontor i Askersund.

Fastighetskrediten tillgodoses fortfarande af Örebro läns särskilda hypoteksförening, Örebro-Nora stadshypoteksförening och Mälareprovinsernas hypoteksförening, hvarjämte under år 1905, i Örebro, Örebro inteckningsaktiebolag öppnat verksamhet.

I fråga om Örebro läns särskilda hypoteksförenings verksamhet må anföras, att den 31 december 1905 utgjorde i yngre afdelningen antalet utlämnade lån 3,792, egendomsvärdet, hvarför inträde vunnits, 37,025,032 kr. 14 öre, delägarnes belåningsrätt 18,302,950 kronor och begagnad lånerätt 16,808,900 kronor; samt att i f. d. äldre afdelningen kvarstodo 39 låntagare, med ett egendomsvärde, hvarför desse vunnit inträde, af 185,361 kr. 34 öre, och att deras belåningsrätt utgjorde 94,725 kronor, med en begagnad lånerätt af 91,870 kronor.

Örebro-Nora stadshypoteksförenings den 31 november 1905 utlämnade lån till delägare uppgingo tillsammans till 1,252,100 kronor, däraf amorteringslån å 1,004,600 och stående lån å 247,500 kronor.

Örebro inteckningsaktiebolag hade den 31 december 1905 en inbetald grundfond af 492,100 kronor samt utlämnade uppsägbara lån mot fastighetsinteckningar å 846,000 kronor samt byggnadslån å 46,800 kronor.

Örebro läns *skyddsförening* verkar fortfarande i föreningsens i föregående berättelser angifna syfte.

Af de medel, som till aflöning och reseersättning åt personer, hvilka Konungens Befallningshafvande kunde komma att i mån af behof förordna att med åtnjutande af polismands befogenhet och skydd biträda vid *upprätthållande af ordning och säkerhet å landsbygden* inom länet, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande och gripande, ställts till Konungens Befallningshafvandes förfogande, hafva under perioden utbetalts: år

1901 1,275 kronor, år 1902 1,364.70 kronor, år 1903 1,350 kronor, år 1904 1,375 kronor och år 1905 1,425 kronor.

För de inom länet befintliga *fromma stiftelser, stipendiefonder, pensions- och sjukkassor* samt därmed jämförliga inrättningar redovisas i **tabell 7**.

Tabellen upptager följande stiftelser: för landsbygden 325, för Örebro 164 (af hvilka 3 gälla länet samfällt), för Askersund 24, för Nora 40 och för Lindesberg 17, eller tillsammans 568. Motsvarande tabell i förra berättelsen upptog följande antal stiftelser: för landsbygden 289, för Örebro 148 (af hvilka 3 gällde länet samfällt och 2 militärstaten), för Askersund 21, för Nora 36 och för Lindesberg 10, eller tillsammans 504.

Följande i tabellen till förra berättelsen upptagna sjuk-kassor hafva, då de numera blifvit registrerade, blifvit ur tabellen uteslutna, nämligen å landsbygden: Stora Mellösa och Bofors sjuk-kassor, Karlskoga, Bjurtjärns och Vedevägs sjukhjälpföreningar, Glifsa och Humlabergs sjukhjälp- och begravningskassa, Degerfors arbetares sjukhjälp- och begravningsfond, Bofors kanonverkstads arbetares sjuk- och begravningshjälpförening, Ekeby och Gällersta, Svartå bruks, Guldsmedshytte aktiebolags arbetares, Stripa grufbolags arbetares, Bångbro järnverks arbetares samt Kopparbergs arbetareförenings sjuk- och begravningskassor, Första hundra-föreningen i Kumla samt Yxhults hundraförening; i Örebro stad: Allmänna sjuk- och begravningskassan, Enighet och Vän-skap, Örebro stads skräd-dares enskilda sjuk- och begravnings-kassa, Första hundraföreningen, Enighet, Nationalgodtemp-larnes sjuk- och begravningskassa i Örebro, Sjuk- och begravningskassan Engelbrekt, Världsgodtemplarnes i Örebro sjuk- och begravningskassa, Brödrabandet, Myran och Arbetare-föreningens sjuk- och begravningskassa.

De två för Lifregementets husarer stiftade pensions-kassorna hafva ur tabellen uteslutits på grund däraf, att detta regemente numera är förlagd utom Örebro län.

Angående den i förra tabellen å länets landsbygd upp-tagna Dankwardt-Lillieströmska donationen till förmån för behöfvande åldringar under Kåsätter har Konungens Be-fallningshafvande ej kunnat erhålla någon uppgift. Efter den förre ägarens död försål-des Kåsätter, och den nuvarande ägaren, som ägt egendomen sedan år 1902, påstår sig ej vare sig hafva någon vetskap om denna fond eller vid egendomens inköpande för förvaltning mottagit någon sådan fond. Saken är för närvarande under utredning. Emellertid har Konungens Befallningshafvande ansett sig ej kunna i tabellen upptaga denna fond.

I Örebro hafva 20 äldre stiftelser, om hvilka uppgifter förut ej lämnats, blifvit i tabellen upptagna, hvarjämte 7 nya stiftelser under perioden tillkommit. I Askersund har lika-ledes en äldre stiftelse nu blifvit intagen, hvarjämte en ny tillkommit. I Nora hafva 2 äldre, förut ej omnämnda stif-telser blifvit upptagna, hvarjämte 2 nya tillkommit. I Lin-desberg hafva likaledes 2 äldre stiftelser upptagits, hvar-jämte en ny stiftelse tillkommit. Den förut omnämnda Berg-lundska fonden, som förvaltas af fattigvårdsstyrelsen, har uppdelats i två fonder, den större och den mindre.

Under perioden hafva till olika välgörande ändamål donerats tillsammans 133,787 kr. 58 öre, af hvilket belopp kom-

ma 22,205 kr. 95 öre å landsbygden, 55,834 kronor å Örebro, 112 kronor å Askersund, 48,635 kr. 63 öre å Nora och 7,000 kronor å Lindesberg.

Rörande **länets städer** torde, utöfver hvad nu blifvit anfördt, böra särskildt nämnas följande.

Örebro. I afdelning 1 rörande länets indelning har Ko-nungens Befallningshafvande redogjort för de områden af angränsande kommuner, som under denna period blifvit lagda till Örebro stad. Sedan stadsfullmäktige under år 1901 till-satt en kommitté för att inkomma med förslag angående *ut-vidgning af stadens område* i ändamål att dels bringa un-der stadens ledning och kontroll de förstadssamhällen, som kunde befaras uppstå i stadens omedelbara närhet och hvilka kunde bereda sig fördelar af staden, men mer eller mindre und-gå såväl skatt till staden som stadens ordnings- och hälso-vårdsföreskrifter, och dels förekomma de obehagliga och dry-ga kostnader medförande strider med grannkommunerna, som förut visat sig medfölja frågor om inkorporering af delar från dessa kommuner, samt kommittén till stadsfullmäktige inkommit med förslag i ärendet, så hafva stadsfullmäktige anhållit, att Konungens Befallningshafvande ville vidtaga åtgärder för tillsättande af en kommitté, bestående af om-bud för staden samt Almby, Långbro, Ansta och Ekers kommuner, för att utreda, huruvida Almby, Långbro och Ansta socknar i sin helhet eller delar af desamma kunde in-förlifvas med Örebro. Sådan kommitté har blifvit tillsatt, men har ännu ej inkommit med förslag i ärendet.

Enligt allmänna råd-stugans beslut har *stadsfullmäktiges antal* från och med år 1905 ökat från 42 till 50 ledamöter. Under år 1905 har staden uppdelats i 2 bevillningsbered-ningsdistrikt, omfattande det ena staden norr om och det andra staden söder om Svartån.

På grund af stadsfullmäktiges beslut den 23 mars 1904 har antalet *uppbördsstämmor* ökat från 2 till 3. I samman-hang härmed ändrades reglementet för drätselkammaren, hvil-ken ändring af Konungens Befallningshafvande fastställdes den 22 april 1904.

I fråga om den till staden donerade så kallade *sjättedels-jorden* har med samtliga innehafvare af sådan jord å norra området med undantag af en person, som genom rättegång frändömts sin rätt, förlikning träffats angående jordens af-stående å vissa villkor till staden. Äfven med flertalet inne-hafvare af sådan jord å södra området har dylik förlikning träffats, och med de återstående ägarne och med de perso-ner, som innehafva Venaängen, pågå underhandlingar, som synas leda till, att förlikning kommer att träffas med dessa under instundande femårsperiod.

Stadsplanen har under denna period blifvit betydligt ut-vidgad. Den 11 mars 1904 fastställdes af Kungl. Maj:t plan för ett område å Söder, om 60.445 hektar (gator och allmänna platser däri inberäknade), med ett beräknadt utrymme för omkring 250 tomter, och den 12 augusti samma år fastställdes af Kungl. Maj:t plan för ett område å Öster, om 48.0159 hekt-ar, med ett beräknadt utrymme för omkring 200 tomter. Under slutlig utarbetning föreligger en stadsplan för Långbrogärdet å Norr, hvarigenom ett nytt planområde om omkring 58 hekt-ar kommer att vinnas, i hvilket område jämväl föreslagits

plats för åtskilliga mindre egnahemstomter. Förslag föreligger äfven att i stadsplanen intaga det till staden nyligen lagda markområdet å Väster, hvilket område har en areal af 50.13 hektar. Genom försäljning af ett kvarter af stadens jord invid Svartån vid Hagastrand, under villkor att köparne skulle å detta uppföra fritt inom tomtlinjerna liggande hus, har staden sökt skapa ett villakvarter.

Byggnadsverksamheten i Örebro har under denna period varit synnerligen liflig. Under perioden hafva till begagnande upplåtits 282 nybyggnader och 200 ombyggnader med tillsammans 3,127 rum.

Genom resolutioner den 15 augusti 1901 och den 3 december 1904 har Konungens Befallningshafvande fastställt ny byggnadsordning för staden.

Stadens *brandväsende* har förbättrats genom anskaffande af en ny större ångspruta. Genom nådigt bref den 6 maj 1904 har Kungl. Maj:t medgifvit tillämpning af brandstadgan för rikets städer å vissa utom stadsplanen belägna områden. Genom resolution den 24 september 1904 har Konungens Befallningshafvande fastställt vissa af stadsfullmäktige beslutade ändringar i den för staden gällande brandordning.

På grund af stadsfullmäktiges i Örebro beslut den 19 december 1900 har det Gaslysningsaktiebolaget i Örebro tillhöriga *gasverk* blifvit af staden inlöst för 187,000 kronor och har af staden öfvertagits den 1 juni 1902.

På grund af stadsfullmäktiges beslut den 9 oktober 1901 har å Alnängarne uppförts ett större tidsenligt *epidemisjukhus*, som invigdes den 3 december 1903. Sjukhuset är uppfördt enligt det så kallade paviljongsystemet och består af två mindre förvaltningsbyggnader, ekonomibyggnad, observationspaviljong, difteripaviljong, scharlakansfeberspaviljong, likhus och uthusbyggnad. Hvardera sjukhuspaviljongen är beräknad för 24 och observationspaviljongen för 4 patienter. I händelse af behof kan patientantalet ökas till 60, ja, i nödfall, med anlåtande af 4 dagrum, ända till 72. Sjukvården omhänderhafves af stadsläkaren, vården å allmänt sjukrum är kostnadsfri för person, tillhörande Örebro. Kostnaden för epidemisjukhuset har uppgått till 275,482 kr. 44 öre.

Å sammanträde den 8 juni 1904 hafva stadsfullmäktige beslutit bygga ett kommunalt *renhållningsverk*, inrättadt efter det så kallade eskilstunasystemet. Den 10 maj 1905 inköpte stadsfullmäktige till plats för renhållningsverket omkring 53 tunnland jord inom Näsby af Almby socken. Renhållningsverket har ännu ej börjat uppföras. Den 22 november och den 20 december 1905 hafva stadsfullmäktige antagit en på nämnda system byggd renhållningsstadga. Öfver stadsfullmäktiges beslut hafva besvär anförts, hvilka ännu ej blifvit slutligen afgjorda.

Stadens *planteringar* hafva under perioden blifvit betydligt utvidgade. Under år 1904 har början gjorts till en för staden ny anläggning, i det att stadsfullmäktige anvisat omkring 2.5 tunnland af Myrö utjord för anläggning af så kallade koloniträdgårdar, afsedda att bereda arbetare tillfälle att under sommaren förskaffa sig en egen tillflyktsort efter afslutande af dagens arbete. Under år 1904 bereddes plats för 27 trädgårdslotter, som fingo uthyras mot en årlig afgift af 10 kronor pr lött. För platsens ordnande,

brunnsgräfning m. m. hafva stadsfullmäktige anslagit 5,350 kronor. Anläggningen har mottagits med stor tillfredsställelse, och de flesta lotterna hafva uthyrts. Arrendatorerna äro berättigade att å lotterna uppföra lusthus.

Genom stora uppoffringar från stadens sida har det lyckats Örebro att få i staden förlagda *Svea trängkår* och *Lifregementets grenadjärer*. För trängkåren är ett storartadt etablissement väster om staden uppfördt, som under år 1907 kommer att af kåren tagas i anspråk. För grenadjärerna är plats bestämd, men när detta regemente kommer att förläggas till Örebro, kan ännu ej med bestämdhet sägas.

I fråga om *folkskoleundervisningen* i staden må nämnas, att stadsfullmäktige under år 1902 anvisat viss del af lägenheten Adolfsholm till plats för en ny folkskola för norra stadsdelarne, hvarefter kyrkostämman under år 1904 beslutit att å denna plats uppföra en ny folkskola för en beräknad kostnad af 296,052 kr. 42 öre. Folkskolan, som börjat byggas under år 1906, är ännu ej färdig. Vid 1905 års slut lämnades undervisning i 10 skolhus, innehållande 59 lärosalar, åt 1,739 barn, hvarjämte i småskolorna undervisades 982 barn, i fortsättningsskolorna 221 barn och i ersättningsskolan 44 barn. Lärarepersonalen utgjorde vid samma års slut 88 personer, nämligen 19 ordinarie lärare och 16 ordinarie lärarinnor, 24 småskolelärarinnor, 1 gymnastikinstruktör, 2 extra ordinarie folkskollärare, 5 extra ordinarie folkskollärarinnor, 9 extra ordinarie småskolelärarinnor, 5 slöjdlärarinnor, 2 slöjdlärare, 3 extra ordinarie slöjdlärarinnor, 1 skolköksföreståndarinna och 1 biträde vid skolköksundervisningen. Det i förra berättelsen omnämnda skolköket fortfar med sin verksamhet. Undervisning i matlagning m. m. har turvis lämnats åt 24 flickor från de olika klasserna och fortsättningsskolan. Med nuvarande barnantal kommer hvarje flicka att bevista skolköket ungefär hvar åttonde dag.

Den i förra berättelsen omnämnda arbetsstugan har äfven under denna period utöfvat en gagnande verksamhet. Fattiga barn erhålla där utan afgift undervisning i handslöjd, såsom borstbinderi, halmflätning, sömnad m. m. Efter arbetets slut erhålla barnen kvällsmat.

Sällskapet »Småbarnens vänner» och sällskapet »Pauvres honteux» hafva under perioden fortfarit med sin nyttiga verksamhet.

Örebro djurskyddsförening har äfven under denna period ägt bestånd och utvecklats en berömvärd verksamhet.

Örebro arbetareförenings föreläsningskommitté har, i likhet med hvad i föregående berättelse omnämmts, äfven under denna period anordnat föreläsningskurser i statskunskap, historia, geografi, hälsolära m. m., hvarjämte elementarkurser gifvits i läsning, skrifning, bokföring m. m. Till föreläsningarne hafva fribiljetter utdelats åt kroppsarbetare, hvaremot en billig afgift uppburits af andra åhörare. Föreläsningarne och kurserna hafva omfattats med stort intresse. I understöd hafva af staden och kronan årligen lämnats tillsammans 1,600 kronor.

Det i förra berättelsen omnämnda, nyuppförda *varmbadhuset* har under perioden varit i verksamhet och visat sig hafva en fördelaktig inverkan i sanitärt hänseende å befolkningen. Barnen i stadens folkskolor erhålla på stadens bekostnad bad därstädes, och erfarenheten har visat, att detta

i hög grad befordrat snygghet och renlighet hos barnen. Arbetsklassen erhåller billiga badstubar, som flitigt be- gagnas.

Fabriksindustrien har under perioden fortfarande ut- vecklats. Särskildt hafva flere nya skofabriker anlagts och redan befintliga utvidgats.

Örebro stad har egen *elektrisk kraftstation* vid Skebäck- fallet, som dels ombesörjer vattenuppföringen vid stadens vattenverk och dels lämnar ström till stadens gatubelysning. All kraft från stationen tages i anspråk för stadens behof, och värdet af den alstrade strömmen beräknas till 7,225 kronor för år. Sedan inom stadsfullmäktige förslag blifvit väckt om anläggning af elektriska spårvägar inom staden, har beslut om sådan anläggning fattats. Ännu är det dock ej bestämdt, när och hur denna anläggning skall utföras. I nästa femårsberättelse torde Konungens Befallningshaf- vande blifva i tillfälle att meddela, huru denna fråga ut- vecklat sig.

I fråga om försäljningen af vin och maltdrycker har Konungens Befallningshafvande genom resolution den 29 juli 1903 meddelat förändrade ordningsregler i afseende å tid och rum för utskänkning af vin och maltdrycker i Örebro, genom hvilka förutvarande bestämmelser blifvit betydligt skärpta.

Stadens *ekonomiska ställning* vid 1905 års utgång sy- nes af följande tablå:

<i>Tillgångar.</i>	
Fastigheter och därtill hänförlig egendom	6,716,233.36
Inventurier och materialier	398,033.10
Värdehandlingar, fordringar m. m.	1,344,447.43
Kassabehållning	74,288.99
	Summa kronor 8,533,002.88
<i>Skulder.</i>	
Fonderade	5,581,580.00
Ofonderade	1,417,770.50
Fonder under vederbörandes förvaltning, men ej disposition	407,686.54
Reserverade och för särskildt ändamål disponerade medel	117,407.08
	7,524,444.12
<i>Tillgångar öfver skulderna</i>	1,008,558.76
	Summa kronor 8,533,002.88

Askersund. Byggnadsverksamheten i staden har under perioden varit ringa och hufvudsakligen inskränkt sig till om- och tillbyggnad af äldre hus.

Stadens kloakledning har under perioden utvidgats, li- kasom vattenledningen. Behof af den senares omläggning förefinnes, men har ej under perioden kommit till stånd.

Det i förra berättelsen omnämnda *Askersunds elektriska aktiebolag* lämnar fortfarande ström för yttre och inre be- lysningen i staden samt kraft till en del industriella an- läggningar. För att blifva i tillfälle att säkrare och i större utsträckning lämna elektrisk ström har bolaget trädt i för- bindelse med Motalaströms kraftaktiebolag, hvarigenom äfven nattbelysning i staden erhållits.

Fabriksverksamheten i staden har något ökat, i det att några nya fabriker under perioden anlagts.

Staden har under perioden låtit uppföra ett nytt *badhus*, i hvilket såväl karbad som badstubar med bassäng ser-

veras. I badhuset, som ganska flitigt anlitas, lämnas vissa kvällar i veckan mycket billiga bad åt arbetarebefolkningen, hvarjämte skolbarnen få bada för mycket nedsatt pris.

Stadens gamla elementarläroverk skall ombildas till en sexklassig *samskola*, hvars första kurs redan börjat. Sta- den har, för att ej förlora skolan, måst åtaga sig att lämna ett afsevärdt anslag till skolan dels i form af bidrag till lä- rarnes aflöning och dels genom att upplåta lokaler för sko- lan. Den i staden befintliga elementarskolan för flickor har med vårterminen 1906 upphört, då elevantalet genom tillkomsten af samskolan betydligt nedgått. Elever, som genomgått skolan, äro berättigade till inträde i sjätte klas- sen vid högre elementarläroverk.

Stadens *ekonomiska ställning* vid 1905 års utgång sy- nes af följande tablå:

<i>Tillgångar.</i>	
Fastigheter	142,000.00
Inventarier	22,180.49
Fordringar	8,666.07
Värdehandlingar	130,750.00
Kassabehållning	91.49
	Summa kronor 303,788.05
<i>Skulder.</i>	
Fonderade	124,295.33
Tillfälliga	28,000.00
	152,295.33
<i>Tillgångar öfver skulderna</i>	151,492.72
	Summa kronor 303,788.05

Nora. I fråga om stadens donationsjord har annan för- ändring ej förekommit, än att staden åt tingshusbyggnads- skyldige i Nora tingslag med full äganderätt till plats för ett nytt *tingshus* för tingslaget upplåtit 20 kappland af jord- ägan nr 30 å stadens område; och har Kungl. Maj:t ge- nom nådigt bref den 24 mars 1904 fastställt berörda upplå- telse. Å platsen har ett monumentalt tingshus med bostad åt domhafvanden blifvit uppfördt.

Stadens *fabriksverksamhet* har ökat under perioden, sär- skildt genom att Aktiebolaget Sägbladsfabriken på grund af förmånliga erbjudanden från stadens sida i fråga om tomt och kraftleverans förlagt sin verksamhet till staden.

I fråga om stadens elektricitets- och vattenlednings- verk hänvisas till hvad Konungens Befallningshafvande därom anfört i sin föregående berättelse. Stadens *eldsläckningsvä- sende* har under perioden omorganiserats. En fast brandkår enligt det så kallade falköpingssystemet har anordnats, hvilken består af 2 chefer och 15 soldater samt en värn- pliktig kår. Å åtskilliga ställen i staden äro brandalarmskåp uppsatta, och den fasta brandkårens medlemmar stå genom brandtelegraf såväl i sina hem som å arbetsplatserna i för- bindelse med polisstationen, hvarifrån alarm sker. Den 24 februari 1904 har Konungens Befallningshafvande fastställt ny brandordning för staden.

Stadens *vatten- och kloakledning* har under perioden utvidgats, så att ledningarnes sammanlagda längd nu utgör för vattenledningen 4,612 meter och för kloakledningen 3,750 meter.

Nora stads pedagogi har i och med vårterminen 1906 in-

dragits, men i dess ställe har en kommunal samskola inrättats, som fått till lokal åt sig upplåten det, medelst af Nora sparbank donerade medel, under åren 1904 och 1905 uppförda nya skolhuset, som kostat 37,000 kronor.

Nora elementarskola för flickor, som under år 1906 indragits, har uppgått i den nyupprättade samskolan.

År 1904 inrättades i staden en så kallad lägre teknisk yrkesskola, där under två timmar 5 kvällar i veckan lämnas undervisning i svenska, aritmetik, geometri, fysik, ritning och bokhålleri. Lärjungarnes antal har i medeltal varit 15 för år.

Ny matvarustadga för staden har blifvit af Konungens Befallningshafvande fastställd den 20 mars 1905.

För Nora distrikt, som består af Nora stad, Nora, Järnboås och Hjulsjö socknar samt Vikers kapellförsamling, har i Nora uppförts ett tidsenligt sjukhus, som invigdes den 17 februari 1906. Sjukhuset har förutom inredning kostat omkring 83,000 kronor samt har 24 sängar. I vindsvåningen finnes, om den inredes, rum för ytterligare 10 sängplatser. Kostnaden för en dylik inredning beräknas uppgå till omkring 4,000 kronor. Sjukhuset är inredt i tre våningar, bottenvåning, hufvudvåning och vindsvåning, samt försedt med en rymlig köks- och tvättafdelning, bad- och operationsrum samt i öfrigt med de flesta inrättningar, som anses behöfliga för ett modernt sjukhus. Huset uppvärms medelst cirkulerande varmvatten samt ventileras genom ett särskildt evacueringssystem.

Stadens ekonomiska ställning vid 1905 års slut synes af följande tablå:

<i>Tillgångar.</i>	
Fastigheter och inventarier	511,864-51
Fordringar, värdehandlingar m. m.	119,584-80
	<hr/>
	Summa kronor 631,449-31
<i>Skulder.</i>	
Amorteringslån	126,104-56
Andra lån och förskott	304,119-38
	<hr/>
	430,223-94
<i>Tillgångar öfver skulderna</i>	201,225-37
	<hr/>
	Summa kronor 631,449-31

Utöfver hvad Konungens Befallningshafvandes häröfvan lämnade redogörelse för fromma stiftelser innehåller, får Konungens Befallningshafvande meddela följande.

Genom testamente den 4 mars 1882 förordnade grosshandlaren C. A. Adler och hans hustru Charlotta Adler, att en tolfedel af deras efterlämnade tillgångar skulle tillfalla Nora stad och att af den årliga räntan skulle afsättas $\frac{1}{10}$ till kapitalets förökande intill 50,000 kronor och att öfriga $\frac{9}{10}$ skulle användas dels till underhåll af en eller två sjuksängar å kommunens lasarett, dels till uppfostran af föräldralösa barn och andra, som behöfde vård för att ej

Örebro slott i Landskansliet den 31 december 1906.

sedligt fördärfvas, och dels till behöfvande sjuka, som ej åtnjöte fattigunderstöd. Efter makarna Adlers död träffade staden år 1901 med stärbhuset en arfsförening, hvarigenom staden erhöll 13 aktier i Rejmersholms aktiebolag. Å allmän rådstuga den 20 oktober 1902 beslöts, att af ränteafkastningen skulle $\frac{4}{10}$ under namn af »sjukhusfonden» tillfalla lasarettet för underhåll af frisängar, $\frac{4}{10}$ under namn af »sjukhjälsfonden» behöfvande fattiga sjuka samt $\frac{1}{10}$ under namn af »kristliga uppfostringsfonden» föräldralösa barn m. fl. Kapitalet, som genom aktiernas försäljning vid 1905 års slut uppgick till 48,943 kr., förvaltas af stadens drätselkammare. Sjukhus- och sjukhjälsfonderna disponeras af en särskild styrelse samt kristliga uppfostringsfonden gemensamt af stadens skolråd och fattigvårdsstyrelse.

Genom testamente den 17 juli 1902 testamenterade fru Anna Nordström, född Victorin, till staden 48,000 kronor, som staden efter hennes död fått uppbära under år 1903. I fråga om denna fond har staden å allmän rådstuga beslutit, att fonden skulle förvaltas under namn af fru Anna Nordströms, född Victorin, donationsfond, samt att af fonden skulle för staden och dess invånare gagneliga ändamål användas högst så mycket, att fonden nedginge till 25,000 kronor, hvarefter den skulle lämnas orörd, till dess densamma genom räntornas läggande till kapitalet ånyo uppgått till 45,000 kronor, då 20,000 kronor ånyo finge användas.

Den 29 december 1905 beslöt staden, att af kapitalet skulle användas till nya sjukstugor 5,000 kronor, till jordlösen för Svartålfsgatan 6,000 kronor och till bidrag för inköp af en ny elektrisk generator 5,000 kronor, eller tillsammans 16,000 kronor.

Lindesberg. Under år 1903 har en mindre epidemisjukstuga inrättats i staden. Å densamma har vårdats under år 1903 3 sjuka under 40 dagar, under år 1904 18 sjuka under 481 dagar och under år 1905 7 sjuka under 40 dagar.

Under år 1905 har den af staden under denna period påbörjade vatten- och aflöppsledningen blifvit fullbordad. Anläggningen har i sin helhet kostat omkring 180,000 kronor. Vattenledningen har indragits uti 100 bebyggda tomter.

Staden förses med elektrisk belysning och kraft från Dalkarlshytte aktiebolags och ingenjören Carl E. Jonssons kraftstationer.

Stadens ekonomiska ställning vid 1905 års utgång synes af följande tablå:

<i>Tillgångar.</i>	
Fastigheter	317,947-78
Inventarier	23,249-52
Fordringar och andra tillgångar	242,429-18
	<hr/>
	Summa kronor 583,626-48
<i>Skulder och öfverskott.</i>	
Lån m. m.	384,286-73
<i>Tillgångar öfver skulderna</i>	199,339-75
	<hr/>
	Summa kronor 583,626-48

TH. NORDSTRÖM.

A. Lené.

Robert Richter.

Tab. 1.

FOLKMÄNGDEN I ÖREBRO LÄN ÅREN 1901—1905.

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
		Kyrkoskrifna folkmängden (enligt prästerskapets uppgifter den 31 december).			Mantalskrifna folkmängden (enligt de mantalslängder, som upprättats vid slutet af motsstående år).										
					Hela mantalskrifna folkmängden.			Däraf fria från mantalspenningar.							
								Värfvadt manskap.		Af särskilda orsaker befriade.		Underåriga.		Summa (fria från mantalspenningar).	
		Mankön.	Kvinnkön.	Summa.	Mankön.	Kvinnkön.	Summa.	Mankön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Mankön.	Kvinnkön.	Summa.
Landsbygden	år 1901 . . .	83,820	84,407	168,227	83,458	84,446	167,904	—	4,255	8,835	33,786	32,594	38,041	41,429	79,470
	1902 . . .	83,859	84,578	168,437	83,936	84,369	168,305	—	4,100	8,383	33,845	32,520	37,945	40,903	78,848
	1903 . . .	83,849	84,534	168,383	83,597	84,642	168,239	—	4,008	8,289	33,500	32,448	37,508	40,737	78,245
	1904 . . .	83,873	84,315	168,188	83,744	84,439	168,183	—	4,027	8,146	33,669	32,326	37,696	40,472	78,168
	1905 . . .	83,936	84,332	168,268	83,954	85,372	169,326	—	3,994	8,092	33,725	33,310	37,719	41,402	79,121
Örebro stad	år 1901 . . .	10,568	12,319	22,887	10,096	11,919	22,015	—	300	589	3,966	3,981	4,266	4,570	8,836
	1902 . . .	10,809	12,691	23,500	10,760	12,576	23,336	—	388	700	4,240	4,251	4,628	4,951	9,579
	1903 . . .	11,137	13,087	24,224	11,037	12,908	23,945	—	449	665	4,252	4,336	4,701	5,001	9,702
	1904 . . .	11,693	13,595	25,288	11,354	13,358	24,712	—	306	596	4,526	4,499	4,832	5,095	9,927
	1905 . . .	11,866	13,880	25,746	11,565	13,538	25,103	—	339	661	4,449	4,405	4,788	5,066	9,854
Askersunds stad	år 1901 . . .	781	1,003	1,784	773	989	1,762	—	32	100	280	331	312	431	743
	1902 . . .	784	980	1,764	771	977	1,748	—	33	104	282	329	315	433	748
	1903 . . .	794	990	1,784	785	991	1,779	—	33	103	283	325	321	428	749
	1904 . . .	803	1,024	1,827	811	1,026	1,837	—	34	94	288	345	322	439	761
	1905 . . .	835	1,068	1,903	837	1,063	1,900	—	30	86	299	353	329	439	768
Nora stad	år 1901 . . .	739	931	1,670	750	936	1,686	—	32	54	255	295	287	349	636
	1902 . . .	738	920	1,658	736	927	1,663	—	28	53	241	279	269	332	601
	1903 . . .	724	922	1,646	745	930	1,675	—	27	59	245	267	272	326	598
	1904 . . .	742	972	1,714	730	924	1,654	—	16	34	228	250	244	284	528
	1905 . . .	771	1,003	1,774	750	974	1,724	—	23	53	233	253	256	306	562
Lindesbergs stad	år 1901 . . .	880	1,014	1,894	861	1,008	1,869	—	49	100	286	310	335	410	745
	1902 . . .	957	1,092	2,049	947	1,089	2,036	—	53	103	344	321	397	424	821
	1903 . . .	1,053	1,165	2,218	1,043	1,157	2,200	—	56	105	388	358	444	463	907
	1904 . . .	1,099	1,211	2,310	1,086	1,198	2,284	—	63	112	415	386	478	498	976
	1905 . . .	1,153	1,243	2,396	1,142	1,232	2,374	—	58	102	445	391	503	493	996
Hela länet	år 1901 . . .	96,788	99,674	196,462	95,938	99,298	195,236	—	4,668	9,678	38,573	37,511	43,241	47,189	90,430
	1902 . . .	97,147	100,261	197,408	97,150	99,938	197,088	—	4,602	9,343	38,952	37,700	43,554	47,043	90,597
	1903 . . .	97,557	100,698	198,255	97,207	100,631	197,838	—	4,573	9,221	38,673	37,734	43,246	46,955	90,201
	1904 . . .	98,210	101,117	199,327	97,725	100,945	198,670	—	4,446	8,982	39,126	37,806	43,572	46,788	90,360
	1905 . . .	98,561	101,526	200,087	98,248	102,179	200,427	—	4,444	8,994	39,151	38,712	43,595	47,706	91,301

Tab.

ALLMÄNNA VÄGAR OCH SKJUTSNING

a) Längd af allmänna vägar och kostnad för deras underhåll

1.	2.		3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.		
	Väglängd.		Vägfyrkar.	V ä g f y r k a r.										Uppskattad kostnad för vägunderhåll in natura (den tid märk är bar).	Vägs katt pr vägfyrk.	
	Landsväg (med broar).	Bygdeväg (med broar).		Å jordbruksfastighet med vägunderhåll in natura.	Å ännu ej till vägunderhåll in delad jordbruksfastighet.	Å statens allmänningsskogar.	Å menigheters allmänningsskogar.	Å frälseränta.	Å annan fastighet.	Å inkomst.	Summa vägfyrkar.	Å vägfyrkar enligt kol. 4.	Å vägfyrkar enligt kol. 5-10.			
Väghållningsdistrikt.	Kilometer.	Kilometer.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Kronor.	Öre.	Öre.		
Örebro härads . . .	68 811	152 409	129,306	4,259	692	—	—	5,505	7,720	147,482	18,500 42	3	13			
Askers > . . .	52 851	67 037	73,020	112	—	200	—	1,387	3,206	77,925	9,676 92	6	18			
Sköllersta > . . .	65 176	133 427	86,089	—	600	—	—	1,377	1,916	89,982	20,035 34	2	23			
Glanshammars > . . .	24 733	76 166	65,186	171	—	302	—	443	2,496	68,598	6,895 10	2	14			
Kumla > . . .	29 165	132 404	93,640	—	37	300	18	6,121	22,519	122,635	12,559 54	2	14			
Hardemo > . . .	22 128	33 084	28,503	19	—	122	3	134	801	29,582	3,427 19	5 3	10 7			
Edsbergs > . . .	61 831	148 741	96,215	—	49	500	16	4,568	8,633	109,981	13,219 95	7	19			
Grimstens > . . .	45 806	42 103	44,954	—	—	750	7	2,626	7,099	55,436	5,544 96	6	11			
Sundbo > . . .	41 286	95 387	62,356	—	—	—	7	3,737	18,963	85,063	9,608 73	1	14			
Nora, Järnboås och Vikers	111 575	12 881	72,705	800	—	—	—	5,189	12,451	91,145	9,713 86	2	14			
Grythytte och Hällefors- bergslags	84 538	3 147	55,326	—	—	—	—	3,695	6,863	65,884	5,391 87	1	10			
Hjulsjö sockens ⁴⁾ . . .	41 320	—	—	18,107	—	—	—	681	2,223	21,011	2,306 00	—	5			
Karlskoga >	117 715	28 146	68,091	—	—	—	6	18,896	39,077	126,070	11,785 00	—	19 44			
Bjurtjärns >	38 549	2 906	14,581	35	17	—	1	123	479	15,236	3,896 97	2	26			
Lindesbergs >	70 600	25 400	62,332	285	—	—	—	2,850	12,063	77,530	8,648 38	8	20 5			
Ramsbergs >	16 705	87 279	38,597	1,153	—	—	—	797	2,169	42,716	2,650 20	12	18			
Nya Kopparbergs bergslags	54 000	40 000	44,136	643	—	—	—	7,201	16,503	68,483	3,430 00	7	12			
Fellingsbro härads	36 571	108 223	87,121	1,102	—	500	—	6,266	5,521	100,510	6,493 80	7	15			
Summa å landet	982 360	1,188 740	1,122,158	26,686	1,395	2,674	58	71,596	170,702	1,395,269	153,789 23	—	—			
I städerna	44 449	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			

b) Väganläggningar och kostnad därför under åren 1901—1905.

26.	27.		28.	29.	30.	31.	32.	33.	34.	35.	36.
	Längd af under åren 1901—1905		Kostnad för under åren 1901—1905	Kostnad för under åren 1901—1905							
	Allmänna vägar.	fulländade och godkända nya vägar. ¹⁾		omlagda eller förbättrade vägsträckor.	fulländade och godkända nya vägar.				omlagda eller förbättrade vägsträckor.		
Af statsmedel.			Af väggassors medel.		Af andra medel.	Summa.	Af statsmedel.	Af väggassors medel.	Af andra medel.	Summa.	
	Kilometer.	Kilometer.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Landsvägar	—	0 349	—	—	—	—	—	—	1,158 77	—	1,158 77
Bygdevägar	1 513	41 320	4,100 00	12,766 17	—	16,866 17	19,200 00	13,801 90	—	—	33,001 90
Städers vägar.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1 513	41 669	4,100 00	12,766 17	—	16,866 17	19,200 00	14,960 67	—	—	34,160 67

¹⁾ I vägs katten inräknas (i kol. 16) äfven bidrag af vägfyrkar enligt kol. 5. — ²⁾ Bland väggassans inkomster och utgifter inräknas icke statsbidraget (10 %) till vägunderhållet in natura. — ³⁾ Bland nya vägar inräknas här äfven sådan förutvarande enskild väg, som under femårsperioden öfvergått till att blifva allmän. — ⁴⁾ Nya väglagen tillämpas icke inom Hjulsjö sockens väghållningsdistrikt. Vägunderhållet är upplåtet på entreprenad.

2.

I ÖREBRO LÄN ÅREN 1901—1905.

samt vägkassornas inkomster och utgifter m. m. år 1905.

15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	1.
Väggkassans behållning (+) eller brist (—) vid årets början.	Väggkassans inkomster.				Väggkassans utgifter.					Väggkassans behållning (+) eller brist (—) vid årets slut.	Väghållningsdistrikt.
	Väggkatt. ¹⁾	Statsbidrag. ²⁾	Öfriga inkomster.	Summa inkomster.	Förvaltningskostnader.	Ersättning till snöploglagen.	För vägars anläggning, omläggning, brobyggnad.	Öfriga utgifter. ²⁾	Summa utgifter.		
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
+ 195·87	6,242·06	—	1,933·77	8,175·83	700·00	5,075·00	788·51	1,398·81	7,962·32	+ 408·88	Örebro härads.
+ 1,456·67	5,100·30	—	246·67	5,346·97	335·53	3,006·47	992·45	547·20	4,881·65	+ 1,921·99	Askers »
— 2,121·66	2,932·69	—	32·10	2,964·79	146·62	1,676·00	1,009·08	617·37	3,449·07	— 2,605·84	Sköllersta »
— 762·31	1,747·28	—	849·51	2,596·79	250·00	1,479·00	606·02	334·57	2,669·59	— 835·11	Glanshammars »
+ 1,506·96	6,264·00	—	398·21	6,662·21	508·68	6,307·63	423·71	377·06	7,617·08	+ 552·09	Kumla »
+ 834·86	1,826·49	—	342·71	2,169·20	50·00	1,842·57	25·00	518·60	2,436·17	+ 567·89	Hardemo »
+ 1,272·74	8,044·48	—	10·46	8,054·94	496·17	5,261·36	2,897·12	1,317·49	9,972·14	— 644·46	Edsbergs »
+ 665·13	4,350·39	—	596·32	4,946·71	192·22	3,144·11	1,140·35	355·06	4,831·74	+ 780·10	Grimstens »
+ 3,630·92	6,312·51	—	1,713·30	8,025·81	330·00	3,434·90	1,291·37	2,261·50	7,317·77	+ 4,338·96	Sundbo »
+ 66·00	3,969·70	—	33·00	4,002·70	225·00	246·30	1,642·50	374·30	2,488·10	+ 1,580·60	Nora, Järnboås o. Vikers.
+ 2,525·22	1,613·88	—	162·21	1,776·09	269·90	86·72	1,391·60	65·41	1,813·63	+ 2,487·68	Grythytte o. Hällefors bgs.
+ 630·69	1,050·55	—	—	1,050·55	100·00	16·00	—	929·00	1,045·00	+ 636·24	Hjulejö sockens.
+ 35,940·90	9,432·04	—	1,585·93	11,017·97	646·05	4,463·54	4,758·78	—	9,868·37	+ 37,090·50	Karlskoga »
+ 1,878·50	410·52	—	102·63	513·15	50·00	679·34	—	87·21	816·55	+ 1,575·10	Bjurtjärns »
+ 987·84	6,728·24	—	91·44	6,819·68	200·00	2,028·30	154·24	607·71	2,990·25	+ 4,817·27	Lindesbergs »
+ 1,492·34	4,806·39	—	1,368·74	6,175·13	300·00	1,431·30	176·64	6,441·75	8,352·69	— 685·22	Ramsbergs »
— 1,224·00	9,877·00	—	—	9,877·00	269·00	704·00	—	7,066·00	8,039·00	+ 614·00	Nya Kopparbergs bgs.
— 59·85	7,594·07	—	15·50	7,609·57	872·87	2,209·76	2,336·06	1,983·51	7,402·20	+ 147·52	Fellingsbro härads.
+ 48,916·42	88,302·59	—	9,482·50	97,785·09	5,942·04	43,095·30	19,633·43	25,282·55	93,953·32	+ 52,748·19	Summa å landet.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	I städerna.

c) Skjutsanstalter och skjutslega vid 1905 års slut.

d) Vid skjutsning utgångna hästar åren 1901—1905.

Skjutslega pr nymil.	37.		38.	39.	40.	41.	42.
	Gästgifverier		Skjutsstationer		Summa skjutsanstalter.		
	med	utan	med	utan			
	entreprenad.		entreprenad.				
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.		
Med entreprenadbidrag 1·50 kr.	21	—	18	—	39		
Utan » 2·30 »	—	—	1	—	1		
» » 2·00 »	—	—	1	—	1		
» » 1·40 »	—	—	—	1	1		
» » 1·25 »	—	—	—	1	1		
Summa skjutsanstalter	21	—	20	2	43		
däraf: vid landsvägar	16	—	15	2	33		
vid bygdevägar	2	—	4	—	6		
i städer	3	—	1	—	4		
Anstalter för endast sjöskjuts	—	—	—	—	—		

År.	43.		44.	45.	46.	47.	48.	49.
	I kungs- och krono-skjuts. a)		Vid gästgifverier		Vid skjutsstationer		Summa utgångna hästar.	
	med	utan	med	utan	med	utan		
	entreprenad.		entreprenad.		entreprenad.			
	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	Antal.	
1901	—	10,201	—	4,204	354	14,759		
1902	—	9,902	—	4,066	330	14,298		
1903	—	10,388	—	3,712	309	14,409		
1904	—	10,753	—	4,193	287	15,233		
1905	—	10,788	—	4,109	281	15,178		
Summa hästar	a)	52,032	—	20,284	1,561	73,877		

a) Kungsskjuts har ej under perioden utgått och kronoskjuts helt obetydligt, hvarvid erforderliga hästar anskaffats hos vederbörande skjutsentreprenör. Uppgift om hästantalet har ej kunnat erhållas.

Tab. 3.

HEMMAN OCH LÄGENHETER SAMT STADSJORDAR M. M. I ÖREBRO LÄN ÅR 1905.

I. Landsbygden.

1.	2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		9.		10.		11.	
	Kronoegendomar.										Skatteegendomar.		Frälseegendomar.		S u m m a.					
	Under allmän disposition.					Under enskild disposition.														
Hemman och lägenheter upptagna i jordeboken.	Antal.		Mantal.		Antal.		Mantal.		Antal.		Mantal.		Antal.		Mantal.		Antal.		Mantal.	
	Kungs- och kungsladugårdar samt süterier	12	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	11	—
Boställen: hemman	98	65 ²⁹⁷⁹	—	—	—	—	9	4 ^{1/8}	—	—	—	—	5	2 ^{1/2}	—	—	112	72 ²⁹⁷⁹	—	—
lägenheter	29	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	33	—	—	—
Säterier och ladugårdar	—	—	—	—	—	—	61	51 ^{1/2}	—	—	—	—	87	104 ^{1/2}	—	—	148	156	—	—
Rå- och rörs (insockne) hemman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	9	—	—	22	9	—	—
Hemman	179	103 ²⁹⁶⁴	4	5 ⁵⁸⁸⁵⁶²⁵⁶¹	—	—	3,208	1,907 ⁸⁴⁷⁷⁷²⁸¹⁴²⁸⁷³¹	—	—	—	—	1,052	625 ²⁰³⁴⁵	—	—	4,443	2,642 ¹⁹⁷⁸⁵⁴⁷⁶⁵⁰⁶⁷	—	—
Nybyggen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jordlägenheter	38	—	—	104	—	—	—	280	—	—	—	—	—	267	—	—	—	689	—	—
Fiskerier	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	4	—	—	—	7	—	—
Verk och inrättningar	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	2	—	—	—	5	—	—
Summa antal och nuvarande mantal	356	180 ¹¹⁴⁷⁴²³	108	5 ⁵⁸⁸⁵⁶²⁵⁶¹	—	—	3,566	1,963 ⁸⁴⁷⁷⁷²⁸¹⁴²⁸⁷³¹	—	—	—	—	1,441	741 ²⁰⁵⁴⁵	—	—	5,471	2,891 ¹⁹⁷⁸⁵⁴⁷⁶⁵⁰⁶⁷	—	—
Oförmedlat mantal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,028 ¹⁸⁸⁸⁵⁸⁹	—	—

12.		13.	14.	15.
		Antal.	Taxeringsvärde (i kronor) hvarför bevillning	
			erlägges.	icke erlägges.
<i>Brukningsdelar och i jordeboken ej upptagna torp.</i>				
Brukningsdelar, hvari hemman äro fördelade		13,542	—	—
Jordtorp, ej upptagna i jordeboken		6,515	—	—
Ryttare-, soldat- och båtsmanstorp, d:o		516	—	—
<i>Jordbruksfastighet och annan fastighet.</i>				
Jordbruksfastighet		—	112,242,000	4,591,900
Annan fastighet:				
Hus och tomter i köpingar och därmed jämförliga orter:				
i Hallsbergs municipalsamhälle		—	923,900	—
i Kumla		—	478,300	—
i Karlskoga		—	1,496,600	—
i Kopparbergs		—	1,137,700	—
Lägenheter i öfrigt, hvilkas hufvudsakliga värde utgöres af åbyggnaden		—	25,363,300	103,900
Kyrkor och bönehus		—	—	2,598,500
Andra offentliga byggnader		—	—	3,409,800
Prästeräntor		—	118,900	5,900
Summa annan fastighet (än jordbruksfastighet)		—	29,518,700	6,118,100

II. Städerna.

16.	17.		18.	19.	20.	21.	22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.													
	Tomter.		Land- rier, jord- lotter eller andra bruk- nings- delar.	Boningshus.		T a x e r i n g s v ä r d e (i k r o n o r).														
	Be- byggda.	Obe- byggda.		Ny- byggda 1901— 1905.	Befint- liga 1905.	J o r d a r				A n n a n f a s t i g h e t.				S u m m a (annan fastighet)						
			hvarför bevillning			hvarför bevillning		hvarför bevillning		hvarför bevillning		hvarför bevillning								
Antal.		Antal.		Antal.		Antal.		Antal.		Antal.		Antal.		Antal.		Antal.				
								erlägges. icke erlägges.		erlägges. icke erlägges.		erlägges. icke erlägges.		erlägges. icke erlägges.		erlägges. icke erlägges.				
Örebro	1,002	844	832	316	1,177	391,800	—	40,226,500	520,300	52,000	700,200	20,000	5,096,600	40,298,500	6,317,100					
Askersund	181	36	96	7	160	395,600	—	1,543,100	—	—	105,000	—	380,400	1,543,100	485,400					
Nora	124	20	184	11	155	360,100	—	1,413,300	6,000	—	144,000	70,000	209,100	1,483,300	359,100					
Lindesberg	203	50	336	86	221	391,600	2,100	2,366,100	245,900	—	86,000	167,900	103,400	2,534,000	435,300					
Summa	1,510	950	1,448	420	1,713	1,539,100	2,100	15,549,000	772,200	52,000	1,035,200	257,900	5,789,500	45,858,900	7,596,900					
						1,541,200		46,321,200		1,087,200		6,047,400		53,455,800						

Tab. 4.

EGENDOMAR AF FIDEIKOMMISSNATUR I ÖREBRO LÄN ÅR 1905.

1. Fideikommissinnehafvarens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken.	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i man- tal satt jord.	10. Antal verk och inrättning- gar.	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)					
			Krono.	Skatte.	Frälse.		Summa.			å jord- bruks- fastighet.	å annan fastighet (utom frälse- ränta).	å frälse- ränta.	Summa.		
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.									
Bruksägaren, frih. Hugo Hamilton .	Bo	Bo.	—	—	4·5	24·5625	33·31250	—	5	1,262,700	173,000	—	1,682,700		
		Lerbäck.	—	—	—	2·0000		—	3	—	100,800	—		—	
		Svennevad.	0·125	—	—	2·1250		—	—	—	146,200	—		—	
Ryttmästaren, frih. Johan Gripen- stedt	Bysta	Asker.	—	3·0000	1·0	13·6250	27·43750	—	6	739,000	265,000	—	1,515,800		
		Lännäs.	—	—	—	1·0000		—	—	—	50,600	—		—	
		Norrbyås.	—	—	—	—		—	—	—	—	—		1,000	
		Svennevad.	—	0·5000	—	7·1250		—	1	2	396,000	6,600		2,300	
		Bo.	—	—	—	0·1250		—	—	—	—	7,700		—	—
		Sköllersta.	—	0·0625	—	1·0000		—	—	—	—	77,600		—	—
Kammarherre Robert Montgomery- Cederhielm	Segersjö	Lännäs.	—	—	3·0	15·09375	18·09375	—	2	984,500	10,000	10,400	1,013,100		
		Asker.	—	—	—	—		—	—	—	—	—		8,200	
Grefve Pehr Kalling	Myrö	Rinkaby.	—	—	2·0	2·2500	15·12500	—	—	122,200	—	—	434,700		
		Glaushammar.	—	—	—	6·0000		—	—	—	105,500	—		—	
		Långbro.	—	—	—	2·5000		—	—	—	153,500	—		—	
		Ånsta.	—	—	—	2·3750		—	—	—	50,400	—		—	
		Asker.	—	—	—	—		—	—	—	—	—		300	
		Sköllersta.	—	—	—	—		—	—	—	—	—		700	
		Hidinge.	—	—	—	—		—	—	—	—	—		100	
Grefve E. Lewenhaupt	Säbylund	Kumla.	0·025	1·0000	4·0	7·2500	23·40000	—	1	444,700	500	—	840,500		
		Hallsberg.	—	—	—	1·5000		—	—	—	90,000	—		—	
		Hidinge.	—	—	—	3·0000		—	—	—	78,600	—		—	
		Vintrosa.	—	—	—	2·0000		—	—	—	62,400	—		—	
		Asker.	—	—	—	—		—	—	—	—	—		1,800	
		Norrbyås.	—	—	—	1·0000		—	—	—	46,000	—		—	
		Ekeby.	—	—	—	1·1250		—	—	—	76,500	—		—	
Sköllersta.	—	—	—	2·5000	—	—	—	40,000	—	—					
Summa			0·150	4·5625	14·5	98·15625	117·36875	6	16	5,036,900	455,100	24,800	5,516,800		

Tab. 4.

Örebro län.

Tab. 5.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I ÖREBRO LÄN ÅR 1905.

1.	2.	3.	4. 5. 6. 7.				8.	9.	10.	11. 12. 13.			14.		
			M a n t a l.							Antal utjordar, ångar o. d. ej i mantal satt jord.	Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	Taxeringsvärdet (i kronor)			
			Krono.	Skatte.	Frälse.							Summa.		å jordbruksfastighet.	å annan fastighet (utom frälseränta).
Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.														
Aktiebolaget Skogaholms bruk . . .	Skogaholm	Svennevad.	—	2.5	—	3.3333	15.94163	1	5	340,500	45,000	200	1,160,000		
	Bresätter m. m.	Sköllersta.	—	0.25	—	1.5				—	—	56,600		—	100
	Estaboda m. m.	Hallsberg.	—	0.43750	—	4.75000				1	4	374,000		88,600	—
		Lerbäck.	—	2.17083	—	1.0				1	1	252,100		2,900	—
Anderssons mekaniska stenhuggeri-aktiebolag i Stockholm	Tångsätter	Asker.	—	—	—	—	0.18750	—	—	7,100	—	—	34,400		
	Kvinnerstatorp	Axberg.	—	0.18750	—	—				1	1	7,300		20,000	—
Frötuna aktiebolag	Frötuna	Götlunda.	—	0.08333	—	2.25	6.70133	—	2	203,000	30,000	—	426,300		
	Korfviken	Fellingsbro.	—	0.36800	4	—				2	2	183,300		10,000	—
Hidingsta tegelbruksaktiebolag	Hidingsta	Norrbyås.	—	—	—	—	—	—	1	6,000	119,000	—	125,000		
Skyllbergs bruks aktiebolag	Skyllbergs bruk	Lerbäck.	—	8.19176	—	7.12500	20.34584	6	12	1,182,000	224,300	600	1,749,400		
	Boda	Hallsberg.	—	0.5	—	—				—	—	25,000		—	—
	Karstorp	Hammar.	—	0.06250	—	0.68750				—	—	52,200		—	—
	Degernäs m. m.	Snallunda.	—	0.84158	—	2.93750				3	3	132,800		132,500	—
Hasselfors bruks aktiebolag	Hasselfors m. m.	Skagershult.	—	6.25000	—	8.48333	16.51166	—	8	930,000	200,000	—	1,178,200		
	Horsboda	Kvistbro.	—	1.02833	—	0.75000				1	1	40,200		8,000	—
Aktiebolaget Aspa bruk	Aspa	Askersunds lf.	—	8.017875	—	5.62500	19.580375	—	1	561,600	17,000	—	949,900		
	Olshammar	Hammar.	—	3.93750	—	2.0				6	6	264,600		106,700	—
Laxå bruks aktiebolag	Laxå	Bodarne.	—	5.5	—	7.32955	25.63637	8	13	893,400	474,900	—	1,939,900		
	Axelby	Askersunds lf.	—	2.93182	—	4.12500				—	—	303,200		—	—
	Benteboda	Snallunda.	—	1.0	—	3.75000				—	—	236,700		—	2,400
	Byrsta nr 4	Kumla.	—	—	—	—				—	—	—		—	2,800
	Bäck	Viby.	—	—	—	1.0				3	3	26,400		—	100
Svartå bruks aktiebolag	Svartå	Kvistbro.	—	5.16666	—	0.25000	16.63850	10	5	363,100	314,300	—	1,385,300		
	Södra Boda	Nysund.	—	8.84684	—	1.62500				6	6	651,000		—	1,900
	Grytfors	Skagershult.	—	0.75000	—	—				—	—	55,000		—	—
Villingsbergs bruks aktiebolag	Villingsberg	Knista.	—	3.0	—	—	17.83033	1	1	180,300	7,000	—	1,649,800		
	Björnkärn	Hidinge.	—	4.5	—	—				—	—	351,100		—	—
	Ribbohyttan	Kvistbro.	—	1.5	—	—				1	1	73,400		—	—
	Norra Boda	Nysund.	—	3.43333	—	1.12500				9	4	456,200		19,000	—
	Valäsen	Karlskoga.	—	3.897	0.250	0.125				3	5	460,800		102,000	—
Yxhults stenhuggeriaktiebolag	Yxhult m. m.	Kumla.	—	0.57793	—	—	0.82793	1	1	19,500	29,800	—	143,800		
	Lanna	Hidinge.	—	—	—	2				2	13,000	55,000		—	
	Vilhelmsberg	Asker.	—	0.25	—	—				1	1	11,500		15,000	—
Strömsborgs mekaniska stenhuggeri-aktiebolag	Lanna	Hidinge.	—	0.05555	—	—	0.05555	—	2	2	11,400	28,000	—	39,400	
Porla bruuns aktiebolag	Boda	Skagershult.	—	—	—	0.01667	0.01667	—	1	1	8,400	310,000	—	318,400	
Aktiebolaget Kumla ångkvarn	Fylsta	Kumla.	—	—	—	—	—	5	1	1,400	79,800	—	81,200		
Nya aktiebolaget Åsbrohamnar	Estaboda	Lerbäck.	—	0.37500	—	—	0.37500	—	1	1	40,000	26,500	—	66,500	
Hargs aktiebolag	Harg	Hammar.	—	0.29167	—	—	0.29167	—	4	4	11,800	100,000	—	111,800	
Hammars glasbruks aktiebolag	Hammars glasbruk	>	—	—	—	1.5	1.5	—	1	1	43,100	45,000	—	88,100	
Göta kanalbolag	Stora Rökneön	>	—	—	—	—	—	—	1	—	30,000	—	—	30,000	
Aktiebolaget Hallsbergs tegelbruk	Marka	Hallsberg.	—	0.25000	—	—	0.25000	—	1	1	10,600	20,000	—	30,600	

Aktiebolaget Joh. Thermanius & Son	Marka Norra Sånna Tacktorp	Hallsberg. Kumla.	—	0 01667	—	—	0 01667	1	1	5,700	15,500	—	119,700
Fjugesta träförädlingsaktiebolag	Fjugesta	Knista.	—	0 00600	—	—	0 00600	—	2	11,000	60,000	—	71,000
Handelsaktiebolaget Enighet	Tomtevik	Hammar.	—	—	—	—	—	1	—	—	1,500	—	1,500
Alkvetterns aktiebolag	Alkvettern Silfverhyttan m. m.	Bjurtjärn. Karlskoga.	—	2 207	2 750	0 531	9 376	1	2	398,600	26,000	400	816,900
Aktiebolaget Bredsjö bruk	Bredsjö Gränsjön m. m.	Hjulsjö. Hällefors.	—	11 151	—	0 500	12 276	3	17	802,900	212,000	—	1,023,400
Aktiebolaget Stjärnfors-Ställdalen	Stjärnfors m. m. Vasselsjön Svartkärn	Ljusnarsberg. Hjulsjö. Grythyttan.	—	12 31889	—	—	16 56589	16	20	1,251,900	513,000	—	1,956,400
Aktiebolaget »Träkol»	Vismenästorp	Karlskoga.	—	0 250	—	—	0 250	—	—	51,800	—	—	51,800
Bofors arbetareförenings aktiebolag	Bohult, Fredensborg	»	—	—	—	—	—	1	1	1,800	11,000	—	12,800
Bofors-Gullspångs aktiebolag	Bo Bengtstorp	» Vikers kapell.	—	0 649	1 153	1 166	3 156	4	23	289,900	2,109,400	2,400	2,406,700
Carlsdals aktiebolag	Carlsdal Katrinelund m. m. Spjutvik m. m. Staksund	Karlskoga. Grythyttan. Vikers kapell. Nora landsf.	—	5 129	—	0 250	9 722	—	8	440,100	183,500	—	826,300
Karlskoga praktiska skolas aktiebolag	Bregårdstorp	Karlskoga.	—	0 006	—	—	0 006	—	1	8,200	15,200	—	23,400
Dalkarlsbergs grufaktiebolag	Dalkarlshyttan	Vikers kapeli.	—	3 094	—	—	3 094	9	6	262,400	184,000	—	446,400
Dalkarlsbergs handelsförenings aktiebolag	»	»	—	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	5,000
Degerfors bryggeriaktiebolag	Bottesbol	Karlskoga.	—	—	—	—	—	1	1	4,300	9,500	—	13,800
Elfvestorps bruks aktiebolag	Älfvestorp	Grythyttan.	—	8 197	—	6 750	14 947	1	10	847,400	306,100	—	1,153,500
Gyttorps sprängämnesaktiebolag	Gyttorp Ristan	Nora landsf. Ramsberg.	—	5 063	—	—	5 109875	1	4	207,400	160,500	—	381,300
Hammarby-Yxe aktiebolag	Hammarby Yxe m. m.	Nora landsf. Lindesbergs lf.	—	25 175	—	—	32 316875	1	7	547,200	145,000	—	980,400
Hellefors bruks aktiebolag	Hällefors Svartälftorp m. m.	Hällefors. Grythyttan.	—	20 094	—	—	21 698	5	11	1,672,000	680,500	—	2,499,800
Kvarntorps sågverks aktiebolag	Kvarntorp	Karlskoga.	—	—	—	—	—	1	1	600	8,000	—	8,600
Kärne mejeriaktiebolag	Kärne Östra	»	—	—	—	—	—	1	1	200	8,000	—	8,200
Lomhytte kvarnaktiebolag	Lomhytte kvarn	»	—	—	—	—	—	1	1	1,200	15,000	—	16,200
Nora bergslags elektriska aktiebolag	Vestgöthyttfors Dalkarlshyttan Löfnäs Östra	Nora landsf. Vikers kapell. Grythyttan.	—	0 055	—	—	0 055	1	1	10,000	160,000	—	254,500
Rockesholms aktiebolag	Rockesholm Skärhyttan	» Nora landsf.	—	2 375	—	0 250	2 625	2	5	338,000	47,000	—	685,000
Sikfors bruks aktiebolag	Sikfors Karstenschult	Hällefors. Grythyttan.	—	7 029	—	—	8 223	—	7	567,200	133,500	—	766,700
Stadra aktiebolag	Grekestadra Järnboås Sundsoda m. m.	Nora landsf. Järnboås. Grythyttan.	—	4 000	—	—	7 227	—	1	225,600	9,900	—	486,400
Storfors bruks aktiebolag	Mörtkärn	»	—	0 166	—	—	0 166	—	—	11,000	—	—	11,000
Striberhs handelsaktiebolag	Ringshyttan	Nora landsf.	—	—	—	—	—	—	1	—	11,000	—	11,000
Strömsnäs järnverks aktiebolag	Strömsnäs	Karlskoga.	—	1 337	—	—	1 337	3	20	107,100	1,491,500	—	1,598,600
Örebro elektriska aktiebolag	Rådehult	»	—	—	—	—	—	14	2	500,000	700,000	—	1,200,000
Dalkarlslytte aktiebolag	Dalkarlslyttan m. m.	Lindesbergs lf. Lindesberg.	—	1 140625	—	—	1 140625	6	10	80,000	273,500	—	360,900
			—	—	—	—		—	1	5,100	2,300	—	360,900

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I ÖREBRO LÄN ÅR 1905.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	4. 5. 6. 7. 8. M a n t a l.					9. Antal utjordar, ängar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrätt- ningar (fastig- heter i städer.)	11. 12. 13. 14. Taxeringsvärdet (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. Frälse.		8. Summa.			11. å jord- bruks- fastighet.	12. å annan fastighet (utom frälse- ränta).	13. å frälse- ränta.	14. Summa.
					6. Säterier, ladugårdar, rå och rör.	7. Allmänt frälse.							
Gusselby handelsaktiebolag	Gusselhyttan	Lindesbergs lf.	—	1'28072	—	—	1'28072	—	3	65,000	3,500	—	68,500
Aktiebolaget Högbens grufvor	Siggeboda m. m.	>	—	1'5	—	—	1'5	—	—	25,500	—	—	25,500
Vedevågs bruks nya aktiebolag	Vedevåg m. m.	>	—	1'26202	—	0'36500	1'62702	1	17	103,400	186,700	—	290,100
Larsbo kalkaktiebolag	Fanthyttan m. m.	>	—	1'32344	—	—	1'32344	—	2	39,100	3,000	—	42,100
Klosters aktiebolag	Allmäningsbro	Ramsberg.	—	0'015625	—	—	0'078125	—	—	800	4,500	—	12,800
			—	0'06250	—	—		—	—	5,000	2,500	—	
Guldsmeshytte aktiebolag	Guldsmeshyttan m. m.	Lindesbergs lf.	—	24'81588	—	—	—	—	13	789,300	182,600	—	—
	Håkansboda	Ramsberg.	—	0'03125	—	—	—	—	2	2,600	15,000	—	—
	Axajön	Ljusnarsberg.	—	0'18015	—	—	25'02728	—	—	11,000	—	—	1,000,500
Ingelsgrufve aktiebolag	Ingelshyttan	Lindesbergs lf.	—	0'02344	—	—	0'02344	—	1	1,400	10,000	—	11,400
Vasselhytte grufaktiebolag	>	>	—	0'04535	—	—	0'04535	—	4	2,600	10,000	—	12,600
Riddarhytte aktiebolag	S:a Allmäningsbro	Ramsberg.	—	3'65842	—	—	3'65842	—	—	264,400	—	—	264,400
Aktiebolaget Ludvika bruksägare	Håkansboda m. m.	>	—	0'06250	—	—	0'06250	—	1	3,000	2,000	—	5,000
Aktiebolaget Nya Kopparbergs bergslag	Almäningshemman m. m.	Ljusnarsberg.	—	1'00423	—	—	—	10	2	86,600	18,000	—	—
	Håkansboda	Ramsberg.	—	0'06250	—	—	1'06673	—	—	1,300	2,000	—	107,900
Högfors aktiebolag	Högfors	Ljusnarsberg.	—	8'75000	—	—	8'75000	4	7	725,400	244,300	—	969,700
Grufaktiebolaget Lomberget	>	>	—	—	—	—	—	—	1	10,000	60,600	—	70,600
Kafveltorps aktiebolag	Kafveltorp m. m.	>	—	0'41342	—	—	0'41342	1	9	81,200	301,100	—	382,300
C. F. Forslunds handelsaktiebolag	Konstdammen	>	—	—	—	—	—	—	2	—	10,000	—	10,000
Larbro hotellaktiebolag	>	>	—	—	—	—	—	1	—	3,000	33,000	—	36,000
Aktiebolaget Svartviks grufvor	Kumlaälf	>	—	0'00809	—	—	0'00809	1	1	3,200	44,500	—	47,700
Nya Kopparbergs torfströaktiebolag	Orrbacken	>	—	0'00901	—	—	0'00901	—	1	1,000	1,000	—	2,000
Grängesbergs grufaktiebolag	Rålinieåsen	>	—	0'06953	—	—	0'06953	7	2	15,500	8,800	—	24,300
Salbo grufaktiebolag	Salbo m. m.	>	—	—	—	—	—	—	2	—	10,500	—	10,500
Grafvendals bruks aktiebolag	Sand	>	—	—	—	—	—	—	2	—	10,000	—	10,000
Mölnbacka-Trysils aktiebolag och Ud- deholms aktiebolag	Silkesberg	>	—	0'25000	—	—	0'25000	1	1	15,000	10,000	—	25,000
Kungsgrufve aktiebolag	> m. m.	>	—	0'01875	—	—	—	2	3	2,000	24,500	—	—
	Guldsmeshyttan, Eriksberg	Lindesbergs lf.	—	—	—	—	0'01875	—	1	—	2,000	—	28,500
Ställbergs grufaktiebolag	Ställberget m. m.	Ljusnarsberg.	—	0'09926	—	—	0'09926	3	5	13,400	57,400	—	70,800
Aktiebolaget Bångbro rörverk	Utanheden m. m.	>	—	1'16242	—	—	1'16242	10	10	158,500	501,900	—	660,400
Kopparbergs bryggeriaktiebolag	Nya Vägen	>	—	0'00040	—	—	0'00040	—	1	1,000	24,000	—	25,000
Bånghammars	Bånghammar	>	—	—	—	—	—	—	1	—	40,000	—	40,000
Oppboga träsliperiaktiebolag	Oppboga	>	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—	35,000
Skogsbergs mejeriaktiebolag	Ångeby mejeri	>	—	—	—	—	—	1	1	1,000	51,200	—	52,200
Frövifors bruks aktiebolag	Frövifors	Näsby.	—	—	—	—	—	—	2	—	1,570,000	—	1,570,000

Jerle torfaktiebolag	Flåten	Ervalla.	—	—	—	—	—	12	1	7,600	30,000	—	37,600
Örebro hotellaktiebolag	Drottninggatan n:r 1, Järnvägs- gatan n:r 2, Ström- parterren (paviljong) . . .	Örebro.	—	—	—	—	—	—	3	—	869,700	—	869,700
Aktiebolaget Örebro handelsbank . . .	Manillagatan n:r 9, Alp- hyddan n:r 2	»	—	—	—	—	—	—	2	—	25,900	—	25,900
Gust. Petterssons klädeshandelsaktie- bolag	Drottninggatan n:r 19 . . .	»	—	—	—	—	—	—	1	—	125,000	—	125,000
Örebro nya rederiaktiebolag	Byggnader vid Skebäck . . .	»	—	—	—	—	—	—	1	—	500	—	500
Norlings bryggeriaktiebolag	Kyrkogårdsgatan n:r 8, 10, 12, 14, Rudbäcksgatan n:r 14, Fabriksgatan n:r 15, 17, 19, 22, 24, Storgatan 1/2 af n:r 11, iskällare med tomtjord	Hallsberg.	—	—	—	—	—	—	6	—	425,100	—	425,100
	Edsbacken n:r 6	»	—	—	—	—	—	1	1	—	16,500	—	16,500
D. J. Elgerus fabriks- och handtverks- aktiebolag	Ågatan n:r 2, 4, tomt med färgeri	Örebro.	—	—	—	—	—	—	1	—	308,000	—	308,000
Aktiebolaget Örebro varmbad	Fabriksgatan n:r 1	»	—	—	—	—	—	—	1	—	85,000	—	85,000
Örebro bryggeriaktiebolag	» » 4, 6	»	—	—	—	—	—	—	1	—	232,000	—	232,000
Nya asfaltsaktiebolaget	Engelbrektsgatan n:r 40, 42	»	—	—	—	—	—	—	1	—	70,500	—	70,500
Aktiebolaget Andrew Hollingworth & Co	Magasin vid Järnvägs-gatan	»	—	—	—	—	—	—	1	—	1,500	—	1,500
Örebro badbassinsaktiebolag	Nygatan n:r 1	»	—	—	—	—	—	—	1	—	9,000	—	9,000
Örebro nya tryckeriaktiebolag	» » 11 b	»	—	—	—	—	—	—	1	—	123,000	—	123,000
Norra Östergötlands järnvägsaktiebolag	Backelund m. m.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	9,800	—	9,800
Örebro läns trädgårdsaktiebolag	Tomter och hus vid Ske- bäcksvägen	»	—	—	—	—	—	—	1	—	41,700	—	41,700
Aktiebolaget Örebro yllefabrik	D:o n:r 17	»	—	—	—	—	—	—	1	—	75,000	—	75,000
Aktiebolaget Örebro ångbageri	Norensbergsgatan n:r 10, Slussgatan n:r 8	»	—	—	—	—	—	—	2	—	78,600	—	78,600
Skofabriksaktiebolaget Svea	Ånstagatan n:r 8, 10, Åbäcks- gatan n:r 4	»	—	—	—	—	—	—	2	—	49,500	—	49,500
» Örnen	Hus vid Ånstagatan	»	—	—	—	—	—	—	1	—	132,800	—	132,800
Adolfsbergs brunnns aktiebolag	Adolfsberg	»	—	—	—	—	—	—	1	—	93,000	—	93,000
Byggnadsaktiebolaget Engelbrekt	Bleholmen (Frimurarelögen)	»	—	—	—	—	—	—	1	—	154,000	—	154,000
Teateraktiebolaget	Storgatan n:r 1	»	—	—	—	—	—	—	1	—	100,000	—	100,000
Aktiebolaget Pehrson & Lindgren	Gamla gatan n:r 11, 13; Klostergatan n:r 16, 18 . . .	»	—	—	—	—	—	—	2	—	199,500	—	199,500
Örebro stolfabriksaktiebolag	Ö:a Bangatan n:r 36, 38.	»	—	—	—	—	—	—	1	—	161,900	—	161,900
Aktiebolaget Örebro kexfabrik	N:a Soflagatan n:r 1, 3; Norrbacka m. m.	»	—	—	—	—	—	—	2	—	412,700	—	412,700
Aktiebolaget Vägglattfabriken	Berggatan n:r 22	»	—	—	—	—	—	—	1	—	24,200	—	24,200
Örebro läns mejeriaktiebolag	Hagagatan n:r 26, 28, 30; Rostagatan n:r 3, 5	»	—	—	—	—	—	—	2	—	87,500	—	87,500
P. Erikssons byggnads- och fastighets- aktiebolag	Banvägen n:r 1 o. 3 m. fl. fastigheter	»	—	—	—	—	—	—	3	—	713,500	—	713,500
Krooks petroleum- och oljeaktiebolag i Stockholm	Västra Oljekällaren	»	—	—	—	—	—	—	1	—	4,700	—	4,700
Aktiebolaget Svenska kakelfabriken . . .	Richardsberg och Högtorp . . .	»	—	—	—	—	—	—	2	—	45,100	—	45,100

Tab. 5. (Forts.) EGENDOMAR TILLHÖRANDE INHEMSKA AKTIEBOLAG, I ÖREBRO LÄN ÅR 1905.

1. Aktiebolagets namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.					9. Antal utjordar, ångar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. Frälse.		8. Summa.			11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet (utom frälseränta).	13. å frälseränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Örebro lysoljeaktiebolag	Östra oljekällaren	Örebro.	—	—	—	—	—	1	—	33,800	—	33,800	
Askersund-Skylbergs järnvägsaktiebolag	Askersund-Skylbergs järnväg	Askersund.	—	—	—	—	—	2	—	191,000	—	191,000	
Aktiebolaget Askersunds läderfabrik	Läderfabriken	»	—	—	—	—	—	2	—	40,400	—	40,400	
Askersunds bryggeriaktiebolag	Bryggeri	»	—	—	—	—	—	8	7	10,600	108,400	119,000	
Aktiebolaget A. W. Bergqvists yllefabrik	Yllefabrik	»	—	—	—	—	—	5	—	28,600	—	28,600	
Askersunds elektriska aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	1	—	5,000	—	5,000	
Askersunds gjuteri och mekaniska verkstads aktiebolag	—	»	—	—	—	—	—	2	—	25,000	—	25,000	
Askersunds hotellaktiebolag	Hotell	»	—	—	—	—	—	1	—	88,500	—	88,500	
Nora varmbadhusaktiebolag	Del af jordägan n:r 3 och 5	Nora.	—	—	—	—	—	1	—	5,100	—	5,100	
Aktiebolaget Sägbladsfabriken	Jordägan n:r 137; delar af n:r 41, 42 A och 42 C	»	—	—	—	—	—	1	1	4,200	26,200	30,400	
Nora bergslags järnvägsaktiebolag	Gårdarna n:r 10, 24; stationshus; verkstad	»	—	—	—	—	—	4	—	37,700	—	37,700	
Aktiebolaget Nora tändrörsfabrik	Jordägan n:r 42 B	»	—	—	—	—	—	1	1	100	10,000	10,100	
Lindes mejeriaktiebolag	—	Lindesberg.	—	—	—	—	—	1	—	13,100	—	13,100	
Lindes maskin- och snickeriaktiebolag	Påtåker	Ljusnarsberg.	—	0 18088	—	—	0 18088	—	1	20,000	55,200	75,200	
Aktiebolaget Lindes manufakturverk	—	Lindesberg.	—	—	—	—	—	1	—	19,000	—	19,000	
		Summa	—	259 406225	8 153	71 09985	338 659075	205	443	21,571,300	19,468,500	10,900	41,050,700

Tab. 6.

EGENDOMAR TILLHÖRANDE FRÄMMANDE MAKTERS UNDERSÅTAR, I ÖREBRO LÄN ÅR 1905.

1. Främmande maktens och undersåtens namn.	2. Egendomens namn.	3. Belägenhet. Socken (stad).	M a n t a l.					9. Antal utjordar, ångar o. d. ej i mantal satt jord.	10. Antal verk och inrättningar (fastigheter i städer).	T a x e r i n g s v ä r d e t (i kronor)			
			4. Krono.	5. Skatte.	6. Frälse.		8. Summa.			11. å jordbruksfastighet.	12. å annan fastighet (utom frälseränta).	13. å frälseränta.	14. Summa.
					Säterier, ladugårdar, rå och rör.	Allmänt frälse.							
Belgiska bolaget Vieille Montagne	Åmmeberg m. m.	Hammar.	—	1 $\frac{1}{3}$	—	5 $\frac{1}{3}$	—	1	6	206,800	853,300	—	1,292,800
	Elje	Askersunds lf.	—	—	—	—	—	3	2	13,800	—	—	
	Ingelsby	Lerbäck.	—	1 $\frac{1}{2}$	—	—	8 $\frac{3}{4}$	—	—	—	63,900	155,000	
Frövi—Ludvika järnvägsaktiebolag (engelskt)	—	Ljusnarsberg.	—	—	—	—	—	—	14	—	172,300	—	191,000
	—	Lindesberg.	—	—	—	—	—	60	—	21,700	—	—	
		Summa	—	2 $\frac{7}{6}$	—	5 $\frac{7}{6}$	8 $\frac{3}{2}$	64	22	306,200	1,180,600	—	1,486,800

Tab. 7.

FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER, ICKE REGISTRERADE SJUKKASSOR SAMT DÄRMED
JÄMFÖRLIGA INRÄTTNINGAR I ÖREBRO LÄN, ÅR 1905.

Tab. 7.

Örebro län.

59

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
A. Å landsbygden.									
a) <i>Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.</i>									
Bengt Olssons änkas fond.	Att vid jul utdela räntan åt fattiga inom Långbro socken.	Änkan Brita Kristina Andersdotter.	1882 ²³ / ₁₂	3	45	1,000	—	Kommunalnämnden i Långbro.	
Statsrådet greve K. G. Mörners donation.	Understöd åt behöfvande åldriga f. d. brukare eller torpare under Esplunda i Almby socken.	Statsrådet greve K. G. Mörner.	1872 ³⁰ / ₇	3	33	600	—	Fattigvårdsstyrelsen i Almby.	
Kyrkovården Olof Anderssons fond.	Understöd åt långvarigt sängliggande sjuka fattighjon eller, i brist därpå, till premier åt värtade sjukliga skolbarn i d:o.	Kyrkovården Olof Andersson.	1874 ¹⁹ / ₆	6	27	500	—	D:o d:o.	
Åkerhielmiska pensionen.	Understöd till afskedade välfredade soldater eller deras äkor eller, om sådana ej inom socknen finnas i behof, till behöfvande underhafvande under Hjälmarsberg i Almby socken.	Majoren S. J. Åkerhielm.	1814 ²⁴ / ₁₁	8	1) 3	1)	—	Ägaren till Hjälmarsberg och kommunalnämnden i Almby.	1)
Bromska donationen.	Understöd åt fattiga i Ansta socken.	Handlanden G. Broms.	1841 ¹⁶ / ₈	7	15	300	—	Kommunalnämnden i Ansta.	
Fru Qvarnströms minne.	Understöd åt pauvres honteux.	Ankefru A. C. Qvarnström.	1890 ²⁹ / ₆	2	20	1,340	—	Kyrkorådet i Ansta o. Långbro.	
Widstrandska fonden.	Räntan tilldelas någon af de mest behöfvande inom Ekers fattigvårdssamhälle.	Handlanden E. Widstrand o. h. h. A. M. Ekström.	1857 ¹ / ₈	1	2	50	—	Fattigvårdsstyrelsen i Eker.	
Dylta bruks fattigfond.	Understöd åt fattige under Dylta bruk.	Generaladjutanten frih. K. S. Åkerhielm.	1821 ¹ / ₁	8	360	6,000	—	Ägaren af Dylta bruk.	
Almgrenska donationen.	D:o d:o.	Mamsell Hedda Almgren.	1880 ⁵ / ₄	8	60	1,000	—	D:o d:o.	
D:o d:o.	Understöd åt släkting i dess listid och sedan till Axbergs sockens mest behöfvande.	Densamma.	1874 ¹⁹ / ₂	26	390	7,812	—	Kommunalnämnden i Axberg.	2)
Lindströmska fattigfonden.	Halfva räntan till fattigvården och andra hälften till skolväsendet i Axberg.	Hemmansägaren O. Lindström i Norra Dylta.	1865 ¹⁹ / ₁₂	—	53	2,250	—	D:o och skolrådet i d:o.	3)
Widénska fonden.	³ / ₄ af räntan till blygsamma fattiga i Vintrosa.	Prostinan Edla Widén.	1888 ³⁰ / ₆	2	6	240	—	Kyrkorådet i Vintrosa.	
Grandelii donation.	Räntan utdelas till d:o.	Prosten N. Grandelius.	1834 ¹⁷ / ₇	4	30	600	—	Kommunalnämnden i d:o.	
Anders Larssons d:o.	Räntan utdelas till fattiga i Vintrosa.	And Larsson.	1892 ²⁸ / ₂	17	25	500	—	D:o d:o.	
Wistrandska fonden.	Extra förplägning vid jul åt fattiga i Kil.	Handlanden Wistrand.	1872	—	10	200	—	D:o i Kil.	
Herdmans donation.	Räntan utdelas till de fattiga i Glanshammar.	Prosten Gust. Herdman.	1751 ²⁰ / ₆	—	41	4)	—	Fattigvårdsstyrelsen i Glanshammar.	4)
Erik Erssons och Lovisa Persdotters i Rönö fond.	D:o d:o.	Hemmansägaren E. Ersson o. hans hustru.	1883 ¹⁷ / ₁₁	31	100	2,000	—	D:o d:o.	
Kallebergiska fonden.	Understöd åt fattiga i Rinkaby.	Erik Kalleberg.	1869 ²³ / ₂	—	—	1,589	—	Kommunalnämnden i Rinkaby.	
Grefve C. G. Mörners donation.	D:o åt behöfvande ålderstigna under Esplunda.	Grefve C. G. Mörner.	1815 ⁵ / ₆	1	30	900	—	D:o d:o.	
Smedbergskadonationsfonden.	D:o åt behöfvande tjänare under d:o.	Kammartjänaren J. E. Smedberg.	1852 ²⁹ / ₁₁	2	50	1,000	—	D:o d:o.	
Malmqvistska d:o.	D:o åt behöfvande åldringar inom Asker.	Vaktmästare Erik Malmqvist.	1865 ¹⁷ / ₈	39	125	2,500	—	D:o i Asker.	
Stina Ersdotters gifva.	D:o åt fattige inom Askers sockens nedre del.	Pigan Stina Ersdotter.	1887 ⁷ / ₁₀	1	2	162	—	Askers sockens nedre fattigvårdsstyrelse.	
Maja Stina Ersdotters i Lundby donation.	D:o åt d:o i Asker.	Ankefru Maja Stina Ersdotter.	1886 ⁷ / ₄	31	74	1,500	—	D:o d:o.	
Carlmarkska donationen.	Räntan utdelas till fattiga kvinnor i Ekeby.	Fröken Hilma Carlmark.	1891 ¹² / ₆	4	21	500	—	Kommunalnämnden i Ekeby.	
Baggeska fonden.	Att öka understödet åt fattighjonen i fattighuset.	Ankefru Bagge.	1832 ¹¹ / ₁₂	6	3	60	—	D:o i Gällersta.	
Bromska donationen.	Halfva räntan tillfaller skolkassan och andra hälften 4 fattiga änkor vid Haddebo.	Bruksägaren Johan Konrad Broms.	1835 ¹ / ₁₁	4	5) 30	600	—	Kyrko- och skolkassornas förvaltare.	5)
Grefvinnan Estrid Kallings donationsfond.	Räntan utgår dels som lifränta, dels som understöd till fattiga.	Grefvinnan Estrid Kalling.	1893 ¹² / ₆	1	50	1,000	—	Fattigvårdsstyrelsen i Glanshammar.	

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.		7.	8.	9.	10.
				Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905				
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Grefvinnan Estrid Kallings donationsfond.	Räntan utgår till behöfvande i Rinkaby med företräde för den, som lydt under Myrö.	Grefvinnan Estrid Kalling.	1893 ¹² / ₆	1	50	1,000	—	Kommunalnämnden i Rinkaby.	
Per Anderssons fond för blygsamma fattiga i Gällersta.	Understöd åt sjukliga eller orkeslösa fattiga i Gällersta, hvilka icke åtnjuta fattigunderstöd.	Landbrukaren Per Andersson.	1899 ¹⁵ / ₉	28	300	6,000	—	Styrelse af 5 personer.	
Kyrkoherde G. H. Petterssons fond.	Understöd för fattiga sjuka i d:o, som icke åtnjuta allmän hjälp.	Kyrkoherden G. H. Pettersson.	1897 ²⁹ / ₃	—	—	827	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne.	
Gust. Erssons i Almbro donation.	Extra gåfva till jul till understödtagare i Gällersta.	Nämndemannen Gust. Ersson.	1892 ¹³ / ₃	15	30	600	—	Kommunalnämndan i Gällersta.	
Handlanden A. Olssons och fru M. Olssons d:o.	Att lämna bidrag till medellösa sjuka i Svennevad.	Änkefru Matilda Olsson.	1889 ³⁰ / ₅	7	111	3,553	—	Kyrkorådet i Svennevad.	
Lars Perssons testamentariska fond.	Kontant julgåfva till fattighusets i Hallsbergs sn invånare.	Hemmansägaren Lars Persson.	1859 ²⁸ / ₁₁	12	5	100	—	Pastor och kyrkovårdar i Hallsberg.	
Kapten C. A. Staafs d:o.	Understöd till behöfvande äldre vid Körtingsberg.	Kapten C. A. Staaf.	1854 ¹ / ₇	10	74	1,500	—	Ägaren af Körtingsberg.	
Burenstamska donationen.	D:o åt fattiga i Lerbäck.	Öfverstelöjtnanten J. D. Burenstam.	1826 ¹ / ₆	21	150	3,000	—	Kommunalnämnden i Lerbäck.	
Grills testamente.	Räntan utdelas till d:o d:o.	Brukspatron J. W. Grill.	1863 ¹⁵ / ₇	7	50	1,000	—	D:o d:o.	
Robsahnska testamentet.	D:o d:o.	Brukspatron Abr. Robsahm.	1732 ¹⁵ / ₁₃	8	34	756	—	D:o d:o.	
Erik Erssons testamente.	Af räntan utdelas årligen ⁵ / ₈ till gamla fattiga och ³ / ₈ till fattiga skolbarn i Lerbäck.	Masmästareäldermannen Er. Ersson i Osterhult.	1860 ¹ / ₅	6	36	800	—	D:o d:o.	
And. Larssons d:o.	Räntan utdelas årligen till fattiga i d:o.	Handlanden A. Larsson.	1849 ²⁹ / ₅	6	24	552	—	D:o d:o.	
Hans Hanssons i Käxle d:o.	Till fattiga i Edsberg.	Riksdagsmannen H. Hansson.	1824 ²⁰ / ₄	—	—	1,375	—	D:o i Edsberg.	
Hans Hanssons i Käxle skuldförbindelse.	Till fattiga i Kvistbro.	Densamme.	—	—	111	1,375	—	D:o i Kvistbro.	
Öfverstelöjtnanten J. D. Burenstams understödsfond.	Att understödja behöfvande i Snafunda.	Öfverstelöjtnanten J. D. Burenstam.	1870 jan.	10	120	2,000	—	D:o i Snafunda.	
Grefvinnan Burenstams d:o.	Att understödja 4 behöfvande änkor i d:o.	M. Burenstam, f. von Rosen.	1874 ²¹ / ₂	4	30	500	—	Kyrkorådet i d:o.	
Justitiekansler Bergenschiölds donation.	Räntan utdelas den ³ / ₁₀ lika mellan 6 af pastorsambetet utsedda äldre, oförmögna personer i Kräklinge.	Änkefru Helena Bergenschiöld.	1865 ²¹ / ₁	6	55	1,000	—	Kommunalnämnden i Kräklinge.	
Fröken Bergenschiölds d:o.	Räntan utdelas den ¹³ / ₁₀ lika mellan 5 fattiga kvinnor i d:o.	Fröken Maria Charlotta Bergenschiöld.	1845 ²⁰ / ₃	5	27	500	—	D:o d:o.	
Ryttmästaren H. J. Sahlefeldts d:o.	Räntan användes till fattigvården i Kräklinge.	Ryttmästaren H. J. Sahlefeldt.	1827 ¹¹ / ₆	—	82	1,500	—	D:o d:o.	
Generalmajoren P. Lagerheims d:o.	D:o d:o.	Generalmajoren P. Lagerheim.	1805 ⁹ / ₁₂	—	82	1,500	—	D:o d:o.	
And. Lundmarks d:o.	Räntan utdelas Andersdagen till Hardemo sockens mest behöfvande.	Brukspatron A. Lundmark.	1797 ² / ₁₂	28	56	946	—	D:o i Hardemo.	
Backafonden.	Räntan utdelas midsommartiden till d:o d:o.	Änkan Kajsa Jönsdotter.	1857 ¹⁵ / ₉	42	120	2,000	—	D:o d:o.	
Edström-Almstedtska testamentet.	Understöd åt blygsamma fattiga i Lerbäck.	John Edström och hans hustru.	1868 ²⁵ / ₃	1	206	5,000	—	D:o i Edsberg.	
Petter Perssons i Lagsjö donation.	Räntan under 50 år skall läggas till kapitalet, hvarefter ena hälften tillfaller Edsbergs fattigvård och andra hälften dess skolor.	Häradsdomaren Petter Persson och hans hustru.	1883 ¹⁷ / ₅	—	—	1,445	—	D:o d:o.	
Lundstedtska fonden.	Att till midsommar och jul lämna understöd åt i Snafunda fattighus boende fattighjon.	Handlanden P. Lundstedt i Skara.	1872 ¹⁴ / ₁₁	16	50	1,000	—	D:o i Snafunda.	
Eckleinska d:o.	Räntan utdelas den ¹⁵ / ₈ till en dygdig, gudfruktig och behöfvande kvinna i Snafunda, som icke åtnjuter fattigdel.	Kyrkoherden And. Ecklein.	1850 ¹⁵ / ₅	1	10	200	—	D:o d:o.	
Lundqvistska d:o.	Utdelning bland fattiga, hederliga, arbetsamma gamle i Viby.	Julia och Lovisa Lundqvist.	1886 ¹⁷ / ₉	3	45	1,000	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne i Viby.	
D:o d:o.	Räntan utdelas till d:o i Tångeråsa.	Desamma.	—	2	30	497	—	D:o i Tångeråsa.	
Carl Emil Perssons donationsfond.	Räntan utdelas till blygsamma fattige i Hardemo.	Per Erik Jönsson.	1900 ¹ / ₁₂	6	60	1,000	—	Kyrkorådet i Hardemo.	
Alavifonden eller Carl Perssons i Alavi donation.	Räntan utdelas vid juletid till Hardemo sockens fattiga, i mindre poster.	Landbrukaren Carl Gustaf Persson.	1900 ¹⁵ / ₆	26	60	1,000	—	D:o d:o.	
Frans Erssons änkas i Prins-hyttan d:o.	Anskaffande af kläder och föda åt fattiga änkor och understöd åt fattiga skolbarn i Järnboås.	Änkan Kristina Ersdotter.	1868 ¹⁹ / ₃	15	68	1,100	—	Kommunalnämnden i Järnboås.	
Lindbergska donationen.	Understöd åt fattiga i Hällefors.	Handlanden J. Lindberg Persson.	1869 ²⁴ / ₃	—	90	—	—	D:o i Hällefors.	9)
Stagnellska d:o.	D:o d:o.	Fru Anna Elisabet Stagnell.	1815 ²⁸ / ₁	—	90	—	—	D:o i Hällefors.	
Abraham Robsahms donation.	Understöd åt fattiga och ofärdiga i Karlskoga.	Fru Anna Elisabet Stagnell.	1888 ²⁸ / ₃	10	500	10,000	—	D:o d:o.	
		Bruksäg. Abr. Robsahm.	1732 ¹⁵ / ₁₂	8	44	1,006	—	D:o i Karlskoga.	

Kristian Robsahms donation.	Understöd åt fattiga smedfamiljer vid Bofors och Björkborn.	Bruksäg. Krist. Robsahm.	1755 ² / ₁	8	94	2,901	—	Kommunalnämnden i Karlskoga.
Gust. Sahlefeldts d.o.	D:o till behöfvande vid Bofors.	Krigsråd. G. Sahlefeldt.	1798 ¹² / ₅	13	133	3,345	—	D:o d.o.
E. Petterssons d.o.	D:o till fattiga och sjuka i Karlskoga.	Bergsm. E. Pettersson.	1823 ²⁰ / ₉	5	30	699	—	D:o d.o.
Peter Linds d.o.	Julgäfva åt fattiga i d:o.	Lisa Eriksd. Lind.	1874 ¹⁴ / ₃	1	10	230	—	D:o d.o.
Joh. Ludv. Robsahms d.o.	Understöd åt en fattig änka vid Björkborn.	Bruksäg. Joh. L. Robsahm.	1793 ¹ / ₅	1	2	50	—	D:o d.o.
Abrahamina Elds d.o.	D:o åt fattiga i Bjurtjärn.	Fröken A. Eld.	—	—	40	1,000	—	D:o i Bjurtjärn.
General de la Granges d.o.	Lättnad i fattigvården i Grythyttan.	General de la Grange.	1844 ²² / ₃	1	7	165	—	D:o i Grythyttan.
J. Anderssons d.o.	Understöd åt fattiga i d:o.	Masmästaren J. Andersson.	1830 ¹⁹ / ₁₃	2	8	200	—	D:o d.o.
En okänds d.o.	D:o d.o.	—	1856 ³¹ / ₁₂	6	42	1,000	—	D:o d.o.
Nils Björssons d.o.	D:o d.o.	Bergsman Nils Björsson.	1872 ²⁴ / ₇	154	2,314	51,203	—	Kyrkorådet i d:o och 2 på stämman valde ledamöter.
Maria Elisab. Erikssons d.o.	D:o d.o.	Maria Elis. Eriksson.	1900 ²⁸ / ₁₂	1	21	500	—	Kommunalnämnden i Grythyttan.
Gerh. Ysings d.o.	D:o åt en fattig under Valåsen.	Gerh. Ysing.	1740 ¹⁹ / ₁₀	1	2	50	—	D:o d.o.
B. von Hofstens d.o.	D:o d.o.	B. von Hofsten.	1807 ²⁴ / ₅	2	4	100	—	D:o d.o.
Gothénska fonden.	Hjälp åt behöfvande i Lindesbergs socken.	Maria Gothén, f. Svedenstjerna.	1846 ¹⁰ / ₃	4	189	3,937	—	D:o i Lindesbergs socken.
Guld-medshytte aktiebolags understödsfond för arbetare.	Understöd till bolagets arbetare eller familjer, eller till annat för arbetarne nyttigt ändamål.	Guldmedshytte aktiebolag.	1887 ¹ / ₆	4	188	14,821	—	Guldmedshytte aktiebolags förvaltning.
Wikbomska fattigdonationen.	Räntan utdelas till 2 de äldste behöfvande inom Grimsö och Allmänningbo.	Änkefru A. C. Wikbom.	1860	2	30	500	—	Kommunalnämnden i Ramsberg.
Lars Janssons donation.	D:o till fattiga inom Kärbergs, Nederhytte och Håkansboda byar.	Häradsdomaren Lars Jansson.	1872	2	38	750	—	D:o d.o.
Sven Flodmans fattigdonation.	Bidrag till församlingens fattigvård.	Bruksinspektören S. Flodman.	1875	—	160	4,000	—	D:o d.o.
Maria Sofia Norströms fromma stiftelse.	Räntan utdelas årligen till 10 ålderstigna fattiga änkor.	Assessorskan M. S. Norström, f. Boström.	1834 ³ / ₆	6	60	1,530	—	Kyrkorådet i Ljusnarsberg.
Adlers d.o.	Räntan utdelas årligen till ålderstigna fattiga änkor och till förstärkning af Norströmska fonden.	Bergslagskassören J. Adler och hans hustru.	1857 ¹⁰ / ₇ 1865 ¹³ / ₁₁	5	45	1,004	—	D:o d.o.
Ulla Erikssons d.o.	D:o till behöfvande och till förstärkning af d:o fond.	Mamsell Ulla Eriksson.	1858 ³⁰ / ₆	8	80	1,501	—	D:o d.o.
Ulfspareska fonden.	D:o till understöd åt de mest behöfvande i Ljusnarsberg.	Margareta Ulfsparre.	1875 ²¹ / ₁	9	145	2,997	—	Kommunalnämnden i d:o.
Niklas Erikssons donationsfond.	Understöd åt fattiga, som icke åtnjuta underhåll af fattigvården.	Fr. Ulla Eriksson och bruksäg. N. Eriksson.	1877 ²⁶ / ₂ o. 1881	85	1,440	30,852	—	D:o d.o.
Gustafva Törnbloms d.o.	Räntan användes till extra förplägning den ²⁴ / ₁ af vid fattiggården i Ljusnarsberg intagna underhållshjon.	Handlanden G. E. Törnblom.	1897 ²⁴ / ₁	—	25	649	—	D:o d.o.
Justus Anderssons fond.	Räntan till understöd och hjälp åt fattiga sjuka inom kyrkobyn.	Fröken Charlotta Andersson.	1897 ¹⁰ / ₇	15	445	13,981	—	D:o d.o.
Keillerska donationen.	Räntan användes till hjälp åt sjuka eller fattiga f. d. arbetare under Kafveltorps bruk, hufvudsakligast de, som varit där minst 15 år.	Bruksägaren D. C. Keiller.	1899 ⁷ / ₁₀	4	80	3,376	—	Kyrkoherden i d:o, disponenten vid Kafveltorp och 3 af de s. k. medaljörerna.
Makarne Holmbergers donation.	Räntan af kapitalet utdelas till inom Fellingsbro kommun boende fattiga.	F. d. kronolänsmannen Holmberger o. h. h.	Okända.	—	121	3,000	—	Kommunalnämnden i Fellingsbro.
Dalmanska fonden.	Räntan utdelas till de fattigaste på Hinsebergs och Frövi gods.	Fru Maria Elisabet Dalman.	1776 ¹ / ₃	2	10	167	—	Fattigvårdestyrelsen i Näsby.
Hammarmedslådan.	Utdelning till fattiga af ägaren till Hinseberg.	Okända.	Okända.	—	13	250	—	D:o d.o.
Fornellska donationen.	Räntan utdelas såsom understöd åt fattige.	Sannolikt kyrkoh. Fornell.	1872 ¹ / ₅	1	5	100	—	D:o d.o.
Hedda Fornells donation.	Understöd åt en from medellös änka.	Hedda Fornell, född af Flodin.	1872 ¹ / ₅	1	5	112	—	Kommunalnämnden i d:o.
Fattigkassans donationsmedel.	Räntan å ursprungliga kapitalet, 500 kronor, öfverlämnas årligen till allmänna fattigkassan i Ervalla.	Okänd.	Okända.	—	20	518	—	D:o i Ervalla.
Häradsdomaren A. Larssons donationsfond.	Räntan användes till behöfvande inom Ervalla.	Anders Larsson i Torpa.	1884 ²⁸ / ₆	6	50	1,079	—	D:o d.o.

b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.

Rizellska skolbyggnadsfonden.	Skolbyggnad för Mosjö norra rote, när fonden stigit till erforderligt belopp.	Bokhållaren P. Rizell.	1852 ²⁶ / ₆	—	—	3,401	—	Skolrådet i Mosjö.
Nils Danielssonska fonden.	Anskaffande af föda åt fattiga skolbar i Mosjö.	Hemmansägaren N. Daniels-son.	1851 ⁹ / ₆	2	10	164	—	D:o d.o.
Katrina Larsdotters donation.	Belöning åt folkskolebarn i Eker.	Änkan Katr. Larsdotter.	1877 ²⁴ / ₃	3	5	100	—	D:o i Eker.
Kristina Jansdotters d.o.	D:o åt småskolebarn i d:o.	Krist. Jansdotter.	1877 ¹ / ₇	4	2	50	—	D:o d.o.
Kalinska fonden.	Att utgöra grundfond till en slöjdskola i Långbro.	Fältkamrer N. F. Kalinssterbhus.	1833 ³¹ / ₇	2	374	3,458	1,675	Kommunalnämnden i Långbro.
Lindströmska skolfonden.	Att bidraga till skolväsendet i Axberg.	Hemmansägaren O. Lindström.	1865 ¹⁹ / ₁₂	—	53	1,125	—	Skolrådet i Axberg.
Bergstedtska donationsfonden.	Att bidraga till slöjdskolorna i d:o.	Grosshandlaren L. Bergstedt.	1891 ²⁹ / ₄	—	125	2,500	—	D:o d.o.
Ljungqvistska fonden.	Att anskaffa biblar till nattvardsungdomen i Vintrosa.	Kyrkoherde Carl Ljungqvist.	1879 ¹ / ₁	1	7	659	—	Kyrkorådet i Vintrosa.
Olof Bengtssons skolkassa.	Till förbättrande af skolmästarelönen i d:o.	Skolmästaren O. Bengtsson.	1805 febr.	—	—	858	—	Skolrådet i d:o.
Vikanderska fonden.	Räntan användes till inköp af kläder och skodon åt fattiga skolbar i d:o.	Fabrikören Aug. Vikander.	1890 ²⁴ / ₁₃	11	50	1,000	—	D:o d.o.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Bibel- och understödsfond för Tysslinge församlings nattvardsungdom.	Att anskaffa biblar åt nattvardsungdom i Tysslinge.	Komminister P. A. Ekstrand.	1884 1/3	17	8	340	—	Kyrkorådet i Tysslinge.	
Hedbergiska donationen.	Räntan tillägges skolkassan i d.o.	Brukspatron P. D. Hedberg.	1805 22/9	—	6	150	—	Skolrådet i d.o.	
Dnggeska slöjdskolefonden.	Till underhåll af slöjdskola vid Latorp.	Fröken Carlmark.	1888 5/10	—	300	11,000	—	Särskild styrelse.	
Ollonbergiska fonden.	Räntan tillägges skolkassan i Gräfve.	Friherrinnan Hedda Kath. Ollonberg.	10) 1834	—	—	1,581	—	Skolrådet i Gräfve.	10)
Eldvalla donation.	Understöd åt fattiga, välartade skol- och nattvardsbarn.	Lars Ersson och Katarina Olsdotter.	1812 1/10	5	15	300	—	Pastor o. fattigvårdsstyrelsen i Glaushammar.	
Byggmästare Lundbergs fond.	Premier åt skolbarn i Ekeby.	Byggmästaren Per Lundberg.	1876 21/5	10	4	105	—	Skolrådet i Ekeby.	
Carlmarkska skolfonden.	Torsta skolas underhåll.	Fröken Carlmark.	1896 28/4	—	—	462	—	D:o d.o.	
Bibelkassan.	Räntan användes till biblar åt nattvardsbarnen i Svennevad.	Sammanskott från församlingen.	1842 1/5	23	15	300	—	Kyrkorådet i Svennevad.	11)
Per och Lars Jonssons fond.	Underhåll åt fattiga skolbarn för inhämtande af nödiga kristendoms-kunskaper.	Landtbrukarne Per och Lars Jonsson.	1864 20/9 1873 18/12	13	125	2,500	—	Fattigvårdsstyrelsen i Göt-lunda.	12)
Jan Janssons i Sjögesta d.o.	Till kläder och uppehälle åt fattiga barn i Sjögesta by i Rinkaby socken.	Hemmansäg. Jan Jansson.	1858 7/6	—	—	453	—	Kommunalnämnden i Rinkaby.	13)
Carlströmska donationen.	Inköp af biblar till nattvardsungdomen i Lillkyrka.	Orgeltramparen Johan Carlström.	1880 9/6	30	40	1,472	—	Kyrkoherden i Lillkyrka.	
Lillkyrka bibelkassa.	D:o d.o.	Densamme.	1880 10/5	30	36	507	—	Kyrkorådet i d:o genom pastor.	
Dalmanska donationen.	Räntan tillfaller skolkassan.	Kaptenen J. G. Dalman.	1843 7/3	—	30	600	600	Skolrådet i d.o.	
Rosenholms och Ugglas donation.	Inrättande af barnhus i Lillkyrka.	Kammarherre C. H. Ugglä.	1767 14/4	—	—	1,072	—	Kyrkoherden i d.o.	14)
Hedvig Tersmedens d.o.	Främjande af folkskoleundervisningen i Ödeby.	Änkfru Hedvig Tersmeden.	1836 21/8	—	75	1,500	—	Ägaren af Käggleholm och prästerskapet i Ödeby.	
Malmqvistska fonden.	Belöning till fattiga, flitiga skolbarn i Asker.	Vaktmästaren E. Malmqvist.	1865 17/8	40	120	2,548	—	Pastor och skolråd i Asker.	
Liljeholmska donationen.	Premier åt skolbarn i Lännäs.	Gästgifvaren B. Liljeholm.	—	—	15	300	—	Skolrådet i Lännäs.	
Kjellbergiska d.o.	Beklädnad af fattiga skolbarn i d.o.	Inspektoren Per Kjellberg.	1845 2/11	—	22	445	—	Kommunalnämnden i d.o.	
Holms stipendiefond.	Premier åt skolbarn i d.o.	Handlanden Carl Holm.	1878 3/6	—	25	500	—	Skolrådet i d.o.	
Fröken Wigelstjernas donation.	Förbättrande af skollärarelönen i d.o.	Fröken U. E. Wigelstjerna.	1839 4/5	—	—	1,319	—	D:o d.o.	
Joh. Artur Montgomerys fond.	Beklädnad af fattiga barn under Segeråsjö.	Joh. Artur Montgomery.	1873 5/3	—	—	1,100	—	Kommunalnämnden i d.o.	
B. G. Ribbings gåfva.	Afkomsten tillfaller skolkassan.	Prosten Bo Gust. Ribbing.	1844 5/5	—	—	1,000	—	Skolrådet i Stora Mellösa.	
Bo Ribbings skolfond.	Användes för skoländamål.	Densamme.	1844 12/5	—	—	500	—	D:o i Norrbyås.	
Hellströmska fonden.	Beklädnad af fattiga barn i Gällersta.	Muraren Hellström, Anna Maria Larsdotter.	1840 18/5 1859 1/5	29	25	600	—	D:o i Gällersta.	15)
Bergska donationen.	Till inköp af biblar åt konfirmander.	Komminister P. A. Berg.	1884 30/5	17	20	518	—	Skolrådet i Ekeby.	
Fröken Josefina Hamiltons donation.	Belöning åt välförtjänta nattvardsbarn i Bo.	Fröken Josefina Hamilton.	1850 4/8	1	3	75	—	Kyrkorådet i Bo.	
Fröken Hägerflychts d.o.	Skolväsendet i d.o.	Fröken Ebba Katarina Hägerflycht.	1834 22/7	—	203	4,500	4,500	Skolrådet i d.o.	
Bo bibelkassa.	Inköp af biblar åt konfirmander i d.o.	Friherre H. A. Hamilton.	—	—	6	150	—	Kyrkorådet i d.o.	
Oblomska donationen.	Skolornas underhåll i d.o.	Jungfru Öblom.	1862	—	17	425	—	Skolrådet i d.o.	
Axenborgska d.o.	Fattiga skolbarns beklädnad i Sköllersta.	Rektor P. Axenborg.	1880 29/11	25	250	5,000	—	D:o i Sköllersta.	
Vintrosa bibelkassa.	Till biblar åt nattvardsbarnen i Vintrosa.	Vintrosa församling.	—	—	—	355	—	Kyrkorådet i Vintrosa.	
Gällersta församlings bibel-fond.	D:o åt d:o i Gällersta.	Komminister P. A. Berg och nämndeman Gust. Ersson.	1884 1892	—	25	520	—	Skolrådet i Gällersta.	
Nyrénska fonden.	Understöd åt änkor och barn efter orgelnister, klockare och skollärare i Sköllersta.	Klockaren Anders Nyrén.	1849 20/10	—	—	643	—	D:o i Sköllersta.	
Fru Agda Björkegrens donationsfond.	Premier åt barn i Axbergshammars skola.	Fru Agda Björkegren.	1902 29/9	—	13	300	—	D:o i Axberg.	
Gamla Söderlundiska donationen.	Understöd åt ett behöfvande, välartadt skolbarn från Gällersta.	Kyrkoherden O. G. Söderlund.	1870 18/7	1	5	100	—	D:o i Gällersta.	
Nya d:o d.o.	Beklädnad af fattiga skolbarn i Gällersta.	Densamme.	1890	29	80	1,600	—	D:o d.o.	
Per Anderssons i Almby by donation.	D:o d.o.	Hemmansägaren Per Andersson.	1899 15/9	29	86	2,000	—	D:o d.o.	
Skolmosters fond.	Bidrag till kläder åt fattiga barn vid Frösvidals småskola.	Skräddarehustrun Magdalena Ersdotter.	1894 12/10	—	—	326	—	D:o i Kil.	
Sköllersta församlings skolfond.	Bidrag till lärarelön eller till kläder och föda åt fattiga skolbarn i Sköllersta.	Kyrkoherde G. A. Hallman.	1866 9/3	20	161	3,526	—	D:o i Sköllersta.	

Frökenkassan.	Understöd åt fattiga föräldrar under Esplanda såsom uppfostringsbidrag åt minderåriga flickor.	Grefve C. G. Mörner.	186 .	2	12	300	—	Kommunalnämnden i Rinkaby.
Grefve C. G. Mörners fond.	Att lämna understöd åt fattiga gossar under Esplanda.	Densamme.	1867 ²⁷ / ₁₀	1	16	320	—	D:o d:o.
Rinkaby skolkassa.	Fattiga barns undervisning i sina kristendomsstycken.	Grefvinnan Beata J. Ribbing.	1740 ²³ / ₂	—	—	3,000	—	Skolrådet i d:o.
Glanshammars d:o.	D:o d:o.	Densamma.	—	—	—	9,000	—	D:o i Glanshammar.
Häradsdomaren Lars Larssons testamentariska fond.	Beklädnad åt fattiga uppmärksamma skolbarn i Hallsbergs socken.	Häradsdomaren Lars Larsson i S:a Sanna.	1867 ¹¹ / ₅	10	50	1,000	—	D:o i Hallsberg.
Carl Anderssons i Stordalen och hans hustrus skolfond.	Understöd åt fattiga skolbarn i Hammar.	Hemmansäg. C. Andersson o. h. h.	1870 ¹⁸ / ₄	19	26	679	—	D:o i Hammar.
Fockska skolan.	Att bestrida skolundervisningen, i synnerhet för Svartå bruks underlydande barn.	Änkefriherrinnan Chr. Charl. Fock, f. Folker.	1830 ²² / ₆	—	450	10,500	—	D:o i Kvistbro.
Salsbofonden.	Understöd åt fattiga skolbarn i Viby samt till premier.	Olof Andersson i Salsbo.	1847 ¹⁴ / ₂	12	60	1,546	—	D:o i Viby.
Lagerhielmska fonden.	Dels att lämna julgåfvor åt fattiga personer, dels löneförbättringar åt småbarnslärare, dels någon tillgång till premier åt skolbarn i Viby socken.	Lagmannen Henr. Joh. Lagerhielm.	1812 ¹² / ₆	15	119	2,256	—	D:o d:o.
Lundmarkska d:o.	Dels att bidraga till 2 fattiga barns uppfostran, dels till understöd åt fattiga skolbarn i d:o.	Professorskan Anna Lundmark.	1860 ¹ / ₁₀	88	142	2,530	—	D:o d:o.
Rundbergiska donationen.	Till skollärares i Knista aflönning och till premierböcker åt fattiga skolbarn i nämnda socken.	Bruksförvaltaren Carl Rundberg.	1828 ¹⁹ / ₆	—	—	2,000	—	D:o i Knista.
Holmstedtska fonden.	Anskaffande af kläder och böcker åt fattiga skolbarn i Askersunds socken.	Barnmorskan Karolina Holmstedt.	1869 ²⁴ / ₁₀	3	6	150	—	D:o i Askersunds socken.
Wallentinska d:o.	Anskaffande af uppbyggelseböcker åt fattiga skolbarn i d:o.	Handlanden Wallentin.	1854	5	4	100	—	Kyrkorådet i d:o.
Leijonhufvudska d:o.	Anskaffande af kläder åt fattiga skolbarn från Stjärnsund och Edö.	Godsägaren K. S. Leijonhufvud.	1861 ¹⁴ / ₅	7	35	750	—	Skolrådet i d:o.
Anders Gustafssons i Kopparberg förordnande.	Till fattiga barns beklädnad i Lerbäck.	Hemmansägaren A. Gustafsson i Kopparberg.	1875 ¹⁵ / ₅	8	27	600	—	Kommunalnämnden i Lerbäck.
Sahlstedts fond.	Skolans i Lerbäck bästa.	Prosten Sahlstedt.	1813 ¹⁰ / ₁₀	—	58	3,400	—	Skolrådet i d:o.
Edsbergs och Hackva premiekassa.	Räntan användes till premier åt skolbarn.	Ej känd.	—	5	5	166	—	Ordf. i skolrådet i Edsberg och Hackva.
Stora Lassåna bruks enskilda slöjdskola för flickor.	Att vara en slöjd- och hushållsskola för barn, i främsta rummet till underhåfvande under Stora Lassåna.	Änkefru Marie Louise Steuch, f. Pauli.	1864 ¹⁶ / ₁₂	—	2,147	17,500	—	En styrelse.
Lars Larssons donation.	Till utdelning åt minst 10, de mest behöfvande bland skolbarnen inom Kumla.	Häradsdomaren Lars Larsson i Södra Sanna.	1867 ¹¹ / ₅	30	52	1,000	—	Skolrådet i Kumla.
Wallenstamska donationen.	Till Nysunds ambulatoriska skolnärättning.	Bruksägarna Wallenstam och Malmerfeldt.	1784 ¹⁸ / ₁₁	—	—	1,933	—	D:o i Nysund.
Strokiriska fonden för skolväsendet.	Till skolväsendets i Nysund utveckling och förbättring.	Bruksägaren J. Strokirk m. fl.	183 .	—	—	1,500	—	D:o d:o.
Öholmska fonden.	Nysunds sockens skolväsende.	Kyrkovärden And. Öholm.	1881 ⁹ / ₃	—	—	3,000	—	D:o d:o.
Mamsell Greta Sofia Smedbergs donation.	Understöd och premier åt nattvårds- och skolbarn i Kråklinge samt till pauvres honteux.	Hushållismamsellen G. S. Smedberg.	1843 ²⁰ / ₄	—	78	1,404	—	D:o i Kråklinge.
Sahlefeldtska skolan.	Skolnärättningen i Kråklinge eller lärarens aflönning med arrendet af 1 mtl nr 6 Folkavi.	Krigsrådet G. Sahlefeldt.	1815 ²⁰ / ₉	1	1,425	25,400	25,400	Skolmästaren i d:o.
A. Lundmarks skolfond.	Löneförbättring åt skolmästaren i Hardemo samt anskaffande af böcker åt fattiga skolbarn.	Brukspatron A. Lundmark, Stockholm.	1800 ⁴ / ₄	46	75	6,501	—	Skolrådet i Hardemo.
Hörstadiuska fonden.	Bidrag till aflönande af skolmästaren i Hardemo.	Ekonomidirektör Joh. Er. Hörstadius.	1835	—	—	2,000	—	D:o d:o.
Lannafonden.	Understöd åt några föräldralösa barn i Hardemo.	Nämndemannen E. Ersson i Lanna.	1841 ¹² / ₇	3	33	550	—	Kyrkorådet i d:o.
Hans Gyllanders donation.	Till böcker och kläder åt behöfvande nattvårdsbarn i Kumla.	Handlanden H. H. Gyllander, Örebro.	1881 ¹⁶ / ₅	120	36	1,230	—	Skolrådet i Kumla.
Anderssonska fonden.	Utdelning till fattiga skolbarn, som visat flit och godt uppförande samt jämn skolgång.	Kyrkovärden P. E. Andersson i Kumla by.	1895 ² / ₁₁	—	—	1,020	—	D:o d:o.
Hörsta skoldistrikts stipendiekassa.	Räntan utdelas årligen till fattiga, välartade skolbarn i Hörsta skoldistrikt.	Missionsvänner i skoldistriktet.	1886 ⁹ / ₁₂	10	29	729	—	D:o d:o.
Lars Nilssons i Frövi d:o.	Förbättrande af folkskollärares löner i Edsberg.	Hemmansägaren Lars Nilsson och hans hustru.	1884 ¹⁹ / ₅	1	15	300	—	D:o i Edsberg.
Edlundska fonden för skolbarn.	Utdelning af böcker åt välartade fattiga skolbarn i Edsberg.	Professor Erik Edlund.	1884 ²⁶ / ₃	85	100	2,000	—	D:o d:o.
Hans Gyllanders donation.	Årliga räntan skall efter ett mindre afdrag för vård af gifvarens graf tilldelas skol- och nattvårdsbarnen i Edsberg och Hackva.	Hans Henrik Gyllander i Örebro.	1881 ¹⁶ / ₅	178	100	2,000	—	D:o i Edsberg o. Hackva.
D:o d:o.	Inrättande af en slöjdskola i Edsberg.	Densamme.	1880 ²³ / ₁₁	—	—	23,938	1,588	En särskild kommitté.
Gyllanderska fonden för vanföra barn.	Till lindring af vanföra och dåliga barns i Edsberg uppfostran.	Densamme.	1892 ¹ / ₉	6	260	5,375	—	En styrelse.
Katrina Spångbergs fond.	Beklädnad åt fattiga skolbarn i Askersunds socken.	Bruksförvaltaren P. A. Spångberg.	1883 ¹⁶ / ₆	28	356	8,820	—	Skolrådet i Askersunds socken.
A. Perssons och hans hustrus fond.	Skodon åt fattiga barn i Läggesta skola.	Hemmansägaren A. Persson.	1884 ¹² / ₃	2	12	300	—	D:o d:o.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.		7.	8.	9.	10.
				Utdelning under år 1905	Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut.				
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.	Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
Fredriksbergiska fonden.	Räntan till ett af de fattigaste barnen i Fredriksbergs skola.	En upplöst sjukkasseeörening.	1886 21/7	1	7	156	—	Skolrådet i Viby.	
Brita Kristina Gyllanders donation.	Till böcker och kläder åt nattvårdsbarn i Knista.	Änkefru B. K. Gyllander.	1881 16/6	32	59	1,218	—	D:o i Knista.	
Fattiga skolbarns beklädnadsfond.	Beklädnad åt fattiga skolbarn i d:o.	Okänd.	1905 9/6	—	—	26	—	Kommunalnämnden i d:o.	
D:o bespisningsfond.	Bespisning åt d:o d:o.	Okänd.	,	—	—	26	—	Kyrkoherden i d:o eller den han förordnar.	
Fond för Hammars södra skolrote.	Utdelning af skodon och kläder åt fattiga välartade skolbarn inom Hammars sockens södra skolrote.	Okänd.	1903 26/6	9	41	1,042	—	Skolrådet i Hammar.	
Kjellbergiska premiefonden.	Utdelning af böcker åt fattiga skolbarn i Hammars södra rote.	Änkan Anna Elisabeth Kjellberg.	1879 13/2	8	12	300	—	Skolrådsledamöter i Hammars södra rote.	
Holmstedtska fonden.	Inköp af kristliga böcker samt linnekläder åt fattiga, men välartade skolbarn i Snafvunda.	Änkefru Karolina Holmstedt i Askersund.	1862 17/6	3	7	150	—	Kommunalnämnden i Snafvunda.	
Hallinska d:o.	Hjälptill kläder och föda åt fattiga skolbarn i Kvistbro under skoltiden.	Fabrikör Karl Johan Hallin i Örebro.	1893 1/6	33	190	4,032	—	Skolrådet i Kvistbro.	
Nordstrandska stiftelsen.	Fattiga föräldralösa barns i Nora socken uppfostran och undervisning i kristendom.	Prosten O. Nordstrand.	1786 28/1	19	310	8,043	—	D:o i Nora socken.	
D:o d:o.	D:o i Vikers kapell d:o.	Densamme.	,	15	140	2,328	—	D:o i Vikers kapell.	
Norénska fonden.	Fattiga barns inom Fingerboda och Skärmarboda byar uppfostran.	Komminister P. U. Norén.	1859 18/4	1	8	305	—	D:o i Nora socken.	
Fåsjöhytte skolas fond.	Bidrag till vidmakthållande af skola i Fåsjöhyttan.	Fru Carolina Olsson.	1866 20/7	—	385	7,000	—	D:o d:o.	
Oskar Bohms minne.	Främjande af uppfostringsväsendet.	Prosten O. Bohms familj.	1896 11/1	—	—	3,380	—	D:o d:o.	
Magasinsfonden.	Understöd åt slöjdskolan i Järnboås.	Erik Ersson o. Olof Persson i Vassland.	1841 8/11	—	320	7,659	—	Direktion utsedd af kommunalstämman.	
Matkassan.	Anskaffande af föda åt fattiga skolbarn i d:o.	P. Persson d. ä. i Gammelhyttan.	1835 24/6	8	41	2,667	—	D:o d:o på kyrkostämman.	
Beklädnadskassan.	Inköp af kläder åt fattiga skolbarn i d:o.	P. och O. Persson i Vassland.	1851 22/6	9	54	1,594	—	D:o d:o.	
Slöjdskassan.	Inrättande af en slöjdskola i d:o.	P. Persson d. ä. i Gammelhyttan.	1848 1/10	—	—	4,824	—	D:o d:o.	
Hulda Cronholms stiftelse.	Inköp af biblar åt nattvårdsungdom i d:o.	Änkefru E. M. Lommerin och fröken H. Cronholm.	1867 22/6	22	31	957	—	Kyrkorådet i Järnboås.	
Nordstrandaka fonden.	Inköp af biblar åt fattiga skolbarn i d:o.	Prosten O. Nordstrand.	1786 28/1	—	8	209	—	Skolrådet i d:o.	
Undervisningskassan.	D:o af d:o och kläder åt d:o.	P. och O. Persson i Vassland.	1778 5/11	6	23	1,067	—	D:o d:o.	
Nordstrandska fonden.	Inköp af böcker åt fattiga skolbarn i Hjulsjö.	Prosten O. Nordstrand.	1786 28/1	32	25	637	—	Pastor och kyrkorådet i Hjulsjö.	
Heijkensköldska donationen.	D:o af böcker till sockenbiblioteket och biblar åt fattiga nattvårdsbarn i d:o.	Bergsrådet E. C. V. Heijkensköld.	1859 11/3	—	44	2,013	—	Pastor och förvaltaren vid Bredsjö.	
C. G. Sahlefeldts donation.	Belöning åt fattiga skolbarn i Karlskoga.	Löjtnant C. G. Sahlefeldt.	1798 12/5	—	23	500	—	Kommunalnämnden i Karlskoga.	
Anders Erikssons och hans hustrus d:o.	Skolväsendets befrämjande.	Talman A. Eriksson o. hans hustru.	1870 9/7	7	238	5,574	—	D:o d:o.	
Alfred Nobels fond.	Beklädnad och underhåll af fattiga små barn.	Okända.	1901 24/10	—	—	6,022	—	D:o d:o.	
Olof Petterssons donation.	Inköp af böcker åt fattiga nattvårdsbarn.	Nämnd. Olof Pettersson.	1860 20/10	—	12	300	—	D:o i Bjurtjärn.	
Kristian Sundins d:o.	Främjande af slöjdundervisningen i Bjurtjärn.	Lagman Kr. Sundin.	1897 28/12	—	150	5,316	—	D:o d:o.	
Knorringska och Leijonhufvudska donationen.	Underhåll af sockenbiblioteket och skolväsendet i Grythyttan.	Fröken V. von Knorrning och generalmajor Leijonhufvud.	1861 10/3	45	104	2,100	—	Skolrådet i Grythyttan.	
Örnberg-Erikssonska d:o.	Skolväsendet i Grythyttan.	Bruksäg. Ol. Eriksson.	1826 11/6	—	27	450	—	D:o d:o.	
Olsson-Lantingshausenska d:o.	D:o d:o.	Bergsm. O. Olsson och grefve E. A. v. Lantingshausen.	1846 14/6	—	19	450	—	D:o d:o.	
Olof Anderssons m. fl. donation.	D:o d:o.	Torpären Ol. Andersson.	1832 20/5 1845 12/5	5	8	200	—	D:o d:o.	
General de la Granges d:o.	D:o d:o.	General de la Grange.	1844 22/5	—	32	750	—	D:o d:o.	
Erik Stefanus Erikssons d:o.	D:o d:o.	Bergsm. E. S. Eriksson.	1872 4/12	6	5	120	—	D:o d:o.	
Hjalmars gåfva.	D:o d:o.	Med. doktor O. Loenbom.	1881 9/8	1	5	125	—	D:o d:o.	
Dalkarlsbergs arbetares besparingskassa.	Medellösa barns uppfostran, hvari ingår en kurs i slöjdskola.	Dalkarlsbergs grufvintresenter.	1882 2/3	—	342	3,998	—	Bland medlemmarne vald styrelse.	

Wedbergiska fonden.	Räntan skall användas till premier åt skolbarn från viss trakt af Lindesbergs socken, men först då kapitalet uppnått 3,000 kronor.	Brukspatronen C. H. Wedberg.	1872 ¹⁴ / ₁₀	—	—	1,083	—	Skolrådet i Lindesbergs socken.	
Erik Janssons i Aspa fond.	Understöd åt fattiga barn.	Bergsmannen E. Jansson i Aspa.	1882 ²⁰ / ₁	—	89	2,000	—	Kommunalnämnden i d:o.	16)
Erik och Karolina Janssons donationsfond.	Vård å Eugeniahemmet af ett fattigt sjukt barn; understöd för en eller två värltade tio till tjuguarss gossar med fallenhet för tekniskt yrke; understöd åt fattiga änkor eller beklädnad åt fattiga barn.	Byggmästaren Erik o. h. h. Charlotta Jansson på Dal Karlsbyttan.	1886 ²⁰ / ₅	2	200	5,000	—	D:o d:o.	
Beskowska skoldonationen.	Bidrag till skolväsendet i Ramsberg.	Grosshandl. Niklas Beskow.	1835	—	315	7,500	—	Skolrådet i Ramsberg.	
Wikbomska slöjdskolofonden.	Bidrag till anskaffande af material för flickskolorna i d:o.	Ankefru A. C. Wikbom.	1860	—	240	6,000	—	D:o d:o.	
W. Heijkenskjölds slöjdskolodonation.	D:o för gosslöjdskolorna i d:o.	Kapten W. Heijkenskjöld.	1861 ⁷ / ₇	—	160	4,000	—	Kommunalnämnden i d:o.	
Erik Kronbergs och Kristina Ulrika Törnbloms premiefond.	Till utdelningar af kläder, penningar eller undervisningsböcker till 2 fattiga, flitiga och sedesamma barn i Ljusnarsbergs folkskola.	Handlanden J. W. Kronberg i Falun.	1866 ⁵ / ₁₁	2	36	1,044	—	D:o i Ljusnarsberg.	
Forslunds d:o.	Till premier af 2 eller 5 kr. åt flitiga och värltade barn i Ljusnarsbergs folkskolor.	Grosshandlanden C. F. Forslund.	1880 ¹ / ₁	—	72	2,088	—	D:o d:o.	
Erika Erikssons donation.	Till belöning åt snälla och flitiga skolbarn.	Ankefru Erika Eriksson.	1886 ⁴ / ₃	—	40	1,000	—	Skolrådet i d:o.	
Stjärnfors skolkassa.	Att årligen bereda understöd i föda och klädespensedlar åt Stjärnfors bruks underlydandes behöfvande fattiga barn under skoltiden.	Bruksägaren greve H. S. Mörner.	1897 ²⁰ / ₇	6	96	2,500	—	D:o d:o.	17)
Appelbomska donationen.	Till förbättring af aflöningen till folkskollärarne i Fellingsbro.	Landshöfdingen And. Appelbom.	1672 ³¹ / ₁₂	11	108	3,200	3,200	Pastor och kyrkovårdar i Fellingsbro.	
Fahlmarks fond.	Till böcker och kläder åt fattiga nattvardsbarn och skolbarn.	Lagmanskan Kristina Fahlmark.	1786 ¹⁰ / ₀	—	222	4,782	—	Skolrådet i d:o.	
Fru Karolina Tegnér's d:o.	Att bereda en slöjdskola för flickor i Fellingsbro socken.	Fru Karolina Tegnér.	1857 ⁷ / ₈	—	82	3,037	—	D:o d:o.	
Jakob Nilssons d:o.	Till flickslöjd inom d:o.	Nämndemannen J. Nilsson o. h. h.	1867 ¹⁴ / ₃	—	1,045	25,109	6,000	D:o d:o.	
Wasells d:o.	Till böcker och kläder åt fattiga skolbarn.	Mamsell Sofia K. Wasell.	1868 ⁵ / ₃	—	236	6,270	—	D:o d:o.	
Makarne Holmbergers donation.	Till Fellingsbro skolverk.	F. d. kronolänsman Holmberger o. h. h.	1873 juni	—	121	3,126	—	D:o d:o.	
Lars Nilssons fond.	Till böcker och kläder åt fattiga skolbarn.	Ankan Kristina Nilsson.	1881 ¹⁰ / ₃	—	80	1,544	—	D:o d:o.	
Hagbergiska fonden.	Till kläder och skodon åt d:o.	Filip Teodor Hagberg.	1878 ¹⁰ / ₁	17	272	10,598	—	D:o i Näsby.	18)
Fattigbarakassan.	Räntan utdelas till föräldrar med många barn; till fattiga barns underhåll; skolgång m. m.	1872 ¹ / ₅	16	81	2,000	—	D:o d:o.	19)	
D:o.	Till understöd åt fattiga skolbarn i Ervalla socken.	Okänd.	Okända.	—	—	1,300	—	D:o i Ervalla.	20)
Greve C. G. Mörners grafkassa.	För utdelning till fattiga nattvardsbarn.	Greve H. S. Mörner å Stjärnfors.	1884 ²⁰ / ₆	—	—	176	—	Kyrkorådet i d:o.	21)

c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.

Bodarne sockens bibliotekskassa.	Inköp af böcker till Bodarne sockenbibliotek.	Postmästaren C. A. Widmark.	1862 ²⁵ / ₅	—	—	500	—	Kommunalstämman i Bodarne.	
Sahlefeldtska slöjdskolan.	Att lära allmogens i Kräklinge söner hvad en årlig svensk bonde bör känna och kunna för att med åren förtjäna förtroende och anseende.	Krigsrådet G. Sahlefeldt.	1828 ¹⁰ / ₁₁	—	372	9,565	5,700	Pastor i Kräklinge, ägarne till Falkenå och Skoftesta samt 2 bönder.	
L. Gustafssons i Rönö donation.	Bildande af sockenbibliotek i Glanshammar m. m.	Hemmansäg. Lars Gustafsson.	1882 ⁴ / ₁₂	—	—	1,000	—	Skolrådet i Glanshammar.	

d) Stiftelser för sjukvård.

Kils sundhetskassa.	Anskaffande af medicin åt fattiga i Kil.	Sammanskott.	1790	—	—	1,330	—	Kyrkorådet i Kil.	
Prosten A. P. Falks minnefond för sjuksköterska i Kumla.	Räntan tilldelas en af kyrkorådet tillsatt sjuksköterska.	Prosten Axel Per Falk.	1902 ¹⁴ / ₁	—	—	4,121	—	D:o i Kumla.	22)
Maria Elisabet Erikssons donation.	Lindring, hjälp eller förströelse för sjuka.	Maria Elisab. Eriksson.	1900 ²⁸ / ₁₂	—	—	600	—	Styrelsen för Grythytte sjukstuga.	
Nils Israelssons d:o.	Understöd åt skadade grufarbetare.	Bergsm. Nils Israelsson.	1838 ¹⁰ / ₆	3	10	200	—	Kommunalnämnden i Järnboås.	
Oxelbergiska donationen.	Att bereda kostnadsfri läkarevård åt fattiga sjuka i Karlskoga.	Riksdagsman Per Oxelberg.	1810 ²⁰ / ₀	—	844	32,360	31,500	Styrelse af tre personer.	
Hultman-Petterssons frisäng.	Frisäng vid sjukstugan i Karlskoga för behöfvande sjuka i Karlskoga.	Maria Ulrika Pettersson, f. Hultman.	1899 ²⁷ / ₀	—	270	6,000	—	Kommunalnämnden i Karlskoga.	

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Ingeborg Kjellbergs donation.	Frisäng vid sjukstugan i Karlskoga för behöfvande sjuka i Karlskoga med företrädare för hustru och barn till arbetare vid Bofors och Björkborn.	Ingeborg Kjellberg.	1899 ³⁰ / ₆	—	225	5,000	—	Kommunalnämnden i Karlskoga.	
Nils Sundins d.o.	Sjukhjälp för personer, som icke tillhöra fattigvården, med företrädare för arbetare vid Alkvättern.	Brukspatron Nils Sundin.	1899 ¹ / ₉	—	270	6,000	—	D:o d.o.	
Knut Wistrands donation.	Sjukhjälp för medellösa personer i Karlskoga.	Provinsialläkaren Knut Wistrand.	1888 ⁹ / ₁₀	—	68	1,500	—	D:o d.o.	
Läkaredonationen.	Bidrag till husrum och aflöning åt en inom Ramsberg boende läkare.	Öfverste L. Heijenskjöld.	1850 ²⁵ / ₉	—	480	12,000	—	D:o i Ramsberg.	
Fru E. Erikssons sjuksäng.	Rüntan till en frisäng å Ljusnarsbergs sjukhus.	Fru Erika Eriksson.	1886 ¹⁴ / ₃	—	—	5,017	—	Ljusnarsbergs sjukhusdirektion.	
Sjukvårdsfonden.	Beredande af vård på sjukvårdsanstalt åt personer inom Ljusnarsberg, hvilkas underhåll ej skäligen kan åläggas allmän fattigvård, bolag eller enskilda personer.	Fru M. A. Carlberg m. fl.	1892 ¹ / ₅ 1896 ¹⁰ / ₈	19	457	11,889	—	Kommunalnämnden i Ljusnarsberg.	
c) Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.									
Sköllersta sjuk- och begravningskassa.	Hjälp vid sjukdoms- och dödsfall.	Sköllersta fosterländska förening.	1892 ² / ₃	8	86	675	—	En styrelse.	23)
Skogaholms sjukhjälpförening.	Sjukhjälp.	Bruksförvaltaren F. Thålin.	1882 ²⁸ / ₁	13	440	1,750	—	D:o.	24)
Dödsfalls- och olycksfallsförsäkringsfonden.	Hjälp till döds- och olycksfall.	Friherre J. Gripenstedt.	1892 ¹ / ₆	4	1,003	14,148	—	Brefvens bruks förvaltning.	25)
Brefvens bruks sjuk- och begravningskassa.	D:o vid döds- och sjukdomsfall.	Brefvens bruk.	1883 ¹ / ₇	88	1,358	7,337	—	D:o d.o.	26)
Almby hundraförening.	Hjälp vid sjukdoms- och dödsfall.	Kyrkoherde F. E. Morén.	1885 ²⁰ / ₁₁	14	330	1,251	—	En styrelse.	
Elfvesta rotes sjuk- och begravningskassa.	D:o d.o.	Mossby ynglingaförening.	1876 ¹⁸ / ₁₂	30	706	1,359	—	En styrelse af 4 personer.	
Första hundraföreningen i Kräklinge.	D:o d.o.	Arbetare vid Torp och Skoftesta.	1879 ² / ₃	12	215	200	—	D:o d.o.	
Aspa bruks arbetares sjuk- och begravningskassa.	D:o d.o.	Aspa bruks arbetare.	1873 ¹ / ₄	15	324	3,075	—	D:o af 5 d.o.	
Skyddsföreningen vid Ämmeberg.	Understöd vid sjukdom.	Arbetare vid Ämmeberg.	1886 ¹ / ₁₀	4	56	502	—	D:o af 3 d.o.	
Föreningen »Framåt» vid d.o.	D:o d.o.	D:o d.o.	1886 ¹ / ₅	10	172	1,230	—	D:o d.o.	
Stene sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	Handlanden K. E. Larsson m. fl.	1895 ¹⁶ / ₃	81	1,613	2,414	—	D:o af 5 d.o.	
Thermænius arbetares understödsförening.	D:o d.o.	Ingenjör Edv. Thermænius.	1872 ¹⁸ / ₃	5	385	8,880	—	D:o d.o.	
Pershytte grufarbetares sjuk- och begravningskassa.	Sjukhjälp och skolunderstöd i Pershyttan.	Förvaltaren J. A. Lindell.	1843 ¹¹ / ₁₃	14	320	1,569	—	Grufbolagets ombud och 6 arbetare.	27)
Stribergs arbetares sjuk- och begravningskassa.	Att till medlemmar utbetala sjuk- och begravningshjälp samt en ringa pension till äka efter afiden medlem, som under 10—20 år ordentligt fullgjort sina skyldigheter.	Grufförvaltaren Aug. Larsson.	1878 ¹² / ₄	27	337	3,485	—	En styrelse af 5 personer.	28)
Klacka-Lerbergs grufvebolags arbetarekassa.	Sjuk- och begravningshjälp åt arbetslösa änkor och barn.	Grufingenjör Otto Gumælius och grufförvaltaren C. A. Wrang.	1882 ¹ / ₁	59	2,351	12,784	—	Grufbolagets ombud och 6 arbetare.	29)
Ställdalens sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	Bruksäg. P. M. Carlberg.	1880 ¹⁵ / ₃	27	1,096	5,148	—	Aktiebolaget Stjärnfors-Ställdalen.	
Jägerströmska nödhjälpsfonden.	Sjukhjälp, men endast sedan medlem af Kopparbergs arbetareförenings sjuk- och begravningskassa (numera registrerad) åtnjutit högsta tillåtna sjukhjälp.	Sadelmakaren G. L. Jägerström.	1905 ¹⁷ / ₂	—	—	528	—	Samma styrelse som i Arbetareföreningens sjukkassa.	
Svartviks sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp.	Bruksäg. P. M. Carlberg.	1887 ¹ / ₁₁	21	346	1,603	—	Svartviks grufveaktiebolag.	

Kopparbergs allmänna sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjäl.	Godtemplarlogen Malmen.	1890 ¹ / ₄	13	1,925	1,879	—	En styrelse af 6 personer.
Stjärnfors sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	Bruksäg. P. M. Carlberg.	1896	31	697	558	—	Aktiebolaget Stjärnfors-Ställdalen.
f) Pensionsfonder.								
Bergsfogden J. Edströms donation.	Beredande af lifräntor åt fattiga barn i Knista.	Bergsfogden Joh. Edström.	1877 ⁸ / ₉	—	—	1,205	—	Kyrkorådet i Knista.
Petter Olssons fond.	För insättning årligen i ränte- och kapitalförsäkringsanstalt för 3 barn, som fyllt 1 år och äro födda i Ekeby.	F. d. husrådsmännen Petter Olsson i Ålsta.	1876 ²⁹ / ₁₂	3	60	1,000	—	Styrelse af 6 personer.
Wedbergiska fonden.	Beredande af lifräntor åt värltade skolbarn.	Bruksäg. C. H. Wedberg.	1872 ¹⁸ / ₁₀	—	—	2,935	—	Skolrådet i Nora socken.
Timanshytte skolas lifräntefond.	D:o åt skolbarn inom Timanshytte skola.	Frans Ersson m. fl.	1874 ²¹ / ₁₀	4	48	1,157	—	D:o d:o.
Landbergiska stiftelsen.	Insättning i sparbank eller ränteanstalt för fattiga barn i Karlskoga.	Kungl. sekreteraren P. E. Landberg.	1876 ⁸ / ₅	3	45	12,567	—	Kommunalnämnden i Karlskoga.
Fru Hedvig Atmers minne.	Understöd åt fattiga barn medelst insättning i länets ränte- och kapitalförsäkringsanstalt.	Brukspatronen G. Atmer.	1873 ¹⁴ / ₁₀	5	25	782	—	Kyrkorådet i Lindesbergs landsförsamling.
h) Andra stiftelser och inrättningar.								
Kempfska grafkassan.	Underhållande af Kempfska familjegravnen å Ekers kyrkogård.	Fältkamrer Kempf.	1885 ³⁰ / ₁	1	1	87	—	Kyrkorådet i Eker.
Leijonstedtska d:o.	D:o af Leijonstedtska d:o å d:o.	Grefvinnan A. Leijonstedt.	1817 ²⁴ / ₁₁	—	—	200	—	D:o d:o.
Stockenströmska d:o.	D:o af Stockenströmska d:o i Tysslinge.	Grefve E. von Stockenström.	1784 ⁸ / ₄	—	60	1,200	—	D:o i Tysslinge.
Grillska d:o.	Hälften af räntan till Grillska gravens underhåll, hälften till förbättrande af skolmästarens lön.	Änkefru E. M. Grill.	1806 ⁷ / ₄	—	120	2,000	—	D:o och skolrådet i d:o.
Granfeldtska d:o.	Underhållande af Granfeldtska gravnen i Tysslinge.	Godsägaren Granfeldt.	—	1	20	500	—	Kyrkorådet i d:o.
Abrahamssonska d:o.	D:o af Abrahamssonska d:o i Vintrosa.	Änkan Johanna Sofia Abrahamsson.	1888 ¹⁸ / ₅	1	5	100	—	D:o i Vintrosa.
Oskar Anderssons och h. h. Maria Lovisa Osterbergs grafvond.	Underhåll af grafplats och premier åt skolbarn.	Folkskolläraren O. Andersson o. h. h.	1905 ¹³ / ₄	—	22	500	—	D:o i Axberg.
Mörnerska grafkassan.	Vård af Mörnerska gravnen i Ljusnarsbergs socken. Sedan kostnaden härför erlagts, får överskottet af räntan användas till behöfvande nattvårdsungdom under Stjärnfors bruk, såsom bidrag till kläder eller böcker.	Bruksägaren grefve H. S. Mörner.	1897 ²⁶ / ₇	—	—	1,051	—	D:o i Ljusnarsberg.
C. A. och Charlotta Adlers donationsfond.	Till 1 å 2 frisängar å lasarettet, till fader- och moderlösa barn i kommunen samt till behöfvande sjuka, som ej åtnjuta fattigunderstöd.	Grosshandlaren C. A. Adler och Charlotta Adler, f. Elmund.	1882 ⁴ / ₃	—	—	26,759	—	Kommunalnämnden i d:o. ³⁰⁾
Casselska donationen.	Underhåll af Dohnauska gravnen å Ödeby kyrkogård.	Mademoiselle Julie Cassel.	1856 ¹³ / ₃	—	24	355	—	Pastor och kyrkoråd.
Ryttmästaren Axel Stedts grafkassa.	D:o af Stedtska d:o å Askers d:o.	Öfverste G. Stedt.	1904 ²⁹ / ₅	—	—	256	—	Kyrkorådet i Asker.
Reuterska grafkassan.	Halfva afkastningen tillfaller Renterska gravnen i Glanshammar och andra hälften Glanshammars fattigkassa.	Öfverste Gustaf Reuter.	1728 ²² / ₄	—	—	1,239	1,239	D:o i Glanshammar. ³¹⁾
Rinkaby kyrkas ljuskassa.	Ljushållning till en af stiftaren jämte annan person skänkt ljuskrona i Rinkaby kyrka.	Hemmansägaren Bengt Nilsson o. h. h.	1840 ⁹ / ₁₂	—	—	83	—	D:o i Rinkaby.
Leijonhufvudska donationen.	Boställe åt kyrkoherden i Lillkyrka.	Kungl. rådet Abraham Leijonhufvud.	—	—	—	38,000	38,000	Kyrkoherden i Lillkyrka. ³²⁾
Baron Rålamb's donation.	Magasinsfond i Lännäs, för utlåning åt nödställda.	Friherre C. G. Rålamb.	1760 ³¹ / ₁	—	—	3,400	—	Kommunalnämnden i Lännäs.
Gällersta kyrkogårdsfond.	Underhåll af kyrkogården.	Nämndeman Gust. Ersson.	1892 ¹⁷ / ₃	—	—	600	—	Kyrkorådet i Gällersta.
Braunskas fonden.	Underhåll af Braunskas gravnen å Gällersta kyrkogård.	Öfverste Braun.	1852	—	—	150	—	D:o d:o.
Petter Olssons fond.	Belöning åt trogna och dygdesamma tjänare.	Landbr. Petter Olsson i Ålsta.	1886 ¹¹ / ₂	—	—	500	—	En styrelse af 6 personer.
Sanderska fonden.	Vintrosa kyrkas underhåll.	Kanslirådet N. F. Sander.	1901 ²³ / ₆	—	—	1,198	—	Kyrkorådet i Vintrosa.
Carlmarkska kyrkofonden.	Ekeby d:o d:o.	Fröken Carlmark.	1896 ²⁹ / ₄	—	—	1,156	—	D:o i Ekeby.
Johan Carlströms donation.	Inköp af en kommunionskanna för Lillkyrka.	Kyrkvaktaren Johan Carlström.	1880 ¹⁶ / ₅	—	10	660	600	D:o genom pastor.
Bondeska donationen.	Boställe åt komministern i Lillkyrka.	Riksrådet Carl Bonde.	1648 ¹⁶ / ₁₂	—	—	9,500	9,500	Komministern i Lillkyrka. ³³⁾
Edsbergs kyrkas stående kapital.	Räntan användes för kyrkans behof.	Hemmansägaren A. Svensson i Frösvi.	1844 ³⁰ / ₁₂	—	—	660	—	Kyrkorådet i Edsberg.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Lundmarkska fonden.	Räntan utdelas årligen till soldaten för Mossby rote i Hardemo.	Brukspatron And. Lundmark.	1797 ² / ₁₉	1	27	455	—	Kommunalnämnden i Hardemo.	
Åke Holsts fond.	Arfröde åt bibliotekarien i Tångeråsa.	Ryttmästaren Åke Holst.	1868	1	10	204	—	Kyrkoherden och kyrkovårdarne.	
Lundqvistska grafkassan.	Underhåll och vård af en graf samt, i händelse af öfverskott, beklädnad åt fattiga skolbarn i Snafunda.	Fröken Lovisa Lundqvist.	1891 ¹⁷ / ₆	5	24	656	—	Kyrkorådet i Snafunda.	
Fru Vivica Cassels testamente.	Räntan utdelas årligen till en äldre hustru i Bodarne, känd såsom en särdeles duglig husmoder samt huld och förståndig maka och moder.	Bruksägaren med. dokt. V. Cassel.	1856 ² / ₅	1	45	1,104	—	Kommunalnämnden i Bodarne.	
P. Höögs donation.	Kyrkogårdens underhåll och belöning åt nattvårdsbarn.	Inspektör P. Höög, Lekeberga.	1895 ¹⁶ / ₉	—	—	4,701	—	D:o i Hidinge.	
And. Perssons och hans hustrus fond nr 2.	Stiftarens och hans hustrus grafplats skall underhållas, återstoden af räntan användes till inköp af altarbeklädnad.	Hemmansägaren And. Persson i Läggesta.	1892 ³¹ / ₅	—	—	764	—	Kyrkorådet i Askersunds socken.	
Svedbergska donationen.	Belöning åt dygdesamma och berömliga tjänarinnor i Hällefors.	Bruksägaren P. H. Svedbergs hustru.	1871 ³ / ₉	1	42	849	—	Kommunalnämnden i Hällefors.	
Trüdplanteringsfonden.	Befrämjande af planteringar vid skolhusen.	Nora upplösta skarpskytteförening.	1881 ³⁰ / ₁₂	—	—	980	—	Skolrådet i Nora socken.	
Lars Westblads donation.	Sådana kyrkliga utgifter som icke genom taxering utgas.	Lars Westblad, farmare i Australien.	1899 ²² / ₁₂	—	75	1,050	—	Kyrkorådet i Bjurtjärn.	
Mithanderska lönebidragsfonden.	Aflöning af klockare och organist i Bjurtjärn.	Brukspatron Nils Mithander.	1846 ²³ / ₈	—	60	1,500	—	D:o d:o.	
Magasinsfonden.	Utlåning af spannmål in natura mot ränta till där af behöfvande.	Hemmansägarna inom Lindesbergs församling.	1759 ⁴ / ₂	—	—	10,000	—	Kommunalnämnden i Lindesbergs socken.	
Sockenmagasinskassan.	Räntan tillfaller församlingens hemmanskassa.	Hemmansägarna inom Ramsbergs socken.	1820-talet	—	—	11,000	—	D:o i Ramsberg.	
Clas Erik och Gustafva Törnbloms donationsfond.	Till kyrkliga ändamål.	C. E. Törnblom.	1901 ²¹ / ₇	—	—	1,188	—	I. P. Carlstedt.	
			Summa			2,736	41,899	25,749	128,263

B. I Örebro stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. *pauvres honteux* och dylikt.

Örebro läns allmänna fattigvård.	Tiggeriets hämmande och spinneriverks anläggande inom länet.	Konung Karl XIV Johan såsom kronprins.	1813 ³⁰ / ₈	74	5,560	262,441	—	Styrelse af 6 ledamöter med landshöfdingen såsom ordförande.	
Classonska donationen.	Understöd åt änkor och barn efter på obestånd komna borgare.	Handlanden Gust. Classon.	1791 ¹⁷ / ₁₉	112	930	18,500	18,500	Fattigvårdsstyrelsen.	
Bromsska donationer till fattigvården i Örebro.	a) Utdelning af råg till köpmans- och sjömansänkor samt andra fattige jämte 2 tunnor som lönebidrag till skollärare; b) Arbetsförtjänst med linspånad; c) Vedutdelning och hyresbidrag.	Handlanden J. D. Broms.	1821 ¹⁵ / ₂	100	450	7,800	7,800	D:o.	
Sahlefeldtska donationen.	Fattigvård i allmänhet och pensioner.	Kommererådet K. G. Broms.	1816 ¹⁸ / ₉	2	76	1,500	1,500	D:o.	
Mamsell Bagges donation.	D:o d:o.	Brukspatron J. K. Broms.	1846 ⁹ / ₁₀	2	91	4,300	4,300	D:o.	
Söderbergska donationen.	D:o d:o.	Krigsrådet G. Sahlefeldt.	1828 ¹⁹ / ₁₁	3	60	1,500	—	D:o.	
Krigsrådinnan Anderssons fond.	Understöd åt <i>pauvres honteux</i> .	Mamsell E. M. Bagge.	1840 ⁷ / ₂	1	17	1,333	1,333	D:o.	
Fahlströmska fonden.	D:o åt stadens fattiga.	Anna M. Söderberg.	1829 ²⁷ / ₃	1	75	1,030	1,030	D:o.	
Nordstedtska donationen.	D:o åt personer, som händelsevis råkat i nöd.	Änkefru A. C. Andersson.	1854 ⁷ / ₉	—	75	2,600	—	D:o.	
Kvarnströmska fonden.	a) Understöd till behöfvande sjuke; b) D:o åt sjukliga, åldriga kvinnor; c) D:o åt behöfvande efter namngifven persons död.	Änkefru Greta Fahlström.	1852 ²² / ₇	—	—	200	—	D:o.	
		Mamsell Lovisa Nordstedt.	1868 ²⁰ / ₄	1	50	1,000	—	D:o.	
		Destillator And. Kvarnström.	1868 ¹⁰ / ₁₂	3	120	3,000	—	D:o.	
		A. K. Kvarnström, f. Olsson.	1870 ²³ / ₆	2	80	2,000	—	D:o.	
		Densamma.	1887 ¹⁷ / ₁₂	1	50	1,000	—	D:o.	

Ryttmästare Leijons donation.	Understöd åt fattige.	Ryttmästare M. Leijon.	1869 ¹ / ₁₂	1	50	1,100	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Pamp-Ågrenska fonden.	D:o åt välfredadt, sjukligt fruntimmer.	Mamsell Aurora Rosalie Pamp.	1870 ¹⁸ / ₁₁	1	50	990	—	D:o.
G. W. och Carolina Granbergs fond.	Hjälp åt behöfvande.	Änkefru M. Carolina Granberg.	1870 ⁸ / ₁₂	4	70	1,800	—	D:o.
Mamsell Inga Westerlings minne.	Understöd åt ett ogift, i Örebro födt fruntimmer, som utan att vara fattigvården till last är i behof och har godandel.	Inga Westerlings arvingar.	1882 maj	1	40	1,000	—	D:o.
Hellmans donation.	För fattigvårdens behof efter namngifven persons död.	Glasmästaren J. H. Hellman.	1887 ¹⁴ / ₃	—	—	10,000	—	D:o.
Eklundska donationen.	Räntan utgår ännu till af stiftarinnan utsedd person.	Maria Sofia Eklund.	1890 ¹² / ₃	—	—	5,000	—	D:o.
Fru Ida Elgérus minne.	Räntan fördelas mellan 2 äldre tjänarinnor.	Fabrikör D. J. Elgérus.	1887 ¹⁰ / ₁₀	4	325	10,000	—	D:o.
Fru Fredrika Köhlers donation.	Räntan fördelas mellan 3 blygsamma fattiga.	Fru Fredrika Köhler.	1888 ²⁰ / ₆	3	120	3,200	—	D:o.
Hyckertska donationsfonden.	D:o till 8 behöfvande arbetare vid julhelgen.	Fabrikör J. P. Hyckert och hans hustru.	1818 ¹⁴ / ₆	8	160	3,116	2,100	Pastor och magistraten.
Fru A. C. Robsahms testamentsfond.	Understöd åt fattiga och sängliggande änkor i Örebro.	Fru Anna Catarina Robsahm.	1870 ²⁴ / ₄	—	25	611	—	D:o d:o.
Änkefru H. Bergenschölds donation.	Understöd åt fattiga fruntimmer.	Änkefru Helena Bergenschöld.	1880 ¹⁵ / ₄	2	225	5,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Sofia Amilons minne.	Att användas af fattigvårdsstyrelsen.	Sofia Amilon.	1883 ²⁸ / ₅	1	50	1,000	—	D:o.
J. E. Kohls donation.	Överlämnadt åt d:o.	J. E. Kohl.	1845 ¹⁷ / ₃	1	20	550	—	D:o.
Rundeli d:o.	D:o d:o.	Klockaren A. F. Hedin.	1871	1	25	700	—	D:o.
Konung Karl XIV Johans d:o.	D:o d:o.	Konung Karl XIV Johan.	—	2	55	1,000	—	D:o.
Domprosten E. J. Keijseris minne.	Understöd åt blygsamma fattiga.	Domprosten E. J. Keijser.	1886 ¹⁷ / ₅	2	40	1,552	—	Kyrkorådet.
Adolf Clevanders donation.	D:o åt blygsamma fattiga, som ej åtnjuta fattigvård.	Grosshandl. A. Clevanders stärbhus.	1889 ¹⁴ / ₃	5	250	6,291	—	D:o.
Pauvres honteux vänner.	D:o åt äldre kvinnor, som kunna anses såsom »pauvres honteux».	Ett sällskap.	1889 ²⁷ / ₅	18	1,123	97,994	72,799	En styrelse af 12 personer. ³⁴⁾
Föreningen för frivillig fattigvård.	Att lämna de fattiga personlig vård, rädda från fattigdomsnöd och upphjälpa ur sådan.	—	1897 febr.	775	3,200	11,019	—	D:o af 7 d:o. ³⁵⁾
Änkefru C. Widströms donation.	Understöd åt fattiga behöfvande.	Änkefru Charl. Widström.	1902	2	240	2,400	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Pastor Ernst Beckmans minne.	D:o åt fattiga sjuka.	Pastorsadjunkten Ernst Beckman.	1899 ²¹ / ₂	4	25	1,156	—	Kyrkorådet.
Fonden för Örebro enskilda handelsförenings ålderdomshem.	—	Örebro enskilda handelsförening.	1901 ²⁷ / ₂	—	—	14,730	—	Örebro enskilda handelsförening.
Johanna Nilsons minne.	Att bereda fri bostadslägenhet åt äldre ensamma kvinnor, f. d. tjänarinnor och dylika.	Vill vara okänd.	1904 ²⁰ / ₂	9	—	28,071	25,320	Styrelsen för föreningen för frivillig fattigvård i Örebro. ³⁶⁾
Industri- och handelsödställningens af 1883 donationsfond.	Räntan å fonden utdelas årligen till behöfvande handverkare eller arbetare eller deras hustrur och barn.	Utställningsstyrelsen.	1884 ²¹ / ₁	3	40	1,000	—	Handverksföreningens styrelse.
Ågrenska donationsfonden.	Räntan å donationen utdelas årligen till fattiga handverkare eller deras änkor i Örebro.	Catarina Ågren.	1866 ¹⁵ / ₁₀	20	250	5,018	—	Styrelsen för Örebro handverkares sjuk- och begravningskassa.
Broströms fond.	Räntans läggande till kapitalet, tills detta uppgår till 10,000, hvarefter ³ / ₄ af räntan utdelas till fattiga handverksidkare i Örebro stad samt öfriga räntan lägges till kapitalet.	Snickaren J. C. Broström.	1898 ³¹ / ₁₂	—	—	4,524	—	D:o d:o.
Handverksföreningens ålderdomshem.	Att bereda behöfvande åldriga, inom Örebro samhälle boende, fria husrum m. m.	Handverksföreningen.	1900 ³ / ₃	9	—	30,683	22,000	Handverksföreningen.

b) Stiftelser och inväntningar för barnavård och barnundervisning.

Örebro Jultomar.	Att fullständigt bekläda ett visst antal fattiga, välartade barn, gossar och flickor inom Örebro stad.	Grosshandl. Ad. Clevander m. fl.	—	110	1,841	10,570	—	En styrelse af 5 ledamöter. ³⁷⁾
Småbarnens vänner.	Att befrämja smärre, fattiga barns sedliga utveckling genom undervisning och omvårdnad i ett barnhem.	Medlemmar uti Örebro samhälle.	1875 ¹⁴ / ₃	20	3,589	37,806	15,000	Styrelse af 8 damer och 4 herrar.
Första novemberkassan.	Att bilda en fond för fattiga barns uppfostran genom sammanskott vid medborgerliga fester och genom enskildas frivilliga gåfvor.	Sex representativa män i Örebro.	1796 ¹ / ₁₁	20	950	26,746	600	Styrelse af 9 personer.
Contiska fonden.	Ett blifvande barnhem.	Handl. J. Conti.	—	—	800	16,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.
Abr. Bolins gåfva.	Slöjdundervisning för flickor.	Boktryckaren Abr. Bolin.	1870 ²⁵ / ₆	—	50	1,000	—	Skolorådet.
Änkefru Ågrens testamente.	Beklädnad åt fattiga skolbarn.	Änkefru Catarina Ågren.	1866 ¹⁹ / ₁₀	—	70	1,500	—	Skolorådet.
O. Flodius donation.	Belöning åt skolbarn.	Handl. O. Flodin.	1877 ¹³ / ₁₂	—	50	1,000	—	D:o.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
J. W. Gyllanders d:o.	Belöningar åt skolbarn.	Handl. J. W. Gyllanders stärbhus.	1876 ⁵ / ₈	—	100	2,000	—	Skolrådet.	
Fjärde novemberstiftelsen a).	D:o	Ett flertal Örebrobor.	1864	—	100	2,000	—	D:o.	
D:o b).	D:o	Örebro stadsfullmäktige.	1864 ²⁴ / ₁₀	—	59	1,195	—	D:o.	
B. Yckerströms gåfva.	D:o	Fabrikör B. Yckerström.	1866 ²¹ / ₁	—	5	100	—	D:o.	
Elzvikska donationen.	Utdelning på Oskarsdagen af kläder åt skolbarn.	Brukspatron E. Elzvik.	1844 ¹ / ₁₂	4	37	700	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
J. C. Broms testamente.	Beklädnad åt fattiga skolbarn.	Brukspatron J. C. Broms.	1857 ² / ₁	—	75	1,500	—	Skolrådet.	
J. C. Broms gåfva.	Belöningar åt skolbarn.	Densamme.	1856 ²³ / ₃	—	3	60	—	D:o.	
A. W. Schalins d:o.	D:o	Grosshandlaren A. W. Schalin.	1853 ²³ / ₁	—	3	75	—	D:o.	
J. P. Ekström & Kis gåfvo-medel.	Beklädnad åt fattiga skolbarn.	J. P. Ekström & Ki.	1878 ¹² / ₉	—	544	13,939	—	Drätselkammaren.	
Träskofonden.	Träskor åt skolbarn.	Okänd.	1830-talet	—	7	150	—	Skolrådet.	
Ankefru U. C. Heddes testamente.	Fotbeklädnad åt d:o.	Ankefru U. C. Hedde.	1832 ¹² / ₁₂	—	15	300	—	D:o.	
Hundraåriga stiftelsen.	Räntan lägges till kapitalet intill 1956 och användes sedan till för Örebro stad nyttiga och allmänt af behovet påkallade ändamål, företrädesvis barnuppfostran och barnavård.	Fabrikör Fr. Rosenlind och hans hustru Lovisa Math., f. Rensell.	1844 ¹⁵ / ₁₀	—	—	57,134	—	Af magistraten utsedd styrelse af 5 personer.	
Arbets- och uppfostringsinrättningen i Örebro.	Att bekosta uppfostran och vård af fattiga barn inom staden i ålder mellan 6 och 16 år.	Kommerserådet C. G. Broms m. fl.	1803	126	11,043	185,530	—	Styrelse af 5 personer, benämnd arbetshusförvaltningen.	
C. D. och J. G. Broms donation.	Inkvartering och skollokal.	Handlandena C. D. och J. G. Broms.	1818 ⁵ / ₆	—	—	13,000	13,000	Skolrådet.	
Bromsska lönefonden.	Folkundervisningens befrämjande.	Kommerserådet C. G. Broms.	1824 ²⁴ / ₁₁	—	75	1,500	—	D:o.	
Fahlbaum-Nordmarkska d:o.	D:o	Rådmannen J. Fahlbaum och handl. L. Nordmark.	1825 ⁸ / ₄	—	51	1,610	860	D:o.	
Sahlefeldtska d:o.	Löneförbättring åt skollärare.	Krigsrådet G. Sahlefeldt.	1825 ²⁹ / ₄	—	40	1,000	1,000	Skolrådet.	
Gyldenstolpeska d:o.	D:o	Landshöfdingen grefve N. Gyldenstolpe.	1830 ²⁹ / ₂	—	187	750	—	D:o.	
Örebro skollofskolonifond.	Att till så stor utsträckning som möjligt bereda fattiga, svaga baru från Örebro folkskolor tillfälle till sommarvistelse på landet.	Örebro skolförening.	1900	100	3,544	28,817	—	En af 5 ledamöter bestående styrelse. ³⁸⁾	
Fonden för fattiga skolbarns bespisning.	Fattiga skolbarns bespisning.	Örebro skolförening och Örebro sparbank.	1890	743	3,653	59,978	—	En styrelse af 7 personer. ³⁹⁾	
Örebro arbetsstuga.	Att åt fattiga folkskolebarn och särskildt sådana barn, som sakna nödig tillsyn i hemmet, bereda tillfälle till nyttig sysselsättning under lämplig ledning samt att lämna bespisning åt de barn, som i arbetsstugan mottagits.	Lektor E. Sahlin.	Finnes ej.	80	1,681	4,197	—	D:o af 10 medlemmar. ⁴⁰⁾	
H. H. Gyllanders donation.	Utdelning af kläder, skolböcker och premier.	Handlanden H. H. Gyllander.	1881 ⁴ / ₄	—	100	2,000	—	Skolrådet.	
J. C. Kohls testamente.	Folkundervisningens befrämjande.	Handlanden J. C. Kohl.	1843 ²⁴ / ₆	—	23	450	—	D:o.	
c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.									
Almgrenska stipendiefonden.	Till stipendium åt en välartad yngling af Örebro stads infödingar.	Advokatfiskal J. P. Almgren.	1812 ²⁹ / ₁₂	1	14	343	—	Rektor och kollegiet vid Örebro högre allmänna läroverk.	
Annerstedtska d:o jämte dess förstärkningsfond.	Till afgångsstipendium åt, helst behöfvande, yngling med goda kunskaper äfven i latin, grekiska och hebreiska språken.	Biskop Th. Annerstedt.	1861 ¹³ / ₈	1	130	3,316	—	D:o	d:o.
Sofia Bondes stipendiefond.	Till stipendium åt en genom sedlighet, flit och kunskaper utmärkt yngling inom läroverkets högre afdelningar, med företräde för den som är från Bystagodset.	A. Anekarsvärd.	1867 ¹ / ₄ 1872 ¹ / ₁₀	1	175	4,167	—	D:o	d:o.
Broms d:o med tillökningsfond.	Till stipendium åt 2 fattiga, behöfvande, ordentliga ynglingar, helst från Örebro stads församling, en å moderna och en å lärda linjen.	Handlanden Joh. Conr. Broms.	1851 ¹ / ₃ 1856 ¹ / ₃	2	170	4,459	—	D:o	d:o.

Fredrik Cassels stipendiefond.	Till stipendium åt en för flit, uppförande och sedlighet utmärkt gosse inom 3:e klassen.	Math. Cassel, f. Björkenstam.	1848 ¹⁰ / ₁₂	1	12	322	—	Rektor och kollegiet vid Örebro läroverk.
Casströms d:o.	D:o åt en för flit, skicklighet, kunskaper och uppförande förtjänt yngling i de tre högsta klasserna.	Kyrkoherden N. Fr. Casström o. fru Gustafva Casström, f. Fahlsten.	1854 ¹⁸ / ₈	1	60	1,599	—	D:o d:o.
Robert Falkenstedts d:o.	D:o åt en skicklig, behöfvande, välartad och flitig yngling, som är son af underofficer vid Närkes regemente eller är inföding af Hofsta församling eller tillhör släkt inom Örebro stadsförsamling.	Hedda Falkenstedt, f. Rothoff och öfverstelöjtnant Aug. Falkenstedt.	1853 ¹³ / ₉ 1857 ⁹ / ₈	1	20	522	—	D:o d:o.
Gravanderska stipendiefonden.	D:o åt 2 fattiga, välartade borgaresöner i Örebro.	P. O. Gravander och H. C. Gravander, f. Trolle.	1844 ¹⁰ / ₈ 1862 ¹⁰ / ₄	2	40	1,074	—	Rektor och läroverkskollegiet.
Otto Joel Gumælii stipendiefond jämte tillökningsfond.	D:o åt en behöfvande yngling inom läroverkets 4 högsta klasser med högsta betyg för flit, seder och uppförande samt för kunskaper i ett ämne samt dessutom högsta eller näst högsta betyget i minst 3 andra ämnen.	Rektor Otto Joel Gumælius.	1862 ¹¹ / ₄	1	200	5,166	—	D:o d:o.
J. W. Gyllanders stipendiefond.	Räntan utgår till 2 i Örebro födda, för godt uppförande, flit och goda kunskaper kända ynglingar inom de 2 högsta klasserna, med företräde för behöfvande släktingar, eljest för födde inom Edsbergs församling eller i Närke.	Augusta, Adolf, Gustaf och Amalia Gyllander.	1876 ⁵ / ₈	2	200	5,056	—	D:o d:o.
Hallmans d:o.	Räntan utgår till 2 dygdiga, kunniga och behöfvande ynglingar, med företräde för släktingar eller födde inom Örebro stad, Sköllersta och Axbergs pastorat.	Prosten G. A. Hallman.	1856 ¹⁷ / ₈	1	50	1,038	—	D:o d:o.
Hallqvists d:o jämte reservfond.	Räntan till 4 stipendier, 2 större och 2 mindre, vid Örebro läroverk.	Läroverksadjunkten J. Hallqvist.	1860 ²³ / ₄ 1864 ³⁰ / ₁	4	180	3,973	—	D:o d:o.
Carl Gustaf Hamiltons stipendiefond.	Räntan utgår till en genom gudsfruktan, flit och goda seder utmärkt yngling i 4:e klassen, helst född inom Bo socken.	Friherre H. Hamilton.	1856 ⁸ / ₄	1	75	1,574	—	D:o d:o.
Erland Herléns d:o.	Räntan utgår till en yngling inom afgångsafdelnin-gen, som varit god kamrat.	På de bidragandes vägnar P. A. Wikander.	1874 i maj	1	75	1,505	—	D:o d:o.
Grefvinnan Kallings, f. Bonde, donationsmedel.	Räntan tilldelas en förtjänt yngling, med företräde åt den, som är från Rinkaby eller Glanshammars socknar.	Grefvarne P. och Hj. U. Kalling.	1871 ²⁵ / ₈	1	25	519	—	D:o d:o.
»En gåfva från en läroverkets vän.»	Räntan utgår till en sedlig, flitig och lofvande yngling.	Okänd.	1877 ¹ / ₈	1	50	1,038	—	D:o d:o.
Lundmarks stipendiefond.	Räntan utgår till 1 eller 2 stipendier åt flitiga, genom goda framsteg i studier samt stadgad uppförande förtjänta ynglingar.	Anna G. Lundmark, f. Ekvall.	1853 ¹⁰ / ₇	1	60	1,600	—	D:o d:o.
Hugo Montgomery-Cederhielms d:o jämte förstärkningsfond.	Räntan utgår till afgångsstipendium åt en för flit, goda seder och framgång i studier välkänd yngling.	Rob. Montgomery-Cederhielm.	1865 ² / ₈	1	90	2,361	—	D:o d:o.
Morells stipendiefond.	Räntan utgår till 1 eller 2 stipendier åt sedligt rena, genom flit utmärkta och i kunskaper framstående ynglingar i klasserna öfver den 4:e, med företräde för behöfvande släktingar.	J. P. Morell.	1861 ¹ / ₅	1	120	3,095	—	D:o d:o.
Stipendiet af den 3 nov. 1862 jämte förstärkningsfond.	Räntan utgår till stipendier åt en genom flit, rena seder och framgång i studier förtjänt yngling.	S. Heijkenskjöld, H. Mörner, W. von Knorring, Th. af Wirsén.	1864 ²⁵ / ₁	1	25	869	—	D:o d:o.
Onämnds stipendiefond.	Räntan utgår till stipendium åt en välartad, flitig och fattig yngling.	Okänd.	1863 febr.	1	40	1,028	—	D:o d:o.
Petriska stipendiefonden.	Räntan utgår till 2 stipendier, en för yngling å real- och en för yngling å latinlinjen, hvaraf den ena skall vara borgareson, född i Örebro, helst af handtverksklassen.	»Thalias vänner» och domprosten P. O. Gravander.	1844 ¹⁰ / ₈	2	26	640	—	D:o d:o.
Robsahms stipendiefond.	Räntan utgår till 2 stipendier åt de fattigaste och skickligaste af skolbarne i 3:e klassen.	Anna Kajsa Robsahm.	1870 ²⁴ / ₄	2	4	92	—	D:o d:o.
Hugo Schultz (förr Sjöbergs) d:o.	Räntan utgår till 2 behöfvande genom utmärkta naturgåfvor och sedligt uppförande framstående lärjungar i de lägsta klasserna, af hvilka den ene owillkorligen skall vara barn af s. k. oäkta börd.	Helena Sjöberg.	1854 ¹² / ₈	2	360	8,393	—	D:o d:o.
Thalias d:o.	Räntan utgår till stipendium åt en skicklig, behöfvande samt för flit och rena seder utmärkt yngling.	Sällskapet Thalias vänner.	1842 ¹² / ₅ 1860 ¹⁵ / ₄	1	20	524	—	D:o d:o.
Tiseliska stipendiefonden.	Utgår till 3 stipendier åt gudfruktiga, flitiga ynglingar i 3:e och 4:e klasserna, som stå under beredande till evangelii tjänst, med företräde för dem från Axbergs, Kils och Götlunda pastorat.	G. Tiselius.	1831 ¹⁹ / ₈	3	39	41)	—	D:o d:o. 41)
Tekniska skolans 25-års stipendium.	Till belöningar åt lärjungar vid tekniska elementarskolan.	Skolstyrelse, lärare m. fl.	1883	1	40	1,128	—	Skolans styrelse.
Industri- och hemslöjdsutställningens i Örebro stipendiefond.	D:o d:o.	Utställningens styrelse.	1883 ²⁶ / ₁₀	1	50	1,416	—	D:o d:o.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkningsgar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Rektor Fredrik Virgins stipendiefond.	Till belöningar åt lärjungar vid tekniska elementarskolan.	Rektor C. F. S. Virgin.	1890 ⁸ / ₁	1	40	1,127	—	Skolans styrelse.	
Ludvig Rinmans d:o.	Till understöd åt lärjungar vid d:o efter namngifven persons död.	Direktör L. Rinman.	1886 ² / ₁	—	—	9,900	—	D:o d:o.	
Slöjd- och industriutställningens i Örebro 1899 premiefond.	Premier till tekniska aftonskolan.	Utställningskommittén.	1899 ²⁰ / ₁₀	3	25	3,213	—	D:o d:o.	
1870 års kamraters stipendiefond.	Ett årligt stipendium vid Örebro högre allmänna läroverk.	Lektor Harald Borg enligt uppdrag.	1897 ¹ / ₆	1	50	1,269	—	Rektor och läroverkskollegiet.	
Aminsons d:o.	D:o d:o.	Lektor emeritus H. Aminson.	1885	1	150	4,072	—	D:o d:o.	
Edström-Almstedtska stipendiefonden.	Trä årliga stipendier vid d:o.	F. bergsfogden Joh. Edström m. fru.	1868 ²⁵ / ₃	2	260	5,201	—	D:o d:o.	
O. Flodins premiefond.	Till premier åt välartade, förtjänte lärjungar.	Grosshandlaren O. Flodin.	1895 ⁸ / ₁₁	—	125	3,040	—	D:o d:o.	
Handlanden Klings gåfva.	Räntan å fonden tilldelas såsom premium en lärjunge vid Örebro högre allmänna läroverk.	Handlanden R. Kling.	1865 ⁸ / ₁₂	1	25	721	—	D:o d:o.	
Lars Phragmén's stipendiefond jämte tillökningsfond.	Ett stipendium till en flitig, sedig och begåfvad yngling inom läroverkets tre högsta årsafdelningar.	Lars Phragmén, rektor vid karolinska skolan.	1905 ²⁸ / ₁₀	—	—	3,316	—	D:o d:o.	
D. J. Elgérus stipendiefond.	Till belöningar åt lärjungar vid tekniska elementarskolan två år å rad och vid aftonskolan det tredje året.	Fabrikör D. J. Elgérus.	1902 ² / ₇	4	30	1,044	—	Skolstyrelsen.	
Nils Arfvidssons d:o.	Stipendium till en flitig, sedlig, skicklig och behöfvande lärjunge.	Ludv. Arfvidsson.	1885 ¹¹ / ₆	1	40	1,058	—	Rektor och läroverkskollegiet.	
Söderlunds d:o.	Stipendium till en flitig, dygdig yngling.	O. G. Söderlund och Hedvig Sofia Wilhelmina Söderlund.	1884 ¹⁹ / ₁₁	1	25	1,306	—	D:o d:o.	
Gymnastikstipendiefonden.	Inga bestämmelser ännu gjorda.	—	1885	1	25	839	—	D:o d:o.	
Premiefonden Ynglingen Ivar Trolles minne.	Premier till ynglingen i klasserna 3—5.	Direktör Albert Trolle och W. Sundström, f. Schultz.	1893 ¹ / ₄	12	62	1,535	—	D:o d:o.	
Stipendiefonden Ynglingen Ivar Trolles minne.	Ett stipendium åt fattig, begåfvad, flitig och välartad yngling med företräde för behöfvande lärjungar af släkterna Trolle och Sundström.	Desamma.	—	1	175	3,260	—	D:o d:o.	
Westerlingska flaggfonden.	Till underhåll af läroverkets flagga.	Kamrer L. G. Westerling.	1895 ⁹ / ₄	—	—	123	—	D:o d:o.	
Doktor G. W. Gumælius stipendium.	Understöd och belöningar åt lärjungar vid tekniska elementarskolan.	Doktor G. W. Gumælius.	1867 ²⁹ / ₄	1	150	4,174	—	Skolans styrelse.	
Örebro—Arboga—Köpings järnvägs premiefond.	Uppmuntran åt en vid d:o studerande yngling, med företräde för den, hvars fader såsom tjänsteman eller arbetare tillhört järnvägen.	Direktör M. Agrelius.	1875 ³⁰ / ₉ 1882 ²⁰ / ₉	1	75	2,321	—	D:o d:o.	
C. A. Rohloffs bokpremiefond.	Inköp af premieböcker åt lärjungar vid d:o.	Bokhandlaren C. A. Rohloff.	1875 ⁸ / ₁	5	50	1,495	—	D:o d:o.	
Gottfrid Erikssons stipendiefond.	Till belöning åt en lärjunge vid d:o.	Fabrikör C. J. Eriksson.	1880 ¹⁴ / ₆	1	25	710	—	D:o d:o.	
Ulmgrens d:o.	Räntan utgår till ett afgangsstipendium att uppmuntra flit, arbetsamhet och berömligt uppförande hos en yngling, som, ehuru saknande lyckliga naturanlag, anses kunna afsläggja mogenhetsexamen.	J. H. Ulmgren.	1861 ¹² / ₉	1	12	310	—	Rektor och läroverkskollegiet.	
Uppsalasångarnes d:o jämte förstärkningsfond.	Räntan utgår till 1 stipendium åt yngling, framstående i sång eller musik och med goda vitsord för flit i allmänhet och rena seder.	G. W. Gumælius, Carl Atterling m. fl.	1867 ³ / ₁₀	1	20	911	—	D:o d:o.	
Ågrens d:o.	Räntan utgår till 3 stipendier åt lärjungar med mera framstående intyg om kunskaper, flit och sedlighet.	Catarina Ågren.	1867 ¹⁴ / ₉	3	225	5,196	—	D:o d:o.	
1866 års afgangskamraters d:o jämte tillökningsfond.	Stipendium åt en därpå förtjänt lärjunge, för hvilken understöd är behöfvigt.	Å kamraternas vägnar, Alb. Forsell, Gust. Lybeck, Gottlieb Spangenberg.	1876 ²⁷ / ₉	1	50	1,590	—	D:o d:o.	
Broms och onämnds fond.	Till lärare i botanik för undervisning ute på fältet.	C. G. Broms.	1829 ¹⁰ / ₉ 1830 ²⁶ / ₁	1	45	900	—	D:o d:o.	
Ola Månssonska fonden.	Donerad till förbättring af sånglärarens lön.	Ola Månsson i Via.	1764 ¹ / ₃	—	—	62	—	D:o d:o.	
Robsahmska d:o.	Till förbättring af kollegernas vid Örebro läroverk aföning.	Kajsa Robsahm.	1770 ²⁴ / ₄	3	23	474	—	D:o d:o.	

Åhmanska fonden.	Att lämna hyreshjälp till kollegerna; brukar af dem lämnas såsom gåfva till någon lärjunge.	Olof Åhman, Helena Calling.	1716 ²⁸ / ₆	3	12	254	—	Rektor och läroverkskollegiet.
Leijonska premiet.	Inga bestämda föreskrifter af donator, men räntan har årligen utdelats till en behöfvande och förtjänt lärjunge.	Ryttmästaren M. Leijon.	1869 ²⁷ / ₁₁	1	15	300	—	D:o d:o.
Rohloffska premiemedlen.	Till premieböcker åt välartade och förtjänte skolunglingar.	Bokhandlaren C. A. Rohloff.	1875 ⁹ / ₁	10	46	1,150	—	D:o d:o.
H. H. Gyllanders stipendiefond.	Till 3 behöfvande, för kunskaper, flit och sedlighet förtjänte ynglingar från och med 5:e klassen, med företräde för släktingar och lärjungar från Edsbergs socken.	Hans Henrik Gyllander.	1881 ¹⁶ / ₅	3	210	5,187	—	D:o d:o.
L. G. Westerlings d:o jämte tillökningfond.	Till ett stipendium åt flitig och sedlig lärjunge, helst från Örebro stad.	Kamrer L. G. Westerling.	1884 ³⁰ / ₄ 1897 ²² / ₅ 1900 ²⁷ / ₁ 1888 ⁹ / ₁₀	1	65	1,719	—	D:o d:o.
Carl Clevanders d:o jämte d:o.	Till ett d:o åt flitig, sedlig, obemedlad yngling.	Matilda Clevander.	1888 ⁹ / ₁₀	1	50	1,322	—	D:o d:o.
Bergenschöldska stipendiefonden.	Till ett d:o med fästadt afseende å behof, flit och goda seder, helst åt yngling från Kräcklinge församling.	Helena Bergenschöld.	1880 ²⁹ / ₁	1	80	2,112	—	D:o d:o.
Freundtska donationen jämte tillökningfond.	Stipendium till en flitig, sedlig och begäfvad yngling i någon af de 3 högsta årsafdelningarna.	Louis Freundt.	1888 ²⁹ / ₄	1	200	5,833	—	D:o d:o.
H. K. H. Hertigers af Närke stipendiefond jämte d:o.	Afgångsstipendium till en obemedlad, flitig, i kunskaper och uppförande framstående yngling.	Oscar.	1884 ²⁹ / ₁	1	200	4,675	—	D:o d:o.
Tekniska föreningens sparande medel.	Till belöningar åt lärjungar vid tekniska elementarskolan.	Rektor Fr. Virgin samt lärjungar vid skolan.	1875 ¹⁸ / ₁₁	2	200	6,670	—	Tekniska föreningen.
O. Flodins fond.	Till belöningar åt lärjungar vid tekniska elementarskolan eller till andra för skolan nyttiga ändamål.	Grosshandlaren O. Flodin.	1895 ¹⁵ / ₁₁	1	125	3,568	—	Skolstyrelsen.
Tekniska skolans första elevs minne.	Understöd åt lärjungar vid d:o.	Direktören G. A. Setterqvist och fru Emilia Setterqvist.	1898 ⁴ / ₆	1	40	1,041	—	D:o.
L. G. Westerlings stipendiefond.	Belöning åt lärjungar vid d:o.	Kamreraren L. G. Westerling.	1898 ¹⁸ / ₅	1	60	1,594	—	D:o.
Rektor B. Fernqvists stipendiefond.	Till belöningar åt lärjungar vid d:o.	Rektorn E. B. Fernqvist.	1905 ¹⁴ / ₄	—	—	1,026	—	D:o.
Ponden för zoologiska museets underhåll jämte tillökningfond.	Inköp åt zoologiska museet.	Obekant.	1904 ¹ / ₁₁	—	—	5,247	—	Rektor och lektorn i biologi.
d) Stiftelser för sjukvård.								
Wallenstjerna-Lillieströmska fonden.	Fattiga personers sjukvård å Örebro länslasarett.	Friherrinnan B. M. Wallenstjerna.	1832 ²³ / ₂	2	170	6,408	—	Örebro länslasarettens direktion.
Enanderska donationen.	Till hjälp åt mindre bemedlade personer från Örebro stad, som vårdas å Örebro lasarett.	Carolina Johanna Enander.	1880 ²⁶ / ₁₁	—	—	2,050	—	D:o d:o.
Föreningen för åstadkommande af ett barnsjukhus i Örebro.	För åstadkommande af ett barnsjukhus i Örebro.	Ellen Lindström, Ch. v. Essen, Amelie Geijer, Hedda Falkman, O. W. Falkman, O. Sundelius, L. E. Andersson, Anna Bergström.	1892 ¹² / ₁₂	—	—	53,554	—	L. E. Andersson som kassör jämte ytterligare 8 personer.
e) Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.								
Garfvaregesällernas sjuk- och begravningskassa.	Att bistå sina medlemmar med sjuk- och begravningshjälp.	Garfvareäldermannen Johan Westerling och Lars Grytzell, garfvaregesällen C. H. Mebius.	1800 ¹⁵ / ₄	6	300	3,995	—	Fabrikör Carl Gillberg. ⁴²⁾
Föreningen Bethesda.	Att åt dess medlemmar bereda understöd vid sjukdomsfall samt vid dödsfall lämna bidrag till en anständig begrafning. För att vinna inträde fordras att tillhöra baptistförsamlingen i Örebro.	Sotaremästaren A. A. Kammler och stationskarlsförman N. O. Sandin.	1880 ¹⁵ / ₁₂	25	1,304	905	—	En styrelse bestående af 9 ledamöter. ⁴³⁾
Örebro stads handverksidkares enskilda sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp samt pension till äldrestigna handverkare, som äro delägare i kassan.	Stadens handverkare.	1857 ⁹ / ₇	13	890	26,374	—	En styrelse af handverkare i staden. ⁴⁴⁾
f) Pensionsfonder.								
Maria Lovisa Broms donation.	Pensioner åt 2 ogifta borgaredöttrar.	Maria Lovisa Broms.	1842 ¹⁹ / ₅	3	99	4,033	2,533	Fattigvårdsstyrelsen.
Mamsell Carolina Broms d:o.	D:o åt ogifta fruntimmer.	Mamsell Carolina Broms.	1863 ¹⁴ / ₂	2	200	4,000	—	D:o.
Wollrathska donationen.	D:o d:o.	Mamsell Carolina Wollrath.	—	2	20	700	—	D:o.

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Kihlgrenska fonden.	Pensioner åt äldrestigna tjänarinnor.	Jungfru Katarina Kihlgren.	1843 ¹⁵ / ₈	2	40	1,700	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Sofi Elgs pensionsfond.	D:o åt äldre medellösa fruntimmer.	Mamsell L. S. Elg.	1844 ²⁸ / ₈	5	223	7,000	—	D:o.	
Örebro borgerskaps donation.	D:o åt fattiga, välfrejdade borgare.	Stadens borgerskap.	1863 ³ / ₁₂	20	2,250	50,000	50,000	D:o.	
Handlanden J. W. Gyllanders d:o.	D:o åt blygsamma fattiga.	J. W. Gyllanders stärbhus.	1876 ²⁴ / ₈	4	302	8,700	—	D:o.	
Tenngjutaren G. W. Lindbergs d:o.	D:o åt äldrestigna fabrikanter, handverkare, deras änkor eller döttrar.	Tenngjutaren G. W. Lindberg.	1877 ²⁸ / ₆	8	225	4,000	4,000	D:o.	
Örebro stads handverksidkares sjuk- och begravningskassas pensionsfond.	D:o åt fattiga, välfrejdade, äldrestigna handverksidkare samt deras änkor, som äro delägare i kassan.	Stadens handverkare.	1857 ⁶ / ₇	5	380	18,804	—	En styrelse af 8 personer.	45)
Prostinnan Widéns donation.	Pension åt en prästdotter inom Örebro kontrakt.	Prostinnan Helena M. Widén.	1822 ¹⁹ / ₁	1	37	740	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Brita Kristina Gyllanders d:o.	Sex lika stora åerspensioner till ogifta behöfvande kvinnor, som för ålder och sjuklighet icke längre kunna tjäna.	Handlanden Hans H. Gyllander.	1884 ⁴ / ₄	1	300	5,900	—	D:o.	
A. Kumlins fond.	Pensioner åt behöfvande inom handelskåren.	Handlande.	1884 ²² / ₁	1	328	7,000	—	Örebro enskilda handelsförening.	
Systrarna Lundbergs pensionsfond.	Pensioner åt fattiga, men välkända änkor, äuklingar och familjer af arbetsklassen af Örebro samhälle.	Modisten Maria Kristina Lundberg.	1900 ²⁴ / ₄	24	625	13,300	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Norbergiska fonden.	Pension åt någon hederlig, fattig borgardotter.	Fröken Lovisa Lundqvist.	1891 ¹⁷ / ₈	1	40	1,004	—	Kyrkorådet.	
Fru Eva Gillbergs fond.	Räntan utdelas en gång om året till en i sitt uppförande väl känd och väl frejdad borgaränka eller dotter, som utan att ligga fattigvården till last befinner sig i torftiga omständigheter.	Stärbhusdelägare efter kand. F. I. Lindborg.	1891 ¹ / ₈	1	50	1,000	—	Handverksföreningen.	
h) Andra stiftelser och inrättningar.									
Örebro läns skyddsförening.	Att taga vård om frigifna fångar och unga vanartade personer; att bemedlande stå i närmaste förbindelse med Oskar-Josefina-stiftelsen i Stockholm.	Örebro läns invånare.	1875 ²⁰ / ₉	3	135	13,019	—	En styrelse med landshöfdingen som ordförande.	
Mamsell Carolina Broms donation.	Inköp af ved att uti februari utdelas till 4 af stadens tornväktare.	Mamsell C. L. Broms.	1866 ¹³ / ₈	4	48	800	—	Drätselkammaren.	
Hedvigsgåfvan.	Öfverlämnande å Hedvigsdagen af en silfversked såsom brudgåfva.	Häradshöfding K. G. Wahlström.	1830 ²⁵ / ₄	—	—	300	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Arbetsinrättningens belöningsfond.	Belöningar åt hjon vid arbetsanstalten.	Fabrikör D. J. Elgerus.	1869 ³⁰ / ₁₂	95	200	3,700	—	D:o.	
				Summa	2,722	56,238	1,426,984	243,675	
C. I Askersunds stad.									
a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.									
Askersunds evangeliska missionsförenings ålderdomshem.	Att gifva fritt husrum åt åldriga, som i hemmet få inträde.	Åtskilliga handlande i staden.	1862 nov.	—	—	9,400	9,400	En styrelse af 9 personer.	
Askersunds baptistförsamling.	Understöda sjuka och nödställda personer.	D:o d:o.	1877 ¹ / ₃	—	—	5,400	5,400	D:o af 8 d:o.	46)
Kjerrströmska fonden.	Uppföra bostad för fattiga borgare och deras änkor.	C. G. Kjerrström, handlande.	1856 ²⁵ / ₉	—	—	13,634	1,439	Fattigvårdsstyrelsen.	
Edla Schiultz donation till pauvres honteux.	Ränteutdelning till behöfvande fruntimmer, som ej hjälpas af fattigvården.	Fröken Edla Schiultz.	1877 ⁷ / ₄	1	40	1,056	—	D:o.	
Elisabeth Qvists d:o till Askersunds stad.	a) Uppbyggandet af fattighus. b) Utdela årligen räntan till blygsamma fattiga i Askersund.	Fröken Elisabeth Qvist. Densamma.	1867 ¹¹ / ₁₀	—	—	10,169	884	D:o.	
C. O. Fogelströms d:o till pauvres honteux.	Räntan utdelas till ett äldre, blygsamt fruntimmer.	C. O. Fogelström, garfvar.	1893 ²⁰ / ₁₁	1	40	500	—	D:o.	
Karolina Holmstedts donation.	Utdelning af ved till fattiga.	Fru Karolina Holmstedt.	1876 ⁷ / ₁₁	3	22	500	—	D:o.	

b) *Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.*

Drottning Lovisas skola för fattiga flickor.	Att bibringa församlingens fattiga flickor nödig och ändamålsenlig undervisning.	Afl. H. Majst Drottning Lovisa m. fl.	1853 1/5	1	300	9,215	2,000	En direktion af 9 kvinnliga ledamöter.	47)
Elisabet Qvists donation.	Användning till drottning Lovisas bästa enligt direktionens beslut.	Fröken Elisabet Qvist.	1867 11/10	—	—	500	—	Skolans skattmästare.	
Rådman A. Bergs d:o.	Att bekläda fattiga skolbarn.	Rådman A. Berg o. h. h.	1883 24/11	21	85	2,000	—	Askersunds skolråd.	
Qvistska donationen.	Räntan till premier åt folkskolebarn.	Fröken Elisabet Qvist.	1867 11/10	3	14	312	—	Skolrådets kassör.	
Wallentinska fonden.	Räntan till inköp af andaktsböcker åt nattvardabarn.	J. E. Wallentin, garfvare.	1854 6/6	—	—	100	—	Kyrkorådets d:o.	48)

c) *Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.*

Elisabet Qvists donation.	Premier åt lärjunge vid högre flickskolan.	Fröken Elisabet Qvist.	1867 11/10	1	12	472	—	En direktion af 7 personer.	
D:o d:o.	D:o åt 1 eller 2 lärjungar vid stadens elementarläroverk.	Densamma.		2	24	600	—	Läroverkskollegiet.	
Askersunds högre flickskola.	Att meddela stadens flickor undervisning medelst högre flickskola.	Åtskilliga personer i staden.	1812 1/12	2	437	9,350	—	En direktion af 7 personer.	
C. J. Fallgrens stipendiefond.	Räntan utdelas till en i Askersund född och i torftiga omständigheter stadd gosse, som har lust och anlag för studier.	C. J. Fallgren, boktryckare.	1869 24/3	1	53	1,311	—	Läroverkets kollegium.	
Almstedt-Edströmska stipendiefonden.	Räntan å 5,000 kronor tilldelas 2 vid läroverket studerande, behöfvande och värlartade gossar.	Bergsfogden o. fru Johan Edström.	1868 25/3	2	204	5,225	—	D:o d:o.	
A. och C. Bergs stipendiefond.	Räntan till 4 af läroverkets medellösa lärjungar, som däraf gjort sig förtjänta.	Rådman A. Berg med fru.	1883 24/11	4	84	2,000	—	D:o d:o.	

c) *Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.*

Goodtemplarlogen Svans sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjälp åt kassans medlemmar.	Åtskilliga personer i staden och orten.	1885 1/8	11	165	213	—	En styrelse af 8 personer.	49)
Arbetareföreningens sjuk- och begravningskassa.	Att vid sjukdomsfall och dödsfall understödja kassans medlemmar.	D:o d:o.	1882 1/11	2	78	900	—	D:o af 5 d:o.	50)
Fabriks- och handtverksföreningens sjuk- och begravningskassa.	D:o d:o.	D:o d:o.	1903 17/2	1	64	112	—	D:o d:o.	50)

f) *Pensionsfonder.*

Askersunds handelskassa.	Understöd åt behöfvande handlande och deras änkor.	Åtskilliga handlande i staden.	1895 14/4	5	375	6,361	—	En styrelse af 5 personer.	
--------------------------	--	--------------------------------	-----------	---	-----	-------	---	----------------------------	--

h) *Andra stiftelser och inrättningar.*

Söndagsskolefonden.	Okänt.	—	—	—	—	349	—	Kyrkorådet.	51)
			Summa	65	2,097	80,741	19,123		

D. I Nora stad.

a) *Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.*

Bromsska donationen.	Understöd åt 3 behöfvande kvinnor i staden.	Fru Birgitta Lovisa Broms.	1854 20/12	2	37	750	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
Fru Hasselströms donation.	Understöd åt 2 änkor eller ogifta pauvres honteux i staden.	Ankefru Maria Hasselström.	1880 18/11	2	50	1,000	—	D:o.	
Sjöbergsska donationen.	Understöd åt fattiga i staden.	Mamsell Sofia Elisabet Sjöberg.	1863 31/3	4	100	2,000	—	D:o.	
Sundellska d:o.	Understöd åt äldre änkor och ogifta kvinnor.	Borgmästare E. M. Sundell.	1885 31/2	3	90	2,000	—	D:o.	
Lindströmska fonden.	Understöd åt behöfvande änkor i staden.	Mamsell Christina Elisabeth Lindström.	—	2	48	1,000	—	D:o.	
Wolmerska d:o.	Räntan disponeras af fattigvårdsstyrelsen.	Handlanden C. F. Wolmær.	—	—	—	400	—	D:o.	
Rådman A. E. Widéns donation.	Understöd åt fattiga i staden.	Rådman A. E. Widén.	1878 21/12	—	—	1,194	—	D:o.	
Fonden för frivillig fattighjälp.	Framgår af namnet.	Nora fruntimmers skyddsförening.	1899	1	30	1,030	—	Kyrkorådets i Nora kassör.	
Nora handelsförenings kassa.	Understöd åt behöfvande, som äro eller varit medlemmar af föreningen.	Nora handelsförening.	—	2	200	13,954	—	Styrelsen för Nora handelsförening.	

b) *Stiftelser för barnavård och barnundervisning.*

Wolmerska fonden.	Understöd åt stadens folkskola.	Handlanden C. F. Wolmær.	1865 2/4	—	—	219	—	Nora stads skolråd.	
Karolina Nelsons fond.	Kristlig uppfostran åt vanvårdade barn.	Karolina Nelson.	1875 11/11	—	—	4,845	—	D:o d:o.	

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Stiftelsens namn.	Stiftelsens ändamål (och verksamhetsområde).	Stiftarens namn och yrke.	Stiftelsens år och dag.	Utdelning under år 1905		Stiftelsens storlek (fastighetsvärden inräknade) vid årets slut. Kronor.	Värdet af fastigheter, tillhörande stiftelsen, vid årets slut. Kronor.	Stiftelsen förvaltas af:	Anmärkingar.
				till nedanstående antal personer.	af nedanstående hela belopp. Kronor.				
Nordstrandska fonden.	Fattiga barns uppfostran.	Prosten Olof Nordstrand.	1786 ^{28/1}	—	—	885	—	Nora stads skolråd.	
Mauzeliska d.o.	Till ett blifvande uppfostringsinstitut.	Rektor Jon. Mauzelius.	1834 ^{15/1}	—	—	4,780	—	D:o d:o.	
Per Er. Schelins minne.	Uppmuntran åt folkskolegossar för skicklighet i räkning.	P. E. Schelins vänner.	1878 ^{18/5}	2	8	288	—	D:o d:o.	
Handtverksföreningens fond.	D:o åt folkskolebarn af handtverkareklassen.	Handtverksföreningen i Nora.	1867 ^{5/9}	3	14	694	—	D:o d:o.	58)
Vivicas minne.	D:o åt småskolebarn.	Rektor Ernst Brandberg.	1884 ^{11/6}	23	4	120	—	D:o d:o.	
Hedvig Maria Sundells fond.	D:o åt obemedlad folkskoleflicka.	Borgmästare E. M. Sundell.	1877 ^{12/8}	1	10	352	—	D:o d:o.	
Folkskolans premiefond.	Premier åt folkskolans lärjungar.	Insamling.	1865 ^{28/5}	75	33	1,123	—	D:o d:o.	
Sundinska fonden.	Sparbanksinsättningar, kläder och skodon åt fattiga skolbarn.	Fabrikör A. T. Sundin.	1881 ^{19/5}	138	612	17,693	—	D:o d:o.	
Adlerska skolfonden.	Understöd åt fattiga folkskolebarn.	Änkefru Charlotta Adler.	1897 ^{12/11}	—	—	12,540	—	D:o d:o.	
Flickslöjdskolafonden.	Afföring åt flickslöjdlärarinna.	Insamling.	1843	1	200	4,778	—	D:o d:o.	
Sundellska fonden.	Fattiga barns undervisning.	Postmästaren C. E. Sundell.	1882 ^{16/3}	1	612	15,411	—	D:o d:o.	
>Anna Nordströms minne.>	Understöd åt förtjänta flickor vid flickskolan.	P. R. Billmansson m. fl.	1903 ^{26/10}	2	18	636	—	Flickskolans styrelse.	
<i>c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.</i>									
Mauzeliska donationsfonden.	Löneförbättring åt pedagogiens rektor.	Rektor J. Mauzelius.	1834 ^{15/1}	1	24	600	—	Pedagogiens rektor.	59)
Frans Erssons donationsfond.	D:o åt pedagogiens kollega.	Masmästaren Fr. Ersson.	1764 ^{13/9}	1	4	100	—	D:o d:o.	
>Gåfvan af maj 1876.>	Understöd åt behöfvande skolbarn vid pedagogien.	Onämnd.	1876 ^{30/5}	1	3	50	—	Nora pedagogis lämnrekolegium.	
Forsellska donationen.	Stipendier vid Nora pedagogi.	Handlanden O. Forsell.	1865 ^{8/12}	3	50	1,561	—	D:o d:o.	
Ernst Brandbergs stipendiefond.	D:o d:o.	Rektor E. Brandbergs lärjungar.	1884 ^{20/9}	1	16	353	—	D:o d:o.	
Tretiofemårsfonden.	D:o d:o.	Rektor E. Brandberg.	1884 ^{21/8}	1	8	220	—	D:o d:o.	
Olof Gabriellssons gåfvomedel.	Inköp af böcker åt skolbarn.	Häradsdomaren O. Gabriellsson.	1778 ^{9/11}	9	15	371	—	D:o d:o.	
Norénska donationsfonden.	Stipendier vid Nora pedagogi.	Komministern P. U. Norén.	1859 ^{18/4}	2	10	259	—	D:o d:o.	
<i>d) Stiftelser för sjukvård.</i>									
Fru Charlotta Altea Widéns donationsfond.	Vård å Nora sjukhus för obemedlade sjuka från Nora stad samt Nora och Hjulsjö bergslag.	Rådman A. E. Widén.	1870 ^{3/8}	4	150	3,000	—	Nora sjukstugustyrelse.	
Fru Carolina Olssons frisängsfond.	Frisängar å Nora sjukhus.	Änkefru Carolina Olsson.	1866 ^{26/7}	11	378	7,000	—	D:o d:o.	
8:e-decemberstiftelsen.	D:o d:o.	—	1865 ^{8/2}	7	250	5,000	—	D:o d:o.	
<i>e) Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.</i>									
F. d. Nora arbetareförenings sjuk- och begravningskassa.	Sjuk- och begravningshjäl.	Typografen Ludvig Cassel.	1882 ^{1/1}	3	96	2,476	—	En styrelse af 7 personer.	54)
Enighet och väuskap.	D:o d:o.	Nio handverkare i Nora.	1862 ^{20/10}	4	52	1,448	—	D:o af 3 d:o.	55)
<i>f) Pensionsfonder.</i>									
Westman-Fischerska pensionsfonden.	Understöd åt fruntimmer af pauvres honteux.	Prostinnan Johanna Westman.	1852 ^{28/7}	3	145	3,000	—	Fattigvårdsstyrelsen.	
<i>h) Andra stiftelser och inrättningar.</i>									
Adlerska fonden.	Understöd åt föräldralösa barn, frisängar å Nora sjukhus och understöd åt fattiga sjuka.	Grosshandlaren C. A. Adler o. h. h. Charlotta Adler.	1882 ^{4/3}	20	576	48,943	—	Drätselkammaren.	56)
Fru Anna Nordströms, född Victorin, donationsfond.	För staden och dess invånare gagneliga ändamål.	Fru Anna Nordström, född Victorin.	1902 ^{17/7}	—	—	48,000	—	D:o.	57)
Kassan för en blifvande arbetsinrättning.	Framgår af namnet.	Nora handelsförening.	—	—	—	39,848	—	Styrelsen för Nora handelsförening.	
				Summa	333	3,843	249,921	—	

E. I Lindesbergs stad.

a) Stiftelser för egentlig fattigvård, för s. k. pauvres honteux och dylikt.

Lindvallska donationsfonden.	Att understödja fattiga borgareänkor och barn.	Handlanden Adolf Lindvall.	1827 ¹² / ₃	6	173	3,200	2,000	Lindesbergs stads fattigvårdsstyrelse.	
Ljungdahlska fonden.	Räntan tillfaller testators 2 systrar, så länge de lefva, men efter deras död fördelas den emellan 4 behöfvande, i staden boende, väl och anständigt lefvande personer.	Kommissionslandtmätaren C. A. Ljungdahl.	1868 ¹² / ₅	—	—	17,264	—	D:o	d:o.
Falkenstedtska donationsfonden.	Understöd åt 2 behöfvande personer, som sett bättre dagar.	Gårdsägaren Alexander Falkenstedt.	1882 ¹ / ₁₃	—	—	4,709	—	D:o	d:o.

b) Stiftelser och inrättningar för barnavård och barnundervisning.

Berglundska större donationsfonden.	»Mänsklighetens bästa.»	Handl. Chr. Berglund och hans hustru.	1850 ²¹ / ₁₀	—	1,186	29,210	1,600	Fattigvårdsstyrelsen.	59)
D:o mindre d:o.	Till beklädnad af fattiga skolbarn.	Desamma.		4	279	3,600	—	D:o.	60)
Fröken v. Geddas och Berglundska flickskolefonden.	Till kvinnlig slöjd.	Fröken v. Gedda och fru Helena Berglund.	1851 ¹⁵ / ₁	—	100	2,000	—	D:o.	
Karin Groths fond.	Till söndagsskolan.	Jungfrun Kariu Groth.	1861 ²⁸ / ₁₂	—	26	500	—	D:o och pastor.	
Erik och Carolina Janssons donationsfond.	Till vård å Engeniahemmet af ett fattigt och obotligt sjukt barn, eller understöd för 1 eller 2 välartade gossar, som visa sig äga håg och fallenhet för något tekniskt yrke, eller till understöd åt fattiga änkor, eller till beklädnad åt fattiga barn, alla af den arbetande klassen, som ej erhålla understöd af den allmänna fattigvården.	Byggnästaren och riddaren Erik Jansson.	1887 ¹² / ₁₀	1	217	5,000	—	Drätselkammaren.	

c) Stipendiefonder och andra stiftelser för undervisning.

1:e-novemberstiftelsen.	Stipendier vid Lindesbergs stads pedagogi.	Minuteringsbolaget i Lindesberg.	1864 ¹² / ₁₀	1	23	500	—	Lindesbergs samskolestyrelse.	
7:e d:o.	D:o d:o.	Okänd.	1878 ⁷ / ₁₁	1	18	400	—	D:o d:o.	

d) Stiftelser för sjukvård.

Wallinska fonden.	Till sjukhusets utvidgande och förbättrande, fria sjuksängars inrättande o. d.	Häradshöfding Thure Wallin.	1890 ¹¹ / ₁	—	315	6,615	—	Styrelsen för Lindesbergs sjukhus.	61)
Lindesbergs sjukhus frisängsfond.	Räntan af kapitalet användes att bestrida kostnaderna för sjukvård vid Lindesbergs sjukhus åt sådana fattiga sjuka inom Lindes stads- och landsförsamlingar, som icke åtnjuta eller under löpande kalenderår åtnjutit fattigunderstöd från resp. kommuner.	Doktorerna Sigfrid Glas och O. A. Eriksson.	1892 jan.	—	340	5,694	—	D:o d:o.	
Änkefru Rosalie Smitts frisängsfond.	Att bilda en frisängsfond, hvars ränta skall användas som hjälp åt å sjukhuset vårdade fattiga sjuka, som ej åtnjuta kommunalt fattigunderstöd.	Änkefru Rosalie Smitt.	1905 ¹² / ₃	—	—	7,000	—	D:o d:o.	

e) Ej registrerade sjuk- och begravningskassor.

Lindes 1:a hundraförening.	Sjuk- och begravningshjälp i Lindesbergs stad med omnejd.	Styrelsen för föreningen.	1880 ⁶ / ₅	6	39	—	—	En styrelse.	62)
----------------------------	---	---------------------------	----------------------------------	---	----	---	---	--------------	-----

f) Pensionsfonder.

Äldre fabriks- och handverksföreningens donationsfond.	Till behöfvande borgare, deras änkor och barn.	Lindes fabriks- och handverksförening.	1889 ¹⁷ / ₆	3	40	1,000	—	Magistraten i Lindesberg.	
			Summa	22	2,756	86,692	3,600		

Tab. 7. (Forts.) FROMMA STIFTELSE, STIPENDIEFONDER, PENSIONSANSTALTER M. M.

A n m ä r k n i n g a r .

¹⁾ Pensionen utgöres af frälseräntan af $\frac{1}{3}$ mantal Almby by, till storleken motsvarande årliga utdelningen, och är för år 1905 utdelad med 2 tunnor råg och 2 tunnor korn samt 2 kr. 86 öre kontant. — ²⁾ Fonden inestår till hela beloppet å kommunens fattiggård. — ³⁾ Utdelningen använd för gemensamma fattiggården. — ⁴⁾ Donationen utgöres af 5 aktier i Göta kanalbolag. — ⁵⁾ Där af 15 kronor för skolkassan. — ⁶⁾ Donationen utgöres af $\frac{1}{4}$ utaf afkastningen af egendomen Frondö. — ⁷⁾ Urkunden saknas. — ⁸⁾ Där af till slöjdmateriell 149 kronor. — ⁹⁾ Räntan lägges till skolkassan. — ¹⁰⁾ I föregående berättelse angifves urkunden vara daterad år 1838. — ¹¹⁾ Bibelskassan är gåfva från äldre tider; förenad med skolkassan till den 31 maj 1863, då den afskildes därifrån. — ¹²⁾ Fonden 2,500 kr. är in-tecknad i $\frac{1}{3}$ mtl Torpstång i Götlanda socken. — ¹³⁾ Årets ränta lagd till fonden. — ¹⁴⁾ Räkntan utgår till skolkassan. — ¹⁵⁾ De två stiftelserna, af år 1840 och af år 1859, äro nu sammanslagna till en enda. — ¹⁶⁾ Ingår i fattiggårdens kassa. — ¹⁷⁾ Stiftelsen förvaltas i samråd med ordföranden i styrelsen för aktiebolaget Stjärnfors-Ställdalen. — ¹⁸⁾ En del af räntan skall läggas till kapitalet, tills detta vuxit till 24,000 kronor. — ¹⁹⁾ Kassan har uppkommit dels genom gåfva af prosten N. S. Svederus, dels genom anslag af spaumål från sockenmagasinet. — ²⁰⁾ För år 1905 kom ej beslut att fattas om utdelning ur denna fond. — ²¹⁾ Kapitalet skall växa till 400 kronor, innan utdelning af räntan får ske. — ²²⁾ När fonden uppgått till 6,000 kronor, skall räntan af denna årligen tilldelas en af kyrkorådet tillsatt sjuksköterska, som genomgått länslasarett eller annan anstalt. — ²³⁾ Delägarafgifter år 1905 98.50 kr. — ²⁴⁾ D:o 270 kr. — ²⁵⁾ D:o 216.25 kr. — ²⁶⁾ D:o 1,176.20 kr. — ²⁷⁾ D:o 198 kr. — ²⁸⁾ Årsafgifter 263 kr.; inträdesafgifter 8 kr.; bidrag af Stribergrufvebolag 200 kr.; diverse inkomster 5.85 kr. — ²⁹⁾ Delägarafgifter 1,394.31 kr. Bidrag från Klacka-Lerberggrufvebolag. — ³⁰⁾ Hela räntan utgår till Fr. Adler i Kopparberg, så länge han lever. Fonden, placerad i aktier, öfverlämnades först under år 1901. Bolagsstyrelsen, till hvilken aktierna vid ifrågasatt försäljning måste hembjudas, ville ej ge mer än paripris, oakadt utdelningen hittills varit så god (4,980 kr. å ett kapital af 26,759 kr. år 1905), och därför äro aktierna fortfarande osälda. Beträffande fonden är i öfrigt bestämdt, att $\frac{1}{10}$ af räntan skall läggas till kapitalet, tills detta uppgår till 100,000 kronor, samt att återstående $\frac{9}{10}$ af räntan eller, då kapitalet är till fullo bildadt, hela räntan skall användas sålunda: 1:o) till 1 å 2 frisångar å kommunens lasarett; 2:o) till fader- och moderlösa barn inom kommunen eller andra, hvilka

sakna behöflig omvårdnad och äro i fara att sedligt fördärfvas och gå förlorade, att bereda kristlig uppfostran och god handledning; 3:o) bereda hjälp åt sådana behöfvande sjuka, som icke hafva understöd af fattiggården. — ³¹⁾ Stiftelsen utgöres af frälseräntan af 1 mantal Kvinnersta i Axbergs socken. — ³²⁾ Donationen utgöres af 1 mtl Blyberga. Donationsbref saknas. — ³³⁾ Donationen utgöres af $\frac{1}{4}$ mtl Björbotorp. Utarrenderadt på 20 år. Arrendesumman tillfaller komministern. — ³⁴⁾ Totalbeloppet af influtna ledamotsafgifter år 1905 samt gåfvor hafva utgjort 4,449.50 kr. — ³⁵⁾ Influtna medlemsafgifter 700 kronor. I arbetslöner hafva utbetalts till fattiga arbetslösa omkring 1,800 kronor. — ³⁶⁾ Den ursprungliga fonden har ökats dels med anslag af Örebro sparbank och dels med gåfvor af enskilda personer m. m. — ³⁷⁾ Influtna afgifter år 1905 för 649 medlemmar 1,731 kr. — ³⁸⁾ År 1905 inflöto 267 kr. i medlemsafgifter. — ³⁹⁾ Fonden bildad genom årliga bidrag af Örebro sparbank. — ⁴⁰⁾ I utdelning från stiftelsen ingår ett bidrag under år 1905 från stadsfullmäktige å 700 kronor. — ⁴¹⁾ In-teckning i Bäcks kvarn för tre tunnor råg årligen. — ⁴²⁾ År 1905 inflöto i delägarafgifter 75 kr. — ⁴³⁾ D:o 1,410.25 kr. — ⁴⁴⁾ D:o och inträdesafgifter 790.50 kr. — ⁴⁵⁾ Inga afgifter erläggas. — ⁴⁶⁾ Inga kontanta medel i kassan. — ⁴⁷⁾ Kapitalet lagdt till skolans grundfond. — ⁴⁸⁾ Ingen utdelning år 1905. — ⁴⁹⁾ Influtna delägarafgifter år 1905 60.40 kr. — ⁵⁰⁾ Inga delägarafgifter 1905. — ⁵¹⁾ Någon stiftelseurkund finnes ej; ingen har sig något bekant om ändamålet med fonden, hvilken står på tillväxt. — ⁵²⁾ I föregående berättelse uppgifves stiftelsens dato 1867 $\frac{30}{11}$. — ⁵³⁾ I föregående berättelse uppgifves stiftelsens dato 1764 $\frac{9}{5}$. — ⁵⁴⁾ Totalbelopp af influtna afgifter år 1905 100 kr. 50 öre. — ⁵⁵⁾ D:o 100 kr. — ⁵⁶⁾ $\frac{9}{10}$ af fondens räntefkastning användas, där af $\frac{4}{10}$ till frisångar, $\frac{1}{10}$ till föräldralösa barn och $\frac{4}{10}$ till fattiga sjuka. Se i öfrigt redogörelsen för Nora. — ⁵⁷⁾ Se redogörelsen för Nora stad. — ⁵⁸⁾ Räntan lägges till kapitalet, tills detta blir 5,000 kronor. — ⁵⁹⁾ Donationen är nu bestämd till bestridande af kostnaderna för skolkök. Räntan delas efter hvarje års slut till hälften mellan Lindesbergs stad och Lindes bergsförsamling, sedan den senare betalt 50 kr. årligen åt räkenskapsföraren. — ⁶⁰⁾ Halfva afkastningen disponeras och utdelas af fattiggårdsstyrelsen i Lindes bergsförsamling. — ⁶¹⁾ Testators kusin, fröken Teofila Moring i Lindesberg, skall, så länge hon lever, halfårsvis i två terminer uppbära 5 % af kapitalet. — ⁶²⁾ Inkomsterna år 1905 utgjorde 118 kr. 50 öre.